

17977

PENTRU NEAM ȘI LEGE

PATRUZECI CUVÂNTĂRI DE ÎNVĂȚĂTURĂ
ÎMPOTRIVA ADVENTIȘTILOR ȘI BAPTIȘTILOR

DE

Diaconul DR. GHEORGHE COMȘA
SUBDIRECTOR GENERAL ÎN MINISTERUL CULTELOR ȘI ARTELOR

Prefață de Prof. DR. I. MIHĂLCESCU

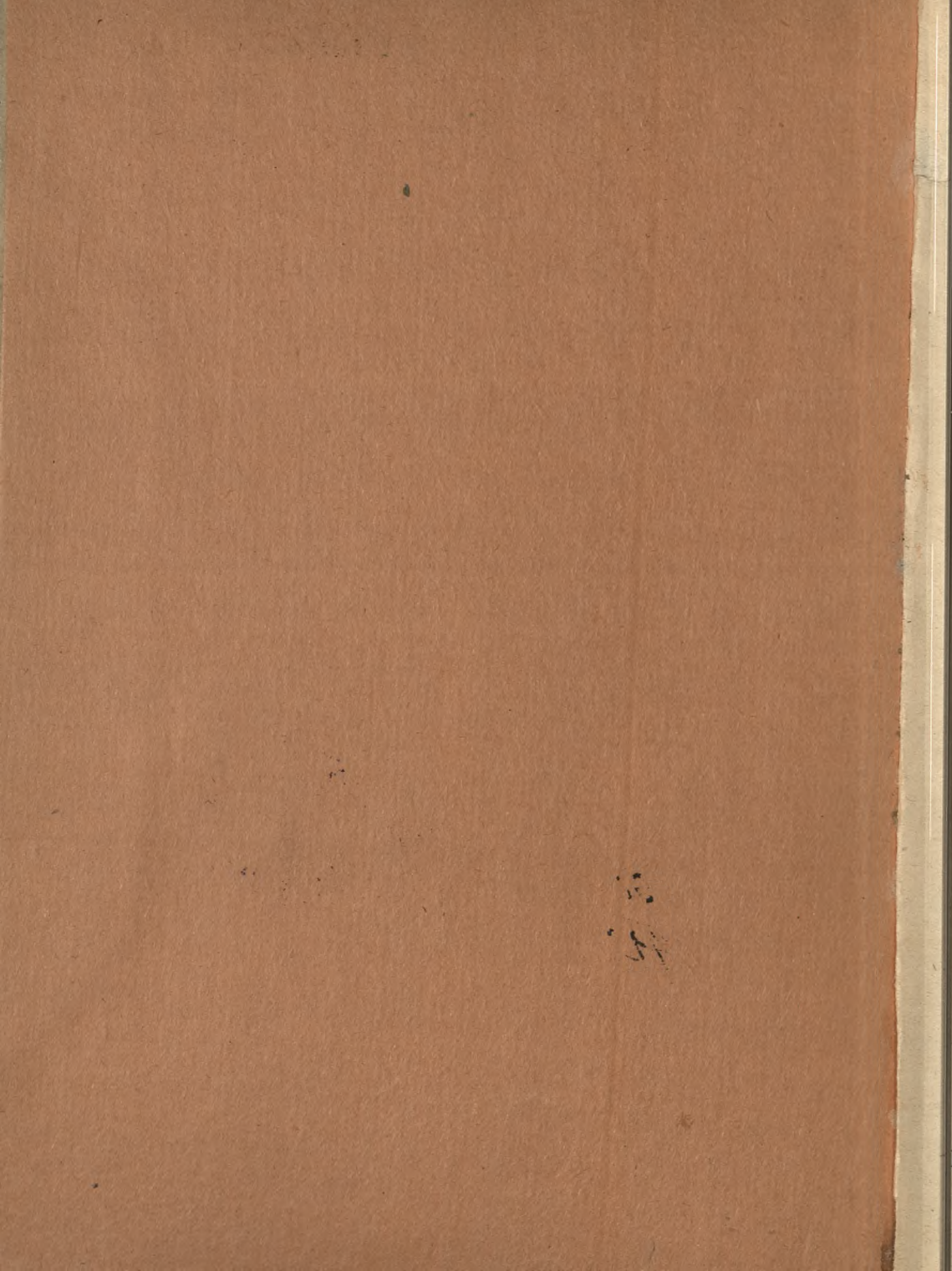
103

CU APROBAREA CONSISTORULUI SUPERIOR BISERICESC ȘI A SF. SINOD
ȘI CU BINECUVÂNTAREA Î. P. SF. MITROPOLIT AL ARDEALULUI.

Ediția „LIDRĂRIEI DIECEZANE” Caransebeș și P. SURU București
1923.

Prețul Lei 35.—

17977

PENTRU NEAM ȘI LEGE

PATRUZECI CUVÂNTĂRI DE ÎNVĂȚĂTURĂ
ÎMPOTRIVA ADVENTIȘTILOR ȘI BAPTIȘTILOR

DE

Diaconul DR. GHEORGHE COMȘA
SUBDIRECTOR GENERAL ÎN MINISTERUL CULTELOR ȘI ARTELOR

1904

Prefață de Prof. DR. I. MIHĂLCESCU

CU APROBAREA CONSISTORULUI SUPERIOR BISERICESC ȘI A SF. SINOD
ȘI CU BINECUVANTAREA Î. P. SF. MITROPOLIT AL ARDEALULUI.

8600
925

30892

1787

D

LIBRARY OF THE

AMERICAN ANTI-QUARIAN SOCIETY

NEW-YORK

1857

1787

1787

Nr. 317

Prea Cucernice Părinte,

Am onoare a vă face cunoscut că Consistoriul Superior Bisericesc și Sf. Sinod a aprobat lucrarea intitulată „Pentru neam și lege — patruzeci cuvântări de învățătură contra adventiștilor și bapțiștilor“, pe care ați înaintat-o cu suplica înreg. la Nr. 97/922. — Odată cu aceasta Vi se înapoiază manuscriptul amintit mai sus.

Primiți, Prea Cucernice Părinte, arhiereshi binecuvântări.

Președinte, Mitropolit Primat

(ss) MIRON

Director, (ss) Econ. Ovidiu Musceleanu.

P. C. Sale

Prea Cucernicului diacon Dr. Gheorghe Comșa.

Nr. 9041.

Sf. S. Păr.-diacon

Dr. GHEORGHE COMȘA,
subdirector general în Ministerul Cultelor

București.

Pe baza raportului profesorului Ion Mihălcescu dela facultatea de teologie din București, vă împărtășim binecuvântarea Noastră arhierescă, de a putea tipări lucrarea Sf. Tale ce va purta titlul „Pentru neam și lege, 40 de cuvântări de învățătură împotriva adventiștilor și baptiștilor“.

Al Sf. Tale de binevoitor :

Sibiu, 9/22 1922

(ss) *NICOLAE*
arhiepiscop și mitropolit.

(L. S.)

17977

PREFAȚĂ.

De când există neamul românesc, credința lui a fost fără strămutare credința bisericii drept slăvitoare de răsărit.

Nici năvălirile barbarilor, nici jugul semilunei, nici amenințările sau ademenirile vecinilor de altă lege n'au putut clinti pe înaintașii noștri din credința lor. Pentru apărarea legii și moșiei strămoșești și-au vărsat sângele, și-au dat viața strămoșii noștri dela mic până la mare și dela Vlădică până la opincă. La adăpostul numeroaselor lăcașuri sfinte, clădite din dărnicia inspirată de această credință, sub ocrotirea căpeteniilor bisericesti și de cele mai multe ori prin însăși străduința lor, s'a desvoltat bruma de cultură ce a înflorit în trecut pe pământul locuit de Români și îngrășat cu sângele lor. Ceeace am fost și ceeace suntem astăzi se datorește în cea mai mare parte credinței și bisericii ortodoxe. Noțiunile de român și de creștin ortodox sunt așa de strâns și indisolubil legate una de alta, că cine zice român zice creștin ortodox, căci istoria e martoră și timpul de față o adeverește, că cine nu este sau încetează de a mai fi ortodox, nu este și încetează de a mai fi român.

Poate că nu este alt popor pe lume la care credința religioasă și naționalitatea să fie așa de strâns legate ca la Români. De acea schimbarea sau slăbirea credinței ortodoxe este cea mai mare primejdie pentru sufletul poporului român și cine lovește în credința lui, lovește în inima neamului.

Prin această prismă, din acest punct de vedere câtă să fie privityte și judecate rătăcirile religioase care, de câțva timp au început a se cuibări printre noi: ca o mare primejdie religioasă și națională, ca un atentat la însăși viața noastră etnică. Dintre aceste rătăciri, cea mai primejdioasă este, fără îndoială, rătăcirea adventistă, care e în vremea de față cancerul ce roade, virusul ce amenință cu distrugere organismul statului român și al bisericii naționale prin răspândirea în straturile muncitorimei dela țară și din orașe a ideilor subversive, retrograde și cosmopolite ce fac ființa însăși a acestei rătăciri.

Nu cu mult mai puțin gravă și primejdioasă este și rătăcirea baptistă.

Cine luptă dar pentru înlăturarea sau cel puțin pentru micșorarea primejdiei ce vine din partea acestor două secte face un neprețuit serviciu statului și bisericii române în unul și același timp.

Un astfel de serviciu a făcut desigur părintele diacon Dr. Gheorghe Comșa prin elaborarea cuvântărilor următoare, așa de nimerit intitulate: „*Pentru neam și lege*” și numai puțin și dl Pavel Suru care le-a editat.

Deprins cu expunerea și tălmăcirea cuvântului dumnezeesc, ca unul ce și-a câștigat deja reputațiunea de bun predicator, dispunând de întinse și variate cunoștințe, având la îndemână o bogată vistierie de cuvinte și zicători populare pe care le folosește cu pricepere și măsură, cunoscând până în cele mai mici amănunte învățăturile rătăcite și rătăcitoare ce combat, Sfinția sa pășește sigur și hotărît la lucru, stăruie în el cu răbdare și râvnă și ajunge fără greș la țintă. Slăbiciunile, inconsecvențele, confusiunile, șiretlicurile adversarului sunt date pe față și combătute liniștit și cu demnitate, iar adevărata dreapta învățătură a bisericii noastre le este opusă în termeni limpezi și lesne de înțeles, istorioare plăcute și atrăgătoare sunt presărate într-o cuvântare sau alta pentru ilustrarea celor spuse și fixarea lor în mintea cititorului sau așcultătorului.

Ca plugarul înțelept care smulge din vreme buruiana ce amenință să înăbușească grâul din țarina sa, ca acelaș plugar, care vântură grâul treerat ca să-l aleagă de pleavă și-l ciurue, ca să-l curețe de neghină și gunoaie, ca grădinarul iscusit, care curăță crengile uscate sau năpădite de omizi ale pomilor din grădina sa, tot așa părintele Comșa smulge și aruncă din ogorul ortodoxiei buruienile otrăvitoare ale rătăcirii sectanților, alege bobul curat al grâului dreptei credințe de neghină și gunoaiele baptiste și adventiste, curăță de uscături pomul pravoslaviei și ca un păstor luminat al turmei drept credincioase, alungă, cu arma cuvântului dumnezeesc pe lupii răpitori cari au pătruns în staul și răpun oile, urmând astfel porunca și pilda Păstorului celui bun, care și-a pus sufletul pentru oi.

Facă cel Atotputernic ca munca luminată, cinstită și bine intenționată a părintelui Comșa să dea roadele mult așteptate!

IOAN MIHĂLCEȘCU

Profesor la Facultatea de teologie
din București.

București 8/21 Noembrie 1922.

Ziua Sfinților Arhangheli

CUVÂNTAREA I.

— Să ne păzim de eretici —

„Eu spre aceasta m'am născut și spre aceasta am venit în lume, ca să mărturisesc adevărul, Tot cel ce este din adevăr ascultă glasul meu“.

(Ioan 18, 37).

Fraților,

Cine dintre noi nu știe, că aceste cuvinte ale Domnului nostru Isus Hristos au fost rostite în fața lui Pilat, care-l judeca și care era dator să afle adevărul spre a-i face dreptate? Cine nu știe, că Pilat auzind, că Mântuitorul vorbește de adevăr, îl întreabă: „ce este adevărul?“ Și când auzi în Evanghelie, că Pilat a eșit la popor și a zis: „Eu nici o vină nu aflu întru el“, cine ar zice, că Pilat nu era un om cum se cade, că el urmărea să afle lucruri înalte, ca de pildă: „ce este adevărul“ și că doria din toată inima să ia partea Mântuitorului învinovățit pe nedrept?!

Și cu toate acestea Pilat nu era un astfel de om! El pusese întrebarea „ce este adevărul?“ — numai așa ca să-i treacă vremea, căci nici nu așteaptă vre-un răspuns dela Mântuitorul, iar cuvântul către Evrei, — care-i cereau osândirea, — că: „nici o vină nu aflu întru el“ era mărturia unui om prefăcut, care deși știa, că Isus este nevinovat, în loc să-l apere și să-i facă dreptate, îl dă la moarte, numai pentru ca el să scape de furia poporului răsvrătit, având interesul de a-și păstra cât mai mult puterea neturburat.

Pus să facă dreptate, Pilat n'o face, pus să afle adevărul în pricina judecății Mântuitorului, trece cu inima ușoară pe lângă adevăr, prefăcându-se totuși, că ține foarte mult să știe, ce va fi acela „adevărul“; pus să apere pe cel nevinovat, nu-l apără, ci pentru socoteli politice și interese personale îl dă Evreilor să-l răstignească.

Dar vai! Ca Pilat sunt astăzi foarte mulți oameni în lume, care se apucă să judece pe alții și să hotărască asupra învățături Mân-

tuitorului, — lucruri pe care numai interese streine de adevărul dumnezeesc le poate născoci.

Aceștia sunt proorocii cei mincinoși, care s'au ivit în timpul din urmă în poporul nostru. Fie, că se chiamă adventiști, fie că se numesc baptiști, fie că-și zic nazareni sau pocăiți, ba își iau unii chiar numele de tineri sau studenți biblici, — aceștia se sbat și strigă pe toate cărările, că ei doresc să aflu și să spună adevărul și toate lucrurile pământești și cerești, că nimeni ca ei nu sunt mai dreți, mai sfinți și mai curați, tocmai cum zicea și Pilat, că dacă-și spală mâinile înaintea poporului e deslegat de crima de a fi osândit pe Mântuitorul; și care pretind în fine, că numai ei pot aduce fericirea și binele pe pământ, osândind la peire veșnică, pe toți, care nu se iau după învățăturile lor. Sunt acei oameni despre care Sf. Evangelist Matei în cap. 7 v. 15 zice: „Păziți-vă de proorocii cei mincinoși, cari vin la voi în haine de oi, iar înlăuntru sunt lupi răpitori“.

Ce pretind acești prooroci mincinoși? Ei strigă pe toate drumurile, că biserica noastră, care numără atâția sfinți, mucenici și mari dascăli renumiți prin credința și știința lor, nu ar cunoaște adevărul cuprins în Cuvântul lui Dumnezeu. Ei aruncă osândă asupra bisericii noastre, asupra diaconilor, preoților și arhierilor bisericii, zicând, că ar trebui să piară de pe fața pământului, pentru că ei zic: cine ascultă de glasul lor nu se poate mântui! Tot ce este în biserică acum este născocire omenească și de aceea lumea merge rău. Întocmai cum ar zice un locuitor din Africa venit în Europa: Voi nu știți, care este adevărul; ați făcut case și orașe, drumuri de fer, aeroplane și câte altele. Toate acestea nu sunt bune, pentru că pe străzi vă calcați unii pe alții, deraiiați cu trenul, muriți în fabrici și mine și din pricina atâtor interese vă certați și vă judecați. Întoarceți-vă la viața dela început, care e la noi în Africa, aceea este cea adevărată; omul trebuie să trăiască cu ce îi dă firea, că pe aceasta a făcut-o Dumnezeu. Așa zic și adventiștii despre biserica noastră. Dar noi știm că tot ce este în biserică nu este născocire omenească ci biserica este un arbore mare cu rădăcinile în învățătura Domnului Hristos și a Apostolilor. De aceea noi mărturisim, fraților, că acolo unde este biserica, este și Hristos; că numai prin glasul acestei biserici putem cunoaște adevărul și că în afară de biserică nu ne putem mântui.

Proorocii lăpădați de credință, adică ereticii cei mincinoși care s'au lăpădat de credința noastră cea adevărată, părăsesc biserica, adică lumina adevărului curat, cum și Pilat a părăsit pe cel drept și curat, adică pe Hristos, care este calea, adevărul și viața lumii, — dându-l morții, ca pe cel mai mare făcător de rele. Așa și mulți creștini de azi părăsesc biserica și merg după *proorocii* lăpădați de credință, cari au îndrăgit străinii și învățăturile lor și cari se adună împreună cu ei în afară de biserică și plănuiesc cum să lupte mai cu viclenie împotriva adevărului credinței noastre și împotriva preoților bisericii lui Hristos.

De aceea datoria noastră a preoților este, ca pe toți fiii sfintei

noastre biserici, pe care noi i-am născut din nou prin baia sfântului botez, să-i ferim de cursa primejdioasă, pe care le-o pun vrăjmașii credinței noastre și să le atragem serioasă luare aminte, că ținta acestor vrăjmași este ca mai întâi să desființeze pe preoți, cu gândul că de vor bate păstoriul, se vor risipi oile. Ei fac aceasta ca și Evreii, care credeau, că omorând pe Hristos, vor scăpa de un om, care le turbura viața lor păcătoasă, le strica afacerile și le zădărnicea politica lor ascunsă, prin care pregăteau răsvărire împotriva stăpânirii Romanilor. Luați aminte fraților, și puneți la inimă, că ereticii din mijlocul nostru, vi-se înfățișează numai de ochii lumii, că ar voi să îndrepte credința, dar *de fapt* voesc să răstoarne rânduiala țării noastre.

Și când așa este, noi să stăm cu mâinile în sân, ori, — ce este mai rău — să ne lăsăm duși încoace și încolo după rătăcirile adventiștilor și baptiștilor, pe care nici celelalte biserici din țară nu-i primesc în mijlocul lor, ba se feresc de ei ca de ciumași?

Fraților, ați auzit cu toții de boala cumplită numită variolă sau vărsat sau bubat. Renumitul învățat englez Darwin, în o călătorie a sa în jurul lumii, s'a oprit pe o insulă din Australia. Oamenii corăbiei sale au dus din nenorocire boala aceasta în insulă care boală fiind lipicioasă a pricinuit moartea multor locuitori ai insulei. Însoțitorii lui Darwin aveau leacuri și folosindu-le s'au vindecat în cursul călătoriei, dar bieții oameni ai insulei au murit, căci nu aveau nici doctor și nici doctorii. Au murit, fiindcă boala variolei, când este grea, produce moarte; ea este molipsitoare, împreună cu fierbințeală mare și cu vărsare de sânge pe sub piele, prin nas și prin gură.

De mii de ori mai cumplită este boala adusă în sânul credincioșilor noștri de rătăciții iviți în timpul din urmă. Biserica încă din primele ei timpuri a cerut prin graiul apostolilor, ca credincioșii să se ferească de eretici, adică de răspânditorii învățăturilor greșite. Creștinul era îndemnat niși să nu dea bună ziua unui eretic și aceasta nu numai ca semn al găzduirii, ci mai mult, fiindcă salutarea în înțeles creștinesc însemna legătura creștinească a membrilor comunității creștine și împărtășirea cu cele sfinte. Deaceea trimiteau apostolii salutările lor creștinești către singuraticile comunități ca semn, că de același Duh Sfânt erau umbrite.¹⁾

Sfântul apostol Ioan în a doua sa epistolă sobornicească (v. 10) sfătuește pe creștini: „Ori cine va veni la voi și nu va aduce învățătura aceasta, să nu-l primiți în casă, și să nu-i ziceți lui: bucurate“ Apostolul Pavel scrie lui Tit: „De omul eretic după întâia și a doua sfătuire, te ferește“ (cap. 3 v. 10). Cu alte cuvinte, înșasi Sf. Scriptură ne spune, să ne ferim de cei căzuți dela adevărata credință. Ca smerit slujitor al altarului nu pot decât să vă îndrept luarea aminte asupra acestor cuvinte spre a vedea, că orice legătură de încredere a noastră cu asemenea oameni ne-ar face părtași la păcate streine.

1) Seitz: Die Heilsnotwendigkeit der Kirche nach der altchristlichen Literatur, Freiburg 1903 p. 233.

Ah, cât este de mare dorința mea de a vă face cunoscut tuturor, să înțelegeți bine datoria de a vă feri de acei rătăciți. A ne feri nu înseamnă ca dela început să nu mai stăm de vorbă cu ei; ci datori suntem a-i sfătui odată și a doua oară ca să se întoarcă pe calea cea bună. Dacă nu se vor întoarce, avem un semn că au o voință păcătoasă și își vor *lua plata lor*. Avem dovadă, că vor să ne *strice rânduiala* ce a fost până acum în sânul bisericii noastre.

-Câte jertfe, câte lupte a trebuit să purtăm pânăce în mândrele noastre sate românești am ridicat locașuri pentru preamărirea lui Dumnezeu! Ce falnic se înalță bisericile *naastre* cu toată sărăcia vieții *naastre* zilnice și cât de mare a fost și este încă și azi *puterea* ce ne leagă de biserica lui Hristos!! Suntem *îmbrăcați* cei mai mulți în dragostea către ea și această dragoste trebuie să se întindă preste tot, după cum scoarța îmbracă arborele preste tot. Fiecare comună bisericească este o parte din biserica Dumnezeului celui viu, iar biserica este „stâlp și întărire a adevărului“ (I. Tim. 3, 15).

Biserica răspândește adevărul pe față ca toți oamenii să-l urmeze și apără acest adevăr față de orice atacuri, iar învățătura nu și-o schimbă. Însuși Mântuitorul a venit pe pământ pentru a propovădui adevărul în lumea păcătoasă și plină de minciuni. Adevărul este Hristos, Fiul lui Dumnezeu. Pentru adevăr suntem datori a lupta până la capătul vieții noastre. Altcum suntem ca umbra, care merge când înaintea când înapoia noastră.

Deaceea să ne ferim *a precupeți cu adevărul*. Avem o credință curată, după aceasta trebuie să și trăim. Dacă vrem să avem o fericită răsplată cerească și binecuvântarea urmașilor, suntem datori să ținem la legea creștină adevărată, păstrată în biserica dreptcredincioasă a Răsăritului dela început și până astăzi.

* * *

Este mare mândria noastră că facem parte din această biserică. Cu o gură și o inimă trebuie să mărturisim, că niciodată nu vom apuca pe *povârnișul* rătăciților. Doar adventiștii, bapțiștii, nazarenii și alte secte, venite la noi în țară, nu au de partea lor adevărul și nici nu luptă pentru adevăr. Adevărul este numai unul, dar fiecare dintre acești rătăciți, are altă credință. La noi în țară sunt cunoscute până acum numai 4-5 feluri de învățături greșite aduse în timpul mai nou din străinătate. În America însă rătăcirile au ajuns numărul de 500, după cum ne spune o revistă otodoxă¹⁾ În ultimii zece ani 17 secte s'au nimicit, căci minciuna nu poate trăi multă vreme. Tot în acești ani s'au ivit 31 de rătăcirii noi!!!

Cu tot numărul lor cel mare, sectele acestea nu se vorbesc de rău-una pe alta și nici una nu învinuiește pe cealaltă, că are învă-

1) „Biserica ortodoxă Română“ București Nr. din Noemvrie 1921. — În să revista advenfistă: „Semnele Timpului“ din București în numărul din Mai 1921 p. 79 susține greșit, că în America ar fi numai 202 de secte.

țături greșite. La noi în țară nu vei auzi bunăoară pe un baptist să zică ceva împotriva unui adventist, că are învățături greșite.

Cu toții însă atacă biserica noastră, ceea ce ar însemna, după ei, că numai biserica noastră nu învață adevărul, iar cele 500 feluri de învățături ar fi toate adevărate.

Acești rătăciți voesc nimicirea credinței și desbinarea neamului nostru. Învățul englez Byron zice, că mai curând ai putea opri râul Eufrat în cursul său, decât lacrima unei inimi credincioase și simțitoare.¹⁾ Mai curând vor putea rătăcii să oprească apa Dunărei, a Mureșului sau Oltului, decât credința, care ne-a luminat cărările trecutului nostru plin de suferințe.

Atacurile adventiștilor, ruseliștilor, baptiștilor, nazarenilor și altor mincinoși, se sfarmă de credința noastră ca valurile turbate de stâncile puternice! Cu noi este Domnul și Mântuitorul nostru, care a zis, că a venit în lume să mărturisească adevărul!!

Acest adevăr îl mărturisim și noi și pentru el suntem gata în tot ceasul să murim. Da, fraților, avem nădejde mare în mila Lui, căci El a zis: „Tot cela ce mă va mărturisi pe mine înaintea oamenilor, îl voi mărturisi și eu pe dânsul înaintea Tatălui Meu, carele este în ceruri“. (Mat. 10, 32). Amin.

1) „Vorbe înțelepte“ culese de Aurel C. Popovici București 1900 p. 19.

CUVÂNTAREA II.

— Adventiștii în locul iubirei creștine propagă răsvrătire —

„Orb pe orb de va povățui, amândoi în groapă vor cădea“. (Matei 15, 14).

Fraților,

Între creștinismul adevărat și vrăjmașii lui, se dă astăzi o luptă pe față. Tot ceea ce este pământesc, toate izvodirile minței deșarte, se vor surpă, fiindcă se ridică împotriva stiiței lui Dumnezeu.

Între proorocii mincinoși, cari nesocotesc adevărata știință de Dumnezeu se numără — între alții — așa numiții adventiști. Ei bine, aceștia calcă în mod îndrăzneț cuvintele Scripturii care spune: „Că nu cel ce se laudă pe sine este ales ci pe care Domnul îl laudă“. (II. Cor. 10, 18).

Ei zic, că sunt singurii aleși ai lui Dumnezeu, cari vestesc în toate țările apropiata a doua venire a lui Hristos.

De aceea s'au și numit ei adventiști, căci numele acesta al lor vine dela cuvântul latinesc *adventus*, care însemnează venire sau sosire, fiindcă adventiștii răspândesc mincinoasa învățătură, că Hristos va veni a doua oară în timpul cel mai scurt. Voi arăta cu aceasta ocaziune, că ei numai aleși ai lui Dumnezeu nu sunt, ci povățuitori orbi, cari îndeamnă la răsvrătire!

În capitala țarei noastre s'a tipărit o cărticică adventistă de 32 pagini. În acea cărticică adventiștii spun, că lumea de azi este plină de păcate, și că numai ei predică îndreptarea. Pentru aceasta ei își iau în sprijin cuvintele proorocului Ioil (cap. 2 v. 1). și susțin, că ei sunt chemați a împlini aceste cuvinte ale proorocului: „Trâmbițați cu trâmbiți în Sion, strigați în muntele cel sfânt al meu și să se turbure toți ceice locuesc pământul, că a sosit ziua Domnului“. ¹⁾

Nicăiri nu se spune în Sf. Scriptură că aceste cuvinte ale proorocului Ioil s'ar putea tălmăci așa cum înțeleg adventiștii. Eu am

1) „A doua venire a lui Hristos“ de I. W. tipărită la „Cartea Românească“ — sediul Rasidescu fără indicarea anului, pag. 26 și 27.

citat cuvintele prorocului Ioil din Biblia tipărită de Sf. Sinod al României. Adventiștii însă, care nu au nici un respect de cuvintele Scripturii au schimbat și aceste cuvinte — căci sunt dedați la această apucătură ca și toți ceice au învățături aproape la fel cu ei. În loc de cuvintele: „toți cei ce locuiesc pământul“ adventiștii au pus cuvintele: „toți locuitorii țării“, iar în loc de cuvintele: „că a sosit ziua Domnului“ ei au pus cuvintele „căci se apropie ziua Domnului“.

Ori cine poate înțelege, că altceva este pământul și altceva este o țară, altceva este a spune că a sosit ziua Domnului și altceva că se apropie. Vedem prin urmare că adventiștii se joacă cu cuvintele Sfintei Scripturi. Ei mai spun, că biserica noastră nu este biserica lui Hristos, ci biserică lumească, de pe amvonul căreia se aud numai cuvinte de măgulire pentru păcatele oamenilor și pentru siguranță. Cu alte vorbe, biserica noastră, zic ei, nu biciuiește răul și păcatele oamenilor, și deci ea are păstori falși, cari strigă: este pace, nu-i nici un pericol!! Despre ei însă, adventiștii spun, că sunt singurii, cari alcătuiesc poporul lui Dumnezeu asuprit de biserica noastră legănată în somn¹).

Cu toate acestea avem credința, fraților, că Dumnezeu, cum zice prorocul Isaia, va umili mândria și încrederea oarbă a adventiștilor. (Isaia 2, 11—12). Le va plăti dupăcum li se cuvine, căci dacă fac toate acestea scopul lor nu este decât să îndemne la ură contra bisericeii. Oare nu este o vorbă aruncată în vânt, să vii și să strigi în gura mare, că numai tu ești drept înaintea lui Dumnezeu iar toți ceilalți oameni sunt păcătoși?? Ah, ce sumeție fără seamăn este să te lauzi în felul acesta, când apostolul Ioan zice! „De vom zice că păcat nu avem, pre noi înși-ne ne înșelăm și adevărul nu este întru noi“ (I Ioan 1 v. 8). Acelaș apostol zice: „Și dacă cineva va păcătui, mângăitor avem către Tatăl, pe Isus Hristos cel drept; Și acesta este curățire de păcatele noastre, și nu numai de ale noastre, ci și de ale a toată lumea“ (I Ioan 2 v. 1—2) Iar apostolul Pavel zice: „Mie să nu-mi fie a mă lăuda, fără numai în crucea Domnului nostru Isus Hristos“ (Galat. 6, 14).

Noi suntem urmașii miilor de mucenici, care a purtat crucea cu vrednicie, dar adventiștii ai cui sunt și cu ce se pot lăuda? Adventiștii n'au nici un fel de iubire creștinească, fiindcă răul nu se îndreaptă prin cuvinte deșarte și vătămătoare pentru alții, iar pentru dânsii măgulitoare. E ușor să te plângi, că oamenii n'au credință și fapte bune, dar spre a îndrepta răul trebuie mai întâi să dai tu dovezi de iubire și să lupți în cercul de oameni unde vezi, că nu este viață creștinească. Un membru din o familie, dacă vede un rău în familia sa, e dator să lupte pentru îndreptarea răului, dar nu să fugă din familie și apoi să o batjocurească, precum fac adventiștii cu biserica noastră. Ei se plâng, că noi îi prigonim, dar în faptă ei prigonesc biserica noastră. Ei fac tocmai așa cum vorbește despre ei apostolul Iacob când zice: „Iar de aveți râvnire amară și prigonire

1) loc citat p. 29—30—31.

întru inimile voastre, nu vă lăudați, nici mințiți împotriva adevărului!“ (cap. 3 v. 14).

Advențiștii ar trebui să știe, că neamul nostru românesc nu prin o purtare ca a lor a ajuns la starea de azi. Fiii noștri credincioși de azi, precum și moși și strămoșii lor n'au umblat cu născociri viclene ca cele ale advențiștilor, cari spun că tot ce învață ei greșit se află în Sf. Scriptură! Ei nu au dreptul să tâlcuiască Sf. Scriptură, căci numai biserica o poate tâlcui drept și adevărat. Cine se ia după po-vașa lor, se ia după niște orbi, cari se laudă, că văd. Ideile bolnăvicioase pe cari le împrăștie advențiștii, sunt luate dela alți rătăciți din alte țări. Advențiștii s'au pus în slujba streinilor de neamul și legea noastră. Ei aduc fel de fel de cărți tipărite cu bani streini. În cărțile lor urmăresc răsturnarea ordinii publice. În cartea amintită se propagă numai lucruri pentru care ar trebui să fie traduși în fața judecării. Vestesc pe față, că în curând: „Sângele se va vărsa ca pulberea“. Tot acolo spun, că atunci când sângele se va vărsa ca pulberea: „oameni în disperarea lor vor tăbări asupra păstorilor falși, cari i-au înșelat“. ¹⁾

O altă broșură a lor vorbește de: „Tronuri nesigure ale regilor“ ²⁾ Iarăș o altă carte a lor tipărită în Hamburg în anul 1913, spune următoarele: „Pacea nu va fi asigurată decât prin venirea adevăratului prinț al păcei, atunci când toți nelegiuiții vor pieri, când împărățiile acestei lumi vor fi măturate ca pleva din arie în timpul verei“. ³⁾

Fraților, aceste idei nu sunt cuprinse în Sf. Scriptură. Ele sunt născociri diavolești, cu gândul ascuns de a ne duce în prăpastia pierzării. Cum adică? Dacă pacea nu va fi asigurată în nici un fel până la a doua venire a Domnului nostru Isus Hristos, pentru ce se mai trudesce ei cu învățăturile lor?? Pentru ce se mai trudesce popoarele să facă dreptate pe pământ, dacă pace nu poate fi, căci rodul dreptății este pacea, cum zice sf. apostol Iacob: „Iar roada dreptății cu pace se seamănă celor ce fac pace“ ?!! (Iacov 3₁₈). De aici se vede, că advențiștii au intrat în slujba celor ce samănă vânt ca să culeagă furtună! Îi întrebăm: ce urmăresc cu asemenea vorbe? Au doară în Sf. Scriptură stă scris că lumea va tăbări asupra preoților, că împărățiile lumii vor fi măturate în curând cum zic ei? Vedeți fraților planul advențiștilor: să răsvrătească lumea, ca să vadă măturate împărățiile acestei lumi!

Nicăiri Sf. Scriptură nu învață asemenea lucruri. Ei însă le răspândesc cu bani streini. Le aducem aminte dar advențiștilor, că în zadar se ostenesc să-și zidească între noi casă nouă, căci iată ce zice pentru ei cartea înțelepciunii: „Cel ce își zidește casă cu bani streini, asemenea este celui ce își zidește pietre de mormânt“ (Isus Sirah 21₉). Ei ar dori să schimbe neamul și legea noastră în morminte și la aceasta noi trebuie să ne opunem. Învățăturile răspân-

1) Broșura: „A doua venire a lui Hristos“ la pag. 28.

2) Broșura: „Fericita nădejde a Creștinului“, care are 8 pagini.

3) Cartea: „Arătarea glorioasă alui Hristos“, care s'a tipărit și în a doua ediție tot în Hamburg în anul 1919. Despre această carte amintesc și în alte locuri. Vezi cuvântarea a III-a și XXII.

dite de adventiști sub masca legii lui Hristos, sunt cu totul primejdioase!

„Care e mai rău: furtul sau minciuna“? întrebă odată o fetiță pe mama ei. Aceasta spunea, că amândouă sunt la fel, dar fetița zise, că minciuna e mai rea, fiindcă lucrul furat se poate restitui, dar minciuna se lipește de om. Cu atât mai vârtos se va lipi minciuna de adventiști, pentru că minciuna au furat-o! De voi se vor lega minciunile, de voi adventiștilor și vor cunoaște toți creștinii și românii de bine, că strigătul vostru este un atac mișelesc împotriva legii și neamului românesc!!!

Datori suntem deci toți ortodoxii creștini să ne dăm toată silința ca să ne apărăm biserica și pe conducătorii poporului. Despre biserica noastră Sf. Scriptură ne spune, că nici porțile iadului nu o vor putea dărâma, pentru că ea este biserica lui Hristos. Iar apostolul Pavel ne îndeamnă să ne supunem „stăpânirilor celor mai înalte, că nu este stăpânire fără numai dela Dumnezeu și stăpânirile care sunt, dela Dumnezeu sunt rânduite“ (Rom. 13.).

Noi avem o țară mândră, cu stăpânire rânduită după voia bunului Dumnezeu; de această țară și stăpânire să ne alipim cu toată dragostea. Să nu ne lăsăm ademeniți de proorocii, care vor să pescuiască după ce vor turbura apa. După părerea adventiștilor ar trebui ca și mândra noastră Românie să fie măturată nu peste multă vreme, căci după părerea lor trăim veacul cel de pe urmă și în curând vine iarăși Mântuitorul! Abia pusă pe temelii puternice și să vii să spui totuși, că țara va fi măturată în curând, însemnează să umpli de desnădejde pe locuitorii ei! Cuvântul cel adevărat al lui Dumnezeu ne îndeamnă însă, ca în tot momentul să fim gata la datorie pentru lege, pentru tron și patrie!

Ne ridicăm deci falnic glasul și încrezători în dreptatea divină rugăm pe Părintele Ceresc să ne apere sufletul de molima învățăturilor mincinoase, care s'au ivit între noi. Să ne ferim ca de foc de aceste învățături și să fim la neamul și legea noastră, ca la cele mai scumpe mărgăritare. Să nu facem ca acel locuitor din Persia, care a găsit lângă mare o cutie plină cu mărgăritare, dar în neștiința lui le-a aruncat în apă și privea cu plăcere cum se repezeau peștii să le prindă. Când voia să arunce în apă și pe cel din urmă mărgăritar, se apropie un om priceput și îi spuse că în acea cutie au fost mărgăritare de mare preț. Era însă prea târziu. Cu toate acestea prin lumina ce-i aduse bunul său sfătuitor, omul nostru rămase cu un mărgăritar.

Fraților! Țara noastră este o mare alcătuire și în sânul ei biserica ortodoxă este cel mai scump mărgăritar. Prin jertfe fără păreche am dobândit și mărirea țării. Nu le-am aflat la întâmplare sau la noroc ca omul din Persia. Cuvine-se deci să nu ne luăm după mîntea cea întunecată de viclenie a streinilor, ca să nu ajungem orbi ca persanul cu mărgăritarele. Să ne conducem ca și în trecut de glasul păstorilor luminați ai sfintei noastre biserici spre a nu pierde calea, care duce la mântuirea noastră și a neamului nostru. Amin!

CUVANTAREA III.

— A doua venire a Domnului. —

„Iar de ziua aceea și ceasul, nimeni nu știe, nici îngerii din ceruri, fără numai Tatăl meu singur“. (Matei 24, 36).

Fraților,

Venirea a doua a Mântuitorului a fost de însemnătate deosebită pentru ucenicii Domnului. Erau însetați ucenicii de dorul de a ști când va fi sfârșitul veacului și doreau să cunoască semnele venirii a doua a lui Hristos. Ei au primit lămurire dela Învățătorul Lumei, că numai Tatăl știe timpul venirii a doua.

Apostolii la rândul lor nu puteau nici ei să răspândească o altă învățătură despre venirea a doua, când adică va fi aceasta. Dovada cea mai bună ne-o face marele apostol Pavel, când scrie către Tesaloniceni: „Iar de ani și de vreme, fraților, nu avem trebuință să scriem vouă, Că înși-vă adevărat știți, că ziua Domnului ca un fur noaptea așa va veni“. (I. Tes. 5₁₋₂).

Înțelegem aceste cuvinte ale apostolului. Tesalonicenii, cari nu de multă vreme deveniseră creștini, știau, că venirea a doua a Domnului este un adevăr, dar nu s'au lăsat amăgiți de ceice spuneau, că Hristos va veni încurând. Apostolii au sădit în sufletul lor învățătura cea adevărată. De aceea sf. Pavel nici nu le scrie mai pe larg despre venirea a doua, ci le spune scurt să privegheze, căci ziua aceea va veni pe neștiute ca furul.

Deși Mântuitorul a spus, că numai Tatăl Ceresc știe ziua și ceasul venirii sale a doua, totuși adventiștii susțin, că ei încă o știu. Vom arăta această rătăcire a lor vorbind totodată și despre învățătura cea adevărată a bisericii noastre.

Fraților,

Sfânta noastră biserică învață despre a doua venire a Domnului în înțelesul cuvintelor Mântuitorului însuș. Cuvintele Domnului au fost la fel tălmăcite atât de sfinții apostoli cât și de Sfinții părinți ai bisericii noastre.

Cunoașteți, fraților, truda cea mare ce o depun slujitorii altarului pentru luminarea și însănătoșirea sufletească a poporului. Preoții Vă sunt cei mai buni prietini și binevoitori. De aceea trebuie să le ascultați și primiți povețele, căci nu sunt părerile lor, ci sunt învățături scoase din Sf. Scriptură. Împăratul Alexandru cel Mare fu odată lovit de o boală grea. Aproape nici o nădejde de viață nu mai avea, căci până și doftorii își pierduseră nădejdea. Un singur medic i-a rămas credincios, împăratul a avut încredere în el, a *gustat din doctoria* vindecătoare, și s'a făcut sănătos. Așa trebuie să facem și noi, dacă voim să nu alunecăm nici un credincios în valul rătăcirii. Ne poate părăsi toată lumea, prietenii și cunoșcuții, dar niciodată nu ne poate părăsi și lăsa în nedumerire învățătura Domnului nostru Isus Hristos propovedită de biserică prin slujitorii altarului. Ea este doftoria vindecătoare pentru orice boală sufletească.

Mântuitorul a învățat foarte lămurit, că locuitorii orașelor care nu se pocăiseră pentru că nu li-se propovăduise Evanghelia vor avea în „ziua judecăței“ o soartă mai ușoară de cât locuitorii orașelor, care văzuseră minunile sale și nu se pocăiseră. (Matei 11, 22) Ziua judecăței este în ziua învierii dela sfârșitul lumii: „Că vine ceasul, întru care toți cei din mormânturi vor auzi glasul lui. Și vor ieși ceice au făcut cele bune întru învierea vieței, iar ceice au făcut cele rele, întru învierea osândirii“ (Ioan 5, 29). La faptele apostolilor cetim, că Isus a zis către apostoli după înviere: „Nu este al vostru a ști anii sau vremile, care Tatăl le-a pus întru a sa stăpânire“, (Fapte 1, 7).

Prin urmare nu ne este iertat a cercă vremea, în care va veni Domnul și nu ne rămâne, decât să așteptăm cu luare aminte venirea Lui. Să fim ca cel ce așteaptă pe domnul său dela nuntă, căruia îi deschide ușa în grabă când bate în ușe. ¹⁾ (Luca 12, 35). Așa ne învață biserica pe baza sf. Scripturi. Răposatul episcop al episcopiei de Huși din Moldova, fericitul episcop Silvestru Bălănescu, la moartea sa a lăsat bani ca să se tipăriască o carte, în care se cuprinde și învățătura despre a doua venire a Domnului. Biserica noastră a făcut și alte jertfe spre a îmbogăți sufletul preoților și al credincioșilor cu adevărata cunoaștere a Scripturii și cu talmăcirea ei, și niciodată nu i-a învățat greșit despre adevărurile credinței.

Nici cu privire la venirea a doua a Domnului nu ne putea învăța altfel. Dacă Mântuitorul nu ne-a spus ziua și ceasul venirii sale a doua, ne-a arătat însă unele semne după care putem, ca prin ghicitoare, judeca timpul venirii Lui. Mântuitorul vorbește despre războaie, foamete, ciumă și cutremure (Matei 24, 6—8, 21, 22) și zice, că acestea sunt semne prevestitoare, că cele prezise despre a doua venire a sa se vor întâmpla și atâta tot.

Datoria noastră este să smulgem *masca* de pe obrazul adventiștilor. Căci un întemeietor al adventismului, americanul Miller, spusese că la anul 1843 are să fie sfârșitul lumii. Sunt aproape 80 de ani

¹⁾ Silvestru Episcop de Canev. Teologia Dogmatică Ortodoxă. Traducere de Gherasim Miron și Teodor Ghiga vol. V. București 1906 p. 366—67.

de atunci și bunul Dumnezeu ne-a învrednicit să fim și noi în viață. Multă lume urmasa atunci pe Miller; oamenii și-au părăsit lucrul, *recolta* a rămas nestrânsă, iar unii și-au vândut averile. ¹⁾

A sosit ziua proorocită de Miller; toți adventiștii se adunaseră la un loc, ca să fie luați la cer, dar ziua aceea, precum vedem, a trecut și adventiștii au rămas de minciună. Miller a spus atunci, că a greșit și a început a răspândi greșala, că Domnul va veni în Octombrie 1844. *Iar s'a adus o rușine asupra Mântuitorului*, iar ceice și-au vândut averile au ajuns în sapă de lemn.

Mincinosul Miller a avut totuși ucenici, ca și el, între cari pe Elena Harmon și bărbatul ei White. Acesta din urmă a zis, că Domnul va veni în Iulie 1845, dar văzând că a mințit, a iscodit altă minciună. A zis, că Domnul a venit dar nu până la pământ, ci numai a fost o mișcare în cer, când Domnul a *închis ușa milostivirei contra păcătoșilor*. Adventiștii țin la soția lui White ca la o proorocită. Ea a scris toate rătăcirile ei într'o carte, la care adventiștii țin mai mult ca la Sf. Scriptură.

Adventiștii de Sâmbătă sau sâmbătarii din țara noastră nu cutează a mai spune anul sau ziua venirii Domnului. Totuși zic, că această venire e aproape. Iată ce stă scris în cartea lor, în care se talmăcește greșit capitolul 24 din evanghelia lui Mateiu: „Cine nu cunoaște anii de vijelie și de strâmtorare, cari acum șasezeci de ani au făcut să tremure toate tronurile de spaimă? Dar cum fierb și clocotesc și astăzi încă *elementele*? Ziarele sunt tixite cu știri despre turburări de tot felul. „Atentate contra capetelor încoronate, crize minișteriale, rebeluni muncitorești, greve și excese de tot felul sunt la ordinea zilei. Contrastul dintre bogat și sărac, deosebirile dintre domni și proletari, dintre capital și muncă, se măresc pe zi ce trece“ ²⁾. Tot cartea lor spune, că: „Secolul nostru se poate considera ca cel de pe urmă“ ³⁾.

Întrebăm acum pe adventiști, pentrue spun, că veacul nostru este cel din urmă, când în cartea lor de cântări stă scris, că Domnul Hristos va veni în curând, dar nu se știe când? ⁴⁾ Aceasta e prea mult. Rătăcirea lor e cumplită și nu are margini. Pe ei îi doare capul de tronurile împărătești? Nu credem așa ceva, și o spunem, că nici de oamenii cei mai necăjiți nu-și *fac grijă*, căci altcum nu ar *lăși minciuni* cari de cari mai mari.

Apucăturile lor sunt primejdioase și de bună seamă nu așa se așteaptă venirea a doua a Domnului. Când cineva din prietenii noștri ne-ar scrie, că vrea să ne *cerceteze* venind de departe, ne pregătim ca să-l primim *cu cinste mare*. Astfel trebuie să facă un creștin adevărat, când voiește să dea povește deapropelului său în chestiuni de

1) „Contra Adventiștilor“ o broșură de 14 pagini de un autor anonim în editura „Buna-Vestire“ din Brașov pag. 3 și I. Mihălcescu, articolul: din „Biserica ort. Română“ Ianuarie 1922 p. 252—262.

2) Vezi cartea lor: „Arătarea glorioasă a lui Hristos“ p. 22.

3) *ibid.* p. 28.

4) „Innuri Creștine“ 1913 / de P. P. Paulini și Șt. Demetrescu p. 71.

credință. Trebuie să ne îndemnăm unii pe alții la fapte bune și să nu înmulțim numărul mincinoșilor, cari vorbesc de căderi de tronuri împărătești. Doar asemenea vorbe sunt răspândite de ei cu rea credință spre a face turburare între oameni.

În capitolul 24 dela Matei nu se găsește, că veacul nostru ar fi cel din urmă. Se vorbește acolo de războaie apropiate și vești de războaie, deci războaie mai depărtate. Cele apropiate *au avut* loc înainte de dărâmarea Ierusalimului și anume — purtate de către iudei contra grecilor și romanilor, iar cele depărtate au fost după moartea lui Nero. Tot înainte de dărâmarea Ierusalimului au fost și cutremure de pământ în Smirna, Milet, Samos și Chios.¹⁾ Necazurile credincioșilor (v. 9) pentru numele lui Hristos, s'au împlinit în parte pe timpul războiului iudaic, proroci mincinoși au fost în vremea apostolilor destui.

Fărădelegi au fost și vor mai fi (v. 12). Deci cuvintele din acest capitol se potrivesc nu numai pentru sfârșitul lumii, ci ne fac să înțelegem, că atunci va fi mai mare strâmtorare. În felul acesta, când se amintește de răcirea dragostei multora, nu trebuie numai decât să credem, că e vorba de lipsa de dragoste creștină dela sfârșitul lumii. Au mai fost războaie, deci lipsa de dragoste s'a arătat și mai înainte. Nu au deci adventiștii dreptul să arunce în spatele bisericii lipsa de dragoste creștină și să arunce asupra ei cele 18 păcate cuprinse la II Timotei cap. 3 v. 1—5.²⁾

Înșirarea acelor păcate nu o fac, iubiții mei, pentru că nu este gândul meu să jignesc sentimentele voastre creștinești. În schimb Vă atrag luarea aminte asupra faptului, că numai după ce prin dragostea bisericii se va răspândi evanghelia împărăției întru toată lumea (Matei 24, 14), numai după aceea vom putea vorbi de o apropiată venire a Domnului. Azi însă nici jumătate lumea nu e încă trecută la creștinism și firesc este prin urmare, că dacă în 19 veacuri nici lumea jumătate nu este creștină, nu se va putea încreștina la repezeală, sau în 78 de ani câți mai are să dureze lumea, după părerea adventiștilor. Toată prorocirea lor e vrednică de osândă, fiindcă toate cuvintele dela Matei cap. 24 le aplică la apropierea venirii a doua a Domnului.

Față de rătăcirile acestor oameni vrednici de milă, creștinul adevărat să-și înzestreze sufletul cu gânduri înțelepte și binecuvântate; să cugetăm, că ziua venirii Domnului nu poate fi luată în înțelesul lor și nici starea de azi a lumii să nu o judecăm cu ochii laudei de sine. Binecuvântat fie numele Domnului, că ne-a dăruit zile așa cum le avem azi și plecând genunchii, să-i cerem împărtășirea harului de a ne putea ridica voia spre cele cerești. Din apa ce trece pe lângă noi numai aceea e a noastră, pe care o folosim; numai anii folosiți sunt ai noștri. Să folosim deci vremea petrecând în cugetări și fapte creștine, să ne ținem de Cuvântul Domnului și să avem nădejde în Dumnezeu, Cereșcul nostru Părinte. Amin!

1) Dr. A. Bisping: Erklärung des Evangeliums nach Matthäus-Münster, 1867 p. 470—471.

2) „Arătarea glorioasă a lui Hristos“ Hamburg 1913 p. 36.

CUVÂNTAREA IV.

— A doua venire a Domnului. —

„Nu este al vostru a ști anii sau vremile, care Tatăl le-a pus întru a sa stăpânire“. (Faptele Apost. 1. 7)

Fraților,

Istoria spune despre poporul lacedemonian, că era un popor rășboinic, fiindcă toți fiii aceluia popor încă din copilărie erau crescuți în întreprinderi ostenicioase și aspre. Din cauza aceasta ei nu se temeau nici de moarte. Aveau credința, că mântuirea patriei este bunul cel mai înalt și toți își dădeau silința să moară cât mai cuviincios¹⁾. Oricărui creștin de astăzi i-ar fi asigurată mântuirea sufletului dacă ar avea în inima lui numai atâta dragoste față de Evanghelie câtă dragoste aveau lacedemonienii față de patria lor. Mântuirea sufletelor se fac adventiștii că o predică lumii. Din toate cărțile lor se vede însă, că nu sunt în stare, dar nici nu se gândesc să aducă învățături folositoare pentru mântuirea sufletului. Dimpotrivă, măresc rătăcirea în suflete ce întunecate, prin predicarea pe toate căile a venirii a doua a Domnului în timpul cel mai scurt.

Fraților,

Atât în adunările lor, cât și în cărți și reviste, rătăciții aceștia se ocupă mai mult cu timpul venirii a doua a Domnului. În anul 1921 au tipărit în București o carte despre învățăturile lor.²⁾ În acea carte amintesc despre răsboaie, foamete și cutremure, ca semne ale venirii a doua și apoi zic: „Aceste semne arată, că trăim ultima generație“³⁾. Cu alte cuvinte noi, cari trăim astăzi am fi cei din urmă oameni pe pământ, înainte de venirea Domnului. Ar trebui deci să fie sfârșitul lumii cel mult în timpul cât mai trăim noi. Ei aduc în sprijin unele cuvinte dela Matei 24, 33 și 34, unde citim: „Așa si voi, când veți vedea acestea toate, să știți că aproape este lângă uși...”

1) „Îndeletnicire despre buna murire“ tălmăcită după E. Vulgaris de Veniamin Costache la a. 1845.

2) O scurtă expunere a Principiilor comunității evanghelice a adventiștilor de ziua a șaptea. București. 1921 Tip. Rasidescu.

3) loc. cit. p. 68.

Amin grăiesc vouă: nu va trece neamul acesta, până când toate acestea vor fi“.

Prin cuvintele „acestea toate“ înțelegem adecă cele arătate în capitolul 24, adecă pe învățătorii mincinoși, rășboaiete, foametea, vestirea evangheliei, răcirea dragostei multora, venirea lui Antihrist și altele. Deci vom avea noi să ne luăm după adventiști, când judecăm asupra acestor semne? Nici decum. Chiar în zilele noastre am văzut astfel de semne, dar mintea ne șoptește să zicem: iată — Mântuitorul a prorocit, că vor fi cutremure și alte nenorociri. Dacă deci aceste semne s'au întâmplat în oare-care măsură, de bună seama că se vor mai întâmpla și astfel se va întâmpla și venirea a doua a Domnului. Mântuitorul, când a vorbit de semnele de dinaintea sfârșitului lunei, n'a zis, că vor fi zece, o sută sau o mie de cutremure, de atâtea și atâtea ori rășboiu și foamete. Numărul fiecărui semn nu ni l-a descoperit, ci a vorbit de mai multe semne, pe cari creștinul văzându-le sau auzindu-le, să cugete serios, că și venirea a doua va avea loc. Nu sunt dar adventiștii de o cutezanță nesocotită, când răspândesc rătăcirea, că toate semnele s'au împlinit? Nici unui muritor nu i-a dat Dumnezeu puterea să coloreze gâtul unui păun sau aripile unui fluture. Așa ceva nu vine dela oameni și tot așa nu se va putea ivi nimeni, care să aibă darul de a ști când este sfârșitul lunei.

Ah, ce fără de minte sunt ceice nu se desbară de asemenea gânduri! Ah, unde au ajuns cu rătăcirea lor?! Dar ce zic, sunt poate unii adventiști și de altă părere? Sunt. Cei de ziua a șaptea vorbesc în tot chipul. Ba că trăim ultima generație, ba că trăim veacul din urmă!! Este însă și alt soi de adventiști, numiți: „studenți ai Bibliei“. Ei bine, aceștia în anul 1920 au tipărit în America o carte în care se spune, că în anul 1925 va fi sfârșitul lunei acesteia. În anul 1925 vor învia — cum zic studenții biblici, — Avraam, Isac și Iacob și toți proorocii din vechime și sub conducerea vizibilă a lui Hristos vor deveni domnitori ai pământului.¹⁾ Ei zic, că Dumnezeu în anul 1575 înainte de Hristos a poruncit lui Moisi ca Israiltenii să muncească pământul numai șase ani, iar în al șaptelea să-l lase necultivat. La porunca lui Dumnezeu, la fiecare 50 de ani israiltenii sărbătoreau și vesteau libertate pe pământ locuitorilor. (Levitic 25. 1—12). Studenții biblici se mai prind și de acest loc al Testamentului Vechiu, aflător la Ieremia 25, 11: „Și va fi pământul spre stingere și vor sluji întru neamuri șaptezeci de ani.“ Deși nu este nici o legătură între aceste locuri ale Bibliei, cu toate acestea ei înmulțesc pe cincizeci cu șaptezeci, ca să capete 3500 ani și zic: dela 1575 înainte de Hristos până la anul 1925 sunt tocmai 3500 de ani, când pământul va pieri.

Am face o muncă de prisos dacă am încerca să arătăm greșala acestei socotei a adventiștilor. Ea este luată din vânt, este ca un lanț ce atârână în aer. E ușor să vedem, că prorocirea anului 1925

1) A se vedea broșura: „Milioane ce trăesc acum, nu vor muri niciodată“ Brooklyn, New-York 1920 p. 79 și urm.

aduce o sminteală mare și o minciună cum n'a mai fost. Ea tinde să întroneze o împărăție jidovească pe pământ, dar ca să-și ajungă scopul acesta îndeamnă fățiș la revoluție. Iată ce scrie din cuvânt în cuvânt o revistă a lor din America: „În scurt revoluție va veni asupra lumii și va înveli lumea întreagă, terminându-se într-o anarhie teribilă și amarnică, care cumplit va răsturna și arunca toate Babiloniile sistemurilor eclesiastice bisericești și politice“¹⁾.

Este o curată rușine să mai spună, că ei sunt studenți ai Bibliei. Ei nu îndeamnă ca oamenii să se facă mai buni, căci înșiși sunt pildă de răutate și de lenevire. Dacă s'a găsit cineva, ca chiar în limba română să scrie asemenea lucrururi, a putut fi numai un strein plătit cu bani jidovești. Nu va veni nici odată pe pământ împărăția visată de netrebnicia celor ce se ascund sub mască religioasă. Să nu uităm, că acești oameni veninoși urmează învățăturile minciinoase ale unui negustor de cămăși cu numele Alfred Russel Wallace din orașul Allegheny, statul Pensylvania (America). El a murit lăsând în urma lui numai fapte rușinoase. Soția lui se despărțise de el, căci era un desfrânat. Un mare ziar din America „Brooklyn Eagle“ ia dat pe față fărădelegile. Russel a dat ziarul în judecată, dar a pierdut procesul. Este interesant a ști, că a mai pierdut un proces față de un predicator american, care a învinuit pe Russel, că este hulitor de Dumnezeu. În adevăr Russel a meritat pedeapsa, căci iată ce scrie în o lucrare minciinoasă a sa: „A fost necesar nu numai ca omul Isus să moară, dar a fost tot așa de necesar, ca omul Isus Hristos să nu trăiască iarăși. Să rămână mort pentru întreagă vecinicie“. — Aceasta grozăvenie a scris-o Russel în cartea lui: „Vârsta Mileniului“ (vol. V. p. 454). Iar în volumul al doilea al lucrării sale (pag. 129) spune, că trupul Domnului Isus Hristos „s'a prefăcut în gaz“.

Fraților! Cu toate acestea rătăciiți numiți „studenți ai Bibliei“ în scrierile lor scrise în limba română publică numai păreri neorocite din cărțile minciinosului Russel. Deci ei sunt *ruseliști*, iar nici decum studenți ai Bibliei. Au tipărit și un calendar pe anul 1923 numit: „Calendarul Turnul de Veghere“ în care se poate întâlni foarte des numele lui Russel, care batjocurește biserica creștină²⁾.

Nu ne putem deci lua după oameni minciinoși, care nimic nu au a face cu religionea creștină. Aceasta ne învață altfel prin cuvintele apostolului Pavel către Romani. În cap. 11 al acestei epistole se spune, că iudeii n'au primit pe Hristos și prin poticnirea lor (vers 11) s'a făcut mântuirea păgânilor, ca văzând israeliții acest lucru minunat, să se îndemne și ei a primi creștinismul mântuitor. Sf. Pavel

1) Revista „Studenții Bibliei“, vol. IX. Nr. 5 pag. 3. Ea apare în limba română în Brooklyn. Tot acolo apare și altă revistă a lor. numită: „Catedra Poporului“, precum și revista: „Vârsta Aurie“. În Cluj apare: „Turnul de Veghere“. — Ele sunt publicațiuni foarte primejdioase ordinei publice și bunelor moravuri.

2) Russeliștii se deosebesc foarte puțin de adventiști; mai mult prin aceea, că fixează anul venirii a doua a Domnului și susțin, că domnia de o mie de ani alui Hristos va avea loc pe pământ, când omul va fi pus din nou la încercare. În America există o sectă a studenților Bibliei, dar nu învață grozăveniile russeliștilor dela noi.

zice: „Că de este lepădarea lor împăcarea lumii, ce alt este luarea lor fără numai vieată din morți“ (v. 15). Cu alte cuvinte: lepădarea iudeilor a adus cu sine încreștinarea păgânilor. Deci, dacă lepădarea lor a adus cu sine încreștinarea altora, atunci primirea iudeilor în biserica creștină va aduce învierea tuturor oamenilor din morți. Creștinismul a început a se lăți în lume prin poticnirea iudeilor. Prin aceasta s'au mântuit alții, deci când și iudeii se vor încreștina, de bună seama că și mai mulți se vor mântui. Învierea din morți și cu aceasta sfârșitul lumii, nu pot avea deci loc, decât după ce creștinismul va cuprinde și pe poporul israelitean.¹⁾

De sine înțeles nu pentru aceea, ca să fie primiți alții au fost lepădați iudeii, ci din cauza necredinței s'au poticnit unii Iudei iar ceilalți dintre păgâni, cum am fost și noi, au fost primiți pentru că au avut credință, dar lepădați vor fi și ei, dacă părăsesc credința.

Este lămurit deci, că înainte de venirea a doua a Domnului trebuie să se încreștineze și israeliții. Lucrul acesta îl spune apostolul Pavel și cu aceste cuvinte: „Nu voesc, ca să nu știți voi, fraților, taina aceasta, ca să nu fiți întru voi singuri înțelepți, că orbire din partea lui Israil s'a făcut, până ce va intra plinirea neamurilor și așa tot Israilul se va mântui“. (Rom. 11 25—26).

„Plinirea neamurilor“ înseamnă încreștinarea tuturor păgânilor. Putem zice prin urmare, că israelitenii se vor întoarce, când toți păgânii vor auzi evanghelia. Fiindcă sunt abia 450 milioane creștini, iar păgânii sunt 900 milioane, nu putem spune, că suntem aproape de sfârșitul lumii.²⁾

Vor rămâne dar adventiștii tot în rătăcirea lor? Credem, că văzându-și nepriceperea dovedită, se vor întoarce la calea adevărului. Dacă nu ascultă de glasul apostolului Pavel, să asculte cel puțin de Mântuitorul: „Și Ierusalimul va fi călcat de neamuri până se vor împlini vremile neamurilor“ (Luca 21, 24). Deci când evanghelia se va răspândi la toate neamurile, israeliții vor înceta să mai fie neam de ocară. Atunci vor asculta și ei de glasul evangheliei. Datori suntem dară, să judecăm cu bună chibzuire glasul evangheliei. Să ne ferim, a ne lua după vorbele de hulă ale adventiștilor, cari sub numele de studenți biblici iată ce zic: „monarhii își pierd coroanele și tronurile aristocratice și autocratice cad zdrobite la pământ.“³⁾ În vreme ce aruncă vorbele acestea primejdioase pentru orice popor, care a îndurat și suferit, — ar dori să întemeieze pe pe pământ o împărăție israelită în frunte cu Avram, Isac și Iacob!

Dorim, ca fiecare creștin adevărat să-și dea seama de ciudățeniile cu anul 1925 și să nu uite, că nu toți adventiștii cred, că Domnul Isus Hristos va veni în anul acela. Adventiștii cari țin Sâmbăta nu cred ceea ce spun în privința aceasta adventiștii numiți studenți biblici. Cu toate acestea ei nu combat de loc pe acei studenți, cari

1) Bisping: „Erklärung des Briefes an die Römer Münster“ 1870 p. 330—332

2) C. Nazarie: Combaterea Principalelor Invățături Adventiste. București 1913 p. 126—128.

3) Vezi cartea lor: „Milioane ce trăesc acuma nu vor muri niciodată“ p. 75.

numai biblici nu sunt. Adventiștii sâmbătari într'un moment de seninătate au scris următoarele: „Tot ceea ce privește timpul... când Dumnezeu își va îndeplini făgăduelile sale, ... depinde de predicarea Evangheliei...“ Răspândirea evangheliei ne spune în ce moment al istoriei lumii trăim.¹⁾ Așa zic sâmbătarii și văd în răspândirea aceasta un semn al venirii Domnului. Ei recunosc, că semnul nu e deplin, deci spre scopul acela trebuie lucrat cu toate puterile. Atunci pentru ce spun, că trăim generația ori veacul din urmă?

Un lucru să nu uita adventiștii: până la anul 1925 nu se vor încreștina 900 milioane de oameni, nici vor deveni creștini în veacul al XX-lea. Noi să facem însă mărturisire sărbătorească în fața lui Dumnezeu, că nu vom urma calea rătăcirii adventiste. Nouă ne-a luminat doar lumina cea adevărată, pe care datori suntem să o urmăm. Domnul a venit la noi prin adevărata evanghelie, care ne asigură viața de veci. Eram dușmani și am fost iertați, eram pământești și am devenit cerești, eram muritori și am devenit nemuritori; fiecare dintre noi din slugă păcătoasă a putut să se facă liber, din pierdut, aflat, nemilosul a putut deveni milos.²⁾ Mai mult chiar decât acestea: eram pierduți și am fost aflați! Ah, fraților, abia azi poate oricine dintre noi să vadă marea îndurare a lui Dumnezeu, că ne-a adunat pe toți în casa noastră.

Laudă se cuvine a-i da cu toții, ceea ce numai așa putem face, dacă primim lumina Lui, propoveduită de Biserică. Dacă așa facem, suntem ca diamantul, care numai atunci lucește, când lucește soarele asupra lui. Ajută-ne Doamne, să putem scoate întunericul dintre noi.

Creștine, nu vrei ca inima ta să fie acel diamant, pe care să ți-l lumineze cu raze strălucitoare soarele bisericii, în care ne închinăm noi de 2000 de ani. Amin.

1) Revista adventistă: „Semnele Timpului“ pe 1922 Nr. 2 pag. 38 -39.

2) Sancti Ephraemi Syri: Opera Omnia. Coloniae 1603 p. 241. Cuvântarea „De secundo Domini adventu.“

CUVÂNTAREA V.

— Păstrarea credinței. —

„Că măcar și noi, sau înger din cer de vă va binevesti vouă, afară de cece am binevestit vouă, anatema să fie.“
(Galat. 1, 8).

Fraților,

Propășirea unui popor pe calea vieții sufletești nu se face cu mașini, ci prin puterea simțului de adevăr și dreptate. Ca să fii moral, să sprijinești adevărul și dreptatea, trebuie mai întâi să păstrezi în inima ta neschimbată comoara credinței. N'am voie să schimb nimic din adevărurile credinței mele ortodoxe, ca să nu lovesc în biserica lui Hristos, menită a păstra toate învățăturile sfinte. Orice schimbare aduce atingeri bisericii din care facem parte și de aceea vom dovedi, că fără a păzi cu sfințenie toate adevărurile credinței, nu e cu putință o viață creștină adevărată, iar celce calcă credința se face vrednic de osândă.

Fraților,

O societate se ține numai prin încrederea ce o au membrii în scopul ei. Scopul este bine limpezit în statutele societății. Dacă vre-un membru se va lapăda de statute, desface legătura dintre el și ceilalți membri ai societății sau tovărășiei. Statutele nu sunt forme goale, pe care să le înlătore omul după bunul plac, ci în ele sunt așezate toate cele de lipsă pentruca tovărășia să-și ajungă scopul. Cea dintâi tovărășie între oameni s'a făcut pe câmpia Senar, când s'a început zidirea turnului Babel. Dacă cei întovărășiți atunci, ar fi avut în inima lor pe Dumnezeu, n'ar fi umblat să-și facă nume peritor, și nu li-s'ar fi răsturnat cetatea. Omul de atunci și până azi a căutat mereu să se înalțe pe sine, isgonind pe Dumnezeu din inima sa, în loc să se întovărășască cu semenii săi în scopul preamării lui Dumnezeu.

Singur ceice s'au înfrățit în societatea bisericeii, au avut fericirea să vadă cum înaintează această societate, care este biserica. O spunem cu mândrie, că prin biserica noastră ortodoxă ne-am păstrat comoara credinței; ea ne-a învățat să înțelegem, că tot ce avem îi

mulțumim bunului Dumnezeu, ca ființa cea mai înaltă, care susține și cârmuește cele văzute și cele nevăzute. Biserica ne-a învățat, că trebuie să ținem cu tărie la adevărurile credinței. „Oamenii pot trăi fără să știe istorie, geografie și în fine orice altă știință, nu pot trăi însă fără a-și explica într'un fel sau altul“ cine susține lumea și pentru ce există ea.¹⁾ Ca să poată omul trăi după credința ce o are despre lume și menirea ei, trebuie să țină cu sfințenie la acea credință și fiindcă biserica păstrează acea credință neschimbată, unui creștin nu-i este îngăduit să atace biserica și să-și schimbe de azi pe mâne credința. „Capii bisericei înconjurând lumea, priveghiază statornic asupra tradițiunii apostolice, și ne arată, că toți au aceeași credință, mărturisesc pe același Părinte, recunosc același scop al Intrupărei fiului, aceleași daruri ale harului, urmează aceleași principii și aceeași lege în administrarea și oficiile bisericei.“²⁾ Biserica noastră poate dovedi, că episcopii ei sunt urmași ai apostolilor și astfel și învățătura ei a rămas neschimbată. Noi suntem deci zidiți „pe temelia apostolilor și a proorocilor și uniți în Isus Hristos, care este piatra cea din capul unghiului.“ (Efez. 2, 20).

Cum îndrăznesc dară ereticii din țara noastră să se apropie de sufletul curat al credincioșilor noștri, umblând să-l învenineze cu rătăcirile lor? Dragii mei, rătăciții din satele noastre nu socotesc de loc ceace, fac. Bunăoară adventiștii învață, că numai o parte a oamenilor se va mântui și va trăi în veci, iar ceilalți (păcătoșii) după înviere vor muri a doua oară pentru totdeauna.³⁾ Ca să poți crede, că omul moare a doua oară pe vecie însemnează a respinge, a nu recunoaște învățătura despre nemurirea sufletului. Dacă însă ei tăgăduesc nemurirea sufletului și spun, că unii oameni se vor nimici cu întreaga lor ființă, nu sunt oare animalele mai cu rost decât omul? Un păcătos nu se va simți îndemnat să se îndrepteze, ci va face păcate și mai mari, căci știe, că și așa la timpul său va muri pentru totdeauna. Așa va face adventistul, dar nu creștinul ortodox, căci acesta știe, că pedeapsa vecinică, iar nu moartea și nimicirea totală este răsplata lui.

Aici voiesc numai să vă arăt, ce însemnează a nu ținea la învățătura nemuririi sufletului. Nici o încurajare nu poate avea pentru fapte bune, celce nu crede ca biserica noastră. Iar biserica bine învață cum învață; ea se ține de cuvintele scripturei sfinte, care zice: „Este hotărît, ca oamenii să moară odată; și apoi sunt judecați.“ (Evr. 9. 27.) Nici un loc nu găsim în Scriptură. că oamenii ar muri a doua oară pe vecie, dacă sunt păcătoși. Schimbarea învățăturai evangelice aduce cu sine totdeauna și schimbarea vieței omului în spre rău, căci schimbându-se temelia, se clatină și se prăbușește tot ce nu este clădit pe temelia cuvântului divin.

Așa se întâmplă, fraților, de câte ori se încumetă cineva să schimbe vre-o învățatură ce ni-s'a păstrat prin biserică. Domnul

1) Icon C. Nazarie: *Curs de Teologie Morală. Partea I.* 1909/1910 p. 65.

2) Macarie: „*Teologia Dogmatică Ortodoxă*“ Tom. II. București 1887 p. 314.

3) Vezi broșura: „*Ce spun Scripturile despre Iad?*“ tipărită de Asociațiunea Internațională a Studenților de Biblie, în 1921 p. 91 și urm. E de observat, că aderenții acestei asociațiunii au și la noi o filială în Cluj. Vezi cuvântarea a patra.

nostru Isus Hristos a întemeiat biserica și în mod nevăzut și prin biserică conduce pe om spre mântuire. Dar celce nu mai recunoaște biserica, pe episcopi și preoții ei, începe a învăța cum îi place lui mai bine, începe a se încrede, că el e în stare a tălmăci Scriptura cu mintea lui fără pregătire. Din cauza aceasta s'a întâmplat, că și adventistii sunt în vr-o patru tabere, cari învață în diferite chipuri și strecoară rătăcirea în sufletele nevinovate. Ah, câtă credință ne trebuie astăzi pentru a nu aluneca pe povârnișul rătăcirii. Toate temelile ei trebuie păstrate, căci nu numai în credința creștină, ci în orice credință mintea omului nu poate înlocui totul. Omul, ce e drept, având deplină libertate, poate să tot lase din comoara credinței lui, dar la urmă se va pomeni, că nu mai are o pârghie tare în calea vieții. Corabia fără ancoră este aruncată de vânt în toate părțile. Așa și mintea noastră este aruncată în valurile părerilor de tot felul, dacă nu este strâns legată inima noastră de o credință neschimbată.

Poate Veți fi auzit, că negrii din Africa au obiceiul să-și găurească buza de jos cu o țeapă de lemn, deși bine știu, că vor suferi când înfig țepușa în carne. Pentru ce fac ei totuși lucrul acesta? Pentrucă au credința, că zeii cer dela ei acel lucru, pe care dacă-l fac, vor avea diferite plăceri în viață. Așa numiții budiști cred, că însăși viața este un mare rău. Încă trăind, ei sunt convinși, că este mai bine a nu fi și că nimicirea răului se poate ajunge numai prin nimicirea vieții.¹⁾

Având această credință, ei nu fac cu puțință înaintarea popoului din Asia-mijlocie, ei stau pe loc, ca o mașină care a încetat a mai funcționa și nu are cine să o pornească.

Deaceea e bine să ne însemnăm, că nici o literă nu-i iertat să schimbăm din credința noastră ortodoxă. Celce schimbă azi ceva, mâne schimbă mai mult, poimâne și mai mult până ce se pomenește, că și-a pierdut adevărata credință și este vai de om fără de dânsa; el este ființa cea mai nenorocită împreună cu ceice cred în acelaș fel. Toți aceștia nu vor arăta fapte pline de virtute creștină, pentrucă unde nu există credința dreaptă, nici fapta nu poate fi dreaptă. Și preste tot religiunea fără credință nu ne-o putem închipui să fie religiune. Este ca un tribunal fără legi.

Cuvintele acestea pot face să înțeleagă oricine pe apostolul Pavel, când zice Galatenilor, că ceice vestesc evanghelie falșă sunt scoși din biserică. Unora ca acestora, cum sunt sectanții dela noi, cari au părăsit biserica, le zicem cu apostolul Ioan: „Dintre noi au ieșit, ci nu erau dintre noi, că de ar fi fost dintre noi, ar fi rămas cu noi (I. Ioan 2, 19). Să nu ne înjugăm deci întru alt jug cu cei necredincioși (II. Cor 6, 14), ci să căutăm a merge pe căile luminei, curățite de sfânta maică biserică spre lauda și mărirea lui Dumnezeu.

Amin.

1) N. P. Rojdestvenski: Apologetica Creștină, trad. de Icon. C. Nazarie. Tom. II. Fălticeni 1897 p. 66.

CUVÂNTAREA VI.

— Despre Antihrist. —

„Să nu vă amăgească cineva pe voi nici într'un chip, că va veni de nu va veni mai întâi depărtarea și de nu se va arăta omul păcatului, fiul pieirei.“
(II. Tes. 2, 3.)

Fraților,

Fericitul Augustin a scris despre multe lucruri de ale credinței. Într'una din scrierile sale vorbește despre Antihrist și mai întâi arată ce însemnează acel nume.¹⁾ Datori suntem și noi, iubitorilor, să știm ce însemnează numele acesta, pentru că apostolul Pavel spune locuitorilor din Tesalonic, că înainte de venirea a doua a Domnului va veni Antihrist. Acesta va lucra contra lui Hristos în toate: Hristos a venit umilit, acela vine cu mândrie. Hristos vine pentru a ridica pe cei păcătoși, acela preamărește păcatul și lucrează contra virtuții; Hristos predică evanghelia mântuirii, acela batjocurește cea evanghelie. De aici vine numele de Antihrist, adică om contra lui Hristos.

În epistola a doua către Tesaloniceni (cap. 2) se spune, că mai întâi va veni depărtarea adică lepădarea de credință și apoi va veni *omul* păcatului adică Antihrist. Deci Antihrist va fi culmea păcatului sau a depărtării de Hristos, și va fi o persoană, căci pentru aceea se întrebuițează cuvântul: „*omul* păcatului.“ Se mai pomenește în în acea epistolă despre *taina fărădelegei*, care nu este însuși Antihrist, ci numai vestitoarea lui, însă această vestire nu este băgată în seamă decât de puțini și de aceea este numită taină. Cel fărădelege, după arătarea sa, va fi nimicit de către Domnul nostru Isus Hristos.²⁾

Venirea a doua a Domnului se pregătește prin fiecare biruință asupra vrăjmașilor, dar ea nu este observată de toată lumea. Biruința a început cu șuirea la cer și se va sfârși cu judecata din urmă. Nu toți oamenii sunt cu luare aminte la biruințele ce le câștigă Domnul

1) Migne: Patrologiae Cursus Completus. Patrologiae Latinae Tomus XL. p. 1153 și 1154.

2) Bisping: „Erklärung der beiden Briefe an die Tessonicher“ etc. Münster 1865 p. 94.

Hristos asupra vrăjmașilor, dar toți îl vor vedea pe Domnul când va veni să judece lumea. Venirea lui Antihrist încă se pregătește prin toate abaterile dela credința și viața creștină, prin toate rătăcirile și învățăturile mincinoase. Toate aceste rătăciri se vor aduna într'o singură persoană, precum se adună apele mai mici într'o apă mai mare. Când va fi însă aceasta? Iată întrebarea, la care adventiștii au avut îndrăzneala să răspundă cu nerușinare, dar și cu mare nepricepere. Ar fi destul să le dovedim greșeala ce o fac ei, când zic, că Antihrist nu este altul decât Satana. De fapt ei așa învață. Aducem chiar cuvintele lor din o revistă¹⁾: „In zilele de pe urmă va fi deci pe întreaga față a pământului, o mare desfășurare de forțe supranaturale. Dumnezeu și Satan vor face, fiecare în felul său, minuni ne mai pomenite.“ După acestea iată că vin să dovedească prin Scriptură: „Și atunci se va arăta acel fărădelege, pe care Domnul îl va omorî cu Duhul gurei sale; pe acela a cărui venire este după lucrarea Satanei (II Tes. 2, 8—9).

Chiar din locul acesta se vede, că cel fărădelege adevărat Antihrist vine cu lucruri ca ale Satanei, deci nu este unul cu Satana. Noi îi iertăm pentru această greșală, dar nu știm, dacă îi iartă și Dumnezeu. In America un judecător a fost chemat să judece pe un răufăcător, care mai înainte era prieten cu judecătorul. Acesta a condamnat pe vinovat la o pedeapsă aspră în bani, dar apoi aducându-și aminte, că fusese prieten cu el, a plătit însuși amenda vinovatului. Fraților, dacă ar fi să osândim în bani pe adventiști pentru câte minciuni răspândesc, și apoi să-i iertăm plătind noi bani în locul lor, nu ne-ar ajunge toți banii din lumea aceasta. Dar nici nu-i putem ierta în alt chip, decât propoveduind adevărul, căci trebuie să ne aducem aminte, că trebuie aduși la calea cea bună.

Să mai vedeți și alte iscodiri ale lor. Ei spun, că au deslegat înțelesul prorociei dela Daniil (cap. 2, 7), însemnând anul 609 înainte de Hristos, cu împărăția Babilonului. A urmat apoi Medo-Persia în anul 538 î. H., iar la 331 î. H. a venit Grecia. In anul 161 î. H. a urmat împărăția romană, care între anii 351 și 483, după Hristos, a fost împărțită în 10 părți.

Ei aduc în legătură cap. 2 dela Daniil cu cap. 7 și spun, că a venit apoi la anul 538 puterea papală, care ar fi durat după ei 1260 de ani (până la 1798), când Papa Pius VI a fost dus în prinsoare. Despre fiara cea cu două coarne (Apoc. 13, 11—18) spun, că sunt Statele Unite. In Apocalipsa lui Ioan se mai vorbește de 7 trimbițe.²⁾ După adventiști, trimbițele au început în anul 395 după Hristos. În 1844 a început să sune trimbița a 7-a!³⁾

Departate este de noi gândul, să ne lăudăm cu darul de a tălmăci prorociile, însă niciodată să nu uităm, că despre anul 1844 a zis un adventist, ca Miller, că atunci atunci va fi sfârșitul lumii și n'a fost.

1) „Semnele Timpului“ Mai 1921 Nr. 5 p. 73—74.

2) Apocalipsa 8 și 9.

3) „Semnele Timpului“, anul 1921 Nr. 1 p. 12.

Acum însă au întors haina. Văzând minciuna dascălilor, ucenicii adventiști de azi vor să înșele lumea zicând, că atunci (în 1844) a început să sune trîmbița a șaptea. Bine a mai sunat din gura adventiștilor, cari de atunci până azi sunt de vre-o 4 feluri. Unii în Sâmbăta, alții Dumineca, unii spun, că în 1925 vine sfârșitul, alții că ceva mai târziu.

Toate greșelile lor mai înainte arătate, nu cer nici o combatere. Sunt așa de mari, că și cel mai slab cunoscător al Sf. Scripturi le osândește. Tot așa osândim noi îndrăzneala sâmbătărilor dela noi, cari spun, că foametea de azi din Rusia este prorocită și e descrisă de evanghelistul Luca¹⁾ (cap. 21, 16). Osândim și minciuna lor, că Liga Națiunilor ar fi fost proorocită și că nu va aduce roade bune.²⁾ Dar să ne întoarcem și să combatem cu toată puterea la locul acesta minciuna lor privitoare la Antihrist. Acesta va domni în lume numai trei ani și jumătate: „Și se va da în mâinile lui, până la vreme, și vremi și jumătate de vreme.“ (Daniil 7, 25). Toți renunții tălmăcitori ai Sf. Scripturi sub cuvântul „vreme“ au înțeles un an. Prin urmare sub „vremi“ înțelegem doi ani și jumătatea de vreme ne dă o jumătate de an. Antihrist va domni deci trei ani și jumătate. (Vezi și Daniil XII 11, 14.) În Apocalipsa lui Ioan se zice: „Și s'a dat ei stăpânire să facă războiul luni 42.“ (XIII, 5.)

Cele 42 de luni fac deci tot trei ani și jumătate. Dar adventiștii în neastâmpărul lor fac ani din cele 42 luni. Nu vă mirați, că după dâșii 42 de luni fac 1260 de ani. Ei au fiecare lună cu 30 de zile, ceeace dă 1260 de zile. În loc de zile însă ei zic, că trebuie să se înțeleagă ani³⁾. Ei scot dar 1260 de ani în loc de 42 de luni și zic, că 1260 de ani a domnit papa din Roma. El a fost Antihrist. Noi n'avem interes să apărăm pe papa dela Roma, dar recomandăm adventiștilor să înțeleagă bine epistola a doua către Tesaloniceni. Ori, acolo stă scris, că Antihrist „se va înălța mai presus de tot cel ce se zice Dumnezeu, sau închinăciune, așa încât se șază el în biserica lui Dumnezeu, dându-se pre sine drept Dumnezeu“. (II Tes. 2, 4)⁴⁾. Noi știm, că nimeni în bisericile creștine nu s'a dat pe sine drept Dumnezeu. Apoi în timpul de 1260 de ani ai adventiștilor au fost mai mulți papi și nu numai unul. Noi însă am văzut, că omul păcatului însemnează o singură persoană și nu mai multe. Precum unul este Domnul nostru Isus Hristos, unul este și acela care va veni contra Lui, adecă Antihrist. Însuș Mântuitorul zice: „Eu am venit întru numele Tatălui meu și nu mă primiți pe mine, de va veni altul „întru numele său, pe acela veți primi“ (Ioan V. 43). Aici se vorbește deci de o singură persoană, care va veni contra lui Hristos.

E timpul, fraților să încheem cu tema aceasta. Din adâncul inimei recomandăm adventiștilor să-și recunoască rătăcirile din bună vreme. Altcum din o greșală vor cădea în alta și este știuț, că atunci le va fi mai greu să iasă din vârtejul atător nesocotințe, doar și rana

1) „Semnele Timpului“ a. 1922 Nr. 2 p. 43.

2) „Milioane ce trăesc acuma, nu vor muri niciodată“ p. 55. Vezi și „Semnele Timpului“ din 1923 Nr. 4 p. 62.

3) I. C. Beldie, „Rătăcirea Adventistă“, București 1914 p. 52.

4) Nazarie: Combaterea principalelor înv. adventiste p. 122.

nouă se vindecă mai ușor, ca cea veche. Noi ne îndreptăm glasul către acei fii ai neamului nostru, cari abia de câțiva ani au căzut în rătăcirea adventistă. Nimeni să nu se mai lase amăgit de otrava strecurată în sufletele fiilor neamului nostru, de agenții cari vin cu cărțile lor tipărite în Germania și America.

În Grecia, pe vremea jocurilor olimpice, un bărbat înaintat în vârstă, s'a dus să vadă și el acele jocuri vestite. Sosise cam târziu, toate locurile erau ocupate. Ce a făcut dar? Și-a căutat loc mai în urmă, dar nu i-a fost cu putință să găsească. Tocmai când se apropia de locul, unde ședeau tinerii din Sparta, aceștia s'au ridicat ca un singur om și fiecare a fost gata să-i facă loc.

Ah, de ar avea adventiștii dela noi numai atâta simț de respect către legea lui Hristos, către biserica strămoșească, propoveduitoarea acelei legi, câtă cinste au arătat tinerii spartani !! De noi atârnă fraților, de faptele noastre atârnă, să-i redobândim la sânul nostru pe cei pierduți și să ne bucurăm de reînțoarcerea lor, cum s'a bucurat toată suflarea românească la împreunarea tuturor fiilor neamului nostru într'o singură țară Amin.

CUVÂNTAREA VII.

Domnia de o mie de ani.

— Milenismul sau Hiliasmul. —

„Că o mie de ani înaintea ochilor tăi
Doamne, ca ziua de ieri, care a trecut.“
(Ps. 89, 4).

Fraților,

În Muzeul Simu din București este un tablou, care înfățișează în modul cel mai isbit și groaza de care a fost cuprinsă multă lume înainte de anul 1000 după Hristos. Tabloul arată fața unei biserici mărețe, spre care se apropie preoții îmbrăcați în odăjdii, iar în urma lor vin numeroși creștini înspăimântați de gândul sfârșitului lumii. Bărbați, femei și copii cuprinși de o boală chinuitoare, cu rănile legate, se duceau în urma preoților, dela cari așteptau să se roage la Dumnezeu, ca să-i scape de cele ce credeau că vor urma. Supt picioarele mulțimei se vede un bătrân căzut fără putere, făcând ultima încercare de a mai trăi cel puțin o clipă, iar un alt credincios sărută pașii pe unde trec preoții, cari intră în biserică.

Acest tablou se înfățișează înaintea ochilor mei de câte ori mă gândesc la greșita învățătură a adventiștilor despre împărăția de o mie de ani a lui Hristos. Până și penelul unui artist ne dă oglinda rătăcirii ce poate cuprinde pe mulți, dacă răstălmăcesc cuvintele sf. Scripturi. În Apocalipsa lui Ioan evanghelistul — între altele — citim următoarele: „Și am văzut scaune, și au șezut pe ele și judecată li-s'a dat lor; și sufletele celor tăiați pentru mărturia lui Isus, și pentru cuvântul lui Dumnezeu, și cari nu s'au închinat hiarei, nici chipului ei, și n'au luat semnul pe fruntea lor, și pe mâna lor; și au viețuit și au împărățit cu Hristos o mie de ani“ (c. 20 v. 4). Tălmăcirea greșită a înspăimântat pe ceice credeau, că aici ar fi vorba de timpul dela Nașterea Mântuitorului și până la anul 1000 după Hristos. O greșală și mai mare este susținută cu îndârjire de adventiști, a căror nesocotință trebuie să o combatem cu toată tăria. Ea nici decum nu este creștinească, ci foarte streină de noi.

Omenirea totdeauna s'a gândit la destinul ei de moarte și a simțit o religioasă teamă. Un ziar din București s'a ocupat nu de mult cu părerile ce le-au avut diferiți învățați despre sfârșitul lumii. Cel dintâi filosof, care a proorocit sfârșitul lumii, a fost Aristarh (pela 300 î. Hr.), care a spus, că la anul 2484 se va prăpădi lumea. Unii au zis, că sfârșitul va veni la anul 6000, alții la 10.800, 13.984, ba Orfeu i-a dat pământului 130.000 ani. Bramanii au fixat durata pământului la o zi, însă lungă de patru miliarde și treisutedouăzeci de milioane de ani, cum socotim noi anul. Alții au pornit dela cuvintele capitolului 20 din Apocalipsa sf. evanghelist Ioan: „Și am văzut . . . sufletele celor tăiați pentru mărturia lui Isus, și pentru cuvântul lui Dumnezeu . . . și au viețuit și au împărățit cu Hristos o mie de ani“ (vers 4). Tălmăcind greșit aceste cuvinte ale Sf. Scripturi, mulți au crezut, că la 31 Decemvrie anul 1000 după Hristos se va prăpădi lumea. S'au înșelat. Până și papa Silvestru II și Robert, regele Franței, aranjaseră toate lucrurile lor, ca să sfârșească cu vieța potrivit rangului lor.

Între anii 980 și 1040 moartea își întinse aripile ei negre peste întreaga Europa: foamea ciurma, războaiele și ierenele grele se țineau lanț și sfârșitul n'a venit. Dar prooroci se ridicau neconținut. Chiar și cunoșcătorii de stele sau astronomii făceau proorociri. În anul 1899 s'a prezis, că cometa lui Biela va trece prin acelaș punct deodată cu pământul. Mulți se gândiră să se sinucidă, ca să nu suferă de ciocnirea cu cometa. Dar de cometa Halley din 1910 cine nu-și aduce aminte? Nu de mult, un astronom din America, Alverto Porta (italian de origină), a prezis, că la 17 Decemvrie 1919 se vor ciocni mai multe comete (Marte, Luceafărul, Iupiter, Saturn). El a prezis cutremure de pământ, tunete, fulgere și altele. Cum vedem, nu s'a adevărit nici prezicerea aceasta!¹⁾

Advențiștii însă succesc cuvântul cu mai multă șiretenie. În curând se va prăpădi lumea — zic ei — și cei drepți vor învia spre a domni cu Hristos o mie de ani în cer,²⁾ iar după altă minciună a studenților biblici vor domni 1000 de ani pe pământ.

Părerea multora asupra celor o mie de ani amintiți în cap. 20 al Apocalipsei e următoarea: Balaurul sau diavolul va fi legat, ca să nu mai înșele pe oameni, între cari sunt de sine înțeleș nu numai păgâni, ci și creștini. Prin aceasta oamenii și firea vor scăpa de osândă. „Lumea aceasta se va liberă din robia stricăciunei.“ (Rom. 8, 21.) Atunci oamenii nu vor mai umbla după veacul lumii acesteia, după domnul stăpânirei văzduhului (Efeseni 2, 2), după poftele cărnei, ci va fi biruitoare vieța sufletească. Isus Hristos pe pământ va domni prin sfânta sa biserică. Sf. Ioan în versul 4 al capitolului 20 nu spune nici unde a văzut scaunele, nici cine ședea pe dânsele. Nu ne putem închipui, că pentru toți martirii și pentru ceice au mărturisit pe Hristos, să se așeze tronuri pe pământ. Aceștia sunt toți aceia, cari fie păgâni, fie iudei, în timpul dela întâia și până la a doua venire a Mântuitorului au ascultat cu inimă curată de biserică.

1) Ziarul „Dimineața“ dela 22 Febr. 1922.

2) „O scurtă expunere“ p. 66.

Învățătura despre împărăția de o mie de ani alui Hristos pe pământ înainte de învierea cea de obște și judecata din urmă, era răspândită printre creștinii celor trei veacuri dela începutul creștinismului. Ei doreau aceea împărăție și o socoteau ca pe una ce va veni, căci erau prigoniți. Evreii, cari s'au făcut creștini, mai țineau ceva din credința veche, că Hristos va veni să întemeieze o împărăție jidovească pe pământ preste toate națiunile. Mântuitorul venind însă în lume, a luat asupra sa chipul robului, și așa jidovii s'au înșelat. Deci acea așteptare a lor au legat-o de cuvintele din evanghelia (Mat. 16, 27) și din Apocalipsa lui Ioan despre a doua venire a Domnului. Înșelându-se în cea dintâi venire, și-au pus nădejdea în a doua. Deci au început a crede, că Ierusalimul și templul se vor reclădi și va reînvia cultul evreesc în strălucirea lui cea veche. Isus își va așeza scaunul în Ierusalim și de acolo va răspândi împărăția sa biruind pe toți vrăjmașii săi. Cugetări deșarte.

Noi să cugetăm la următoarele cuvinte ale psalmistului: „Că o mie de ani înainte ochilor tăi Doamne, ca ziua de ieri care a trecut“ (Ps. 89 4). Deci să nu luăm mia de ani din literă în literă. Împărăția lui Hristos în timpul de care se vorbește, nu este lumească, dar ea se arată în urmările ei, în creștinism. Toți cei puternici ai pământului vor recunoaște creștinismul și vieța se va desvolta în duhul evangheliei, în toate privințele. Dar lupta între fiii acestei lumi și fiii împărăției încă nu e sfârșită. Pentruca biserica să ajungă la cea mai mare desăvârșire pe pământ, are să poarte cea din urmă luptă. Satana va fi deșlegat, la sfârșit, dar va fi învins. Biserica, dacă primiv trecutul ei, vedem, că a suferit înjosiri, dar a împrăștiat fără sgomot binecuvântarea sa. Dacă privim spre viitorul ei, vedem, că ea pregătește lumea spre cele din urmă, când se vor plini toate. Învierea generală, judecata din urmă, se vestește prin aceea, că se vorbește de cei ce împărățesc cu Hristos (ceata lui Hristos și a sfinților), iar fericirea vecinică este preînchipuită prin pacea de o mie de ani.¹⁾

Că împărăția de o mie de ani a adventiștilor nu poate avea loc, se vede mai ales din următoarele:

1. Numai ceea ce se întâmplă, este ceva. Timpul este în cugetarea noastră, și în afară de cercul cugetării noastre nu este timp. Preste tot despre timp se poate vorbi numai dela începutul lumii, de când s'a zidit lumea, iar la sfârșitul ei, timpul încetează a mai fi. Lumea, ce e drept, va fi mai departe dar nu în forma ei de astăzi. În înțelesul acesta vorbește Sf. Scriptură despre sfârșitul lumii. Prin urmare nu are nici un rost părerea adventiștilor²⁾. „Domnia de o mie de ani a lui Isus Hristos, este tot răstimpul nesfârșit, cuprins între începutul domniei harului pe pământ, sau mai bine, de când sub domnia lui Constantin cel mare, credința creștină deveni triumfătoare și domniitoare pe pământ“³⁾.

2. Scopul venirii a doua a Mântuitorului este nu ca să împărățească o mie de ani, ci ca să judece lumea: „Mărturisesc eu drept

1) Bisping: Erklärung der Apokalypse, Münster 1876, pag. 309—321.

2) Dr. F. Schellau: Zehminuten Predigten. Ed. II. Graz și Leipzig 1920 p. 31.

3) Macarie: Dogmatica: II. p. 834—835.

aceea înaintea lui Dumnezeu și Domnului Isus Hristos, carele va să judece viii și morții întru arătarea sa și împărăția sa" (II. Tim. 4, 1). Insuși Mântuitorul a zis: „Că va să vie Fiul Omului întru slava Tatălui său, cu îngerii săi, și atunci va răsplăti fiecăruia după faptele lui" (Mat. 16, 27). Va veni însă nu ca cei dreپți să fie judecați separat, ci întreaga judecată va avea loc în acelaș timp: sămânța bună și zizaniile vor fi împreună până la sfârșitul veacului atunci fără a mai trece o mie de ani, deci îndată la sfârșit cei fărădelege vor fi aruncați în cuptorul de foc spre plângere iar dreptii vor fi fericiți (Mat. 13, 40—41). Când va veni Mântuitorul se vor aduna înaintea lui toate limbile, deci atât dreptii, cât și păcătoșii. Cei din urmă nu vor fi deci judecați cu o mie de ani în urmă, căci încă la adunarea lor în fața lui Iisus vor fi despărțiți de cei dreپți. Cei dreپți vor primi binecuvântare, cei păcătoși osândă (Matei 25). În alt loc citim: „Pentru că a pus ziuă, întru care va să judece lumea întru dreptate prin bărbatul, pe care mai înainte l-a rânduit" (Fapt. Apost. 17, 31) ¹⁾ Apocalipsa deci nu trebuie talmăcită din cuvânt în cuvânt, ci în legătură cu celelalte părți ale sfintelor scripturi. Făcând așa:

3. Vedem că precum nu sunt două judecări, nu sunt nici două învieri, adecă păcătoșii nu vor învia cu o mie de ani mai târziu, cum zic adventiștii: Adventiștii nu știu ce să facă cu cei păcătoși: aceasta e cauza, că susțin două învieri; noi am văzut, că vor fi judecați deodată, dar de aici urmează, că și învierea va avea loc deodată. De altcum să ascultăm sf. Scriptură: „Că vine ceasul întru care toți cei din mormânturi vor auzi glasul lui și vor eși ceice au făcut cele bune întru învierea vieței, iar ceice au făcut cele rele întru învierea osândirei" (Ioan 5 28—29). Acelaș lucru îl vedem și la evangelistul Matei, în pilda cu sămânța bună și zizaniile și în alte locuri.

În sfârșit, fraților, să nu uităm, că împărăția viitoare nu va avea sfârșit. Îngerul spune Fecioarei Maria că împărăția lui Isus nu va avea sfârșit. (Luca 1. 33). Faptele Apostolilor vorbesc de o împărăție veșnică alui Hristos. (Cap. 1 v. 11). Prin urmare dacă împărăția este večnică, nu are înțeles să vorbim de una de o mie de ani după sfârșitul lumii.²⁾

Dar adventiștii hulesc biserica și prin aceasta învățăturile Mântuitorului. Faptul acesta nu ne răpește nădejdea, că fiii adevărați ai bisericii noastre vor ști să culegă lucruri folositoare pentru lege și neam. Nu vor aștepta împărăția evreiască a adventiștilor, dar mai ales vor ști să cunoască adevărata învățătură a bisericii ortodoxe. Aceasta ne și păzește de grozava orbecare adventistă, care vrea să întunece, să distrugă, cartea Cărților (Sf. Scriptură). Biserica ne apără pe toți de primejdiile de tot felul și astfel și de pecinginea adventistă.

Amin.

1) A se vedea: H. Hurter: „Medulla Theologiae Dogmaticae“. Ed. V. Insbruck 1894 p. 732—733.

2) Silvestru de Canev: Teologia Dogmatică. vol. V. p. 479.

CUVÂNTAREA VIII.

— Nemurirea sufletului. —

„Și să nu vă temeți de ceiceucid trupul, iar sufletul nu pot să-lucidă, ci să vă temeți mai vărfos de cela ce poate să piarză și trupul și sufletul, în gheena“.
(Matei 10, 28).

Fraților,

Rătăcirea adventistă nu se astâmpără nici decum. Se agață de toate întrebările și nu le poate deslega. S'au găsit adventiști și în țara noastră, cari tot mai multe lovituri aduc sufletului omenesc. Nu se sfiesc cu nici un preț să spună în lung și lat, că chiar sufletul omului este muritor. Și aceasta o fac cu dovezi tot din Sf. Scriptură. Altă întrebare este, că în ce fel aduc ei dovezile. Vom arăta, că nu are peche lipsa de judecată, ce o arată.

Trebue se declarăm însă aici, că ei azi vin cu una, iar mâine cu altă rătăcire. De aceea nici nu pot să aibă bunăoară o carte, în care să se cuprindă toate învățăturile lor. Ei fac aceasta tocmai ca să poată zapăci mințile și apoi să pescuiască în apă turbure. Picătură cu picătură strecoară ei din otrava lor în suflete, spre a le ameți. Fac ca și omul acela, care zicea, că numai odată va intra în cârciumă. A intrat, dar văzând petrecerile de acolo, s'a lipit de ele; apoi a intrat și a două oară și a treia oară, până ce s'a pomenit, prins în lanț. Așa și adventiștii se îmbată cu cuvinte de hulă și duc pe oameni la peire, când spun, „că *nemurirea sufletului e o învățătură falsă*“.¹⁾

Vom răsturna minciuna lor.

Fraților,

Un conducător al adventiștilor scrisese nu de mult, că e gata să dea 1000 lei aceluia, care va dovedi, că sufletul este nemuritor!²⁾ Vai fie apostol mincinos, care nu te temi de Dumnezeu; vai vouă, cari tălmăciți rău cuvintele lui Ezechiil: „sufletul, care păcătuește acela va muri“. (cap. 18, 4).

1) „Semnele Timpului“ a. XII. București 1922 Nr. 2 p. 42.

2) ibidem

Au nu citim tot în acelaș capitol al proorocului Ezechiil, că cel ce păcătuește va muri, ducând cu sine numai fărădelegile făcute de el însuși? (v. 20). E limpede aici: întâi să spune, că păcătosul va muri și „fărădelegea celui fără de lege peste el va fi“. Întrebăm acum: se poate ca după ce un om fărădelege moare cu sufletul cum zic adventiștii totuși să aibă cu el fărădelegea? De sigur, că nu; aceasta ar fi ca și cum ai zice, că las să sboare paserea ce o am în mână și totuși să spun, că ea este în mâna mea. Vom zice dar, că aci tocmai se arată nemurirea sufletului, pentruca cineva când moare, să aibă asupra sa fărădelegea.

Întregul capitol la care se provoacă adventiștii, nu vorbește numai că „sufletul va muri“; nu fraților, ci ne mai spune și aceste cuvinte: „și de se va abate dreptul dela dreptatea sa, și va face nedreptate.... întru păcatele sale... va muri (v. 24). Deci aici nu se mai face amintire de suflet. Tot în capitolul acesta se zice că cel ce se întoarce dela fărădelegi „sufletul său a păzit“ (v. 27). Cu alte cuvinte, dacă cineva rămâne în fărădelegi, nu-și păzește sufletul. Dar pentru aceea sufletul lui nu este mort, căci ce rost ar avea atunci cuvintele: „întoarceți-vă și vă abateți dela toate păgânătățile voastre și nu voi fi vouă spre certare de nedreptate“? (Ezechiil 18, 30).

O minte sănătoasă nu-și poate închipui, că un suflet mort ar mai putea primi certări. În vieța de toate zilele încă se spune, că cutare sau cutare om este ca și „mort“ pentru nedreptățile ce le-a făcut și chiar dacă mai înainte a făcut ceva bun, se dă uitărei. Chiar în locul dela Ezechiil se zice, că de se va abate dreptul dela dreptate, nu se vor pomeni dreptățile lui (v. 24). Dreptățile lui oarecum sunt moarte, însă nici decum nu sunt moarte nedreptățile, căci dacă nedreptățile ar rămâne nepomenite, ar însemna să zicem, că Dumnezeu nu este răsplătitor drept.

Vor fi pomenite fărădelegile, dar din aceasta se vede, că sufletul este nemuritor. Tălmăcirea din literă în literă a Sf. Scripturi nu totdeauna este deci la loc. Tot așa ar putea, ba ar trebui chiar să zică adventiștii, că celui flămând i se poate da pâine din suflet, căci aceste cuvinte se găsesc la proorocul Isaia (c. 58, 10) și că sufletul se îmbată căci la proorocul Ieremia (31, 25) se vorbește de suflet îmbătat. Ori noi știm, iubiților, că în suflet nu este pâine și nici îmbăta nu se poate. Nu ne vom lua nici decum după tălmăcirile lor făcute cu alte scopuri. Ei zic, că nu este iad, însă ca să poată zice așa ceva ei nascocesc rătăcirea, că sufletul e muritor.

În cartea Înțelepciunii lui Solomon cetim, că: „Dumnezeu a zidit pe om spre nestrăcătire, și după chipul ființei sale l-a făcut pe el“. (cap. 2 v. 23) „Dumnezeu moarte n'a făcut“ zice tot înțeleptul Solomon (c. 1 v. 13). Prin urmare moartea e numai o pedeapsă a lui Dumnezeu pentru păcatul omului și se înțelege numai cu privire la corpul omului și nici decum la sufletul omului. Doar omul e făcut, cu sufletul după chipul lui Dumnezeu, iar Dumnezeu după natura sa este vecinic (Ps. 101, 26). Dumnezeu a creat pe Adam și l-a iubit. Dacă este așa, oare să nu-l fi înzestrat Dumnezeu cu nemurire? Noi avem dorința să păstrăm cât mai mult în puterea noastră ființele

iubite. Chiar dorința aceasta încă dovedește adevărul nemuririi sufletului.

Un hulitor de Dumnezeu, se ținea foarte învățat, dar nu credea că ar mai fi ceva după moarte. Când a simțit, că i se apropie sfârșitul, a rugat pe un prieten al său, ca după moarte să-i așeze corpul lângă al fiului său decedat. De ce oare a cerut lucrul acesta? Fiindcă aflându-se pe pragul morții, și-a schimbat părerea! Evreii aveau datoria de a îmbalsama pe morți și lucrarea îmbalsamării dura câte 30—40 zile. Desigur ei credeau în nemurire. De aceea armele de războiu erau puse în mormânt sub căpătâiul celor morți. (Ezechiel 32 v. 26).

Evreii așteptau reîntoarcerea lui Ilie mai înainte de a veni ziua Domnului cea mare (Mal. 4 v. 5; Mat. 11 v. 14; Marcu 9 v. 11). Saul, contrar legii lui Moisi, consultă femeea fermecătoare din Endor și cere, ca această vrăjitoare să turbure odihna lui Samuil, care murise. (I. Imp. 28 v. 3—20). Deci chemarea morților prin vrăji arată, că Evreii credeau în nemurirea sufletului.¹⁾ Adventiștii deci ar trebui să învețe de aici, că nu se poate trage un fir din teologie, care să nu devină o funie și nu se poate ridica o piatră, ca să nu ajungă un munte. Adventistul are plăcere să citeze locuri mai ales din Testamentul Vechiu. Dar iată, că chiar acesta este un isvor neseecat al adevărului nemuririi sufletului!

Astfel înțelegem, cum și Ecclesiastul zice: „Și... se va întoarce țărâna în pământ, precum a fost, și duhul se va întoarce la Dumnezeu, la celce l-a dat pe el“. (c. 12 v. 7).²⁾

Fraților! A trecut războiul cel cumplit și în anul Domnului 1922 mulți s'au ocupat cu urmările războiului pe terenul credinței. În New-York este o mare societate a oamenilor celor mai învățați din America. Aceștia au spus, că războiul n'a putut nimici credința omnirii în nemurirea sufletului! Vor putea nimici adventiștii această credință? Fi-vor ei în stare să combată cuvântul lui Dumnezeu? Dacă nu le este de ajuns tot ce le-am dovedit până acum, asculte din nou cuvintele Domnului Iisus Hristos: „Și să nu vă temeți de ceiceucid trupul, iar sufletul nu pot să-lucidă, ci să vă temeți mai vârtos de cela ce poate să piarză și trupul și sufletul, în gheena“. Prin aceste cuvinte Mântuitorul îmbărbătează pe apostoli și le spune, că oamenii pot merge în răutatea lor până la faptele cele mai crude, până la ucidere. Însă celce ucide pe altul, omoară numai corpul. Partea cea mai bună a omului, sufletul, rămâne neatins de astfel de oameni. Dumnezeu singur poate să arunce și sufletul în osânda gheenei, dacă omul păcătuiește și nu se îndreaptă. Când cineva moare, fie că i-s'au scurtat zilele, pe cale firească, fie că e ucis, sufletul celui ucis rămâne neatins, cum ne arată chiar cuvintele Mântuitorului.

Chiar învierea noastră o înțelegem numai dacă credem în ne-

1) G. Erbiceanu în „Biserica Ortodoxă Română“ a. XII 1888 pag. 353—361 și 437—447.

2) N. P. Rojdestvonski: Apologetica Creștină trad. de Iconom. C. Nazarie. Tom. II. Fălticeni 1879 p. 393—4.

murirea sufletului. Dacă sufletul e muritor, atunci învierea nu mai are nici un rost. Și fiindcă adventiștii cred, că unii oameni, (păcătoșii) vor fi nimiciți cu totul după ce vor învia, îi întrebăm: ce înțeles mai are învierea păcătoșilor? Nu ar fi mai înțelepțește întocmit, dacă ar muri pentru totdeauna? Ei recunosc nemurirea numai pentru cei drepți, însă și pe aceasta ca pe un dar dela Dumnezeu,¹⁾ dat omului cu anumite condițiuni. Adventiștii calcă deci Sf. Scriptură și aduc prin aceasta cea mai înjositoare hulă la adresa lui Dumnezeu. Ei privesc pe Dumnezeu ca pe Dumnezeu al morților și nu al viilor, căci după socotința lor numai puțini oameni vor trăi în veci. Ei văd pe Dumnezeu ca și cum ar vedea pe un om setos de a face moarte!!

Fraților! Dacă cineva dintre noi ar uita locurile tinereței, privirile tatălui său, ori ochii mamei sale, prietenii sau rudeniile sale, acela n'ar mai fi om în toată firea. Un om sănătos nu va uita nici odată aceste lucruri în viața ca. Acela care vorbește de tatăl său mort, de fiul, de fratele sau prietenul său încetat din viață, vede oarecum chipul lor. Nu-și aduce aminte de îmbrățișarea fiului și de povăța înțeleaptă a prietenului? Ce ne-ar fi viața fără aceste icoane sufletești, pe care amintirea le desgroapă din uitare?²⁾ Ce ne-ar fi viața fără o credință în răsplată, care are la temelie nemurirea sufletului?

Cine nu crede în urma acestora, că nemurirea este o însușire de frunte a sufletului? Să laudăm pe Dumnezeu, că noi credem în nemurirea aceasta. Tot odată să ne coborâm în tainele cele mai adânci ale sufletului nostru. Să le luminăm cu făclia adevăratei credințe și să ne ferim de păcate. Numai omul, care nu crede în nemurirea sufletului, poate să se despartă de orice credință. Nici calvinii și nici alții n'au fost în țara noastră, ca să învețe ca nenorociții de sectanți. Avem dar nădejdea, că nimeni dintre noi nu va primi cuvântul lor mincinos. Nimeni nu va crede, că viața este ca o piesă teatrală fără deslegare, ci mai vârtos să creadă, că cu prețul morței câștigăm nemurirea. Frumos este a zice, că viața e floarea morței, iar moartea e floarea vieții.

După moarte urmează deci adevărata floare, care nu se mai vestejește, căci nu voește Dumnezeu ca mica schintee câștigată din marea luminei, să se stingă pentru totdeauna în întunerecul mormântului. În această credință să trăim, fraților, cu credința aceasta să trecem, ca adevărați creștini, prin valurile acestei vieți trecătoare.

Amin.

1) „Semnele Timpului“ a X. (1920) Nr. 4-5 p. 74.

1) A. Latzko: „Oamenii în Răsboiu“ p. 102-104.

CUVÂNTAREA IX.

— Starea omului după moarte —

„Nădărdum și binevoim mai bine să fim depărtați de trup și să petrecem cu Domnul“ (2 Cor. 5, 8).

Fraților,

Un scriitor german a scris o carte întreagă despre urmările războiului. Din multe adevăruri ce se pot găsi în acea carte, se desprinde un adevăr, care se potrivește cu scopul nostru. Iată ce zice acel scriitor: Când cineva produce ceva folositor, alții se pot odihni, dar când distrugem ceva folositor, alții trebuie să lucreze din nou.¹⁾ Dacă se potrivește acest adevăr în trebile războiului, se potrivește el mai ales în lucrurile credinței. Vedem doar, că după războiu se ivesc nemulțumiri peste nemulțumiri. Cei slabi de înger sunt gata să primească de bani buni orice încercare făcută sub masca înlăturării nemulțumirilor. Adventiștii poartă o astfel de mască. Ei se țin în stare a aduce fericire, dar nu fac altceva, decât că umblă să dărâme temeliiile credinței pe de-a întregul.

Între altele învață, că cei ce mor nu mai simt și nu mai știu nimic.²⁾ Adecă starea omului după moarte, până va fi sosit momentul învierii, e o stare de absolută înconștiență și inactivitate.³⁾ Cu ajutorul lui Dumnezeu vom răsturna și această credință greșită a lor. Nu facem acest lucru, din cauza, că adventiștii ne-ar fi nimicit adevărata credință. Nu, căci teama aceasta nu o avem, dar îi combatem fiindcă prin munca noastră se va întări temelia încrederei noastre în învățăturile bisericeii.

* * *

Adventiștii spun, că după moarte omul este în nesimțire chiar suflătește.⁴⁾ Prin aceasta ei nu voiesc a recunoaște, că înainte de

1) Georg-Fr. Nicolai: „Biologia Războiului“, prelucrare de Eugen Relgis. Iași 1920 pag. 56.

2) „Semnele Timpului“ 1920 Nr. 4—5 p. 74.

3) „O scurtă expunere a principiilor comunității evanghelice a adventiștilor de ziua șaptea“ p. 69.

4) Vezi broșura lor: „Unde sunt morșii“? Are opt pagini și s'a tipărit în Hamburg.

judecata din urmă, omul este supus încă unei judecăți îndată după moarte. Doar' după mintea lor nici nu poate fi altcum, căci fiind sufletul după moarte în nesimțire, nici întâia judecată nu poate avea loc. Dacă sufletul ar simți, de bună seama ar simți și judecata întâia.

Numai cât este un adevăr nerăsturnabil, că înainte de judecata din urmă mai este o judecată. Cetim în Cartea Înțelepciunii lui Isus Fiul lui Sirah (cap. 11 v. 28—29), că: „Lesne este înaintea Domnului, în ziua sfârșitului să dea omului după căile lui“. Mântuitorul nostru Isus Hristos a arătat acest adevăr tâlharului, care s'a întors: „Adevăr zic ție: astăzi vei fi cu mine în rai“ (Luca 23, 43). Deci îndată după moarte are loc întâia judecată, căci fără o judecată cum putea să ajungă în rai încă în ziua morții sale tâlharul cel ce și-a recunoscut păcatele? Doar' și din o temniță pământească, cel închis chiar dacă e nevinovat, scapă numai după ce a fost judecat și i-s'a adus sentința!! Noi știm, fraților, că judecata din urmă încă n'a sosit și totuși unul din tâlhari a ajuns în rai. Cei drepti înaintea lui Dumnezeu, îndată după moarte ajung deci în rai, după întâia judecată. Zice și Sf. Apostol Pavel: „Că știm, că de se va strica casa noastră cea pământească a corpului acestuia, zidire dela Dumnezeu avem, casă nefăcută de mână, veșnică în ceruri“ (II. Cor. 5, 1). Omul drept, îndată după moarte are deci loc în rai.

Nu ne putem deci închipui, cum îndrăznesc adventiștii să samente pe brazdele neadevărului. Nu-i înțelegem, când mai stăruesc în minciună; doar' mintea trează îți spune, că dacă cel drept îndată după moarte se află în rai, în locul acesta nu se poate afla nimeni în nesimțire, căci altcum tot în nesimțire ar trebui să se afle și după a doua judecată.

Bogatul, care nu s'a milostivit spre Lazăr, se chinuște în iad, deși încă nu a sosit a doua judecată. Bogatul nemilostiv deci îndată după moarte a fost judecat la chinuri în iad. Sf. Ioan Gură de Aur zice, că precum aici pe pământ „făcătorii de rele sunt aduși din închisoare la tribunal înlănțuiți, așa, ieșind din viața aceasta, toate sufletele vor fi aduse la înfricoșatul tribunal, încărcăți cu deosebite legături ale păcatelor lor“.¹⁾

Vedem din toate aceste scurte lămuriri, că omul îndată după moarte ajunge la o stare potrivită cu viața lui pământească. Starea aceasta devine definitivă numai după a doua judecată. Biserica noastră arată și temeiurile acestei credințe. Nu le vom înșira aici, căci biserica are și alte ocaziuni a vă desfășura toate învățăturile sale curate. Să urmărim deci câteva locuri din Sf. Scriptură despre starea sufletului după moarte. Adventiștii spun, că sufletul nu mai simte nimic, iar noi zicem, că sufletul e treaz și după moarte. Când regele Nabudohonosor a fost aruncat în iad, ceice l-au întâmpinat pe el în acel loc, îi ziseră: „Și tu te-ai robit ca și noi, și te-ai socotit între noi“ (Isaia 14,9). Aceasta e o dovadă, că chiar Sf. Scriptură vorbește despre mișcare în iad, despre oameni cari simțesc și acolo. Altcum întâmpinatorii lui Nabudohonosor nici nu s'ar fi

1) Macarie : Teologia Dogmatică ortodoxă v. II. p. 676.

mișcat, nici nu ar fi vorbit în iad. Regele Asur al Asiriei încă a fost întâmpinat în iad: „în ziua, în care s'a pogorît la iad l-a plâns pe el adâncul . . . când îl pogorà pe el la iad cu cei ce se pogoară în groapă și l-au mângâiat pe el în pământul cel mai de jos toate lemnele desfătăciunii“ (Ezechiil 31, 3—18).

Advențiștii, spre a dovedi rătăcirea lor, aduc următoarele locuri: „Că cei vii știu, că vor să moară; iară cei morți nu știu nimic, și mai multă plată lor nu este, că s'a stins pomenirea lor. Încă și iubirea lor și ura lor și râvna lor acum au pierit, și numai au ei parte în veac de toate cele ce se fac supt soare“ (Ecl. 9, 5—6). Nu trebuie nimănui tălmăcire asupra acestor cuvinte. Cine citește Eclesiastul, poate înțelege lămurit numai dacă leagă aceste cuvinte cu cele de mai înainte și cu cele ce urmează. Avem cu toții datorita de a citi Sf. Scriptură. Să o deschidem și să citim cu băgare de seamă Eclesiastul. Înaintea cuvintelor, ce Vi le-am spus, se vorbește despre nestatornicia vieței și nedreptățile ce se pot vedea în viață. Cel fără-delege, văzând că nu e pedepsit pentru faptele lui rele încă în viață, face tot mai multe fapte rele. Un asemenea om judecă greșit, căci „bine nu va fi celui fără-delege, și nu va petrece multe zile la umbră, cel ce nu se teme de fața lui Dumnezeu“ (Ecl. 8—13). Apoi se spune, că sunt drepti preste cari vin zile rele și nedrepti, preste cari vin zile bune. Și aceasta este o nedreptate. Tot nedreptate este, că cei răi și cei buni, au aceeași soartă pe pământ. Din toate acestea însă nu urmează, ca omul să uite de sufletul său. Nu trebuie să se desfăteze până este în viață, zicând, că și așa după moarte nu mai este desfătare. Omul înțelept știe, că morții nu sunt în neștiință. Numai cel neînțelept crede, că viața este pentru deșărtăciuni. Cel înțelept, până este în viață, folosește înțelepciunea sa, are deci știință, fuge de desfătări, dar cel neînțelept a pierdut totul: nici gândul, nici știința, nici înțelepciunea, nici lucrul, nu-i mai pot ajuta. Aceasta o putem citi într'un loc, ce urmează după cuvintele aduse de advențiști (Ecl. 9 v. 10). A nu mai ști nimic, nu înseamnă deci, că sufletul e în nesimțire după moarte, ci că nu mai știe să facă așa cum era în viață, când se putea încă îndrepta omul.

Rătăciții pomeniți de noi atât de des, se mai provoacă și la următoarele cuvinte dintr'un psalm: „Nu cei morți te vor lăuda Doamne, nici toți ceice se pogoară în iad. Ci noi cei vii bine vom cuvânta pe Domnul de acum și până în veac“ (Ps. 113, 25-26). Ei înainte de toate spun, că locul acesta se află în psalmul 115 și nu întrebunțează cuvântul „iad“ ci zic: „locul tăcerii“, ca să poată zice, că unde este tăcere, nu poate fi simțire. Aici le răspundem cu tălmăcirea sfântului Ciril de Ierusalim: pentru căință și iertarea păcatelor avem destul timp în viața aceasta. Cei drepti laudă pe Dumnezeu, dar aceia, cari și-au sfârșit zilele în păcate, nu mai pot să laude pe Dumnezeu. Păcătoșii trebuie să plângă, pentru că lauda o aduc morții, cari merg în raiu, dar cel pedepsit la iad trebuie să plângă¹⁾ În felul acesta avem să înțelegem și cuvintele psalmistului:

1) Macarie: op. cit. p. 673.

„Că nu este întru moarte cel ce te pomenește pre tine și în iad cine se va mărturisi ție?” (Ps. 6 v. 5). Ori cât s'ar trudi deci adventiștii să arate, că sufletul după moarte este în nesimțire, nu vor isbuți. Ei schimbă și cuvintele Sf. Scripturi și totuși rămân de minciună. Bine este a le pune înaintea ochilor cuvintele: „Năravul omului mincinos este ocară, și rușinea lui este cu el pururea” (Isus Sirah 20 v. 27). Când rușinea și ocară însoțesc pe cineva, totdeauna însemnează, că-l vor însoți după moarte în așa chip, că el și simte îndată, altcum ce însoțire poate să fie?

Omul cu credință adevărată și fapte bune poate zice, ca și apostolul Pavel, că dorește depărtarea de trup și petrecerea cu Domnul înseamnă că omul drept simte îndată după moarte, că petrece în casa nefăcută de mână, a lui Dumnezeu. Creștinul adevărat nu se va teme deci nici de moarte, cu toate că omul dela fire are temere de moarte. Creștinul adevărat va zice cu apostolul neamurilor, că a muri îi este dobândă (Filipeni 1, 21). Dar a avea dobândă îndată după moarte, este cât a zice, că sufletul are foloase cerești.

Nici nu se poate altcum. Știți, fraților, că mintea încă e o călăuză a omului. Mintea ne spune, că dacă sufletul ar fi în nesimțire după moarte, păcătosul ar ar avea aceeași soartă ca și virtuosul. Până la înviere și unul și altul nu mai simt nimic? Atunci unde este răsplata lui Dumnezeu? Pentru ce să mai învieze un păcătos, care după moarte nu mai simte nimic, iar la înviere, — precum zic adventiștii, — și așa se nimicește cu totul? Nu mergem mai departe. Ne oprim pentru a scoate învățăminte de aici pentru mântuirea sufletului. Nu e destul, iubiților, să credem și mărturisim, că omul drept îndată după moarte ajunge la fericire, deși nu deplină și nu desăvârșită. Nu ne folosește nici credința, că păcătosul îndată după moarte ajunge în chinuri. Trebuie să și trăim după credința noastră. De sigur vor fi după moarte două stări, amăsurat faptelor omului. Dar ce folos, că eu bunăoară văd înainte-mi un păr pădureț și unul cu pere bune și stau totuș, cu mâinile în sân? Ca să am dreptul a gusta din pomul cel bun trebuie să mă fac vrednic, iar ca să nu gust din pomul cel rău, trebuie să mă păzesc, să iau seama ce fac. Tot așa și cu sufletul.

Avem datoria să urmăm învățăturile bisericii noastre cu toată sfințenia. Căci ceace învață adventiștii este o curată necuviință în toate privințele. De când există creștinismul, n'a mai spus nimeni ceace spun ei în o carte a lor tipărită în Hamburg (Germania).¹⁾ Ce anume au născocit ei? Că sfinții (care sunt numai adventiști) vor locui o mie de ani în ceriuri. Apoi se vor coborî pe pământ și vor locui într'o cetate mai mare decât toate orașele pământului la un loc. Cetatea va avea patru laturi și fiecare lature o lungime de 550 Kilometri. Uită adventiștii, că fiind ei cam puțini, și-au măsurat loc cam mult! Dar ce are a face. Ei mai au acolo și un râu iar „pe amândouă părțile râului stă lemnul vieței, care dă fructul său pe fiecare lună și ale cărui frunze servesc spre tămăduirea celor mântuiți”.²⁾

1) „Călăuzele lui Dumnezeu către orașul sfânt” Hamburg, 16 pagini.

2) idem p. 5.

Cum adecă rătăciților? Cei mântuiți au încă nevoie de tămăduire? Vedeți, fraților, până unde duce viclenia adventistă! Dar ei mai spun între altele: „Când vom intra în cetatea lui Dumnezeu cea de aur și cu porți de mărgăritar, atunci gura noastră va fi plină de răs“. ¹⁾

O mai mare nelegiuire ca aceasta nu s'a auzit până acum. Se poate oare? Da, fraților, căci iată de ce ar râde ei: „*în curând vom păși în orașul Dumnezeului nostru . . . când Dumnezeul cerului va întemeia regatul său etern, după distrugerea pentru totdeauna a celorlalte regate pământesti*“. ²⁾

De așa ceva ar voi ei să râdă, dar nu vor isbuti. Nu așa se lucrează spre binele oamenilor! Voi rânjiți și acum, pândind a răsturna ordinea în biserică și stat. Voi ascultați de duhul răutății, deci întoarceți-vă la cuvântul lui Dumnezeu: „*Pătimiți și lăcrămați și plângeți, răsul vostru spre plâns să se întoarcă*“. (Iacob 49) . .

Despre Ercule, uriașul din poveste, știți, că odată se găsea la răspântie și nu știa pe care cale să apuce. I se înfățișează două femei: una era cu înfățișare cinstită, îmbrăcată cuviincioasă: ea era chipul plăcerii. Amândouă îl îndemneau pe Ercule să apuce ba pe calea aceasta, ba pe cealaltă. Ercule și-a ales calea muncii și a găsit drumul cel adevărat. Așa să facem noi și nu vom avea teamă de chinuri în vieța viitoare, nu vom aștepta cu frică ziua morții, ci vom aștepta cu gânduri senine cele din urmă clipe ale vieții noastre. Să smulgem pentru totdeauna rădăcinile plăcerilor pământesti din sufletul nostru. Să facem loc învățăturilor bisericei dreptcredincioase a răsăritului și să dăm dovadă, că nu numai le mărturisim, dar le și trăim. Atunci suntem creștini nu cu numele, ci cu fapta. Atunci rătăcirile vor pieri, cum piere umbra din fața soarelui și buruenile cari se ivesc într'o clipă vor cădea uscate la pământ. Nu burueni ne trebuie nouă, ci flori, adevărate flori sufletești, pe cari avem datoria să le cerem dela Cerescul nostru Părinte, care ni le va sădi în suflet acum și pururea și în vecii vecilor

Amin.

1) idem p. 16.

2) idem p. 11.

CUVÂNTAREA X.

— Iadul și muncile vecinice. —

„Iar de te smintește pe tine mâna ta, sau piciorul tău, taie-le pe ele și le leapădă dela tine; mai bine este ție să intri în viață schiop sau ciung, decât două mâini sau două picioare având, să fii aruncat în focul cel vecinic“. (Matei 18, 8).

Fraților,

Învățăturile lumești pot fi folositoare câte odată, dar nu toate. Priviți bunăoară la un copil, care n'a crescut în învățăturile sfinte ale bisericii dreptcredincioase: abia născut și părinții lui poartă grije să-i facă o carieră rentabilă, adecă să-i aducă bani și plăceri. Vorbiți unui copil așa crescut despre durerile ce le va avea în viață, despre lupta cu simțurile și mințea lui, cu adevărul și cu minciuna! El va zice, că învățăturile lumești l-au pregătit pentru a duce lupta. Dacă îi vom spune, că în valurile vieții are să facă jertfe, va fi gata să răspundă, că știe și lucrul acesta, dar că e ceva nefiresc, a se gândi un tinăr la așa ceva, până ce nu are suma de bani după care se dorește. Dați unui astfel de om o sumă de bani însemnată, când va fi mai vârstnic: el nu va căuta să se jertfească pentru alții, ci va umbla să câștige și mai mulți bani, ori va cheltui fără nici un rost tot ce i-s'a dat!!

Cu astfel de oameni e cu neputință a îndrepta viața sufletească a lumii de azi. Pentru noi ca creștini ortodocși și români ar fi o nenorocire să avem un tineret crescut în chipul acesta pentru ziua de mâine. O asemenea stare de lucruri ne-ar vâdî de lipsiți de adevărata credință asupra celor ce vor urma după judecata a doua. De sine înțeles este întrebarea: ce are a face credința cu creșterea unor oameni adevărați? Pentru cel ce nu crede în iad și în muncile vecinice, în adevăr întrebarea e de prisos. Pentru ceice se numesc studenți ai Bibliei și pentru adventiștii de toate soiurile, întrebarea nu are nici o însemnătate. Poate să se întrebe oarecine, pentru ce? Pentrucă atât rătăciții studenți ai Bibliei, cât și adventiștii nu cred

nici în iad nici în muncile sau chinurile vecinice. Dacă în adevăr ar avea dreptate, s'ar putea să fie sute de milioane de oameni, cari nu cred la fel cu ei? De sigur, că nu. Vom descoperi nepriceperea lor și în privința aceasta. Iată pentru ce: fiindcă rătăcirile lor ar face și mai nepăsători pe mulți creștini, cari sunt numai cu numele creștini.

Fraților.

Credem, că studenții Bibliei veniți din America, au avut bani destui să tipărească o carte de 120 de pagini împrăștiind minciuna, că nu este iad.¹⁾

De acest lucru ne ardea nouă acum. Adventiștii sâmbătari cred și ei la fel, vestind, că nedreptii vor învia pentru a pieri pentru totdeauna, pentru a fi nimiciți cu totul.²⁾ Cu alte cuvinte, dacă păcătoșii vor fi nimiciți total, nici iad nu poate să fie. Gândiți-vă, fraților, bine asupra celor ce vă învață sfânta noastră maică biserică despre nemurirea sufletului. Atunci nici nu mai este lipsă de alte lămuriri, ca să puteți cunoaște uneltirile ce se fac între credincioșii bisericei noastre de către ceice încearcă a ne strica credința. Dar vă voi aduce și dovezi de altă natură, pentru că e bine să cunoaștem cu toții toată temelia credinței adevărate.

Frați creștini! Vrajmașii credinței noastre au schimbat din Sf. Scriptură toate locurile, unde se vorbește despre iad și zic, că iadul însemnează locul tăcerii, întunecimea, groapa, sau mormântul. Rătăcirea lor e cât se poate de mare. Iadul nici la evreii cei vechi nu era una cu mormântul. Citim în Cartea Facerii: „Și slăbind Avraam a murit întru bătrânețe bune, bătrân și plin de zile și s'a adăogăt lângă poporul său“ (cap. 25 v. 8). De aici vedem, că sufletul lui Avraam s'a dus acolo, unde s'au dus și sufletele celor răposați înainte de dreptul patriarh. S'a adăogăt, adecă s'a pus lângă poporul său, ceace nu înțelegem despre corpul lui, ci despre sufletul lui, căci corpul lui a fost îngropat de Isaac și Ismail într'o peșteră. (Fac. 25, 9). Sf. Scriptură vorbește deci separat despre soarta sufletului lui Avraam și despre punerea corpului lui în mormânt. Deci în afară de mormânt, unde este locul corpului, mai este alt loc și pe seama sufletului.

Tot în Cartea Facerii citim: „Și slăbind Isac a murit și s'a adaus lângă neamul său . . . și l-au îngropat pre el Isac și Iacob Feciorii lui“. Mai departe citim în a treia carte a Impăraților despre împăratul David: „Și a adormit David cu părinții săi, și s'a îngropat în cetatea lui David“ (C. 2. v. 10).

Tot în felul acesta se vorbește în Sf. Scriptură despre moartea împăratului Solomon (3 Imp. 11⁴³), a împăratului Ezechia (2 Paralipom. 32, ³³) și a altor persoane însemnate din T. Vechiu.

O dovadă deosebit de puternică o găsim în următoarea întâmplare din Testam. Vechiu: Iosif este vândut de frații săi, cari i-au

1) „Ce spun Scripturile despre iad?“ broșură a Asociațiunei Internaționale a studenților de biblie, care are filială în Cluj. 1921.

2) „O scurtă expunere“ etc. p. 70.

muiat haina în sângele unui ied și o aduseră tatălui lor. Iacov, când a văzut haina, a zis: „haina fiului meu este, hiară rea l-a mâncat pe el“ (Fac. 37, 35). Deci a plâns Iacov pe fiul său Iosif zile multe și n'a voit să se mângâie nici la cuvintele feciorilor și fetelor lui, ci a zis acestora: „Că mă voi coborî în iad la fiul meu plângând“ (Fac. 37, 35). Din această istorisire biblică vedem, că Iacov, când a zis, că va merge la Iosif în iad, n'a înțeles, că va merge la el, adică la Iosif în mormânt, ci în locul, unde era sufletul lui Iosif. Doar Iacov însuși a zis, că Iosif a fost mâncat de o feară rea, deci l-a crezut mort, însă nici decum îngropat în mormânt.¹⁾ Că toate cele spuse de noi, sectanții ar trebui să le recunoască, nu încapă îndoială. Dar ei nu au judecată limpede, nu se lasă duși de mintea sănătoasă. Cetim în Pildele lui Solomon, că: „**iadul** și pierirea nu se satură, așa și ochii oamenilor sunt nesățioși“. Aici cuvântul *iad* nu-l putem lua în înțeles de nimicire, pentrucă ceea ce se nimicește pentru totdeauna nu poate fi nesăturat. Tocmai vecinicia iadului arată nesăturarea.

Dar ce vor răspunde rătăciții de adventiști, dacă îi îndrumăm să citească la psalmul 30 v. 17: „Să se rușineze necredincioșii și să se pogoare în iad“? Au doară și aici e vorba de mormânt? N'a știut psalmistul David, că toți oamenii vor muri și astfel și necredincioșii?

Însuși psalmistul David zice în alt loc: „Spre tine Doamne am nădăjduit, să nu mă rușinez în veac“ (Ps. 70, 1). Ca și cum ar zice, că cel ce nu nădăjduște spre Domnul, în veac se va rușina. Acum înțelegeți mai bine penitruce dorea David, să fie scăpat de păcatele sale: fiindcă avea credința, că necredincioșii nerușinați vor ajunge în locul, unde rușinea va fi totdeauna cu ei. De aceea zice tot David: „Căci mila ta mare este spre mine și ai izbăvit sufletul meu din iadul cel mai de jos“ (Ps. 85, 12). Nu este nici aici vorba, că Dumnezeu ar fi izbăvit sufletul lui David din groapă, căci la moarte și așa îi ajungea sufletul în groapă, dacă n'ar fi avut altă credință. Nu de nimicirea totală avea temere împăratul David, ci de chinurile vecinice. El știa, că după moarte omul merge în calea cea vecinică și de aceea ruga fierbinte pe Dumnezeu să-l îndrepteze în calea veciniciei, de cumva este calea fărădelegei întru el (Ps. 138, 23). Nimicirea totală nu poate să înspăimânte pe nimeni, nu-l va opri dela fapte rele, dar pedeapsa vecinică îl va face să se îndrepteze, dacă crede într'ansa și lucrează după credința aceasta.

Fraților, de va zice oarecare rătăcit, că în Testamentul Vechiu sub cuvântul iad totuși se înțelege câte odată și groapa, îi vom răspunde, că aceasta se face pentru asemănarea ce este între iad și groapă sau mormânt. Iar dacă deschidem Testamentul nou să se întărească și mai mult convingerea noastră, că adventiștii și toți rătăciții cari nu cred în iad și muncile vecinice, aduc cele mai grele cuvinte de hulă asupra Mântuitorului nostru Isus Hristos. Ah, ce nelegiuire este, fraților, aceea, pe care o voi desvăli în vina nesocotiților! Ah, ce rușine și ocară este a crede și numai pe o clipă în tălmăci-

1) Rojdestvenski: Apologetica II. 401.

rile lor care nu sunt scoase din lumina adevărului, ci din întunericul minciunii!! Iată cum judecă ei cu mintea: Dacă ar fi chinul vecinic în iad, dacă „aceasta era pedeapsa, Hristos, încă trebuia, spre a fi o jertfă ispășitoare a noastră, să-l sufere“¹⁾ Această cutezanță e ne mai pomenită și ar fi trebuit diu capul locului să o lăsăm la o parte, dacă ea nu ar fi aruncată între șire și nu ar rămâne nebagată în seamă de cei neștiuitori, cari se lasă ademeniți. E durere, că se gă-sesc de aceștia, ceea ce ne pune în fața datoriei de a spulbera întor-tochiata lor judecată! Puțin avem de spus celor înțelegători: e destul să le amintim, că sectanții ispitesc planul mântuirii! Doar dacă ne-am lua după sminteala lor, ar trebui să zicem, că fiind nimicirea partea păcătoșilor, Hristos încă trebuia să sufere nimicirea! Doamne, al puterilor, fii cu noi și cu cei ce cred asemenea cu noi și nu ne ju-deca din cauza, că ne-am ocupat în felul acesta cu nesocotitorii legii noastre dreptcredincioase! Noi nu vom ispiti planul mântuirii noastre, dar cerem puterea ta, Doamne, să ne ajuți a face să înceteze gândul rău al aceloră, cari numai laudă nu-Ți aduc cu rătăcirile lor!

Așa trebuie să fie rugăciunea noastră, dar așa trebuie să fie și faptele noastre. Sf. Scriptură a Noului Testament ne învață cu cea mai mare lămurire, că este iad cu chinuri sau munci vecinice. Cu-vintele dela începutul cuvântării noastre nu amintesc oare de focul cel vecinic? Cuvântul vecinic este nimicire pentru adventiști. Le aducem însă alt loc, unde tot evanghelistul Matei scrie cuvintele Mântuitorului și anume tot despre pierderea mânei: „Și dacă mâna ta cea dreaptă te smintește pe tine, ta-e-o pe ea și o leapădă dela tine că îți folosește ție ca să piară unul din mădulările tale, și nu tot trupul tău să se arunce în gheenă (Matei 5, 29).

Fraților, focul este simbolul chinurilor, cari precum ne arată Sf. Scriptură, sunt vecinice. Dacă rătăciții nu vor să creadă aceasta, le rămâne voia liberă să judece cum vor voi gheena. Mintea sănă-toasă ne spune tuturoră, că aceste cuvinte nu au înțelesul de nimi-cire, căci dacă ar fi așa, atunci ar urma să zicem, că e mai bine să fie păcătosul numai în parte nimicit, și nu tot corpul lui. A zice așa ceva, nu are nici un rost. Mântuitorul a voit să ne învețe, că dacă ceva ne-ar îndemna la păcat, să alungăm dela noi tot ce ne-ar putea îndemna, fie acel ceva scump sau prețios, ca și mâna de care ne folosim în vieață. A voit să ne arate, că trebuie să ne despărțim de cauzele răutăților, chiar dacă despărțirea ne-ar fi dureroasă, ca durerea ce'am simți-o dacă cineva ne-ar scoate ochiul sau mâna dela loc. Toate acestea ni le-a spus Mântuitorul și în alte locuri, și cu alte cuvinte, dar nu spre a ne arăta, că altcum ne va nimici pentru tot-deauna, ci spre a ne feri de pedeapsa vecinică. Această pedeapsă, dragii mei, nu poate să fie nimicirea totală, pentru că „nu este Dumnezeu, Dumnezeu al morșilor, ci al celor vii“ (Matei 22, 32).

Aș dori să încheiu această cuvântare a mea, fraților, în nădejdea, că ea v-a mai întărit în credința propoveduită de Mântuitorul nostru Isus Hristos. Am această nădejde, mai ales, că văd interesul ce-l

1) „Ce spun Scripturile despre iad?“ p. 29.

40

arătați pentru cunoașterea temeinică a credinței noastre adevărate. Înainte de aceasta însă, rogu-vă, fraților, să vă întipăriți bine în minte următoarele observări: Rătăciții atât de des pomeniți, nu au ce face și recunosc și ei, că pedeapsa trebuie să fie vecinică, fiindcă Sf. Scriptură așa vorbește în mai multe locuri. Iată ce zic ei din cuvânt în cuvânt: „*Pedeapsa* va fi tot atât de durabilă ca și răsplata. Amândouă vor fi vecinice“¹⁾ Acum să judecăm mintea lor: pedeapsa — cum învață ei, este nimicirea totală. Noi știm, că ceea ce se nimicește cu totul nu mai este, din clipa nimicirii; prin urmare nici vorbă de vecinicie. Mai ales dacă omul este nimicuit cu totul — cum zic ei — nici nu mai simte și astfel unde rămâne pedeapsa vecinică? Nici nu mai este pedeapsă în felul acesta, căci unul care a păcătuit o viață întreagă se nimicește cu totul după înviere! Vorbele lor se contrazic. Noi vom combate încă într-o cuvântare rătăcirea lor în privința iadului și a muncilor vecinice. Predicăm cuvântul cu vreme și fără vreme, fiindcă acesta ne este datoria, dar Vă îndemnăm fraților, să trăiți potrivit credinței bisericei noastre. Toți trebuie să arătăm, că din credința noastră isvoresc fapte mai alese, mai nobile, decât din alte credințe. Când doi economi vecini se laudă cu pământul lor, își vor da silința să-l cultive care de care mai bine, ca să se poată lauda, că pământul unuia rodește mai bine decât al celuilalt.

În fața noastră, noi economii harnici ai sufletului nemuritor avem pe răstălmăcitorii cuvântului divin; avem pe cei cu învățătura despre sufletul muritor. Noi vom birui, noi vom câștiga cununa dreptății cu ajutorul bunului Dumnezeu și cu voința noastră.

Amin.

1) Vezi cartea lor: „Ce spun scripturile despre iad“ p. 69 și 97.

CUVÂNTAREA XI.

— Iadul și muncile vecinice —

„Părinte Avraame, miluește-mă și trimite pe Lazăr, să-și întingă vârful degetului lui în apă și să-mi răcorească limba mea, că mă chinuesc în văpaia aceasta“ (Luca 16, 24).

Fraților,

Un mare învățat francez a spus în o carte a sa, că „*popoarele* cari n’au știut să părăsească luptele lor dinăuntru, au dispărut din istorie; inimicii dinăuntru sunt totdeauna neputincioși în fața celor din afară“. ¹⁾ Învățatul francez s’a gândit la binele țării sale, când a rostit acele cuvinte. Noi să le aplicăm la stările din țara noastră pe teren religios. Să ne cugetăm, că sectanții, cari coboară în mijlocul poporului nostru cu păreri total contrare credinței noastre, au scopul a ne desbina biserica și prin aceasta neamul. Acest scop al lor este vădit, din momentul ce ne batjocuresc credința fără cruțare, pognegresc biserica și pe slujitorii ei, cari își fac datoria lor sfântă. Biserica noastră a fost și este cea mai pacinică biserică a țării. Nu cu puterea brațului adapă din isvorul ei curat milioanele de suflete însetate după vieța vecinică. Tocmai însușirea aceasta i-a dat un duh stăpânitor și de câte ori hordele barbare au brăzdat țara românească, biserica a ajutat să înfruntăm năcazurile. Ea a ținut aprinsă flacăra credinței, deșteptând ființe noi, cu suflete creștine, cari nu mor niciodată!!

Și acum, când alte biserici din țară ne lăsau în pace, acum când e vreme pentru munca de înfrățire, să stăm nepăsători în fața celor ce ar dori să întroneze o împărăție jidovească (evrească) pe pământ? Va înmuguri, așa cred, în fiecare suflet ortodox virtutea strămoșească, — dacă, — după povața ce o dă învățatul francez neamului său, — vom căuta să ne scăpăm de puterea primejdioasă a vorbelor, dacă vom dobândi până la cel din urmă sentimentul datoriei și duhul de adevărată înfrățire. Căci trebuie să alungăm vor-

¹⁾ Gustave Le Bon: „*Învățăminte psihologie din războiul european*“. Trad. de F. Crasan. București 1921, p. 304.

bele de hulă ale sectanților, dar în acelaș timp să ne facem datoria către biserică și slujitorii ei, mai pre sus de toate, fiind siguri, că ne facem datoria către Dumnezeu și către noi înșine. Atunci vine și înfrățirea, mai curând nu va veni, ci va fi o înfrățire numai la suprafață.

O mare datorie ne împlinim, când luăm din nou asupra-ne chemarea de-a lua masca de pe obrazul sectanților în privința minciunei ce o răspândesc despre iad și chinurile vecinice.

Fraților,

La începutul cuvântărei mele am luat unele cuvinte din pilda Mântuitorului despre omul bogat și săracul Lazăr. Sf. Scriptură nu pomeniște nici numele bogatului, căci fiind nemilos, nu era vrednic a fi pomenit nici cu numele. Totuși așa zișii studenți ai Bibliei (cari își zic așa, spre a duce în rătăcire pe cei nepricepuți) spun, că bogatul din evanghelie ar fi neamul evreesc, iar Avraam este amintit ca să se înțeleagă, că e vorba de Dumnezeu. Lazăr — după răstălmăcirea lor ar fi păcătoșii, în mare parte păgânii. Sub numele de Isac ei înțeleg pe Hristos, iar cei cinci frați ar fi cele 10 seminții ale lui Israil. Răstălmăcirea aceasta e fără de margini. Nu le place, că pilda vorbește despre mergerea bogatului în iad, deci încep a spune, că bogatul nu s'a dus la iad, căci acel bogat nu era un om stricat, un nelegiuit.¹⁾ Bogatul a avut multe binecuvântări pământești, dar din întâmplare a dat lui Lazăr numai sfărături, ceea ce nu-i putea aduce nici o pedeapsă. Dar ca să nu credeți, că dacă advențiștii laudă pe bogat, pe sărac îl lasă cel puțin în pace, vă aduc bațjocura ce o aruncă săracului: Lazar nu putea fi binecuvântat, din cauza sărăciei. Acum unde mai punem lipsa lor de bun simț, când cred, că Dumnezeu e înfățișat sub numele lui Avraam, iar Isus sub numele lui Isac? Vă arăt unde voesc ei să ajungă cu tălmăcirea greșită. Din o altă cuvântare ați auzit rătăcirea lor despre o împărăție de o mie de ani pe pământ în frunte cu Evreii. Aici voesc să iasă ei și cu explicarea ce o dau pildei despre bogat și sărac. Pilda ne arată, că Avram a zis către bogat: „între noi și între voi mare prăpastie s'a întărit“ (vers. 26). Rătăciții nu cred, că aici e vorba despre deosebirea dintre raiu și iad. Răstălmăcesc cu vârf, când zic, că aici este vorba de depărtarea ce mai este până când Evreii vor conduce lumea pe pământ. Iată din cuvânt în cuvânt vorbele lor: Israelii „vor părăsi . . . moartea națională și chinurile lor, și vor eși, cei întâi din toate națiunile, să fie binecuvântați de seminția adevărată a lui Abraam“.²⁾

Acesta e scopul răstălmăcirii lor! Să încurajeze pe evreii răslețiți azi în toată lumea, că pot fi cât de bogați și pot câștiga și întrebuința averea cum le place, căci iată prin' pilda aceasta însuși Domnul Isus Hristos le-a pus în vedere, că vor stăpâni lumea cât de curând. Fraților! De departe se vede, că răstălmăcirea rătăciților e de natură politică, iar nu religioasă. Datori suntem să disprefuim

1) „Ce spun Scripturile despre iad“ ? p. 48—58.

2) loc citat p. 57.

asemenea rătăcirii primejdioase. Văzând scopul acesta urmărit de sec-tanți, avem motiv mai mult a crede, că biserica noastră nu greșește, când ne învață despre pilda aceasta, că ea oglindește urmările triste ale bogăției rău întrebuințate. În acelaș capitol Mântuitorul mai vor-bise doar' despre omul bogat și iconomul, care risipea avuțiile ace-luia. Bogatul este Dumnezeu, ca Domn al tuturor bunurilor pămân-tești, iar iconomul este fiecare om binecuvântat de Dumnezeu cu bu-nuri trecătoare.¹⁾ Mântuitorul ne-a povățuit cu aceea pildă să între-buințăm bine averea: „Și eu zic vouă: faceți-vă vouă prieteni din mamona nedreptăței, că dacă veți fi lipsiți, să vă primească pe voi în corturile cele vecinice“ (Luca 16, 9).

Prin pilda cu bogatul și săracul ne-a arătat unde ne duce averea, dacă nu o întrebuințăm precum ni-s'a spus în pilda cu ico-nomul risipitor. Ne-a arătat, că Dumnezeu ajută celui sărac, dacă săracul are încredere în Tatăl Ceresc. Văpaia, de care se plângea bogatul ajuns în iad, este semnul chinurilor viitoare ale bogaților nemilostivi din toate locurile și din toate timpurile. Este limpede, că în pilda cu economul, care n'a chivernisit bine averea, Mântuitorul a arătat (vezi v. 9) calea corturilor vecinice uumai pe seama celor ce își fac prieteni din mamona răutăței. Cu numele acesta e numită averea, care se câștigă de multe ori pe cale nedreaptă și se între-buințează rău. Prietenii sunt săracii, adecă săracilor să le facem mi-lostenie și bogăția ne va asigura un loc în corturile cele vecinice.

În pilda cu bogatul și cu Lazar vedem răsplata bogatului ne-milostiv. Răsplata lui a fost potrivită și soarta aceea așteaptă, fra-ților, pe toți cei îmbogățiți, — poate de multe ori prin necinste, — cari stau cu inima învățată în fața sărăciei. Nenorocitul de bogat îl numește pe Avram: „părinte“, fiindcă Evreii aveau credința de-șartă, că ei chiar și numai prin coborîrea dela Avraam, scapă de gheena focului. Invățații (rabini) de pe vremea Mântuitorului, când voiau să spună, că cineva s'a făcut părtaș de o fericire deosebită în raiu, ziceau, că se odihnește în sânurile lui Avram. Pilda bogatului și a săracului întâi pomeneste de soarta săracului după moarte: a ajuns în sânurile Avram. Anume a voit Mântuitorul să arate, că pilda aceasta înfățișează starea de după moarte a săracilor drepți, cari au suferit în vieața aceasta. În vieață săracul era neluat în seamă; după moarte i-s'a făcut o dreptate. De aceea îl pomeneste Mântuitorul mai întâi pe el și numai după aceea ne spune soarta tristă a bogatului. Nimic nu arată mai bine acest lucru, decât cuvîn-tele lui Avram către bogatul din lad: „Intre noi și între voi pră-pastie mare s'a întărit“ (v. 26). Intre împărăția binelui și a răului după moarte este o mare prăpastie, o prăpastie vecinică.²⁾

Dar noi nu voim, fraților, să facem nedreptate nimănui. Este adevărat; că adventiștii de ziua a șaptea nu explică această pildă la fel cu așa zișii studenți ai Bibliei, însă răstălmăcirea lor e tot

1) Bisping: Erklärung der Evangelien nach Markus und Lukas. Münster 1868 p. 377—378.

2) Bisping: op. citat p. 391.

atât de păcătoasă. Iată ce zic ei: „Domnul în cuvintele acestea din evanghelia lui Luca nu vrea să ne arate, unde vom merge și cum vom merge după moarte, ci aici, ca și în întreaga Scriptură, Domnul vrea să ne dea învățături pentru viața aceasta“. 1) Va să zică în întreaga Scriptură ni se dau povețe numai pentru această viață, fără nici o pomenire de viața viitoare? Chiar adventiștii în diferite locuri întorc — cum le place lor — cuvinte din Sf. Scriptură despre viața după moarte, iar aici spun, că în Scriptură nu se face amintire despre cele ce vor urma după moarte. Aceasta, fraților, nu e judecată de oameni, cari ar cunoaște Sf. Scriptură. Gândiți-vă, iubiți creștini, la cele ce ne învață sfânta noastră maică biserică asupra pildei de față. Socotiți apoi, că pilda vorbește și de viața și de moartea bogatului și săracului, ba și de locurile unde se aflau după moarte. Dacă povețele pildei ar privi numai viața aceasta, atunci ar fi vai de săraci și fericirea bogaților nemilostivi ar fi îndreptățită pe pământ chiar prin cuvintele Sf. Scripturi. Căci ascultați ce zice Avraam: „Și preste toate acestea, între noi și între voi prăpastie mare s'a întărit; ca ceice vor vrea să treacă de aici către voi, să nu poată, nici cei de acolo la noi să treacă“ (v. 26). După judecata adventiștilor de ziua a șaptea iată ce ne-ar zice patriarhul Avraam: Înfruntăți-vă de pe pământ și între voi bogații de pe pământ, în viața aceasta prăpastie mare s'a întărit; ca ceice vor vrea să treacă de aici, adică dela noi săracii de pe pământ către voi bogații de pe pământ, să nu poată, nici bogații cei dela voi să nu poată trece la noi săracii!

O asemenea cugetare este grozavă, căci ar îndemna pe bogat să fie nesățios, să rănească de moarte sufletul săracului, iar acesta ar trebui să se împace cu gândul, că așa trebuie să fie, căci doar Sf. Scriptură așa spune. Prăpastia din pilda bogatului și a săracului nu e a se înțelege cu privire la viața aceasta, ci la viața de după moarte. Altcum nu putem înțelege, că bogatul era în munci și se chinua, iar săracul se mângâia. Mântuitorul ne-a luminat, care va fi răsplata noastră după moarte, dacă chivernisim bine cele încredințate nouă. În viață binele și răul sunt amestecate, bogatul și săracul se pot îndrepta în calea binelui până ce trăesc, dar după moarte ei nu mai pot face fapte vrednice de pocăință; acolo cei buni vor fi despărțiți de cei răi. Voință ne trebuie pentru a asculta de glasul evangheliei și a-l urma cu fapta. Evreii avuseră pe Moisi și proorocii, dar n'ar urmat învățăturile lor, n'au luat în seamă mijloacele de pocăință ale descoperirii divine: De aceea pilda încheie cu următoarele cuvinte: „..... Dacă nu ascultă pe Moisi și pe prooroci, măcar de ar și învia cineva din morți, nu vor crede“ (vers 31).

Adventiștii nu văd în pilda întreagă nimic ce ar privi viața de dincolo de moarte și totuși pornind dela cuvintele pildei noastre despre Moisi și prooroci, încep fără nici un rost să caute prin Sf. Scriptură locuri, unde proorocii și Moisi vorbesc despre iad. 2)

1) Broșura lor: „Nemurirea numai în Hristos“. Editura „Cuvântul Evangheliei“ București. Rasidescu p. 39.

2) „Nemurirea numai în Hristos“ p. 46 -47.

Chiar și Evreii aveau credința, că după moarte sufletele dreptilor și ale nedreptilor nu merg în acelaș loc. Nedreptii au parte de iad, despre care Evreii credeau, că este așezat sub pământ și este loc de pedeapsă vecinică. Dreptii iau loc în împărăția luminei. Așa credeau Iudeii, precum ne arată Iosif Flaviu, care a scris despre trecutul îndepărtat și lucrurile din vechime ale Jidovilor. Adventiștii sâmbătari încă se ocupă de cele spuse de Iosif Flaviu, recunosc cele spuse de acel scriitor al vechimei, dar nu-și dau seama, că mărturia luată dela el, îi dă pe față tot pe ei.¹⁾

Așa fac, fraților, sectanții cu toate locurile, unde se vorbește despre raiu și iad. Răstălmăcesc totul, încât nimeni nu-i poate întrece în rătăcire. Când Isus se afla pe cruce, zise tâlharului, care s'a pocăit: „Amin zic ție: *astăzi* împreună cu mine vei fi în rai“ (Luca 23, 43). Adventiștii se leagă și de aceste cuvinte. Ei se țin mai învățați decât noi sau decât sute de milioane, cari nu cred la fel cu dânșii. Întâi și întâi schimbă textul. Isus nu ar fi zis, că: „astăzi vei fi cu mine în raiu“, ci ar fi zis: „Adevăr zic ție *astăzi*: tu vei fi cu mine în raiu“. Cine cunoaște limba greacă din care s'a tradus evanghelia lui Luca în românește, vede numai decât neștiința lor! Mare mirare e, fraților, să creadă cineva în țara noastră, mai mult în oamenii fără nici o pregătire, cari răspândesc pe basi streini minciuna, decât în biserica neamului, care e și biserica altor națiuni creștine. Dar pe de altă parte socotesc, că mirarea nu trebuie să ne cuprindă, fiindcă iată ce zic ei: tâlharul din dreapta nu putea fi în raiu în aceiași zi cu Isus, căci n'a murit în aceiași zi cu Isus, după moartea căruia „ar fi mai avut și putere să fugă, de l-ar fi lăsat liber după luarea de pe cruce.“²⁾ Asemenea vorbe sunt fără de căpătâiu și vădesc tot felul lor de a vedea în Sf. Scriptură.

Nu mergem însă mai departe, ci Vă mai reamintim, că Mântuitorul Isus Hristos în multe locuri mai vorbește despre viața după moarte: „Așa va fi la sfârșitul veacului. Vor ieși îngerii și vor despărți pe cei răi din mijlocul celor drepti. Și îi vor arunca pe ei în cuptorul cel de foc: acolo va fi plângerea și scârșnirea dinților“ (Mat. 13. 49—50).

După ce a spus pilda cu talanții, a arătat cum va fi la a doua judecată. Cei buni vor moșteni împărăția, care este gătită lor dela întemeierea lumii, iar păcătoșii vor auzi cuvintele: „Duceți-vă dela mine blestemaților în focul cel vecinic“ (Mat. 25, 41). „Și vor merge aceștia în muncă vecinică, iar dreptii în viață vecinică (v. 46). Dreptul judecător nu va ține seama de rătăcirile sectanților. Va lăsa pe păcătoși să sufere, să fie blestemul cu ei, cum zice Scriptura. Da, fraților, blestem li se cuvine nedreptilor, căci nimicirea lor totală n'ar mai fi blestem. Tocmai de blestem ar voi să-i scape adventiștii, când zic, că dacă ar fi lăsați în viață „*le-ar fi un blestem lor și restului omenirei și o pată în lucrul lui Dumnezeu*“³⁾ După sectanți deci ar

1) ibidem p. 44—45.

2) „Nemurirea numai în Hristos“ p. 10.

3) Ce spun Scripturile etc. p. 89.

fi mai bine să se nimicească cei răi. Moartea totală, pierirea le-ar fi deci o binecuvântare. Așa ceva însă nu ne învață Sf. Scriptură prin graiul Mântuitorului. Graiul Apostolilor încă ne asigură despre aceasta. Apostolul Iuda zice, că păcătoșii vor lua pedeapsa focului celui veșnic (v. 7). Tot asemenea ne învață apostolul Pavel (II Tes 1—9) și Ioan, care zice, că chinul păcătoșilor „*în vecii vecilor se suie*“ (Apoc. 14. 11).

Biserica — pe baza Sf. Scripturi și a Tradiției — ne învață însă, că muncile veșnice nu vor fi suferite de păcătoși la fel, ci după numărul și greutatea păcatelor făcute. Mântuitorul zice, că sluga, care a știut voia domnului său și totuși nu a făcut după voia lui se va bate mult, iar cel ce nu a știut se va bate puțin (Luca 12 47—48). Dar tocmai faptul acesta e încă o dovadă, că omul păcătos după înviere nu se nimicește, căci dacă ar fi așa, atunci nu s'ar mai face nici o deosebire între chinuri și chinuri. Intunerecul cel mai din afară (Mat. 8, 12), gheena focului (Mat. 5, 22), scârșnirea dinților, (Mat. 13, 47), Focul cel nestins (Marcu 9, 43), tartarul (II Petru 2, 4), lacul de foc (Apoc. 20, 13—14) ne prezintă deosebirea dintre chinuri. și chinuri. Ele deci există și nu vom scăpa de ele, dacă nu vom fi creștini adevărați.

Bine trebuie dar să ne dăm seama de vieța aceasta. Să ascultăm de învățăturile lămurite ale Evangheliei. Să nu uităm, că Mântuitorul a vorbit totdeauna așa, ca să poată fi înțeles de toată lumea. După istorisirea pildei cu grăuntele de muștar și a pildei cu aluatul, zice evanghelistul Matei: „Acestea toate au grăit Isus noroadelor, în pilde, și fără de pilde nu grăia lor“ (cap. 13 v. 34). La judecata din urmă nimeni nu se va putea scuza, că nu a înțeles adevărata învățătură, din cauza rătăcirii adventiste. „Ați avut biserica adevărată, la care au ținut moșii și strămoșii voștri. Pentru ce nu o cinstiți, pentru ce nu urmați îndrumările ei?“ Așa va fi întrebat la judecată oricine nu va urma adevăratul creștinism propovedit de biserica noastră. Iar apoi i se va rostii sentința. Noi toți, cari ne dăm seama de aceste lucruri, să cerem ajutorul Părintelui Luminilor să ne lumineze calea după învățăturile bisericii ortodoxe, care este adevărata biserică alui Hristos

Amin.

CUVÂNTAREA XII.

— După moarte nu avem timp de probă spre mântuire —

„Deci dar până când avem vreme, să facem bine către toți, și mai vărtos către cei ai noștri de o credință“ (Galat, 6, 10).

Fraților!

Neamul Indianilor sau al Pieilor roșii din America are credința într'un Dumnezeu pe care-l numesc „marele spirit“.

Cu toate acestea neamul Indienilor s'a ridicat mai presus de înțelepciunea atât de mult trimbițată a adventiștilor. Ascultați o scurtă istorioară indiană. Marele spirit ar fi îngăduit unuia din conducătorii semințiilor indiene să treacă prin o grădină împodobită cu florile cele mai fermecătoare. Acel conducător de seminție (trib) avea voe să-și aleagă o singură floare, pe cea mai frumoasă, dar a trebuit să se oblige, că în mersul său niciodată nu se va uita înapoi, ci numai înainte. A pornit deci acel conducător cu oare-care sfială, căci i-s'a pus în vedere, că numai aceea floare îi va da fericirea, iar el știa, că trecând prin mulțimea florilor cari de cari mai frumoase, îi va fi greu să se țină de legământul făcut. Istorioara spune, că omul acela a știut să se stăpânească și a cules cea mai frumoasă floare a grădinei.

Istorioara nu arată la ce fel de fericire a ajuns indianul amintit. Cu toate acestea dintr'ansa se desprinde pentru noi o învățătură. Ne îndreptățeste să zicem, că și indienii păgâni știu în oare-care măsură, că anii trecuți nu-i mai putem avea; că alt timp de probă nu mai este pentru noi în afară de vieață. Desigur, fraților, că Indienii ar avea asupra acestei vieți o părere și mai lămurită, dacă ar fi auzit cu toții glasul evangheliei: „Deci dar până când avem vreme, să facem bine către toți“. Acest glas el evangheliei îl aud adventiștii și studenții Bibliei. Cel puțin așa se laudă în adunările lor, ba chiar și la răspântiile drumurilor și în tot locul, pe unde încearcă a se introduce cu părerile ce le au. Dar atunci, cum se face, că ei mai află trebuincios, ca omul și în cealaltă lume să aibă ocaziune a auzi mărturie despre planul răscumpărării? Pentru ce zic ei, că va veni o împărăție de o mie de ani, când omul va avea o nouă ocaziune să primească pe Isus?

Rătăcirea aceasta o voiu combate în cele ce urmează.

Fraților,

Advențiștii de ziua a șaptea pretind a ști, că „în noi înșine nu avem nimic bun“.¹⁾ Ce e mai mult nu se rușinează a învăța, că oamenii și celelalte ființe nu au suflare deosebită. Înțeleg greșit cuvintele Eclesiastului: „și un duh este în toate, și cu ce covârșește omul pe dobitoc? Cu nimic, că toate sunt deșertăciune“.²⁾ Eclesiastul mai spune doar și alte cuvinte: vede, că oamenii cugetă greșit; vede, că și omul și animalul moare, dar fiind deșertăciune cele ce se văd pe pământ, faptul acesta să nu ne descurajeze, ci omul să se veselească întru lucrul său (c. 3. v. 22). Aici e vorba tocmai despre deosebirea dintre animal și om, căci Eclesiastul zice în acelaș loc: „Și cine știe oare duhul fiilor oamenilor se sue în sus? Și duhul dobitocului oare se pogoară în jos, în pământ“? (v. 21.)

Așadară la atâta reduc advențiștii origina omului? Să nu fie suflarea oamenilor deosebită de a animalelor? Ascultați, ce zicea evlavioasa mamă a Macabeilor, către fiii săi, pe vremea persecuțiunii lui Antioh: „Nu știu cum v-ați zămislit în pântecelme meu, nici eu v'am dat vouă duh și vieată, nici inchipuirea fiește căruia eu o am întocmit. Ci ziditorul lunei. Cel ce a zidit ursitoarea omului și a aflat nașterea, și duh și vieată tuturor vouă ca un milostiv iarăș va da“ (II Macav. 7, 22—23). Nu voim să le mai dăm și alte răspunsuri advențiștilor cu privire la această chestiune, ci le aducem aminte, că iată încă Testamentul Vechiu arată superioritatea omului asupra animalului. Omul este făcut după chipul și asemănarea lui Dumnezeu. El fu înălțat preste toate făpturile pământului.

Înțeleptul fiu al lui Sirah zicea despre Dumnezeu și oamenii cei dintâi: „Pus-au ochiul său peste inimile lor, ca să le arate lor mărimea lucrurilor sale . . . pus-au lor știință și legea vieții le-au dat lor moștenire“ (17, 7—9). Nu are deci omul nimic bun? Insuș Mântuitorul nostru Isus Hristos ne spune tuturoră: „fiți dar voi desăvârșiți, precum și Tatăl vostru cel din ceruri desăvârșit este“ (Mat. 5, 48). În adevăr omul cel dintâi avea puțința să ajungă această desăvârșire, căci fuse pus în „raiul desfătării“ (Fac. 2, 15) și însuș Dumnezeu le-a dat lor știință. Cu mâna sa a făcut Dumnezeu pe om și a suflat în fața lui suflare de vieată, pe când celelalte ființe au fost create prin cuvântul și porunca Tatălui Ceresc. Adam a păcătuit și prin el am devenit păcătoși și noi (Rom. 5, 19). Prin păcat a înțrat moartea în lume, dar prin păcatul lui Adam, iar nu prin păcatul nostru personal.

Păcatul strămoșesc a adus ce e drept cu sine întunecarea minței oamenilor. De aceea dorește apostolul Pavel, ca cei ce vin către Hristos să aibă „duhul înțelepciunii“ (Efes. 1, 17). Nu urmează însă de aici, că omul în urma păcatului strămoșesc ar fi cu totul întunecat la minte. Doar despre păgâni zice apostolul Pavel în epis-

1) „Nemurirea numai în Hristos“ p. 33.

2) Vezi broșura lor: „Lecturi biblice asupra adevărului prezent“. Societatea Internațională de tratate. Hamburg, 1920. Este scrisă în formă de catehism. Vezi materia despre nemurirea prin Hristos.

tola către Romani (cap. 1, 19—21), că ei puteau cunoaște pe Dumnezeu din fapte, adevărat din lumea văzută. Dacă însă nu l-au lăudat pe Dumnezeu, deși l-au cunoscut, ci au slujit faptelor în locul Făcătorului, vina este a lor. Au putut cunoaște doar pe Dumnezeu, dar l-au privit prin ochiul păcatului, deci ei însșiși și-au schimbat voința și și-au întunecat inima. Chiar și în urma căderii, omul tot mai poartă în sine ceva bun, căci dacă în adevăr nu ar fi așa, ci precum zic adventiștii, omul ar avea numai și numai părți rele, — atunci nu ar fi fost în stare să cunoască nimic din descoperirea dumnezească. În cazul acesta ar trebui să ne mirăm, cum se face, că s'a lătit învățătura sfântă a lui Hristos, dacă oamenii erau total întunecați. Apostolul Pavel, tot în epistola către Romani, arată (cap. 7, 15—23), că prin păcatul strămoșesc firea omenească nu s'a prefăcut cu totul în fire păcătoasă. Nici decum nu s'a prefăcut, căci altcum omul nu ar mai ști să spună ce este păcatul, nu ar mai avea mustrarea cugetului. Când zice: „că nu fac binele care voiesc, ci răul care nu-l voiesc“, spune deslușit, că nu este cu totul rău omul; mai licărește în sufletul lui o rază de voință de a face bine. Chiar și omul cel mai păcătos se poate întoarce spre bine, numai să voiască. Mântuitorul la voința omului apelează de atâtea și atâtea ori, când îl chiamă să-și ia crucea și să-i urmeze, când sfătuiește pe bogat să-și vândă averile sau când întreabă pe slăbănogul din Capernaum: „Voești să fii sănătos“. Ei bine, fraților, dacă Domnul nostru Iisus se adresează voinței oamenilor, însemnează, că toți avem puțința a ne îndrepta. Numai cât adventiștii de tot felul nu țin seamă de această învățătură a Sfinței Scripturi, la care biserica noastră ortodoxă ține cu toată taria. Adventiștii de ziua a șaptea mai au și o altă lume, de o mie de ani în cer. Pentru ei lumea aceasta nu ajunge, ca omul să poată fi mântuit. Biserica noastră învață, că „moartea este, pentru om, terminul luptei și al ostenelei și începutul răsplătirei, așa că după moarte numai este cu puțință nici cântă, nici îndreptare a vieții“.1)

Credința noastră este împăcată și cu mintea sănătoasă, căci cum am văzut, firea omului nu e așa de rea cum o văd sectanții. De aici urmează, că nici lumea nu e așa de rea, cum o văd ei, și prin urmare o altă lume nu poate să mai fie în scopul ca omul să fie pus din nou la încercare. Atunci n'ar mai avea rost lumea în care trăim azi. Totuși sectanții zic, că lumea aceasta nu ajunge pentru desfășurarea planului de mântuire al omului: „Dar desfășurarea planului de mântuire, în care sunt închiși toți oamenii dela începutul lumii, are nevoie de o încheere, și această încheere urmează odată cu curățirea sanctuarului ceresc“.2) Sămbătarii adventiști vorbesc de curățirea sanctuarului ceresc „de păcatele mărturisite de credincioși“. Sanctuarul visat de ei se curăță deja din anul 1844 și durează până la a doua venire a lui Hristos. Acum judece oricine: Ei spun, că în cer este un loc plin de păcate, numit sanctuar, care

1) Macarie : Dogmatica II p. 672.

2) „Umbra și ființa planului de mântuire“ de O. L. Hamburg p. 13.

trebuie curățit, deci nu numai pământul e păcătos; apoi așa născociri îi pune pe adventiști în adevărata lor pricepere, care este departe de capul lor ca apusul de răsărit. E vorba, că în acel sanctuar se hotărăște plata dreptilor spre a se ști cine va fi vrednic ca să învie la întâia înviere și cine nu.¹⁾ Căci ei au două învieri; dreptii vor învia mai întâi și vor împărăți 1000 de ani în cer, iar apoi vor învia și păcătoșii. Dar dacă așa ar fi, atunci dreptii de sigur ar putea sta în cer 1000 ani numai după curățirea sanctuarului ceresc. Cine poate să înțeleagă gândurile lor nenorocite?

Tot nenorocite sunt și gândurile studenților biblici. Să fim însă drepti cu adventiștii sâmbătari. Ei nu spun, că însuși omul va fi pus la nouă probă sau încercare, ci Hristos ar sluji pentru oameni și acum în cer între șapte sfeșnice de aur și că sângele său numai după înălțarea la cer ar fi fost adus ca jertfă.²⁾ Destul de greșit cred ei, cum vom arăta în o altă cuvântare. Aici e destul, dacă mai amintim, că ceea ce cred ei, însemnează, că Hristos trebuie să se jertfească nu numai odată, ci de mai multe ori pentru noi. Dar așa ceva ar rezulta numai din greșala adventiștilor, cari văd lumea numai ochii răului. De aceea zic ei, că Hristos și acum se jertfește pentru noi și că oricât bine am fi făcut în lumea aceasta, păcatul „rămâne neșters în cărțile sanctuarului până la curățirea finală în ziua de apoi”. Minciuna lor e mare, căci apostolul Pavel ne spune, că „avem răscumpărarea prin sângele Mântuitorului” (Efes. 17). De aceea îndeamnă apostolul pe Efeseni: „Și fiți unul către altul buni, milostivi, iertând unul altuia, precum și *Dumnezeu v'a iertat vouă întru Hristos* (Efes. c. 4 v. 32).

Dar să vedem nenorocita părere a studenților Bibliei. Ei răspundesc minciuna, că Hristos va domni o mie de ani pe pământ (deci nu în cer cum zic adventiștii sâmbătari), când fiecare va avea puțința a se conforma legilor noi. Deci lumea această nu e bună pentru mântuire, va veni alta, ca alte legi „sub cele mai favorabile condițiuni”³⁾. În timpul domniei de o mie de ani Jidovii vor fi cei dintâi în frunte cu Hristos. Totuși — zic ei — toți vor avea drepturi și favoruri egale în aceea domnie pământească. În timpul de o mie de ani Satana va fi legat, „*milionarul și opincarul*” vor avea aceeași soartă, căci va fi o republică și drepturile fiecărui om vor fi îngrijite și respectate.

Auziți dar, fraților, toate acestea? Și ei au încă îndrăzneala să se numească studenți ai Bibliei? Dar unde este atunci dreptatea lui Dumnezeu, dacă după viața aceasta va ajunge fiecare încă odată să fie pus la probă? Se poate ca Dumnezeu să pună pe un ucigaș de părinți sau pe unul, care s'a îmbogățit pe spinarea altora, alături cu ceice au ascultat de Hristos până erau în viața aceasta? Un mincinos, un hoț și tâlhar va face tot mai multe rele, căci va zice, că și așa mai vin o mie de ani, când bunurile vor fi împărțite egal și se vor îndrepta atunci. Adevărat, că rătăciții spun, că în cursul celor o mie de ani se va face despărțirea celor buni de cei răi. Dar

1) „O scurtă expunere etc.” p. 66.

2) „Umbra și ființa etc.” p. 7 și 9.

3) „Ce spun Scripturile despre iad?” p. 35, 61, 63, 64.

până la o vreme vor fi la olaltă, iar dacă toate drepturile vor fi respectate, cum se poate să mai fie și oameni răi? Cum să mai fie săraci, când bunurile vor fi împărțite la toți? Mai ales, că — după socotința lor — Hristos va cârmui lumea de atunci „fără socoteală de voința oamenilor, are rost să mai vorbești despre o pedepsire? E limpede, că fiecare om cu judecată trebuie să-și pună aceste întrebări, la cari răstălmăcitorii glasului lui Dumnezeu nu pot răspunde. Evanghelia lui Hristos vorbește limpede, că „ceice se învrednicesc a dobândi învierea din morți nici se însoară, nici să mărită“ (Luca 20). Cum vin dar rătăciții să schimonosească glasul Domnului? Asculte de glasul proorocului Isaia: „Și mai mult nu va fi ție soarele spre luminarea zilei, nici răsăritul lunei va lumina noaptea ta; ci va fi ție Domnul lumină vecinică și Dumnezeu mărirea ta“ (Isaia 60, 19)!

Să nu ne lășăm deci amăgiți de întunecul împărșiat de secanți. Ei ar dori ca totul să fie răsturnat în lumea de acum, numai și numai ca să-și poată ajunge planurile ascunse, cari nimic nu au a face cu graiul Sf. Scripturi. De aceea amăgesc ei cu învățătura lor despre o republică de o mie de ani, care nici decum nu este morală și se îndreaptă contra planului veșnic al lui Dumnezeu pentru mântuirea oamenilor.

Înțelegeți acum, fraților, cuvintele dela începutul cuvântărei mele! Timpul acestei vieți trebuie întrebuințat cu folos. Este scump, ca și timpul sămănatului pentru un lucrător de pământ. Este vremea, când trebuie să semănăm sămânța bună în sufletul nostru; vine timpul secerișului la vremea sa și nu mai putem semăna. Mântuitorul nostru Isus Hristos zice: „Mie mi se cade să lucrez lucrurile celui ce m'a trimis pe mine, până este ziuă; vine noaptea, când nimeni nu poate să lucreze“ (Ioan 94). Deci vieța pământească e timpul sămănatului și astfel în această vieță avem datoria a face bine către toți și mai ales către cei de o credință cu noi, pentru că cel ce nu iubește pe frații săi de o credință, cu atât mai puțin va iubi pe cei străini!)

Fraților, vieța noastră poate fi asemănată cu marea; corăbierii călătoresc pe marea nemăsurată, iar oamenii prin calea vieții ajung în lumea vecinică. Dacă marea vieții uneori este încercată de viforul ispitelor, să nu ne dăm bătuș, ci să luptăm cu valurile ei, zicând cu apostolul Pavel: „Lupta cea bună m'am luptat, călătoria am săvârșit, credința am păzit. De acum mi-s'a gătit mie cununa dreptății“ (II Tim. 4, 7—8).

Răscumpărăm vremea, dacă vom plânge pentru clipele pierdute zadarnic și ne vom îndrepta. Anii trec unii după alții; numai aceia sunt ai noștri, pe cari i-am întrebuințat cum se cuvine unui creștin adevărat, precum și din râul ce trece pe lângă noi, este a noastră numai apa scoasă dintr'ânsul. Cu timpul se întâmplă, ca și cu banii, cel ce nu face economie din puțin, nu ajunge la mai mult. Să folosim deci timpul pentru mântuirea sufletului, spre lauda lui Dumnezeu și fericirea noastră vecinică.

Amin.

CUVÂNTAREA XIII.

— Răscumpărarea noastră prin Isus Hristos. —

„Hristos ne-a răscumpărat pe noi
din blestemul legii...“ (Galat. 3, 13.)

Fraților,

Minciuna este o armă cu două tăișuri, și curând sau mai târziu, ea rănește pe cel ce se folosește de ea.¹⁾ Biserica noastră nici odată nu a câștigat credincioși pe calea minciunei, ci pe căile adevărului. Chiar și atunci, când se părea încătușată de duhul vremii, ea a știut să-și înalte sufletul sus, ca vorbele de ocară să nu ajungă până la ea. Dacă astăzi dușmanii credinței se folosesc de libertatea largă ce o dă statul, ei nu sunt prieteni ai acestei libertăți, ci cei mai mari dușmani ai ei. Adventiștii ne acuză, că nu ne ținem de Sf. Scriptură. Aceasta nu este adevărat. Scriptura este a noastră și ei n'au dreptul s'o răstălmăcească așa cum fac și de aceea le spunem următoarele cuvinte: „Lapadă dela tine gura cea îndărătnică, și buzele cele nedrepte le depărtează dela tine“ (Pildele lui Solomon c. 4 v. 24). Ori, dacă se țin, că sunt creștini, le zicem cu poetul Alexandru Vlahuță:

„Cugetă că ești creștin,

Și că dincolo de groapă îți va pune mâna 'n piept

Cel de sus, și vei da seamă de-ai fost strâmb ori de-ai fost drept“.

Fraților! Meștera natură face să crească o floare pe un loc cât de îngust, iar în arătură ea crește rodul cel folositor. În sufletul adventist însă crește numai buruiana. Despre răscumpărarea prin jertfa lui Hristos ei învață greșit, că „la sfârșitul slujbei sale de mare preot în sanctuarul ceresc, El săvârșește expierea și curățirea tuturor păcatelor celor cari se întorc către Dânsul“.²⁾ Vom sdruncina această greșală a adventiștilor, în cele ce urmează.

Fraților!

Învățătura aceasta a adventiștilor despre răscumpărare se îndreaptă contra operei de mântuire a Domnului nostru Isus Hristos.

1) A. C. Popovici: Vorbe înțelepte p. 62.

2) „O scurtă expunere“ etc. p. 9.

Intr'o carte veche de învățăture creștinești citesc următoarele: „Nu am alt lucru mai mare, și mai cinstit decât sufletul meu. Și este arătat, pentru că au stătit a fi răscumpărarea lui, vieța Fiului lui Dumnezeu. Eu eram vrednic de iad: dracii și toate zidirile strigau răsplătire asupra mea pentru păcatele mele. Iară Hristos n'a ascultat nici pe unul, numai pe inima Lui, care cerca mântuirea mea. Insuș din dragostea lui m'a miluit: Și pentru că să mă răscumpere din robia diavolului, și-a vărsat tot sângele Lui“...¹⁾ Cartea din care vi se spun aceste cuvinte s'a tipărit în 1861 la mănăstirea Neamțu, pentru a treia oară, căci pentru a doua oară s'a tipărit în 1785 la Viena, iar pentru întâia dată în 1700 la mănăstirea Snagov, aproape de București.

Pentru ce vă aduc mărturia acestei cărți? Pentru că să vadă ori și cine, că biserica noastră nu de azi sau de ieri învață, că Hristos ne-a răscumpărat prin sângele Său cel sfânt. Dar și înainte de anul 1700 tot astfel a învățat, — din timpurile cele mai vechi ale creștinismului. Biserica nu a luat învățătura sa dela oameni, cum ne înviesc adventiștii, ci din însaș Sf. Scriptură: Mântuitorul nostru Isus Hristos o singură dată s'a jertfit pentru noi și ne-a răscumpărat. De aceea zice Apostolul Pavel: „Cu preț sunteți cumpărați; nu vă faceți robi oamenilor“ (I Cor. 7, 23). El scrie către Galateni cuvintele puse în fruntea cuvântărei mele: „Hristos ne-a răscumpărat pe noi din blăstămul legii“ și „...pe sine însuș s'a dat preț de răscumpărare pentru toți“ (I Tim. 2, 6). Din aceste locuri ale Sf. Scripturi vedem limpede, că răscumpărarea s'a făcut pe cruce, iar nici de cum la sfârșitul slujbei sale în sanctuarul ceresc, cum spun sectanții.

Jertfa lui Hristos ne-a asigurat iertarea păcatelor: — „Acesta este sângele meu al legii celei noi, care pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor“ (Matei 26, 28). În epistola către Romani citim: „Pentru că toți au păcătuit, și se lipsesc de slava lui Dumnezeu; Cari se îndreptează în dar cu harul cel întru Hristos Isus; Pe care l-a rânduit Dumnezeu curățire prin credință întru sângele lui... pentru iertarea păcatelor celor mai înainte făcute“ (Rom. c. 3 v. 23—25). Credincioșii nu trebuie deci să aștepte până la sfârșit.²⁾ Căci întru Isus Hristos, adecă prin sângele lui avem „iertarea păcatelor“ (I Efes. 1, 7). În epistola către Evrei stă scris, că Hristos numai odată s'a jertfit (c. 9 v. 28) și cu o jertfă a săvârșit *pururea* pe cei ce se sfințesc și păcatele lor nici nu vor mai fi pomenite. (Evrei c. 10 v. 14 și 17). Prin urmare lucrarea Lui mântuitoare are atâta putere, că zice sf. Chiril de Ierusalim: Să nu ne mirăm, căci cel ce a murit pentru noi, nu era un om simplu, ci era Dumnezeu întrupat.³⁾

Nu trebuie deci să aștepte credincioșii până la sfârșitul lumii, ca păcatele lor să fie șterse. Adventiștilor le place mult să aducă dovezi din Apocalipsa Sf. Ioan. Dacă ei ar fi de bună credință, nu ar trece cu vederea aceste cuvinte ale ei: „...Isus Hristos... ne-a

1) „Învățăture Creștinești“. Neamțu 1861 p. 281—19.

2) Vezi broșura „Contra Adventiștilor“ p. 9.

3) Silvestru de Cănev: Dogmatica, vol. IV. p. 141.

iubit pe noi, și cu sângele său ne-a spălat de păcatele noastre" (Apoc. c. 1 v. 5). Tot Apocalipsa lui Ioan zice, că Isus este: „Mielul“ care ne-a răscumpărat lui Dumnezeu cu sângele său (c. 5 v. 9)!!!

Deci lucrarea de răscumpărare a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos o tălmăcesc Adventiștii după bunul lor plac. Și e bine să înțelegem, că ei nu numai despre a doua venire a Mântuitorului învață și cred greșit, dar cea mai mare nepricepere o arată cu privire la taina răscumpărării. Adventiștii spun, că serviciul, chemarea preoțească a Mântuitorului încă nu a luat sfârșit, căci și acum ar servi în sanctuarul ceresc între 7 sfeșnice.¹⁾ Apoi tot atunci ar face și curățirea păcatelor.²⁾ Le vom răspunde lămurit: Este adevărat, că în Apocalipsa lui Ioan se vorbește despre cel ce „umblă în mijlocul celor șapte sfeșnice de aur“ (c. 2 v. 1), dar dacă am înțelege așa, că Hristos și acum se jertfește pentru noi, atunci ar însemna, că nu a fost de ajuns jertfa de pe Cruce, jertfa supunerii și ascultării până la moarte la voința lui Dumnezeu. Domnul nostru Isus Hristos a purtat crucea lepadării de sine, adecă a smereniei și supunerilor și crucea chinurilor în mod desăvârșit, încât nu mai lipsește nimic, nu se mai poate vorbi, că Hristos se jertfește și acum pentru păcatele noastre. Serviciul preoțesc al lui Hristos ne-a mântuit de păcate. Acest serviciu „constă întru aceea, că potrivit cu acela al arhiereului vechiului Testament, a cărui îndatorire principală era „de a oferi daruri și sacrificii pentru păcate“ (Evr. 5, 1), el se oferă singur, ca sacrificiu expiator pentru păcatele lumii“...³⁾ Acest serviciu al Mântuitorului s'a început cu venirea sa în lume, dela cele dintâi cuvinte rostite către Părintele Ceresc: „Jertfa și prinosul n'a voit, iar trupul mi-ai săvârșit... Iată viu ca să fac voia ta Dumnezeule“ (Ebr. 10, 5—7). Jertfa cea mare alui Isus s'a sfârșit prin moartea sa pe Cruce. Aici a arătat cea mai desăvârșită supunere și a îndurat chinurile cele mai amare. (Isaia 53, 3; Ioan 18, 11.) Serviciul preoțesc l-a încheiat Mântuitorul cu cuvintele: „Săvârșitu-s'a; Părințe în mâinile tale încredințez duhul meu“ (Ioan 19, 30 și Luca 23, 46).

Toate acestea le-ar ști și adventiștii, dacă ar asculta de biserica noastră, care este adevărata biserică alui Hristos. Prin biserică ne-a dat mijlocul de a fi sfinți prin jertfa sa: „Hristos a iubit biserica și pe sine s'a dat pentru dânsa. Ca pe ea să o sfințească, curățindu-o cu baia apei prin cuvânt. Ca să o puie înaintea pe ea lui-și slăvită biserică, neavând întinăciunea, nici prihană, sau altceva de acest fel; ci ca să fie sfântă și fără de prihană“ (Efes. 5, 25—27).

Mare greșală fac deci adventiștii, că înțeleg greșit cuvintele Scripturii sfinte. În cer nu ne închipuim să fie 7 sfeșnice, între cari Mântuitorul să aducă jertfe, ci sfeșnicile închipuiesc biserica, iar numărul de șapte închipuiește unitatea bisericeii.⁴⁾ Domnul nostru în mod nevăzut domnește în biserică. De aceea dacă în Apocalipsă se

1) „Umbra și ființa“... p. 7 și 9.

2) „O scurtă expunere“... p. 9.

3) Macarie: Dogmatica. II p. 169.

4) Bisping: Comentarul citat asupra Apocalipsei p. 54.

face amintire de cele 7 sfeșnice, să credem din toată inima, că este vorba despre prezența Mântuitorului în biserică. Este vorba de puterea divină a Domnului Isus Hristos, care ține biserica sub ocrotirea sa: „Oile mele nimeni nu le va răpi din mâna mea“ (Ioan 10 v. 28). Astfel toate meșteșugitele vorbe ale adventiștilor cad, cum cade un copac putred și se tolesc în fața Sf. Scripturi, precum se topește ceara de fața soarelui.

Adventiștii, ca să amăgească și mai bine pe cei neluminați, aduc o pildă, din predicile marelui mitropolit și vestitului cuvântător Ilie Miniat, dar fără a spune de unde au luat-o.¹⁾ Aci e vorba de un împărat, care a făcut o lege contra desfrânării, amenințând cu scoaterea ochilor pe cel ce va nesocoti legea. Fiul său a călcat legea. Împăratul însă a poruncit să i se scoată numai un ochiu, iar celalalt să i se scoată lui ca tată. Așa a făcut și Dumnezeu cu omul păcătos. Dar chiar pilda aceasta arată, că jertfa lui Hristos nu se mai poate repeta. Pilda ce o aduc în privința cetățeanului, care pe timpul lui Napoleon I a plecat la războiu și a murit în locul altuia, încă se îndreaptă tot împotriva lor. De fapt la a doua mobilizare a fost chemat însuși soldatul care mai înainte își găsisse locșiiitor, dar a rămas acasă chiar din porunca împăratului, căci doar' murise altul în locul lui. După adventiști nefiind jertfa lui Hristos desăvârșită; ar urma, că împăratul cu porunca contra desfrânării să se fie jertfit mereu pentru fiul său păcătos iar soldatul scăpat cu vieța să se fie dus și el să moară, deși murise altul pentru el. Așa judecați aduc adventiștii, încât nimic din credința lor nu are temelie în Sf. Scriptură.

Fraților, nu ajunge să arăți, că cineva învață sau crede greșit un lucru, ci să-l faci să se întoarcă din calea greșită, pe care merge. Întrând într'o casă oare-care și văzând lucrurile îngrijite, frumos așezate, ne convingem, că în acea casă este un stăpân, care cu trudă, cu muncă a făcut rânduială. Când cineva, străin de legea noastră, ar intra în o biserică de a noastră, ar vedea o rânduială de model. E prea adevărat acest lucru. Dar ce facem noi în afară de biserică? La întrebarea aceasta să răspundem cu inima curată și să nu uităm, că numărul credincioșilor noștri numai așa va crește, dacă trăim creștinește. Pe la anul 160-180 după Hristos, un mare scriitor bisericesc (Minucius Felix) spunea unui păgân, că cel ce se îngrijește a trăi într'un mod frumos de vieță, păstrează și numărul alor săi, dar câștigă și pe alții.²⁾ Vorbele acestea să ne călăuzească întreaga vieță, căci altfel contrarii bisericei și ai neamului ne vor lovi fără cruțare. De multe ori întrebuițăm cuvântul acela de: „frate român“, în poezie, în convorbiri zilnice și în cuvântări de sârbătoare. Nu ne putem închipui o povață mai bună și mai scurtă decât aceste două cuvinte: „*frate român*“. Să fim în adevăr frați români însă nu în fapte de ură, ci în faptele iubirei creștine. Altcum toată fala noastră de frați români, sau creștini dreptcredincioși este o deșertăciune, o sărăcie, o pierzare sufletească. Rugămu-te, Doamne Isuse Hristoase, fii cu noi acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

1) P. P. Paulini, predicator adventist: „Taina Suferințelor lui Isus Hristos“, București — broșură de 8 pagini. Vezi p. 2—5.

2) Apologia Octaviu. Trad. de N. Dobrescu. București 1902 p. 65.

CUVÂNTAREA XIV.

— Biserica noastră răspândește Sf. Scriptură. —

„Căci câte s'au scris mai înainte spre învățarea noastră s'au scris, ca prin răbdare și mângâierea scripturilor nădejde să avem. (Rom. 15 v. 4.)

Adevăratul creștin și adevăratul român se va opri în vieța sa din când în când spre a se cugeta la trecutul neamului său și al bisericii sale, pentru că istoria totdeauna a fost o călăuză a popoarelor luminate. Ne luăm sarcina a arăta de astădată, că neamul nostru prin biserică a avut ocaziune a asculta de glasul evangheliei lui Hristos. De ce facem acest lucru, fraților? Pentru că sectanții răspândesc rătăcirile lor nu numai cu graiul, dar și cu scrisul românesc, și nu recunosc rosturile bisericii noastre. Eu urmez deci povața cronicarului român Miron Costin. „Lăsat-a puternicul Dumnezeu iscusită oglindă minței omenești: scrisoarea, dintru carea dacă va nevoi omul, cele trecute cu multe vremi le va putea ști și oblici“. ¹⁾ Vom dovedi cu urme istorice, că în biserica noastră Sf. Scriptură își avea locul cuvenit. Doar' sectanții ne aduc învinuirea, că nu răspândim Biblia în popor.

Fraților, nu vom face o cale prea lungă în trecutul bisericii, ci ne vom mărgini la câteva date luate din diferite timpuri. Către sfârșitul veacului al XV-lea pare să se fi tradus Noul Testament și Psaltirea în limba română. ²⁾ Evanghelia se tipărește în limba română mai întâi la anul 1561 în Brașov. Lucrarea era pusă la cale de sași pentru a atrage pe români la biserica lor. Până la anul 1582 s'au mai tipărit Faptele Apostolilor și întâiele două cărți ale lui Moisi. Traducerile erau făcute de diaconul Coresi, dela Târgoviște și ajutorul său Tudor diacul. Sașii luterani și ungurii calvini au cheltuit mulți bani pentru a atrage pe români pe partea lor, dar românul a rămas statornic în credință. ³⁾

1) Miron Costin: Opere Complete. București, 1886 p. 375.

2) I. Bîanu: Introducerea limbii românești în biserica Românilor. Discurs de recepțiune. București, 1904 p. 6.

3) Ibid. p. 13.

În anul 1646 se tipărește Pravila lui Vasile Lupu. În cuvintele de introducere putem citi următoarele: Sfintele Scripturi isvoresc din înțelepciunea Dumnezeirei, precum isvoresc apele din mare și respirându-se în toate părțile, adapă pământul. Mulți și puternici împărați cu multă trudă au găsit izvorul vieții, care este Sf. Scriptură. Aceasta au lăsat-o ca moșie pentru mulți, dar mai ales pentru cei însetați de învățătură, pentru că nime în această lume nu poate fi fără de apă, și tot astfel nu poate fi nici fără învățătură.

În Pravila lui Matei Basarab (1652) la început, mitropolitul Ștefan al Târgoviștei vorbește despre Sf. Scriptură, spunând, că este foarte de folos, de îndreptare, de învățătură și de pedepsire.¹⁾

Mitropolitul Simion Ștefan tipărește Noul Testament la Alba-Iulia în anul 1648. El este acel mitropolit, care spune, că Românii nu vorbesc toți într'un chip. Cuvintele trebuie să fie însă ca banii. Acei bani sunt buni, cari umblă în toate țările; cuvintele bune sunt înțelese de toți. El, mitropolitul, spune, că a tălmăcit, adică a scris vorbele așa, ca să fie înțelese de toți, iar cel ce a respirat pe români este de vină, dacă nu toți îl înțeleg.²⁾

Mitropolitul Teodosie tipărește în anul 1682 Evangelia și Apostolul la anul 1683, cu cheltuiala domnitorului Șerban Vodă Cantacuzino (1679—1688). Ambele cărți au fost trimise în dar la toate bisericile țării. Domnitorul însuși spune, că și-a dat multă osteneală ca limba noastră românească să fie mai bine înțeleasă.³⁾

Laudă netrecătoare se cuvine și domnitorului Ioan Șerban Cantacuzino, care cu multă nevoiță și cheltuială a avut bucuria să vadă tipărită întreaga Sf. Scriptură în anul 1688, pe vremea Mitropolitului Teodosie. Ce să nu rămână nime neluminat, mitropolitul țării în înțelegere cu Domnitorul au dat bisericii române Sf. Scriptură; precum citim în prefața Domnitorului, lucrarea era însemnată, căci Scriptura cuprinde sau încheie cunoștința celor omenesți și dumnezeiești lucruri. Iată dar, că la anul 1688 întreaga Biblie e pusă în mâna poporului român, ca să nu rămână, ca o grădină închisă sau ca o fântână pecetluită.⁴⁾ Însuș Dositeiu, patriarhul Ierusalimului scrie atunci Domnitorului român cuvinte de laudă. Ii scrie, că mare laudă se cuvine lui Ptolomeu, împăratul Egiptului, pentru zidirea piramidelor, dar mai mare cinste i se cuvine fiindcă a tradus Sf. Scriptură din limba evrească în limba grecească. Cea mai mare cinste se cuvine însă Domnitorului român, căci prin osârdia și cu cheltuiala lui s'a dat poporului cea mai sfântă comoară: „Cu cât mai vărtos Măria Ta ești vrednic de multe și mari laude, care o ai tălmăcit pe limba cea de moșie a locului.... pentru mântuirea noroadelor și duhovnicească hrană a credincioșilor. Despre traducerile

1) I. M. Bujoreanu: Colecțiune de Legiuirile României. București, 1885 vol. III p. 138.

2) Iorga: Istoria Literaturii relig. a Românilor până la 1688. București, 1904 p. 171.

3) Bianu: op. cit. p. 21.

4) Bianu—Hodoș: Bibliografia rom. Tom. I p. 285. I. Mihălcescu: Pot laicii citi Biblia, revista Bis. Ort. Română, Nr. 5. 1922.

din 1648 și 1688 nemuritorul mitropolit Andreiu Șaguna scria în reeditarea Bibliei următoarele: „Aceste două traduceri sunt deci ușile prin cari s'a învrednicit și poporul românesc a intra în câmpul cel ceresc al dumnezeștilor învățături“.... Ele sunt isovoarele „cu apa vieții vecinice pentru neamul românesc, în toate părțile pământului pe unde este risipit“.¹⁾

Evanghelia a aflat mare răspândire între poporul românesc. Numai așa ne explicăm faptul, că deja în anul 1693 se tipărește din nou. Creștinii sunt îndemnați ca nu numai să o asculte în biserică, dar să o citească și prin casele lor. Chiar și numai citirea ei este folosită, este, precum zice Origen, îndreptătoare a patimilor și poftelor. Deși omul poate nu o înțelege în tot locul, citirea ei omoară poftele rele, precum rămân fără mișcare și amoresc șerpilor, deși nu înțeleg limba fermecătorilor.²⁾

Ioan Constantin Basarab tipărește în anul 1694 Psaltirea și o împărtășește gratuit creștinilor ortodoxi. În anul 1697 se tipărește Evanghelia la mănăstirea Snagov, tot sub mitropolitul Teodosie. În anul 1701 apare Psaltirea, iar în anul 1703 deasemenea. Tot în anul acesta apare Noul Testament, în prefața căruia găsim frumoasa asemănare, că creștinilor se cuvin cele creștinești, precum în sus sboară focul, spre pământ tinde piatra, către mare aleargă apele etc. Cuvintele dela începutul ediției acesteia sunt scrise de Antim Ivireanul către Domnitorul Constantin Basarab. În veacul al XVIII. Evanghelia mai apare la anul 1723 (pe timpul mitropolitului Daniil), la anul 1742 sub mitropolitul Neofit, în anul 1746 la Râmnic cu cheltuiala episcopului Climent; sub mitropolitul Neofit la 1750 în București; tot aici sub mitropolitul Grigorie în 1760. În anul 1762 se tipărește o Evanghelie la Iași cu cheltuiala mitropolitului Gavriil al Moldovei. Evanghelia apare și în Blaj (1765) apoi la 1769 în Caloceia (Ungaria) și 1799 la Viena, la Blaj mai apare în 1776 și 1784 iar la București în 1775 și 1799. Evanghelia mai apare la Iași și Râmnic în anul 1794. Clain tipărește Biblia întreagă în anul 1795 la Blaj. Deci numai Testamentul Nou s'a tipărit în vreme de 100 de ani de vre-o 15 ori. În timpul acesta, adică dela 1700 până la 1800 Psaltirea, deci o parte a Testamentul Vechiu, s'a tipărit de 30 de ori.

Cine iubește trecutul neamului și bisericii sale, cine crede, că trebuie să se rostească asupra bisericii fraților săi de o credință cu dânsul, va sta la chibzuială, își va lua osteneala să arunce cel puțin o privire fugară asupra trecutului. Va vedea atunci, că mai marii bisericii și neamului românesc au cheltuit sume mari de bani pentru răspândirea Bibliei în biserică, în poporul de jos și de sus deopotrivă. Bani cheltuiți erau bani ai oamenilor dornici de limba și legea românească. Deci nu erau bani aduși din America, — despre care

1) Gh. Tulbure: Activitatea literară a mitr. A. Șaguna. Sibiu, 1909 p. 116.
2) Bibliografia I p. 333.

nu mult se știa pe acele vremuri, — iar osteneala ce o depuneau oamenii de inimă pentru tipărirea cuvântului lui Dumnezeu, era osteneala unor buni creștini, era jertfa bine primită a românilor din cele mai înalte trepte lumești și bisericesti. Iar când ne gândim, că aproape de 400 ani avem și diferite tălmăcirii ale Sf. Scripturi, diferite cazanii și alte cuvinte de învățătură, scrise în limba părinților noștri cu cheltuiala vlădicilor români, greu ne cade să ne pomenim azi cu rătăciții, cari nici nu erau nicăiri, când biserica română cu sute de ani înainte vestea tuturor românilor mântuirea prin credința cea adevărată!!!

Neasemănat de mare este îndrăzneala și îngâmfarea aceloră, cari în loc să rămână în turma credincioasă ca membri, ca oi ascultătoare, s'au prefăcut în păstori, rătăcind și pe alții; rău au făcut, că din picioare ce au fost, au crezut că le va sta bine să fie numiți capi, iar între ostași fiind, s'au îmbulzit la rolul unor conducători de oștiri!! Mult mai potrivit ar fi făcut adventiștii, dacă recunoșteau, că biserica noastră a fost învățătoarea poporului prin răspândirea Bibliei. Dar în urma dovezilor aduse sperăm, să recunoască toți vrăjmașii bisericei noastre, că prin cetirea psalmilor și a altor părți ale Scripturei, biserica a mângâiat neamul nostru, în vremea durerilor și necazurilor, făcându-l mucenic al răbdării. Respingem astfel cu toată hotărîrea minciuna, că poporul nostru numai acum ar auzi cuvântul lui Dumnezeu: „Și în țara noastră „poporul“, care se afla în întuneric, începe să vadă această lumină mare“.¹⁾

Cu mândrie ne gândim deci, fraților, la munca desfășurată de biserica noastră ortodoxă pe terenul răspândirii Sf. Scripturi, crescând oameni cinstiți, grăitori de adevăr, credincioși gata de jertfă, cum am putut citi nu de multă vreme despre un țaran din județul Vaslui, care a dăruit 70 mii de lei pentru biserica satului său.

Cetisem oare unde despre un muncitor, care citea Biblia cu toată sârguința, dar care era mereu batjocurit de frații săi, adecă de tovarășii săi de muncă, tocmai fiindcă citea Sf. Scriptură. Odată fu întrebat: „Bine frate, vedem, că citești neconținut din Biblie, rugă-mu-te însă să ne explici de unde știi, că Sf. Scriptură conține numai adevăr“? Muncitorul în loc să le răspundă, le-a pus și el o întrebare: „Dar voi de unde cunoașteți, că soțiile voastre pun zahăr în cafelele voastre“? — „Cunoaștem, de pe gustul cel dulce al lor“ — fu răspunsul lor. Atât i-a trebuit muncitorului să audă. Acum a răspuns și el la întrebarea ce i-s'a pus: „Sf. Scriptură conține numai adevăr, căci o citesc în toată ziua și îmi produce o plăcere pe care numai adevărul mi-o poate dăru“.

Nici de cum să nu ne amăgim însă, că am făcut totul pentru Cuvântul Domnului. Noi mai avem prilejuri și în timpul slujbelor bisericesti să ascultăm glasul Sf. Scripturi. De aceea se cuvine să rămânem întru cele ce ne-am învățat. Sf. Scriptură este de folos spre învățătură, spre mustrare, spre îndreptare, spre înțelepțirea cea spre

1) „Semnele Timpului“ a. X. Nr. 1 p. 6.

dreptate (2 Tim. 3, 14—16). Prin urmare nu putem zice, ca Ap. Pavel: „Nu mă rușinez de evanghelia lui Hristos“, dacă nu urmăm cuvintele Sf. Scripturi. Întru Domnul nostru Isus Hristos ne va fi însă lauda și am plinit evanghelia, dacă suntem și făcători ai Cuvântului (Iacob 1, 22).

Când în adevăr suntem plinitori ai Evangheliei, avem îndreptățirea să zicem către adventiști, că nu cunosc Sf. Scriptură, că nu trăesc după poruncile și sfaturile ei. Ca să avem îndreptățirea aceasta trebuie să fim adevărați creștini, îndreptându-ne pașii vieții spre cărările luminoase ale bisericii române ortodoxe, care în trecutul învăluit de ceață, — ne-a luminat calea spre vieța de veci.

Amin.

CUVÂNTAREA XV.

— Să prăznuim Duminica, ori Sâmbăta? —

„Sâmbăta pentru om s'a făcut, iar nu omul pentru Sâmbăta. Dreptaceea, Domn este Fiul omului și al Sâmbetei“
(Marcu 2, 27—28).

Fraților,

Advenștii vestesc în lung și lat, că biserica a preschimbat serbarea de Sâmbăta în Duminică în mod cu totul volnic și în cea mai vădită contrazicere cu Sf. Scriptură. Ei spun neadevărul, că biserica celor dintâi trei veacuri creștine a serbat Sâmbăta chiar în urma faptului, că Hristos însuși și apostolii încă ar fi serbat și recunoscut Sâmbăta. Prima lege în favoarea Duminicii fu luată de Constantin cel Mare în anul 321 d. H., iar biserica în sinodul ținut la 364 în Laodicea, a desființat cu totul ziua Sâmbetei¹⁾.

Fără îndoială, pentru adventiști este tot una, că serbează odată cu israeliții, dar pentru noi creștinii ortodocși chestiunea se prezintă cu altă față. E bine să fim cu băgare de seamă la felul cum ațâță ei pe tema Sâmbetei: că Duminica a fost „*impusă de autoritățile de pe pământ*“, ceea ce ar însemna, că noi ortodocșii am serba de frică Duminica. Ei se agită zicând, că se va da „un decret de moarte împotriva tuturor celor cari nu respectă ziua Duminicii, ci serbează ziua Sâmbetei“, dar în curând va veni Hristos, și va răsplăti celor cari au corupt pământul cu fărădelegile lor²⁾.

Aceste nesocotințe ale adventiștilor au o latură destul de piezișă, au apucături, cari urmăresc a semăna zizanie în sânul fiilor bisericii noastre. De aceea respingând iscodirile adventiste, vom apăra și în această cuvântare învățătura curată a sfintei noastre biserici ortodoxe.

Fraților,

Doi predicatori renumiți, protestantul Dr. Frideric Duval și catolicul A. Gerritsma din America, au discutat asupra temei dacă

1) „Semnele Timpului“ a. X. Nr. 1 pag. 14.

2) „Semnele Timpului“ a. XI. (1921) Nr. 5. p. 71.

este corect a serba Duminica ori Sâmbăta. Cel din urmă ar fi dat premiu de o mie dolari celui dintâi, dacă i-ar fi putut arăta un singur loc în Sf. Scriptură, în care să se impună serbarea Duminicii. Premiul nu a fost dobândit, căci cei doi predicatori au discutat cu patimă și nu s'au putut înțelege.

Noi suntem departe de duhul pătimăș, avem liniștea, că adevărul este pe partea noastră. Sâmbăta s'a dat numai pentru israilteni ca amintire pentru scoaterea lor din pământul Egiptului. (Eșire 31¹³⁻¹⁷) (A doua lege 5, ¹⁵). Ea era semnul legăturii lui Israel cu Dumnezeu. Până când nu s'a dat porunca prin Moisi, Sâmbăta nu era prăznuită nici în raiu, nici în ziua a șaptea, căci citim la prorocul Neemia:... „și Sâmbăta ta cea sfântă le-ai arătat lor, porunci și îndreptări și lege le-ai dat lor prin mâna lui Moisi robul tău“ (Neemia IX. 13-14). Deci chiar sfânta Scriptură spune, că prin mâna lui Moisi s'a dat porunca despre ziua Sâmbetei. Intrebăm deci pe adventiști: Enoch Noe și toți patriarhii au fost osândiți fiindcă nu au ținut ziua Sâmbetei?

Aici trebuie să ne însemnăm, fraților, că deoarece Sâmbăta s'a dat numai pentru Evrei, nici decum nu s'a dat și pentru păgâni. Nici un apostol în scrierile sale sfinte nu spune, că Sâmbăta ar trebui prăznuită. Apostolii ar fi trebuit să facă amintire de ea ca zi de prăznuire, dacă de fapt ar fi trebuit ținută. Pentru creștinii, care mai înainte au fost păgâni, prăznuirea Sâmbetei eră ceva cu totul necunoscut. Mulți stăpâni păgâni aveau slugi de lege creștină. Stăpânul fiind păgân de sigur nu ținea Sâmbăta, dar nu o ținea nici sluga sau robul său, deși eră creștin. Altcum ar fi fost împărecheri și certuri fără sfârșit între stăpân și slugă și de bună seama apostolii ar fi trebuit să mângâie în scrierile lor pe slugile apăsate de stăpâni din cauza ținerei Sâmbetei¹⁾.

În capitolul 15 din Faptele Apostolilor ar fi trebuit să fie și Sâmbăta între cele ce aveau să țină păgânii deveniți creștini! Așa ceva nu găsim însă, cece dovedește, că Sâmbăta eră numai pentru Evrei. Sâmbăta însă eră ceva din legea cea veche, despre care știm, că „s'a adăos până eră să vie sămânța, căreia s'a dat făgăduința“ (Gal. cap. 3 v. 19). Dacă legea a fost numai până la venirea săminței și sfârșitul legei este Hristos (Rom. 10⁴), este clar, că prin venirea lui Hristos s'a înlocuit Vechiul Testament. Evident, că sămânța despre care vorbește apostolul Pavel este Mântuitorul Hristos²⁾.

Două lucruri avem de remarcat aici: 1. Sâmbăta a fost dată nu pentru toți oamenii și toate națiunile și 2. Porunca de a fi prăznuită a încetat cu venirea lui Hristos.

Adventiștii se provoacă chiar la cuvintele: „Sâmbăta pentru om s'a făcut“ și spun, că toate națiunile și popoarele au fost obligate a ține Sâmbăta³⁾. Asculte ce zice apostolul Pavel:... „Păgânii ceice

1) Modernsohn Ernő: „Szombat és Vasárnap“ Pécs 1914. Broșura este tradusă liber din limba germană în limba maghiară.

2) Vezi: Nazarie: Combaterea etc. p. 147.

3) O scurtă expunere p. 22.

n'au lege din fire fac ale legii" (Rom. 2, ¹⁴). Adecă păgânii nu erau obligați a ține Sâmbăta, care eră o parte a legii. Mântuitorul prin cuvintele „Sâmbăta pentru om s'a făcut" (Marcu 2 ²⁷) voia să spună, că sâmbăta nu este țânta cea mai înaltă și cea din urmă a omului, ci este numai un mijloc către scop, spre a servi ca omul odihnindu-se în aceea zi, să se reculegă și astfel omul să fie condus la Dumnezeu¹).

Socotească acum oricine, dacă modul de cugetare al adventiștilor este de laudă? Mântuitorul — zic adventiștii — ar fi spus cuvintele de mai sus, ca să împrăștie părerea celor ce credeau, că Sâmbăta ar fi fost dată numai pentru Evrei! Intrebăm pe adventiști, oare evreul nu este și el om? Nu cred ei, că Mântuitorul ar fi vorbit mai clar celor ce credeau, că Sâmbăta e numai pentru Evrei? Mântuitorul le-ar fi zis poate: Sâmbăta s'a făcut pentru toți oamenii, nu numai pentru Evrei". Inșă așa ceva nu găsim în Sf. Scriptură. Nici nu avea rost, ca Mântuitorul să vorbească altcum, căci se știa, că serbarea Sâmbetei e obligatoare numai pentru Evrei. Nu unii, dar toți Evreii știau bine, că numai pentru dânșii eră așezată ziua Sâmbetei. Mântuitorul a declarat deci hotărît, că Sâmbăta nu poate să stingherească vieața omului²). Pe vremea sa de fapt unii Evrei se făcuseră sclavi ai ei și se temeau ca de moarte, ca nū cumva să o calce cu ceva. De aceea Mântuitorul s'a simțit liber a face bine Sâmbăta, arătând, că serbarea pe dinafară, trebuie înlocuită cu adevărata serbare. Isus Hristos voia cu orice preț să scape pe farisei de litera legii și să-i ducă la libertatea spiritului. Domn al Sâmbetei se numește pe sine, nu ca să arate, că el singur este cel în drept să reglementeze ținerea ei. Așa zic adventiștii, dar aceasta ar însemna, că Mântuitorul să se fi lăudat în fața fariseilor cu puterea sa, Sâmbăta este numită „*semn*" (II Moisi 31 ¹⁷) și „*umbră*" (Col. 2 ¹⁷). Deci ea a însemnat ceva ce aveă să vie. Când a venit realitatea, semnul și-a pierdut valoarea. Dar în ce înțeles eră Sâmbăta un „*semn*"? In cartea Facerei cetim la cele șase zile ale creațiunei următoarele cuvinte: „Și s'a făcut seară și s'a făcut dimineață ziua întâia", a doua etc. La ziua a șaptea lipsesc cuvintele: „Și s'a făcut seară și s'a făcut dimineață"!

De ce lipsesc? Fiindcă ziua a șaptea nu eră ca toate celelalte zile. Ea a fost ziua de odihnă a lui Dumnezeu. Ea a fost Sâmbăta păcii lui Dumnezeu, neîntunecată de păcat. Dar omul a căzut în păcat, pacea fu turburată și de aceea Sâmbăta eră un semn, care mereu spunea omului: „Aduți aminte, de unde ai căzut!" Ea înșă eră semn nu numai pentru trecut, ci și pentru viitor. Eră a promisiune, că va veni timpul, când raiul pierdut se va reîntoarce, va veni iarăș vremea păcei! Ea a venit, căci Mântuitorul zice: „Veniți către mine toți cei osteniți și însărcinați, și eu vă voi odihni pe voi" (Mat. 11 ²⁸). Mântuitorul ne-a adus pacea. El este sfârșitul legii³).

1) Bisping: Comentar asupra Ev. Marcu pag. 24.

2) Arhim. I. Scriban: „Orgina Duminicii". București 1921 p. 9.

3) Modersohn: op. cit. p. 8-11.

El ne strigă nouă tuturor: Aveți voie să faceți ceea ce Vă poruncesc vouă! Pentru ce voesc dar adventiștii să turbure apa spunând, că Sâmbăta ar trebui prăznuită?

Mântuitorul a zis, că este „Domn al Sâmbetei“, numai cu scopul ca să scoată la iveală, că El la plinirea vremii s'a supus legei spre a răscumpăra pe cei de supt lege ca să primească înfierea (Gal. IV. 4-5). A îndeplinit toată legea, deci și Sâmbăta, — care este o parte a ei, — și prin urmare având putere asupra ei cu tot dreptul este Domn al Sâmbetei¹⁾.

Niciodată Mântuitorul n'a voit să-și arate domnia sa în comparație cu puterea și domnia oamenilor și singur rătăcirea adventiștii duce la păreri contrare. Iar dacă Mântuitorul a rostit cuvintele dela începutul cuvântărei mele, a făcut aceasta pentru a arăta, că a venit vremea să se pună cap Sâmbetei. Făcând bine Sâmbăta, Mântuitorul (Mat. 12, 13) a voit să arate, că această zi nu mai poate fi zi de prăznuire. Sâmbăta eră din legea veche, dar este știut, că: „ne-am slobozit de lege“ (Rom. 7, 6). De aceea vedem pe Mântuitorul călcând Sâmbăta. Nu se odihni Isus în zi de Sâmbătă, ci însuș mărturisise: „Tatăl meu până acum lucrează, și eu lucrez“ (Ioan 5, 17). În mijlocul unei creațiuni curate Dumnezeu se putu odihni de lucrurile sale în ziua a șaptea. Dumnezeu sfârșise lucrarea sa în ce privește creațiunea. Lucrarea de Mântuire trebuia să urmeze creațiunii, fiindcă venirea Mântuitorului numai așa o înțelegem. Omenirea decăzuse îngrozitor, opera răutăței oamenilor ajunge culmea, când Mântuitorul este răstignit. Domnul nostru Isus Hristos după răstignire, pe când eră în mormânt cu corpul, chiar și Sâmbăta, se pogorî la iad cu sufletul său și fiind viu cu duhul, a propoveduit celor din tenniță, adevă din iad. (1-Petru 3 v. 18-19). Tot în epistola întâia alui Petru citim, că morților s'a binevestit (cap. 4, 6), adevă s'a vestit mântuirea celor aflători în iad. Epistola către Efeseni încă ne arată, că Mântuitorul a fost în iad (cap. 4, 8-10). Din toate acestea pentru noi se desprinde o puternică dovadă în favoarea Duminecii. Mântuitorul chiar într'o zi de Sâmbătă eră în mormânt cu trupul, în iad cu sufletul, se poate dară ca un creștin adevărat să păzească ziua Sâmbetei?

Se va zice însă, că adventiștii nu recunosc existența iadului. Am dovedit, că iadul există; deci nu are loc nici o observare în privința aceasta. Dar cred oare adventiștii, că pot zice despre Hristos, că după răstignire nu simțea nimic? Așa spun ei despre toți morții și nu le trece prin gând, că îi întrebăm: Cum îndrăzniți să spuneți, că nici Hristos nu mai simțea nimic după ce a murit pe Cruce? Aceasta este o mare lipsă de judecată. După toate acestea înțelegem mai bine pentru ce se adunau creștinii în ziua Duminecii pentru a săvârși Sf. Cină (Fapt. Ap. 20, 7). Înțelegem îndemnul apostolului Pavel, ca în ziua „întâia a săptămânei“ creștinii să adune bani și să-i trimeată ca ajutor creștinilor lipsiți de mijloace. Un englez, care nu este ortodox ca noi, zice următoarele: Ziua a șaptea, adevă

1) Nazarie: op. cit. p. 148.

Sâmbăta stă în legătură cu pământul și cu pământescul repaus, iar Duminica stă în legătură cu cerul, temelia ei este alcătuită de moartea și învierea lui Hristos; Sâmbăta eră în legătură cu Israel și cu pământul, Duminica e în legătură cu Dumnezeu și cu Cerul. Sâmbăta arătase ceea ce Israelul putea să facă pentru Dumnezeu, Duminica face cunoscut pe deplin ceea ce Dumnezeu a făcut pentru noi¹⁾.

Fraților,

Voi arăta în o altă cuvântare și alte argumente pentru prăznuirea Duminicii. Despre aceasta temă aş avea putința să Vă vorbesc cu ajutorul bunului Dumnezeu nu numai în două, dar chiar și în mai multe cuvântări. Am nădejdea, că scurta mea cuvântare V-a întărit și mai mult în credința cea adevărată, care e pe partea bisericii ortodoxe. Să nu ne lăsăm amăgiți de o mână de oameni, cari fără a ține seama de credința aproape unanimă a creștinilor din țara noastră și din lumea întreagă, nu respectează cele mai sfinte comori ale sufletului nostru. Iar dacă se va întâmpla totuși vre-o necinstire a Duminicii, ori și cine trebuie să-și aducă aminte, că vai este celuiia prin care vine sminteala.

Se cuvine însă, ca noi să arătăm, că știm prăznuil Duminica în mod neasemănat mai înălțător decum serbează adventiștii Sâmbăta și Vă asigur, fraților, că îi vom redobândi pe cei alunecați dela credință. Este frumos a conduce o armată contra inamicului, dar mult mai frumos este a conduce o biserică prin pilda vieții noastre pe calea virtuții. Faptele noastre, cu ajutorul bunului Dumnezeu, vor produce minuni, vor fi ca făclia, care luminează pentru noi și pentru alții.

Amin.

1) „Note asupra Cărții Facerei“ de C. H. M. Trad. din englezește. București 1913. p. 25.

17977

CUVÂNTAREA XVI.

— Duminică Creștină. —

„Deci nimeni pe voi să nu vă judece pentru mâncare, sau băutură, sau pentru parte a serbătorei, sau a luni nouă, sau a Sâmbetelor; care sunt umbră celor viitoare. (Colos. 2, 16—17.)

Fraților!

Un om fără știință este ca un soldat fără armă, ca o țarină fără ploaie, ca un car fără roate, ca un scriitor fără condeiu.¹⁾ Prin învățatură ajunge omul să-și apere drepturile, religia și patria. Locul ce ni se cuvine ca buni creștini numai prin învățăturile sfinte ni-l putem asigura. Numai sf. maică biserică păstrează învățăturile neschimbate și datoria noastră tocmai de aici urmează. Avem chemarea să învățăm de acolo, unde nu se fac schimbări de azi pe mâne! De unde vom avea deci să primim duhul de întărire, dacă nu dela sf. maică biserică ortodoxă?

Când ne cugetăm, că adventiștii vin să seducă pe creștini spre a serba Sâmbăta, trebuie să fim cu toții zid de brațe și de piepturi spre a nu ni se răpi nimic din cele mai sfinte comori ale sufletului nostru. Biserica noastră prin bărbații ei a arătat totdeauna temeiurile pentru cari ziua Duminicii este sărbătorită; dacă și eu viu să arăt unele din acele temeuri, fac aceasta pentru a întări și mai mult încrederea noastră a tuturor, că precum printr'un război poate fi răpit un soț din brațele soției și copiilor săi, casa lui se poate preface în cenușe, poate să fie alungat într'un loc pustiu și deșert, dar legea nu i-o poate schimba nimeni, așa nici nouă nimeni nu va fi în stare să ne răpească prăznuirea sfântă a Duminicii.²⁾

În tot felul se sbat adventiștii să arate, că numai dela Constantin cel Mare încoace ar fi serbat creștinii ziua Duminicii. În acest scop încearcă să aducă dovezi chiar și din scrieri de ale teologilor ortodocși români. Citează, scot adevărat un loc din Istoria bisericească

1) D. G. Popescu: „Cartea Vieții“ sentințe, maxime etc. Târgu-Jiu 1900 p. 16.
2) Gr. Popescu: „Serbarea Duminicii.“ București 1892 p. 8.

scrisă de dl Dimitrie Boroianu spre a arăta, că în primele timpuri biserica din Ierusalim, iar apoi și celelalte biserici orientale serbau Sâmbăta.¹⁾ Dl Boroianu în cartea sa: „Istoria bisericii creștine“ (București, 1895) scrie următoarele: „In secolul apostolic și în prima parte a secolului al II-lea, după cum ni afirmă Barnaba, Ignatiu, Iustin Martirul și Pliniu, se serba ziua Duminicii“ (pag. 86).

Oricine poate înțelege, că Sâmbăta Iudeilor chiar și după încreștinarea acestora era ținută încă puțină vreme de Iudei. Dar numai de creștinii, cari mai înainte fuseseră Iudei. Și fiindcă adventiștilor le place să aducă dovezi chiar dela bărbații bisericii noastre, recomandăm adventiștilor să citească mai cu temeiu cărțile noastre. Vor găsi atunci, că sunt obligați a asculta și de alți scriitori ai bisericii noastre. Un mare scriitor al istoriei bisericii iată ce scrie: „La Iudei pe fiecare săptămână era hotărâtă, ca sărbătoare Sâmbăta, ziua a 7-a, și creștinii primari, cari erau din Iudei, o observară și mai departe... Dar prima zi a săptămânei, Duminica, în care a înviat Hristos, și tot în aceeași zi s'a pogorit sf. Duh preste apostoli, primii încă din timpul apostolilor numele de ziua Domnului... și se ținea ca propria sărbătoare a creștinilor.“²⁾ Asculte deci adventiștii de cele ce sunt scrise de bărbații bisericii și aceasta o pot face numai dacă scot din inimile lor dorul de a călca adevărul cu orice preț. Ei aduc ca mărturie și cartea unui arhiepiscop ortodox român, numai cu scopul de a duce în rătăcire pe cei ce cred fără să cerceteze lucrurile până în amănunte. Numai cât falsifică textul, zicând: „Ziua, în care creștinii săvârșiau cultul lor religios, la început era Sâmbăta.“³⁾

Fraților! Eu am citit cartea arhiepiscopului Calixt Boțoșeanu. Dar locul la care se referă adventiștii este următorul: „Zilele în care creștinii săvârșiau cultul lor religios, la început era Sâmbăta, iar mai târziu era Duminica.“⁴⁾ Prin urmare vedeți bine, cum iubesc adventiștii adevărul! În loc de „zilele“ au scris „ziua“ iar partea despre Duminică au dat-o cu rea voință la o parte. (Cartea arhiepiscopului Calixt Boțoșeanu o poate citi orișicine la „Academia Română“ din București și în alte locuri.)

Noi nu ne mirăm de adventiști, căci sunt învățați a schimba și cuvintele Sf. Scripturi, ba — cum vom vedea într-o altă cuvântare — pun în socoteala Sfintei Scripturi cuvinte, care nici nu se cuprind în Cartea Cărților. Ce vom constata din toate acestea? Că de fapt unii creștini țineau Sâmbăta, putem vedea din cazul Galatenilor, cărora apostolul Pavel le spune, că rău au făcut când s'au întors iarăși la lucruri slabe, păzind zilele, lunile și vremile și anii. (Gal. 4, 9—10.) Cum vedem Pavel nu învățase pe Galateni să păzească zilele de sărbătoare ale Evreilor, între cari era și Sâmbăta. Ei totuși le serbau, căci între creștinii din Galatia au venit creștini dintre Evrei, cari

1) „O scurtă expunere“ p. 24.

2) Eusebiu Popovici: „Ist. Bisericească“ București 1901 p. 354.

3) O scurtă expunere p. 24.

4) Callist. I. Boțoșeanu și Simion Popescu: Istoria Bisericească pentru cl. V de licee. București 1902.

ziceau, că Galatenii numai așa pot fi creștini buni, dacă țin rânduelile legei vechi.¹⁾

Erau însă și altfel de creștini, cari dintru început nu țineau Sâmbăta, ci Duminica. E vorba de Coloseni, la cari au venit Evrei și le-au adus învinuirea, că nu țin cele rânduite cu privire la mâncare, la sărbători, la lunile nouă și la Sâmbătă. Apostolul Pavel încă a osândit judecata acelor Evrei și a aprobat, că Colosenii nu serbau Sâmbăta, spunând lămurit, că toate rânduelile legei vechi privitoare la mâncare, băutura, sărbători și Sâmbete „sunt umbră celor viitoare.“²⁾ Dacă pe timpul apostolului Pavel erau creștini, cari serbau Duminica, se mai poate spune neadevărul, că numai dela Constantin Cel Mare înceace a început să fie serbată? Răspunsul la această întrebare este numai în defavoarea adventiștilor. Ce este mai bătător la ochi în toată încercarea de dovedire a lor, nu ne miră de loc. În cartea, care conține principiile lor, nu se ocupă mai de loc cu rolul Mântuitorului și al apostolilor față de Sâmbătă. Nu-i vorba, aduc ei locuri unde se spune, că Mântuitorul în zile de Sâmbete predica în sinagogă și locuri de rugăciune. E prea adevărat, dar cine nu știe, că numai în zile de Sâmbătă putea găsi Isus pe ludei adunați în sinagogă? Și oare nu stă scris în Sf. Scriptură, că și apostolii trebuiau să predice „mai vărtos către oile cele pierdute ale casei lui Israel?“ (Mat. 10.)

Dar adventiștii amestecă și Sâmbăta cu a doua venire apropiată a lui Hristos: „Pentru timpurile sfârșitului însă, în vederea venirii judecării de apoi, Dumnezeu a prezis prin profeți reîntronarea principiului ținării tuturor poruncilor lui Dumnezeu neschimbate.“³⁾ Această părere cade ca o frunză uscată dintr'un copac. Întâi și întâi ei sunt de părere contrară cu privire la sfârșitul lumii, spunând, că cei mai mulți se vor abate dela căile Domnului. Cum se pot ține deci toate poruncile lor? Și apoi dacă ei nici nu arată în privința aceasta nici o dovadă din Sf. Scriptură, ce să zicem despre dânșii, că citează cu plăcere diferite (vre-o 6) locuri din Apocalipsa lui Ioan, mai ales din capitolul 7 și 14 fără a aminti singurul loc din Apocalipsă, unde se vorbește de ziua Domnului?⁴⁾ Vor ști să răspundă ei, cari se țin, că păzesc toate poruncile? Dar păzesc ei porunca tăierii împrejur, toate sărbătorile și jertfele dela Evrei? Orice ar răspunde, dacă păzesc legea vechiului Testament fără nici o schimbare, ei sunt tot ce vrei, dar numele de creștin nu-l merită.

Repet înc'odată, că se referă de vre-o 6 ori la Apocalipsă, dar nici unul din locurile citate, nu vorbește nimic despre Sâmbătă. Le recomandăm deci să cetească Apocalipsa dela început, având atenție deosebită asupra întâiului capitol. Acolo zice sf. Ioan: „Fost-am în Duh într'o zi de Duminică“ (Apoc. 1, 10)!

Unele traduceri ale Bibliei spun, că Ioan a fost răpit cu Duhul în „ziua Domnului.“ Deci Apocalipsa nu ar vorbi de ziua Duminicii. Avem însă, ca document Evanghelia lui Petru, scrisă pe la anul 150

1) I. Scriban: Origina Duminicii p. 18.

2) Scriban: op. cit. p. 10—20.

3) O scurtă expunere p. 26.

4) O scurtă expunere p. 26—27.

după Hristos, pe temeiul celor patru evanghelii canonice. Evanghelia lui Petru amintește de ziua Duminică ca ziua Domnului, prin urmare tot despre Duminică vorbește și Apocalipsa Sf. Ioan.¹⁾

În „*învățătura celor 12 apostoli*“ scrisă în întâia jumătate a veacului al 2-lea putem citi: „În fiecare Duminică, ziua Domnului, adunându-Vă, rupeți pâinea și mulțamiți, după ce v'ați mărturisit păcatele unul altuia...“²⁾ Ruperea pâinei este partea cea mai de seamă a sf. liturghii și astfel iată însemnătatea Duminicăi. Sfântul Ignatie, care a murit în 107, după alții în 110 după Hristos, zice, că ceice trăiesc după obiceiul evreesc, nu sunt creștini adevărați. Cine se face creștin, nu mai ține deci Sâmbăta, ci Duminica.

Sf. Iustin martirul (pela 150 d. H.) spune, că toți creștinii veneau de departe spre a lua parte la slujba din ziua soarelui. Spune apoi, că Sâmbăta era numai pentru Evrei iar creștinul trebuie să țină Duminica, fiindcă în ziua aceasta a înviat Isus din morți

Nici nu mai aducem alte dovezi După toate acestea e destul, dacă amintim încăodată, că noi ținem Duminica întru cinstirea învierii lui Hristos. Scris este, că: „dacă Hristos n'a înviat, deșartă este credința voastră“ (I Cor. 15, 17). Să nu ne turbure deci faptul, că adventiștii nesocotesc „cel mai însemnat fapt al Creștinismului.“³⁾

Fraților,

Este știut, că un clopot hodorogit își pierde limpezimea sunețului. Tot astfel și adventiștii, lapădând credința sfântă a bisericii noastre, nu pot să audă limpede glasul, care pe noi ne chiamă să prăznuim, ziua Domnului, care este Duminica. Ah, fraților, cât de mare este datoria noastră de a cinsti cum se cuvine ziua aceasta sfântă. Creștinii cei vechi în zilele de Duminică se abțineau de toate petrecerile lumești. Ei se fereau de păcate și isprăviau fapte ale îndurării creștinești. Sf. Ioan Hrisostom zice: „Cea mai frumoasă sărbătoare e conștiința curată. Căci nu mulțimea celor ce se adună la biserică, ci virtutea; nu hainele cele prețioase, ci ornamentul pietății; nu masa cea cu bucate gustoase, ci grija pentru suflet face serbătoarea. Celce n'are conștiință curată, e la sărbătoarea cea mai solemnă fără sărbătoare.“⁴⁾ Să lasăm deci la o parte toate lucrurile noastre pământești în ziua aceasta, să lăsăm goana după câștig chiar în ziua Duminicăi, să lăsăm toate faptele cele rele, petrecerile, înșelătoriile și răutățile de tot felul și adventiștii nu vor mai avea motiv a ne învinui, că nu suntem creștini adevărați. Invinuirile lor pot să ne fie de folos la îndreptarea vieții noastre creștinești, dar de sigur îi va face să revină iar la biserică străbună. Această biserică prin rugăciunile ei înălțate către Părintele Ceresc va lăuda în totdeauna numele Domnului în ziua Duminicăi. Amin.

1) Scriban: op. cit. p. 25—26.

2) Iuliu Scriban: op. cit. p. 31.

3) C. Nazarie: „Sâmbăta adventiștilor și sfânta Duminică“ București 1914 p. 12—13.

4) Mitrofanovici—Tarnavski: Liturgica. Cernăuți 109. pag. 100.

CUVÂNTAREA XVII.

— Crăciunul nostru —

Sfântul Ioan Gură de Aur zice despre ziua Nașterii Domnului, că ea este sărbătoarea tuturor sărbătorilor. „Căci ea este origina și fundamentul epifaniei (Botezul), al paștelor, al cincizecimei (Rusalii) și al înălțării Domnului. Dacă Hristos nu s'ar fi născut după trup, apoi nu s'ar fi botezat, ... dacă nu s'ar fi născut, n'ar fi trimis pe Duhul sfânt... Așa din această sărbătoare izvoresc celelalte, ca felurile râuri dintr'un izvor“....¹⁾

Istoria este martoră, că biserica ortodoxă a răsăritului încă din cele mai vechi vremuri serbează ziua Nașterii Domnului. La început biserica ortodoxă a serbat Crăciunul și Boboteaza deodată, în una și aceeași zi. Din cauza aceasta nu se găsesc urme multe despre serbarea Nașterii Domnului întru început. Urme despre celebrarea Nașterii Domnului găsim abia din veacul al doilea, pe vremea episcopului Telesphor.²⁾

Istoricul Nichifor Calixt în istoria sa bisericească spune, că în veacul al III-lea creștinii din Nicomedia erau adunați în biserică spre a serba ziua Nașterii Domnului. Un asupritor al creștinismului a trimis oameni, cari au încunjurat biserica, i-au pus foc și într'ansa și-au găsit atunci moartea 20.000 creștini. Această urmă nu poate fi ștearsă din istorie, ca dovadă, că biserica noastră ortodoxă din vechime serbă Nașterea Domnului.

Oare-cine mă va putea întreba: Ce are a face Crăciunul cu rătăcirile adventiste? În adevăr Crăciunul își are rostul bine lămurit în biserica creștină, dar neastâmpărații atât de des pomeniți, își fac de cap zicând, că nu trebuie serbat. Li combatem deci, făcându-i cunoscuți ca nesocotitori ai creștinătății întregi.

Fraților!

Un pictor a făcut un tablou, în care înfățișează pe Mântuitorul nostru Isus Hristos, în vârstă de 12 ani, spiritualizat, aproape fără corp și privind peste tot ce e trecător. Tabloul ni-l prezintă cum

1) op. cit. p. 205.

2) Vezi Bingham: Origines sive antiquitates ecclesiasticae. Cartea 20 c. 4 § 4 și Gavriil Rășcanu: Liturgica. București 1876 p. 168.

80

privește în adâncul vieții, cu mână lungă abia vizibilă — pe piept, și deschizându-și gura sa sfântă, ca și când ar voi să zică: „Au n'ați știut, că întru cele ce sunt ale Tatălui meu se cade mie să fiu“? (Luca 2, 49.) Isus se aflase în biserica din Ierusalim, când a rostit aceste cuvinte. Și vedeți fraților, că de toate acestea adventiștii nu voesc să știe nimic, că adevărații creștini trebuie să prăznuiască marele moment al Nașterii Domnului. Nu le pare bine, că creștinii de azi serbează Nașterea Mântuitorului, care din frageda copilăria a început a învăța lumea, mai ales în biserică. Noi dar să punem capăt acestei sărbători din motivul, că — precum zic adventiștii — ar fi de origine păgână? ¹⁾ Dacă adventiștii au dat la o parte toate sărbătorile creștine, între cari și Crăciunul, nu este oare potrivit să arătăm din capul locului cea mai mare uitare de sine a lor? Li întrebăm, când au serbat păgânii vre-odată Crăciunul? Nici odată. Crăciunul a fost serbat și se serbează numai de creștini!

Dacă păgânii în ziua de 25 Decembrie serbau ziua Soarelui, aceasta nu este nici decum o piedică pentru creștini, ca în ziua de 25 Decembrie să serbeze Nașterea Domnului. Păgâni sunt și astăzi, dar dacă ei nu au auzit despre Domnul nostru Isus Hristos și nu prăznuiesc Nașterea Lui, să nu o prăznuim nici noi? Ori, dacă într-o anumită zi, cineva săvârșește furturi, crime și câte alte fără de legi, creștinul să nu poată preamări pe Hristos în aceeași zi? Aceasta ar fi ca și când — bună oară — în ziua de 20 Decembrie să nu călătoresc cu trenul, fiindcă din întâmplare în același tren călătorește și un păgân.

Faptul, că nu se știe precis ziua Nașterii Domnului, de loc nu însemnează, că sărbătoarea Nașterii Domnului s'ar face din poruncă omenească. Pentru adventiști poate să fie poruncă omenească, dar nu pentru adevărații creștini. Principalul este, că Mântuitorul s'a născut și nu cercetăm aici, pentru ce nu cunoaștem precis data venirii în lume a Mântuitorului. Pentru a înțelege temeiurile sărbătorii să ascultăm cuvintele Scripturii Sfinte: „Întru aceasta s'a arătat dragostea lui Dumnezeu întru noi, că pe Fiul său cel unul născut l-a trimis Dumnezeu în lume, ca să viem printr'ânsul“ (1 Ion 4, 9). Numai Domnul nostru Isus Hristos putea să conducă la nemurire vieța noastră cea muritoare. Dragostea lui Dumnezeu către noi s'a arătat în modul cel mai strălucit. Căci nu a trimis vre'un servitor oarecare la noi, ci pe însuși unul născut Fiul Său, care este „strălucirea slavei“ (Evrei 1, 3) lui Dumnezeu. Prin nașterea Mântuitorului, care în nașterea eternă dela Tatăl este soarele luminei, luminătorul (Apoc, 21, 23), am învățat să cunoaștem lumina, care împrăștie întunericul în cele dumnezeiești.

De aceea ne-am învățat iubitorilor să cântăm în sfânta biserică: „Nașterea Ta Hristoase, Dumnezeul nostru, răsărit-a lumii lumina cunoștinței“. De aceea cântăm: „Hristos se naște măriți-l, Hristos din ceriuri întâmpinați-l; Hristos pe pământ, înălțați-vă, cântați Domnului tot pământul“... Crudă a trebuit să fie clipa, în care unii fii ai bise-

1) Vezi „Semnele Timpului“ anul XI. (1921) Nr. 1 și Nr. 12.

ricei noastre au încetat a mai veni în Biserica moșilor și strămoșilor, pentru a aduce laudă și mulțumită lui Dumnezeu prin cântările compuse de sfinții celor dintâi veacuri ale creștinătății. Ei nu pot însă turbura isvorul mângâierii sufletelor noastre; nu pot să ne abată dela prăznuirea Nașterii Domnului. Noi vom urma și mai departe a lăuda pe Dumnezeu în ziua Crăciunului prin întocmirile sfinte ale bisericei ortodoxe. Mai curând să fim gata a jertfi chiar și vieța noastră, decât să încetăm a mai vesti lauda lui Dumnezeu în ziua praznicului Crăciunului. Și să știm cu toții, că ar fi rău, când ar veni vremea, ca urmașii noștri să nu mai învețe a merge în biserică la sărbătoarea aceasta și la alte sărbători. Ar fi o mare întunecare a inimii să uite de momentele mai însemnate împreunate cu vieța Mântuitorului lumii.

Când se naște un prunc într'o familie, e mare bucurie în casa ei și noi să nu ne putem bucura de Nașterea Mântuitorului lumii? Tracii cei vechi și Caucasianii, când se năștea vr'un om, în loc să se bucure, plângeau și se tânguiau! Adventiștii ar trebui deci să se întoarcă la obiceiul vechiu al popoarelor vechi. Nu au îndreptățire să se bucure de Nașterea Domnului, dacă ei sunt de părerea, că nu este nevoie în creștinătate a serba într'o zi mai ales Nașterea Mântuitorului.

La începutul cuvântărei mele V-am arătat, iubiților, că deja din veacul al 2-lea și 3-lea avem urme sigure despre sărbarea Crăciunului. Ceea ce nu înțeleg adventiștii, este, că lor le-ar trebui urme și mai vechi. Exemplul nostru arată, că într'un singur loc douăzeci de mii de creștini și-au găsit moartea, fiindcă au sărbatat Crăciunul, și pentru că păgânii vedeau cu ochi răi pe creștinii cari trăiau „după Hristos“! Urme mai vechi nu găsim chiar și din cauza celor cuprinse în istorisirea noastră. Creștinii aveau băgare de seamă, ca să nu fie urmăriți de păgâni. De-aceea nu se găsec urme mai vechi, dar știm pe de altă parte, că lucrurile din vechime nu s'au păstrat în istorie din toate timpurile în întregimea lor. De unde rezultă, că dacă nu găsim urme mai vechi decât veacul al II-lea și III-lea, Crăciunul a trebuit să fie prăznuit și mai înainte. Doar creștinilor din Nicomedia nu le va fi răsărit din văzduh gândul de a serba Nașterea Domnului în veacul al III-lea!

Sărbarea noastră nu este deci din predania oamenilor. Zadarnic se referă adventiștii la cuvintele apostolului Pavel către Coloseni (c. 2, 6—8), căci sărbarea Crăciunului este „după Hristos“. Înțelepciunea noastră începe cu Hristos și sfârșește cu Hristos!

Fraților!

Serbătoarea Crăciunului este însoțitoarea vieții noastre în zile bune și în zile grele; ea este care vestește nemurirea când noi ne îndreptăm gândul spre mormântul iubiților noștri răposați; ne-a dat mângâiere și nădejde în ceasurile grele și întunecate. Vestește pacea cu Dumnezeu și cu oamenii, iar dacă ziua aceasta nu este sărbată de toți creștinii după cuviință, nu e de vină sărbătoarea. Chiar și o picătură de rouă, deși nu are în sine lucire și nu lucește, dacă stă în

razele soarelui, care se ivește pe bolta cerească, răspândește lucire schinteetoare, ca și când s'ar fi făcut dintr'ansa un soare mai mic. Așa și omul sau mai bine zis creștinul, dacă se cugetă cu iubire la Dzeu și sfinții săi, devine mai bun, mai virtuos, se apropie de treapta sfințeniei. De aceea ținem așa de mult la sărbători.

Nu este om, care să nu greșească. De aceea se întâmplă, că și legea cea mai bună nu este respectată de toți cei obligați a o ținea. Dar pentru aceea legea bună rămâne. După legea noastră ortodoxă noi prăznuim Crăciunul, însă avem datoria să îndreptăm pe aceia, cari necinstesc sărbătoarea, căci bine vedem, că necinstirea lor aduce sminteala altora. Ori, sminteala, dacă se produce, trebuie reparată. Veți zice poate: slab este cel ce se scandalizează pentru faptul, că oarecare om a nesocotit ziua marelui praznic! Apoi, vedeți, fraților, dacă ziceți, că adventistul e slab și părăsește biserica și nu mai vine împreună cu noi să prăznuiască Nașterea Domnului, fiindcă unii creștini dintre noi nesocotesc sărbătura, vă dau dreptate, că chiar slab de înger e adventistul în cazul acesta. Ce e mai mult slab a fost de înger din clipa în care a părăsit biserica. Datoria noastră însă este împlinită față cu cel slab de înger? Nu! Tocmai fiind slab de înger să nu-l îndepărtăm și mai mult cu purtarea rea, fie și numai a unuia dintre noi! Zicem, că adventistul e rănit suflește, fiindcă nu crede la fel cu noi? N'avem decât să-i vindecăm ranele.

Mai întâi însă trebuie să cugetăm, că între creștinii de un sânge și de o lege cu noi încă sunt mulți, cari numai creștini nu au dreptul să se mai numească. Înșelarea de sine ar fi o mare greșală. Un mare învățat al zilelor noastre zice, că dacă un popor sau un om nu-și vede propriile lui greșeli, este ca o corabie al cărei căpitan nu poate să socotească cât s'a depărtat de drumul cel adevărat, din pricina vântului și a furtunei. Să nu ne îmbrobodim deci la ochi, ca și cum am fi toți pe drumul cel adevărat, căci marea, vânturile și stâncile nu se lasă a fi ademenite niciodată.¹⁾

Apoi să ne dăm osteneala fiecare dintre noi, a cerceta cum a ajuns adventistul să-și părăsească legea strămoșească? Poate el suferă de propriile lui greșeli, dar de bunăseama acelea pot fi îndreptate. Vieța noastră creștină poate să facă minuni. Dar să nu rămânem la gânduri, ci să trecem la fapte. Avem datoria aceasta, căci adventistul poate este de un sânge cu noi, a fost de o lege cu noi, deci nu este un călător a cărui față o vezi odată, iar apoi nu-l mai întâlnești în vieță. El trăiește într'o țară cu noi și urmașii lui vor urma căile rătăcirii, dacă nu vindecăm răul din bună vreme. Indreptarea adventiștilor atârnă deci și de noi. Să fim creștini buni și să cinstim și să păzim așezămintele sfinte ale bisericii noastre. Atunci vom birui!

Amin.

1) Dr. Fr. W. Förster: Cartea Vieții. Trad. de N. Pandelea. București 1920 pag. 113.

CUVÂNTAREA XVIII.

— Sfânta Tradiție și adventiștii. —

„Drept aceea, fraților, stați, și țineți predaniile, care V-ați învățat, ori prin cuvânt, ori prin epistolia noastră^a (II Tes. 2, 5).

Fraților,

Vestitul scriitur bisericesc rus Macarie grăiește un mare adevăr când zice, că Scriptura Sfântă este o scriere, iar nu o ființă cu urechi și gură. Ea nu poate să audă cum tălmăcim unele locuri ale ei și când suntem în nesiguranță cu privire la explicarea ei, ne lasă fără răspuns.¹⁾ Nu-i vorbă, cineva ar putea zice, că deaceea ne-a dat Dumnezeu mintea, ca să înțelegem bine lucrurile sufletești, trebuitoare pentru noi.

Rațiunea, mintea omului, nici odată nu este ferită de greșeli; dovada ne-o dau chiar adventiștii, căci întemeiați numai pe mintea lor și călăuziți de scopurile lor pline de interes personal, explică Sf. Scriptură, cum le place. Ei urmăresc mai mult greșelile lor decât Sf. Scriptură. Este știut apoi, fraților, că în Sf. Scriptură sunt și lucruri, cari întrec priceperea noastră omenească. Atunci avem nevoie de o autoritate. Însă cel ce nu se supune unei autorități mai înalte, rămâne în voia minții sale, care poate ușor să rătăcească. Și fiindcă adventiștii de fapt rătăcesc, îi întrebăm, cum întrebă părintele bisericesc Tertulian pe ereticii din vechime: Cine sunteți, când și de unde ați venit, ce lucrați cu minciuna în ale lui Hristos, voi care nu sunteți ai lui Hristos? Cu ce drept stricați pădurile noastre, cum de treceți isvoarele noastre și mișcați hotarele noastre? Cum îndrăzniți a semăna și a paște după placul vostru? A noastră este posesiunea, de mult o avem, de aproape două mii de ani. Noi suntem moștenitorii apostolilor, cum ne-au lăsat cu limbă de moarte în testamentul lor, așa ținem.²⁾ Se naște întrebarea, de unde vine Sf. Scriptură?

1) Macarie: Introducerea în Teologia Ortodoxă. Trad. de Gh. Timuș București 1885 p. 444.

2) Migne: Patrologiae Cursus Completus. Series Latina Tom. II. Paris 1878 p. 61.

Advențiștii nu știu răspunde, căci ei resping Sf. Predanie adecă Sfânta Tradițiune. Fără de tradițiune nu vor ști să răspundă la întrebarea ce le-o punem: Cine, prin cine, când, și cui au fost predate învățăturile, pe urma cărora azi suntem creștini? Tertulian zice, că Isus Hristos a trimis apostoli la propoveduire, deci să fie primiți numai predicatorii așezați de Hristos, de apostoli și urmașii lor și atunci avem adevărul neschimbat, Să ținem seama de tradiția apostolică, să păstrăm legătura cu bisericile apostolice și nu vom rătăci. Aceasta însemnează a păstra pe lângă Sf. Scriptură și Sf. Tradițiune.¹⁾

Fraților,

Oare își dă fiecare dintre noi seama, ce lucru păgănesc săvârșesc advențiștii, când aruncă la o parte Tradițiunea? Ei înlătură simboalele vechi ale bisericei, constituțiile și canoanele apostolice în număr de 95, canoanele sinoadelor ecumenice și locale, liturgiile vechi, cele mai vechi acte ale martirilor, istoriile vechi bisericești și scfierile sfinților părinți și dascăli vechi ai bisericei. În sfârșit înlătură toată practica cea veche a bisericei, posturile, Duminicile, sărbătorile, toate faptele sfinte, obiceiurile și ceremoniile. Căci toate acestea sunt isvoare ale Sf. Tradițiuni.²⁾

Ce este Tradițiune? Este nevoie să știm, că numele acesta e un cuvânt latinesc, care pe românește ar însemna: predanie, adecă împărtășire a învățături cu graiul sau mai lămurit: din gură în gură. Razimul credinței noastre deci pe lângă Sf. Scriptură, care este cuvântul lui Dumnezeu, scris de cei încredințați de Dumnezeu, este și Sf. Tradițiune sau Predanie, care este tot cuvântul lui Dumnezeu, însă nescris. Sf. Tradițiune, ca al doilea isvor al credinței noastre, a trecut din gură în gură dela apostoli, la sfinții părinți ai bisericei noastre până în ziua de astăzi. Mai bine vom înțelege lucrul acesta, dacă vom deschide pe câte-va momente însași Sf. Scriptură. Citim în epistola a doua a apostolului Ioan: „Multe având a vă scrie vouă, nu am voit pe hârtie și cu cerneală; ci nădăduesc că voi veni la voi și **gură către gură** voi grăi, ca bucuria noastră să fie deplină“ (II Ioan 12). Prin urmare nu tot ce a propoveduit Ioan, se găsește în scrisul său, ci și în ceea ce i-a învățat cu vorba pe credincioșii săi.

Apostolul Pavel face la fel. Ați auzit doar' ce zice Tesalonicenilor: „Drept aceea, fraților, stați, și țineți predaniile, care v-ați învățat, ori prin cuvânt, ori prin epistolia noastră (II Tes. 2, 5). Câte alte dovezi mai putem aduce! Acelaș apostol zice tot către Tesaloniceni: „Și poruncim vouă, fraților, întru numele Domnului nostru Isus Hristos, să vă feriți voi de tot fratele ce umblă fără de rânduială, și nu după **predania** care a luat dela noi“ (II Tes. 3, 6). Ce predanie luaseră Tesalonicenii dela Pavel și cum o luaseră? Să ascultăm pe Sf. Pavel: „Că și când eram la voi, aceasta porunciam vouă, că dacă nu voadă să lucreze, nici să mănânce“

1) Migne: op. cit. p. 37-38.

2) Macarie: op. cit. p. 455-459.

(II Tes. 3, 10).¹⁾ Deci apostolul Pavel adevărește chiar cu scrisul său, că mai înainte îi învățase despre acelaș lucru cu graiul.

Dar multe din cele învățate de apostoli cu graiul nu se cuprind în Sf. Scriptură. Apostolii învățau cu graiul chiar și după Înălțarea Mântuitorului la cer. Numai la 8 ani după Înălțarea Domnului s'a scris evanghelia lui Matei, iar apoi celelalte evanghelii. Propoveduirea apostolilor avu urmări strălucite: „În tot pământul a eșit vestirea lor și la marginile lumii graiurile lor“ (Rom. 10, 17). Cum s'a făcut acea vestire? Prin graiul! Adevărat, că unii dintre apostoli au și scris, dar mai înainte au învățat cu graiul și învățăturile lor treceau din gură în gură. Si să nu credem, că nu este așa. Scriitorul bisericesc Papiia din Ierapole, când întâlnea pe cineva, care a vorbit cu apostolii, întreba dela acela: ce a vorbit Andrei, ce Petru, ce Toma, sau Iacob, ce Ioan sau Matei sau alți ucenici ai Domnului Hristos. Mărturia lui Papiia este foarte însemnată, căci el a trăit pe la începutul veacului al doilea după Hristos și ne spune încă următoarele: „Eu cred, că acești oameni, cari văzuse pe cei vechi m'ar învăța mai bine din *viu graiu*, decât maș învăța eu însumi prin cetirea cărților.“²⁾

Sfântul Ignatie al Antiochiei (mort în 107 d. H.), despre care se zice, că din Siria a fost dus la Roma spre a fi sfâșiat de fiare sălbatice, în drumul său îndemna pe creștini să păzească predaniile apostolilor.³⁾ Mărturii de acestea am putea aduce cât de multe. Avem însă destul și numai cu cele aduse, pentru a vedea, că predania era de mare folos, căci deși pe vremea aceea cărțile sfinte erau scrise, totuși se dă indemnul, ca bunii creștini să păstreze predania. Ignatie vorbește de tradiție, ea deci există și era necesar să se țină, căci tocmai din cauza talmăcirii greșite a Sf. Scripturi, încă de pe atunci se iviră eretici. Tocmai păstrarea predaniei ne ferește de rătăcirii.

În cele trecute am văzut, cum s'a susținut cuvântul lui Dumnezeu prin tradiția cea sfântă, adecă prin graiul viu. Ei bine, acest graiul viu a fost apoi cuprins și în scris și astfel ni s'a păstrat și se va păstra pentru totdeauna în sf. noastră biserică. Nici o îndoială nu încape, că tradiția apostolică era necesară, căci toți apostolii au propoveduit, însă nu toți au scris. De pildă: Andreiu, Iacob al lui Zevedeu, Iacob al lui Alfeu, Bartolomeu, Filip, Toma, Tadeu și Simon Canaanitul nu au scris nimic.⁴⁾ Toți aceștia însă au învățat cu graiul și învățăturile lor s'au răspândit mai departe.

Știm bine apoi, că apostolii au învățat dela Mântuitorul. Dar nici Domnul nostru Isus Hristos n'a învățat în scris, ci numai cu graiul viu. Un învățat al bisericei noastre foarte potrivit pune următoarea întrebare: „Dacă Hristos, ar fi voit, ca numai ce e scris să fie isvor de credință, oare nu ne-ar fi lăsat El, scris direct revelația Lui?“⁵⁾ Oare nu citim în evanghelia Sf. Ioan: „Multe încă și alte

1) Bisping: Erklärung der beiden Briefe an die Thessalonicher. Münster 1865 p. 109.

2) Eusebiu de Cesareea: Ist. Bisericească Trad. de Iosif Gheorghian, fost mitropolit primat. București 1896 p. 96.

3) Ibid. p. 92.

4) Nazarie: Combaterea principalelor învățături adventiste p. 25.

5) Nazarie: op. cit. p. 23.

semne a făcut Isus înaintea ucenicilor săi, care nu sunt scrise în cartea aceasta“? (Ioan XX. 30). Acelaș apostol zice: „Sunt încă și alte multe, câte a făcut Isus, care dacă s'ar fi scris câte una, nici în lumea aceasta mi se pare că n'ar încăpea cărțile ce s'ar fi scris“ (Ioan XXI 25).

După acestea este limpede pentru orice creștin cu judecată, că adventiștii lăpădând o parte a Cuvântului dumnezeesc, care e tradiția, se leapadă de Mântuitorul nostru Isus Hristos, de sf. Apostoli și de sf. biserică. De vor mai îndrăzni să zică: „avem Sf. Scriptură“, le răspundem: Voi nu aveți îndreptățirea a spune, că o aveți, căci nu știți care sunt cărțile, care o alcătuiesc. Despre evanghelia lui Matei nu ne va putea spune nici un adventist în ce limbă a fost scrisă, când și cine a scris-o? Noi tocmai pe baza tradițiunei știm răspunde la întrebările acestea. Noi avem bunăoară mărturia lui Ireneu, care spune, că evanghelia a fost scrisă în limba evreiască.¹⁾ Din mărturiile lui Ireneu, Clement Alexandrinul și Ieronim știm, că s'a scris pe la anul 42. Papia, Irineu, Tertulian, Ciril de Ierusalim și alții, mărturisesc, că Matei este autorul.²⁾

Despre epistola întâia către Corinteni tot din tradiție știm, iar nu din însăși epistola, că este scrisă de apostolul Pavel. Cea dintâi mărturie o aduce Sf. Clement Romanul, care în numele comunei din Roma scrie Corintenilor: „Ați primit epistola fericitului apostol Paul...“ Și vedeți, fraților, fără aceste mărturii și altele asemenea, biserica creștină nu ar fi știut, care cărți să fie primite ca făcând parte din Sf. Scriptură așa cum o avem azi. Pe adventiști nu-i supără dovezile aduse până acum? Cred, că îi va face să se întoarcă la calea cea bună. În o scriere a lor sunt nevoiți a lua ca mărturie chiar istoria veche a bisericei. Ei se provoacă la constatările sinodului dela Niceea, spre arăta că Biblia nu e o amăgire, iar apoi iată ce zic: „Această declarație a Istoriei arată, că pe atunci episcopii aveau deja Cuvântul lui Dumnezeu și că Noul Testament exista pretutindeni recunoscut drept Cuvânt al lui Dumnezeu, încă înainte de ținerea întâiului sinod din Nicea“³⁾. Dacă adventiștii nu primesc tradiția, pentru ce aduc mărturia episcopilor ortodoxi dela Niceea? Nimeni nu poate înțelege judecata lor. Și trebuie să știe acești oameni, că încă și azi sunt destui, cari nu recunosc Biblia, ca o carte sfântă. Chiar adventiștii spun, că a trebuit muncă de aproape 60 de ani, până ce munca teologilor a răpus dovezile false ale germanului David Strauss, care a tras la îndoială vrednicia de credință a Sf. Scripturi.⁴⁾ Munca teologilor este bazată în cea mai mare parte pe mărturiile bărbaților apostolici, scriitorilor și părinților bisericești! Cum mai îndrăznesc dar adventiștii să înlăture mărturia acelor băr-

1) Dr. I. Olariu: Introducerea în Cărțile Testamentului V. și N. Caransebeș 1891 p. 144.

2) *ibid.* p. 150.

3) P. P. Paulini: „Este Biblia Cuvântul lui Dumnezeu“? o broșură de 64 pagini. Vezi pag. 16.

4) *ibid.* p. 15.

bați, care este un sprijin puternic al tradițiunei? Mărturia oamenilor renumiți asupra Bibliei, de pildă a lui Goethe, Kant, Rousseau, Gladstone și Napoleon, este adusă de adventiști tot în favorul bisericei noastre.¹⁾ Nici unul din acești bărbați nu și-a bătut capul să caute cine, când și în ce împrejurări s'a scris sf. Scriptură, ci au luat de bune toate dovezile din sf. Tradițiune, cari mărturisesc despre vrednicia de credință a sf. Scripturi. Bazați tocmai pe tradițiune laudă ei Cartea Cărților.

Aducem una din mărturii: Valter Scott (1771 – 1832) aflându-se pe patul morții a rugat pe ginerile său să-i citească ceva dintr'o carte. Poetul Scott fu întreat: „din care carte?” Atunci Scott răspunse: „Nu există decât o carte: Biblia“. De aici încă nu putem ști bunăoară, că trebuie să primim evanghelia lui Matei, căci au apărut mai multe evanghelii cu numele lui Mateiu. Sf. Tradițiune a ajutat bisericei să stabilească evanghelia cea adevărată. In o altă cuvântare vom mai vorbi despre sf. Tradițiune spre a arăta unde au ajuns adventiștii cu necredința lor în privința Cuvântului lui Dumnezeu.

Fraților !

De încheere ne sfătuește sf. maică biserică să ascultăm povața sf. apostol Pavel: „Drept aceea fraților, stați și țineți predaniile, care v-ați învățat . . .“ Predaniile acestea le-a păstrat în întregime biserica noastră, care deci pe lângă sf. Scriptură, cu ajutorul predaniilor sfinte, este asigurată, că niciodată nu poate rătăci. Să ne luminăm prin cuvântul și pilda oamenilor mari ai celor dintâi veacuri ale creștinismului. Ei ne-au păstrat sf. Tradiție, au trăit, iar unii au suferit și moarte de martir pentru Cuvântul lui Dumnezeu. Nu bolnăvicioasa Elena Withe a adventiștilor, ci sfinții mari dascăli ai creștinătății trebuie să ne fie al doilea isvor al credinții. Sunt sigur, că Dumnezeu ne va ajuta.

Amin.

1) op. cit. p. 24—28.

CUVÂNTAREA XIX.

— Sf. Tradiție și adventiștii —

„Socotiți ca să nu vă fure pe voi cineva cu filozofia și cu înșelăciunea deșartă, după predania oamenilor, după stihiiile lumii și nu după Hristos“.
(Colos. 2, 8.)

Fraților,

Adventiștii, spre a prinde mai ușor în mrejele lor pe necunosătorii Cuvântului lui Dumnezeu, se folosesc adeseori de pilde născocite sau furate dela alți rătăciți. Așa, fură următoarea pildă dela predicatorul baptist Spurgeon: Un podgorean din Italia se cobora odată cu un butoiu cu vin la Roma. Vinul ieși foarte curat din teasc, dar căruțașul fiindu-i sete, a beut din vin și la cea dintâi fântână a umplut golul cu apă. În drum mai dete și altora se bea din vin și iar a turnat apă în butoiu.¹⁾ Ce credeți, pentru ce se folosesc adventiștii de această pildă lipsită de spirit? Ca să zică, iată: așa am făcut noi creștinii cu Evanghelia lui Hristos. Se înșală amar adventiștii! Pilda e adusă, ca sectanții să zică apoi: „Aici fu scos un mic adevăr, dincolo fu schimbat încă unul și oamenii umplură golul făcut cu părerile, concluziile, teoriile și visurile lor“.²⁾ Iar apoi iată ce mai zic: „Tradițiunea, tot depozitul de forme și fastul, care face strălucirea exterioară a bisericilor moderne, se mențin sub cuvânt, că ele au fost introduse de părinți prin inspirația spiritului sfânt“.³⁾

Vedem, cum își bat joc de Sf. Tradiție! Vom arăta deci ce au făcut ei cu Evanghelia și ce inspirație au ei! Înainte de toate ei au înlocuit sfânta Tradițiune cu o tradiție, care abia de optzeci de ani are ființă și este numai și numai omenească. Iată și dovada. Toate scrierile lor, toate răstălmăcirile lor se întemeiază aproape în întregime pe ceea ce a învățat bolnava prorocită mincinoasă Elena Withe.

1) „Semnele Timpului“ a. X. Nr. 4—5 pag. 63.

2) Ibid. p. 63.

3) Ibid. p. 54.

Această femeie acum vre-o optzeci de ani zicea, că a avut destăinuirii din cer. Tot ce se scrie în românește, este luat din ceea ce a scris această femeie nervoasă din America. Cărțile ei sunt date spre citire din partea adventiștilor! Pentru ei Sf. Vasilie cel Mare, sfântul Atanasie, Grigorie, Sf. Ioan Gură de Aur nu însemnează nimic, dar însemnează Elena Withe. Predania ei și tâlmăcirile ei asupra Sf. Scripturi sunt luate de adventiști drept Cuvânt al lui Dumnezeu.

Ca să vedeți însă, cum pricepea această femeie Sf. Scriptură, vă dau câteva pilde după scrierile adventiste: „Se cere băgare de seamă și pricepere pentru a putea coace o pâine bună. Căci într-o pâine bine coaptă se află mai multă religieune, decât cum își închipue unii.¹⁾ Asupra acestei năsbătii nesămuite nici nu trebuie să ne mai oprim. În alt loc tot Elena Withe spune, că Mântuitorul Isus Hristos a combătut fumatul! Fixez aici din cuvânt în cuvând ceea ce zice ea: „Mântuitorul în misiunea sa de învățător caută a întipări în mintea oamenilor adevărata sfințire, înfrânare și cumpătare lepădând prin această acest obicei uricios, fumatul“.²⁾ Biserica noastră nu îndeamnă pe nimeni să fumeze, însă nu atât acest lucru e însemnat aici, cât mai mult nenorocita cugetare, că în Sf. Scriptură s'ar vorbi despre fumat, ori că o pâine bine coaptă ar cuprinde religieuna. Fraților, mintea coaptă este aceea, care poate ști ce este religieuna cuprinsă în Sfintele Scripturi. Nu Elena Withe sau Miller ne vor învăța pe noi, cum să tâlcuim scripturile. Elena Withe și urmașii ei nici cel puțin Testamentul Vechiu nu-l cunoșteau. Într-o carte a lor se spune, că Adam era de o statură înaltă, iar Eva era cu puțin mai mică la stat.³⁾ Nicăiri așa ceva nu se găsește în Testamentul Vechiu. Tot în acea carte ei se întemeiază pe visurile Elenei Withe spre a dovedi, că îngerii păzesc vieața oamenilor.⁴⁾ Iată dară credința adventistă bazată pe tradiția unei femei bolnăvicioase! Ce să mai zicem de mincinosul prooroc Miller cu prorocia lui din anul 1844? Chiar adventiștii recunosc, că el a greșit.⁵⁾ Ce caută dar adventiștii să ne seducă poporul cu tâlmăcirile întunecate ale oamenilor lor de acum 70—80 ani?

Trebuie să știm, că Elena Withe în scrierile ei schimba mereu ceea ce scrisese înainte. În locul cuvintelor ei pune pe hârtie schimbările bărbatului ei și ale altora, ba fura din cărți străine, fără a spune.⁶⁾

E bine să ne dăm seama, că tocmai din cauza aceasta s'au ră-tăcit unii oameni, cari dacă țineau sfânta Tradițiune nu rătăceau.

1) Vezi broșura lor: „Cumpătarea Creștină“ din 1921 pag. 31. Cartea are 97 pagini fără a indica locul tipăririi.

2) Ibid. p. 11.

3) Vezi revista adventistă „Păzitorul Adevărului“. Anul VI. Nr. 1 din Ianuarie 1922 la pag. 10.

4) „Serviciul Ingerilor buni“ — o broșură de 40 pagini vezi p. 6.

5) Ibid. p. 17.

6) A. Pollock: „Adventismul în fața Scripturii“. Tălmăcire de D. Cornilescu București, 1920 p. 3—4.

Atunci n'ar fi vre-o 4 feluri de adventiști, 9 feluri de bapțiști și alte secte cu sutele, dacă toți ar reveni la Sf. Tradițiune. Adventiștii să nu se mai laude prin urmare, că ei țin numai la Sf. Scriptură, căci au și ei o tradiție: dela Elena Withe și Miller.

Tradițiunea noastră însă este sfântă și în desăvârșită armonie cu Sf. Scriptură. Ea nu îngăduie să punem ceva la Sf. Scriptură, sau să lăsăm ceva dintr'ansa, ci ne ajută să talmăcim chiar Cartea Cărților în locurile greu de înțeles. Duhul sfânt ne-a învățat și ne-a adus aminte de toate câte ne-a grăit Isus. (Ioan 14, 26.) La locul acesta se provoacă adventiștii zicând, că nu este iertat a învăța mai mult decât a zis Mântuitorul.¹⁾ Nălucirile Elenei Withe sunt o dovadă, că adventiștii nu țin ceea ce a zis și învățat Isus. Intortocherile făcute de adventiști sunt și ele o dovadă tot împotriva lor. Pe de altă parte noi am văzut în cuvântarea de mai înainte, că nu toate cuvintele și faptele Mântuitorului se cuprind în Sf. Scriptură. Locul acesta nici nu vorbește contra tradițiunei, căci altcum ar trebui să lăsăm la o parte și cuvintele apostolilor, cari încă au învățat. Mântuitorul, făgăduind pe Duhul sfânt, a înțeles, că Duhul sfânt nu va învăța contrar Mântuitorului, ci va aduce aminte creștinilor cuvintele Domnului. Duhul sfânt va povățui pe Apostoli și urmașii lor cum să talmăcească cuvintele Mântuitorului. Insuș Hristos a împărțășit ucenicilor săi tot adevărul, însă numai ca pe un grăunte, care avea să se răspândească tot mai mult și mai mult prin puterea Duhului Sfânt. De aceea zice Mântuitorul: Incă multe am a zice vouă, ci nu puteți a le purta acum. Iar când va veni acela, Duhul adevărilor, va povățui pe voi la tot adevărul". (Ioan 16, 12—13.) Și după acestea cuvinte zice apoi între altele: „*cele viitoare va vesti vouă*". Cele viitoare s'au rostit până la noi și se vor mai vesti. De aici învățăm, că sub inspirația Duhului sfânt a proorocit evanghelistul Ioan luptele și biruințele împărăției lui Dumnezeu pe pământ, adică luptele bisericei. In adevăr Duhul sfânt a povățuit biserica în luptele și biruințele sale. Biserica a și arătat roadele povățuirii, stabilind contra ereticilor normele de credință, dogmele. Nu se adevărește deci proorocia, că Duhul sfânt ne va povățui pe noi la tot adevărul spre a ne feri de greșeli? Proorocia se adevărește și adventiștii ar face bine să bată în retragere, pentrucă doar' cum s'ar adevări altcum proorocia? Așa a trimis Mântuitorul pe Duhul sfânt, ca numai pe adventiști să-i povățuiască? Iată dar, că chiar din cele arătate încă iese la iveală folosul tradiției, care s'a păstrat prin biserică, prin dogmele sinoadelor ecumenice, ș, a. m.²⁾ Cu toată tăria le zicem adventiștilor: Nu uitați cuvintele lui Isus: „Incă multe am a zice vouă, ci nu puteți a le purta acum“!

Adventiștii între altele se mai provoacă și la următorul loc: „Că eu știu aceasta, că după ducerea mea vor intra lupi grei întru voi, cari nu vor cruța turma. Și dintru voi înșivă se vor scula băr-

1) Semnele Timpului a. X. Nr. 4—5 p. 64.

2) Vezi mai pe larg: Bisping: Explicarea Evangheliei lui Ioan pp. 361, 382 și 383.

bați, grăind îndărătnicii, ca să tragă pe ucenici după dânșii“ (Fapt. Apost. 20, 29—30). Acest loc nu are însă nimic comun cu Sf. Tradițiune. Trebuie chiar noi să-l aducem în legătură cu locul dela Coloseni 2, 8: „Socotiți să nu vă fure pe voi cineva cu filozofia și cu înșelăciunea deșartă, după predania oamenilor, după stihiiile lumii și nu după Hristos“ ! Lupii cei grei și ceice predau lucruri omenești erau iudeii, cari după plecarea apostolului Pavel voiau să zăpăcească pe creștinii din Asia-mică zicând, că trebuie să păzească legea ceremonială a lui Moise. Invățăturile iudaice erau punctul greșit al unei filosofii omenești. Adevărata filosofie trebuie să înceapă cu Hristos și să închee cu Hristos. Adevărata filosofie o avem dela Hristos: „carele s'a făcut nouă înțelepciune“, cum zice apostolul Pavel. (I Cor. 1, 30.) Deci înțelepciunea vine din credință, iar credința este din auz, iar auzul prin Cuvântul lui Dumnezeu“ (Rom. 10, 17). Inșă tradiția e o parte a aceluia cuvânt !

Astfel prin încercările adventiștilor ajungem tot la concluziunea, că tradițiunea sfântă e necesară. De sigur o deosebim de tradiția oamenilor, iar cea omenească este tocmai la adventiști, căci este numai de vre-o optzeci de ani.

Înainte de încheerea acestei cuvântări voiu arăta, că tradiția e necesară chiar la tâlcuirea Sf. Scripturi. Sf. tradiție luminează multe momente întunecate din cele scrise. Sf. Petru spune despre scrierile apostolului Pavel, că: „sunt unele cu anevoe a se înțelege, pe care cei neînvățați și neîntăriți le răsvrătesc ca și pe celelalte Scripturi spre a lor pierzare“ (II Petru 3, 16). ¹⁾ Chiar de aici se vede, că nime nu are voie să tâlcuiască Scriptura după placul său, adică împotriva învățăturii generale a bisericei. ²⁾ Acea învățătură generală a bisericei o aflăm în Sf. Tradițiune. Pentru aceea zice marele teolog rus Macarie: „Este neapărat de trebuință a cita mărturiile tradițiunei în toate cazurile. când acelea ale Scripturei nu sunt nici destul de clare, nici destul de complete, sau ne procură materie la interpretări deosebite și la dispute... În genere, locurile din tradiție trebuie să poarte semnele originii lor apostolice“. ³⁾ Simbolul credinței, de pildă, e alcătuit după Testamentul Nou. Întrânsul se vorbește de Fecioara Maria. Noi păstrăm dogma despre fecioria Sfintei Fecioare, întemeiați și pe Sf. Sriptură, dar și pe Tradițiune, căci simbolul credinței se ține de tradiție. Dar nu numai în simbol avem dovezi despre fecioria Maicei Domnului, ci și în alte părți ale tradiției. Sf. Ambrozie de pildă zice, că: „Este cu neputință, ca Fiul lui Dumnezeu să-și fi ales de maică o femeie, care după ce l-a născut supranatural, fără bărbat, să fi consimțit a-și pierde virginitatea sa“. ⁴⁾ Sf. Scriptură adusă în legătură cu tradiția vorbește lămurit de fecioria Maicei Domnului: Ingerul spune Fecioarei, că va naște Fiu și

1) Dr. S. Stanca : „Pocăiții“ Sibiiu 1913 p. 146 și Nazarie : op. citat p. 38.

2) Bisping : Erklärung der sieben Kath. Briefe. Münster 1871 p. 272.

3) Macarie : Dogmatica. I. p. 31.

4) Macarie : Dogmatica. II p. 91.

anume pe Fiul celui de sus. Atunci Fecioara Maria îsnași zice: „Cum va fi aceasta, de vreme ce de bărbat nu știu“? (Luca 1, 31—34.) Acestea le găsim scrise în evanghelia lui Luca, unde stă scris: „Că la Dumnezeu nici un cuvânt nu este cu neputință“.

Nu este locul să dovedim pe larg credința noastră despre fecioria Maicei Domnului. Dacă adventiștii nu cred la fel cu sute de milioane de credincioși, cauza este, că au aruncat sfânta Tradițiune. Ei răspândesc nerușinata minciună, că fecioara Maria s'ar fi sălășluit într'un trup de femeie prihănit de păcatele slăbiciunilor omenești. Incassează zecimea pe spinarea celor rătăciți și apoi încearcă să lovească sfintele învățături ale bisericii noastre!

Atacurile lor nu ne pot mișca din credința sfântă întemeiată pe Sf. Scriptură și Sf. Tradițiune. De încheere le aducem aminte, că poporul nostru știe cu cine are a face. Rătăciții să se întoarcă dar la calea cea bună și să ne lase poporul nostru în pace. Mai bine să învețe istoria sfântă și să nu mai spună minciuni despre Cuvântul lui Dumnezeu. Recunosc și adventiștii, că numai în timpul lui Moisi începu cuvântul scris, dar dela crearea omului până la Moisi a existat tradiția deși nu o recunosc adventiștii.¹⁾ Să nu înghită deci 1500 de ani din istoria lumii, iar șeful adventiștilor din țara noastră să nu mai răspândească minciuna, că apostolul Pavel ar fi vorbit „de toată sfânta Scriptură la un loc“.²⁾

Sfânta Scriptura, așa cum o avem azi, n'a fost nici odată în mâinile sf. apostol Pavel. Iată cum se demască adventiștii! Și încă mai îndrăznesc a ne grăi de rău? Legea noastră este cea mai bună pentru a ne întări în credință și fapte bune. Să fim la dânsa până la ultima suflare a vieții noastre. Făcând așa, putem zice cu apostolul Iacob: „Nu grăiți de rău unul pe altul fraților. Că cela ce grăește de rău pe fratele său, și judecă pe fratele său, grăește de rău legea și judecă legea; iar dacă judeci legea, nu ești făcător legeri ci judecător. Unul este puitorul legeri și judecătorul carele poate să mântuiască și să piarză; iar tu cine ești care judeci pe altul“? (Iacob 4, 11—12.)

Am văzut cine ne judecă. Să ne facem fiecare judecata, să ne întrebăm, cum fim legea noastră creștinească, și atunci totul va fi bine, dacă ne vom îndrepta.

Amin.

1) Elena Withe : „Marea Luptă între Hristos și Satana sau între lumină și întunec“ — în prefață.

2) P. Paulini : Este Biblia Cuvântul lui Dumnezeu? p. 11.

CUVÂNTAREA XX.

— Despre sf. Icoane. —

„Voi vă închinați căruia nu știți; noi
ne închinăm căruia știm“ (Ioan 4, 22).

Fraților,

Un nobil englez, în veacul de mijloc, fu osândit la închisoare pe toată viața. Lăsase la poarta temniței orice nădejde de scăpare și singurătatea închisorii la început îl chinuia amar. Mai în urmă însă îl cuprinsese o pornire evlavioasă și paznicii de multe ori îl găseau în genunchi la rugăciune. Într'o zi ceru dela un temnicer o daltă, cu care a dăltuit pe perețele închisorii chipul lui Isus pe cruce... „Într'o zi Mântuitorul câtă spre cel întemnițat așa de duios și plin de o răbdare așa de sublimă, încât i se păru, că se întâmplase o minune și chipul căpătase viață... propriul său simțământ... se întruchipase în piatra cea rece și mohorită și aceasta îl făcea așa de fericit“.¹⁾

Istoria nobilului englez îmi vine în minte de câte ori mă gândesc la adventiști, cari necinstesc icoanele. Istoria nobilului englez arată, că un om osândit la temniță pe viață avea simțământul de a zugrăvi pe Isus. Avea unul din multele daruri, prin care omul se deosebește de dobitoc. Căci nu numai darul cuvântului, darul cântărei, darul muzicii, sunt mijloace ale proslăviei, ci și darul artei sau al picturii.²⁾ Și când cugetăm la ce grad de desăvârșire s'a ajuns pe terenul artei bisericesti, trebuie să ne minunăm de Atotputernicia lui Dumnezeu, că a dat omului și darul artei.

Adventiștii spun, că ar trebui să scoatem sf. icoane din biserici și casele noastre, căci idol sau icoană ar fi tot una! Și câte altele nu zic ei? De aceea îi vom combate.

1) Förster: Cartea Vieții pag. 104.

2) M. Calnew: Despre cinstirea sfințelor icoane. Trad. din rusește de I. P. Sf. arhiepiscop Gurie. Chișinău 1920 p. 5.

Fraților,

Icoana nu e numai un mijloc al proslăvirii lui Dumnezeu, dar ea ne trezește la credință, ne amintește de lucrările mărețe ale lui Dumnezeu. Când Evreii mergeau spre pământul făgăduinței, Moisi îi învăța să iubească pe Dumnezeu, iar cuvintele spuse lor să le lege pe mâna lor, ca să fie pururea înaintea ochilor și să le scrie pe pragurile caselor și ale ușilor. (A doua Lege 6, 5—10). Prin icoane ne arătăm iubirea către Dumnezeu, căci dacă avem la noi din dragoste chipurile Regelui, Reginei, al Prințului și Prințesei moștenitoare, datoria noastră și mai mare este: a avea închipuirea Regelui ceresc!

Pentru copii și necărturari icoanele sunt ca sf. Scriptură. Cel ce nu știe carte va citi suferințele Mântuitorului privindu-l răstignit pe Cruce. Dar fiecărui om i se poate întâmpla, că de multe ori nici nu se cugetă la patimile Mântuitorului. Cât ce vede icoana răstignirii, numai de cât își aduce aminte de patima lui mântuitoare. Aducându-ne aminte de suferințele Domnului, cădem și ne închinăm, dar nu materialului, ci Celui ce este închipuit. Așa grăiește sf. Ioan Damaschin în veacul al optulea după Hristos!¹⁾ Și noi să nu avem tihnă a cinsti sfintele icoane din pricina adventiștilor? Dar ce oare zic ei? Că idol sau icoană e tot una. Să ascultăm sf. Scriptură. Insuș Dumnezeu a deosebit sfintele închipuiri de cele nesfințite.

Când s'a adus chivotul din casa lui Aminadab, David s'a temut să bage la sine sicriul legii Domnului, căci păcătuisese în acea zi și se temea de Dumnezeu. A băgat deci sicriul în casa lui Avedara Gheteanul. „Și a șezut sicriul Domnului în casa lui Avedara Gheteanul trei luni, și a binecuvântat Domnul toată casa lui Avedara și toate ale lui“.

În cartea întâia a împăraților se vorbește, că idolul Dagon căzu cu fața la pământ înaintea sicriului lui Dumnezeu, iar mai târziu Dagon se sfărâmasese. (I Imp. cap. 5).²⁾ Cine a poruncit să se construiască sicriul legii? Insuș Dumnezeu. Unde era el așezat? În sfânta sfințitor, care era partea cea mai însemnată a templului. (Eșire 25 10, 26 33). Ce era sicriul legii: El înfățișa chipul văzut al lui Dumnezeu cel nevăzut. Când se ridica sicriul, Moise zicea către el: „Scoală-te Doamne și să se risipească vrăjmașii tăi și să fugă toți cei ce te uresc pe tine“. Iar când se așeza sicriul, Moisi zicea către sicriu: „Întoarce Doamne mii și zeci de mii întru Israel“ (Num 10, 35).

Prin urmare vedem, că însuș Dumnezeu a făcut deosebire între adevărata icoană și idol. Casa lui Avedara a fost binecuvântată, fiindcă a stat acolo sicriul legii, dar, capiștea idolului Dagon nu; nici un idol nu era însemnat de vre-un om trimis de Dumnezeu ca vrednic de cinstire. Numai adevărata icoană avea însemnarea deosebită. Deci icoană sau idol nu e tot una. Idolul a fost născocit de omul, care nu cunoaște pe Dumnezeu. Ceice nu cunoșteau pe adevăratul Dumnezeu, socoteau, că Dumnezeu este asemenea aurului sau argintului. (Fapt. Ap. 17, 29).

1) Calnev: op. cit. p. 38.

2) ibid. p. 14.

Cu toate acestea adventiștii în încăpăținarea lor nu vreau să știe de nimic. Li se pot spune cuvintele apostolului Pavel: „De i se pare cuiva, că știe ceva, încă nimic n'a cunoscut, precum se cade a cunoaște“. Asculte dar cuvintele sf. Pavel, care zice lămurit ce este idolul: „Știm, că idolul nimic nu este în lume, și cumcă nu este alt Dumnezeu fără numai unul“ (I Cor. 8 4). Și de ce zice apostol Pavel cuvintele acestea? Ca să răstoarne credința greșită, că idolii ar putea aduce omului un bine sau rău, ca să arate, că nimic nu ajută împăcarea cu jertfe a idolilor. Idolul deci este o închipuire greșită a omului păgân despre Dumnezeu și de aceea zice sf. Pavel să se înlătore idolii, căci văzuse o mulțime de idoli pe străzile Atenei. Și fiindcă idolii erau mulți, de aceea vedem pe sf. Pavel spunând, că numai un Dumnezeu este.

Acum înțelegeți, fraților pentru ce se zice și în cele zece porunci: „Să nu-ți faci ție chip cioplit, nici asemănarea vre-unui lucru din câte sunt în cer sus, și din câte sunt pe pământ jos și din câte sunt în ape sub pământ“? Și știți pentru ce se zice apoi tot acolo: „Să nu te închini acelora și să nu slujești lor, că eu sunt Domnul Dumnezeu tău...“? (Eșire XX. 4 și 5) Răspunsul e ușor! Pentru ca israiltenii să nu se mai închine la idoli, căci înainte de a zice Moise aceste cuvinte, spusese și alte cuvinte! Care sunt acelea?: Eu sunt Domnul Dumnezeu tău, cel ce te-am scos pe tine din pământul Eghiptului, din casa robiei. Să nu ai alți Dumnezei afară de mine! Chiar și după darea celor zece porunci poporul israiltean zice către Aron: „Fă nouă Dumnezei, cari să meargă înaintea noastră“ (Eșire 32) Multă vreme încă israiltenii se închinau la idoli!

Noi știm însă, fraților, că avem un singur Dzeu, că noi nu facem vițel de aur, ca să credem, că acela e Dumnezeu. Nu! Dacă avem icoane, ele înfățișază arătările adevărate ale lui Dumnezeu.¹⁾ În cartea Eșirei citim, că Evreii aveau altarul tămâierei... „Și-l vei pune în fața catapetesmei, care este peste sicriul mărturiilor, întru care mă voi arăta eu ție acolo“ (Eșire 30, 6). În cartea a treia a lui Moise citim cuvintele lui Dumnezeu către Moisi, între cari și acestea: „În nor mă voi arăta peste acoperemântul împăcării“ (Levitic 16 2). Prin urmare când sectanții se provoacă la porunca a doua, greșesc, căci acea poruncă oprește numai zugrăvirea idolilor, dar nu și a icoanelor. Insuș Moisi primește dela Dumnezeu poruncă să facă doi Heruvimi de aur vărsați (Eșire 28 18). Bine observă un învățat al bisericei noastre, că icoanele nici în Testamentul Nou nu sunt oprite.²⁾ Altcum Mântuitorul și apostolii ar fi vorbit contra lor. Apostolul Pavel în epistola către Evrei vorbește despre obiectele din cortul mărturie: cădelniță de aur, sicriul legii, năstrapa de aur, toiagul lui Aaron, Heruvimii ș. a. m. (Evrei 9.) Spune anume, că nu scrie despre ele amănunțit, dar nici nu spune, că ar fi oprit în noua lege a zugrăvi icoane. În templul lui Solomon încă erau imagini sfinte (III Imp. 6, 27—29; II Paralipomenon 3. 7—13). Isus s'a închinat în templul din

¹⁾ Nazarie: op. cit. p. 97.

²⁾ Nazarie: op. cit. p. 100 și 106.

Ierusalim, dar n'a zis către nime, că chipurile sfinte ar trebui aruncate afară din templu.

Dar adventiștii dela noi știu foarte bine, că în biserica creștină au existat sfintele icoane din cele mai vechi timpuri ale creștinismului. În cărțile lor cel puțin nu vedem, că s'ar îndoii despre aceasta, căci atunci i-am trimite la mărturiile istoriei. Ei zic așa: „închinarea... nu poate fi pusă în legătură cu chipuri sau cu semne văzute, căci la Ioan cap. 4, 23—24 se zice, că închinarea trebuie să se facă în duh și adevăr.¹⁾ „Închinarea cu adevărat nu trebuie să aibă nici fel de legături cu icoane sau lucruri văzute²⁾. Tâlcuirea sf. Scripturi n'o poate face însă adventismul. De aceea ei nu înțeleg nici cuvintele Mântuitorului cu Samarineanca. Cultul iudaic și samaritean era legat de templul din Ierusalim și de muntele Garizim. Iudeii și samaritenii acolo îndeplineau cel mai însemnat act al cultului: jertfa. Dar jertfele evreești erau numai preînchipuiri în afară; jertfele nu erau adevărul însuși. Erau numai semne, dar nu și lucrări sfinte, cum sunt sfintele noastre taine. A te închina cu duhul, însemnează a face un act sufletesc, omul să se aducă pe sine lui Dumnezeu. Aceasta închinare însă nu e legată de loc anumit. A te închina cu adevărul, însemnează, ca nu numai în afară să te închini, ci să cuprinzi în tine obiectul închinării. Jertfa cea de taină a sfintei noastre liturghii este o înfățișare (ideală) a închinării cu duhul și cu adevărul. La sf. Liturghie, Hristos cel preamărit, capul bisericei se jertfește pe sine Tatălui său ceresc, iar adunarea credincioșilor prin preotul liturghisitor aduce jertfe lui Isus. Dumnezeu este o ființă curat spirituală, deci nu este legat de un anumit loc și nu este mulțumit numai cu o închinare ce o face omul pe dinafară. Hristos voia să combată închinarea, care să făcea numai pe dinafară, și era legată numai de un anumit loc, a Evreilor. În cuvintele Mântuitorului către Samarineancă vedem deci adevărarea faptului, că jertfele evreești vor înceta și va veni vremea adevăratei închinări, cum are loc la sf. liturghie a noastră.

Nimic, dar nimic nu vorbește deci Isus contra icoanelor. Câtă vreme omul va rămâne om, nu va înceta niciodată a-și arăta și în afară simțămintele sale lăuntrice. Noi creștinii ortodocși încă nu vom înceta a cinsti icoanele de dragul adventiștilor. Isus Navi a căzut cu fața la pământ înaintea sicriului legii (Isus Navi 76). Impăratul Solomon „a stătut înaintea feții jertfelnicului împrejurul feții sicriului legii Domnului în Sion“ (3 Imp. 3, 15). Proorocul David zice: „Voi intra în casa ta, închina-mă-voi spre sfântă Biserica ta“ (Ps. 5, 7)! Tot David zice: „Mărturisi-mă-voi ție Doamne cu toată inima mea; și înaintea îngerilor (Heruvimi) voi cânta ție“ (Ps. 137, 1—2). În cortul mărturiei ardea o candelă cu untdelemn. (Eșire 27, 20—21.) Acea candelă ardea „înaintea Domnului“. Cum îndrăzniți dar voi adventiștilor, să opriți închinarea și pe dinafară? Mântuitorul în muntele Maslinilor „îngenunchind-se ruga“ (Luca 22, 41); Apostolii rugându-se și-au pus mâinile preste cei 7 diaconi (Fapt. Ap. 6, 6). Arhidiaconul Ștefan, când îl ucideau cu pietre, a îngenunchiat

1) O scurtă expunere etc. p. 20.

2) ibidem.

și a rugat pe Dumnezeu să ierte pe cei ce îl ucideau. (Fapt. Ap. 7, 60.) Apostolul Petru a îngenunchiat, s'a rugat și a înviat pe Tavita (Fapt. Ap. 9, 40).

Ce văd dar adventiștii și alți sectanți în purtarea creștinului, care stă înaintea icoanelor și se închină lui Dumnezeu? Nu este îngăduit oare a sta înaintea icoanelor? Din cele înșirate putem vedea, că ei nu pot răspunde la întrebarea noastră. Ei citează și următorul loc: „Mergi înapoia mea, Satano, că scris este: Domnului Dumnezeu-tău să te închini și lui unuia să-i slujești“ (Mat. 4, 10).¹⁾ Locul acesta nu are nici o legătură cu cinstirea icoanei. Satana dorea, ca Isus să i se închine, iar Mântuitorul îi aduce aminte de cuvintele scrise încă în cărțile lui Moisi: „De Domnul Dumnezeu-tău să te temi și lui singur să-i slujești“ (A doua lege 6, 13). Deci diavolului nu se cuvine închinare și nici cinstire! Iată dar cum scot dovezile lor! Nu cunosc Scriptura, căci dacă ar cunoaște-o, judecata lor s'ar îndrepta! Atunci nu s'ar arăta cu două fețe! Și aici este cea mai necreștinească purtare a lor. Căci în toate cărțile lor găsești o mulțime de icoane spre a înșela pe cei slabi de înger, spre a-i prinde mai ușor în cursă. Bă vin în cea mai mare contradicție cu tot ce spun despre icoane. Pe de o parte spun, că sfânta Scriptură oprește icoanele, iar pe de altă parte iată ce zic: „Icoanele sunt amintiri și simboluri sfinte, ... le dăm o întrebuintare sfântă, bine pricepută și rațională, potrivit sfintelor Scripturi.“²⁾

Ce fel de întrebuintare le dau și cum o fac aceasta, dacă Scriptura le oprește? Judecata lor e judecata omului, care nu are ce vorbi și îndrugă câte verzi și uscate. Din casele lor au scos icoanele, de creștini își bat joc, că le cinstesc și ei încă îndrăznesc a zice, că le cinstesc și ei?! Vedeți fraților, unde duce nesocotința lor! Nu știu cui să închină, dar noi știm cui ne închinăm!

Nu de ochii lumii, nu de dragul înfrumusețării, așezăm icoanele în bisericile și casele noastre. Văzându-le ne aducem aminte, că trebuie să ne îndreptăm vieața. Ele ne sunt mai scumpe ca fotografiile părinților trupești. Pentru adventiști tot una este, dar nu pentru noi, căci dacă încă în Testamentul vechiu din mijlocul Heruvimilor se arăta Dzeu (Eșire 25, 22), dacă prin Heruvimi s'au despărțit apele Iordanului (Isus Navi 3, 14—17), dacă prin sicriul legii au fost dăruitate zidurile Ierihonului (Isus Navi 7, icoanele nu pot fi simple amintiri, ca toate amintirile! „Dacă Hristos și-a arătat în templu cu zugrăviturile Lui sfinte, respect adânc, apoi cu aceasta a dat exemplul urmașilor săi, de a cinsti chipurile sfinte.

Fraților!

Mântuitorul ne-a lăsat pildă, ca să urmăm Lui! (I. Petru 2, 21). Oare facem noi așa? Să lăsăm pe adventiști și să vedem oare toți, cari ne numim creștini ortodocși, cinstim sfintele icoane?? Fără în-

¹⁾ O scurtă expunere, p. 19.

²⁾ Ibid p. 20.

cunjur trebuie să mărturisim, că mulți, mulți dintre noi numai așa vor fi adevărați creștini, dacă vor lăsa răul obicei de a înjura sfintele icoane.

Am citit despre un pictor, că zugrăvise multe icoane de ale sfinților, și icoane cari înfățișau pe Dumnezeu. Totuși nu voia să le vândă, fiindcă ele rosteau cele mai sfinte simțăminte ieșite din sufletul lui. Tot atât de scumpe să ne fie și nouă sfintele icoane și atunci credința noastră înfățișată în lumea văzută, nu este ceva lipsit de viață, ci este adevărata arătare a tot ceea ce simțim în sufletul nostru. Atunci, dar numai atunci, vom arăta, că știm cui ne închinăm și vor înceta șoaptele viclene ale răuvoitorilor sfintei noastre biserici. Să arătăm deci, că noi nu suntem stăvilarul dreptei credințe, ci următorii ei.

Amin.

CUVÂNTAREA XXI.

— Ce cred adventiștii despre stăpânire? —

„Tot sufletul să se supue stăpânirilor celor mai înalte. Că nu este stăpânire fără numai dela Dumnezeu și stăpânirile care sunt, dela Dumnezeu sunt rânduite“. (Rom. 13, 1.)

Un luptător neobosit al bisericii noastre, un harnic slujitor la altarul Domnului, seamănă pe adventiști cu șarpele sunător din ținuturile sălbatece ale țărilor călduroase. Acel șarpe are un șir de inele osoase, care sună plăcut, când merge șarpele. Cei ce au cunoștință de sunetele șarpelui, se feresc de el, dar cei ce nu au cunoștință de ele, cad jertfă veninosului târător.¹⁾

Ei bine, asemănarea aceasta se potrivește de minune, mai ales când ascultăm glasul adventiștilor în privința datoriiilor către stăpânire. Ei tipăresc cărțile și reviste, în cari spun, că îndeamnă la supunere către stăpânire, dar glasul lor e ca sunetul șarpelui cu inele osoase. Aceasta o voi dovedi în cuvântarea ce urmează.

Fraților,

În toate publicațiunile adventiste întâlnim numele Elenei Withe, prorocița lor. Iată de pildă ce scrie această prorociță, ale cărei vederi adventiștii le-au tradus în românește: „Când prigonirile înțetă și creștinismul păși în curțile și palatele regilor, atunci simplitatea umilită alui Hristos și a apostolilor săi fu schimbată cu podobeale și mândria preoților și a domnitorilor păgâni; în locul pretențiunilor lui Dumnezeu fură puse teoriile și tradițiile omenești. Pretinsa pocăință alui Constantin cel Mare, pe la începutul secolului al patrulea, provocă mare bucurie, iar lumea îmbrăcată cu aparența dreptății intră în biserică. Acum lucrarea stricăciunei făcu progrese foarte repede. Păgânismul, care în aparență părea învins, fu biruitor. Spiritul său stăpânea biserica. Invățăturile, datinile și superstițiile

1) Protoiereul Ene Dimitrescu: „Combatarea Adventiștilor“. Ploești, 1920 p. 39.

safе, fură alipite la credința și adorarea către Dumnezeu a preținșilor urmași ai lui Hristos¹⁾ Față de această hulă adusă la adresa Sf. Constantin, e destul să ne aducem aminte de marele episcop Eusebiu al Cesareei, care a văzut cu ochii pe marele împărat și a scris istoria vieții lui. Acest episcop spune despre Constantin: „Ori în ce parte mă întorc, ori spre răsărit, ori spre apus, ori de privesc cerul, sau pământul, mi-se înfățișează imaginea acestui principe“. Deja tatăl său se închina adevăratului Dumnezeu. Constantin își dote bine seama, că ar fi cea mare slăbiciune de a se închina idolilor și se hotărî a adora pe Dumnezeul lui Constanție, părintele său.²⁾ După vedenia ce a avut-o cu Sf. Cruce, a ascultat de glasul preoților, cari i-au spus, că vedenia ce i-s'a arătat, este semnul nemuririi și al biruinței ce purtase Fiul lui Dumnezeu asupra morții. Constantin începe apoi să citească Sf. Scriptură cu multă dragoste. Nu-i mirare, dacă faptele lui erau isvorâte din învățăturile sfinte. Pe cei închiși în temnițe îi libera, pe săraci îi ajuta, iar pe preoți îi cinstea, cum se și cuvine unor slujitori ai Domnului. Odată chemă la masa sa mai mulți slujitori ai altarului. Preoților li se părea, a nu avea decât de înjosit și de desprețuit în hainele lor și în fața lor. Însă în loc de a privi exteriorul, el (împăratul) privea în ei Majestatea suverană, în cultul căreia ei erau atașați prin ministerul lor.³⁾ Pentru ce vorbesc dar adventiștii de podoabele și mândria preoților? Nu vedeți, că la tot pasul batjocuresc pe sfinții slujitori ai altarului? Dar ce rău văd adventiștii, în faptele creștinești ale marelui împărat? Au doar le-ar pare mai bine, ca Sf. Constantin să nu fi rechemat acasă pe cei isgoniți pentru că n'au jertfit idolilor. Cei surghiuniți în ostrovuri îndepărtate să fi rămas acolo toată viața? Creștinul să nu poată ocupa o direcție publică, iar averile răpite să fi rămas răpitorilor? Nu așa era voia lui Dumnezeu, hulită de adventiști! Prin Constantin cel mare au isbutit toți creștinii să scape de surghiuniri. Cei surghiuniți în insule, cum însuș Constantin zice, au scăpat de grozavele pustietăți și întorcându-se acasă, au gustat plăcerile nevinovate ale împreună viețuirii cu rudele lor. „Aș fi foarte mahnit, ca să se poată zice, sau să se poate crede, că cineva a viețuit în frică sub domnia mea“. ⁴⁾ Așa grăiește marele împărat, servitor al lui Dumnezeu!

Cât de pătrunzătoare sunt cuvintele marelui iubitor de Dumnezeu, când dispune, ca moștenirile martirilor și mărturisitorilor, în lipsă de rudenii, să fie ale bisericilor! „Morții nu vor fi mânhiți de a avea de moștenitoare pe aceia, pentru care ei s'au expus la tot felul de primejdii“. ⁵⁾ Episcopul Eusebiu istorisește, că împăratul a zidit biserică mareață în Ierusalim, înfrumusețată cu mai multe biserici capitalele provinciilor, iar dacă apoi a ordonat să se dărâme templele idolești ale păgânilor, aceasta a ajutat mult la lățire creștinis-

1) „Marea luptă între Hristos și Satana“ p. 27.

2) Eusebiu de Cesareea: Istoria Bis. p. 345.

3) Ibid. p. 351.

4) Ibid. p. 373.

5) Ibid. p. 375.

mului.¹⁾ Prin măsurile luate contra ereticilor deasemenea s'a lătit adevăratul creștinism, căcieretici mulți s'au întors la dreapta credință. „A oprit în mod absolut de a jertfi idolilor, de a consulta ghicitorii, de a înălța statui...“ și altele.²⁾

Toate învinuirile adventiste cad, ca pleava din arie, care se ridică o clipă dela pământ, iar apoi cade acolo, de unde a plecat. Mărturie adevărată despre Constantin ne dă și scriitorul bisericesc Sosomen, care era avocat și astfel adventiștii pot primi cele ce le spune. Reținem numai aceste cuvinte din Istoria lui Sosomen: „Biserica înfloria în timpul domniei lui Constantin, și se desvolta din zi în zi“.³⁾

De ce îndrăznesc adventiștii să se mai laude, că ei învață la supunere către stat? Nu spun adevărul, ci vorbesc cu două tășuri. Un predicator al lor din București scrie următoarea minciună: „Bisericele creștine-abătute dela Evanghelie și unite cu statul, începând dela Constantin cel Mare, au crezut, că prin persecutarea și uciderea credincioșilor Evangheliei, ei fac un serviciu lui Dumnezeu. Cu cât vor ucide mai mulți eretici, cu atât își vor asigura dela Dumnezeu plată mai mare“.⁴⁾ Tot ce învață ei este întemeiat deci pe scrierile prociței mincinoase Elena Withe. Ba vin chiar în contradicere cu ceea ce spun. Constantin și urmașii — zice alt predicator adventist — au luat măsuri pentru oprirea cultului creștin.⁵⁾ Dar să fim bine înțeleși! Adventistul care zice acestea, vorbește cu ceva mai înainte că măsurile luate erau legi „contra sectelor“! Cum se oprea dar cultul creștin? Recunosc prin urmare chiar adventiștii, că nu adevărații creștini erau urmăriți, ci sectanții! Pe de altă parte le pare rău, că creștinii „au aprobat interzicerea cultului păgânilor“.⁶⁾

Sectanții nostri se țin foarte patrioți! Confundă pe împărații păgâni cu cei creștini și nu se împacă de loc cu gândul, că de ce s'au făcut și împărații creștini! Aruncă în mod sfidător următoarea învățătură: Acela, care calcă porunci și decrete omenești, cari vin în contradicție cu poruncile lui Dumnezeu, nu comite nici un rău regelui sau guvernului.⁷⁾ Dar nu este oare un lucru care se referă și la Dumnezeu pomenirea morților, cari și-au jertfit vieța pentru unirea tuturor Românilor? S'au întâmplat cazuri, că adventiștii n'au voit să prăznuiască ziua eroilor, nici ziua de 10 Mai în cadrul cultului lor! Este oare fapta lor în conglăsuire cu învățăturile Sf. Scripturi? Ei vor zice, că nu ascultă de porunci venite de sus în privința aceasta și totuși mai propagă patriotismul?

1) Ibid. p. 471.

2) Ibid. p. 439.

3) Sosomen: „Istoria Bisericească“. Trad. de Iosif Gheorghian. București, 1897 p. 12.

4) „Semnele Timpului“. București, 1921 Nr. 9—11 p. 143.

5) Ibid. p. 138.

6) Ibid. p. 138.

7) Ibid. p. 139.

Ce patriotism învață? Iau de bani buni ceea ce zice un neamț sau un hulitor al bisericeii ortodoxe și răspândesc următoarele: În Rusia pe vremea țarilor era oprit a trăi Evanghelia așa precum era propovăduită de Hristos și Apostoli... „Orice suflet iubitor de adevăr și legalitate a răsuflat profund, când s'a răspândit vestea, că țarismul cu toți urzitorii săi s'a prăbușit“. ¹⁾ Așadar de ce vă bucurați voi adventiștilor? Vă mai lăudați cu patriotismul? Este vai și amar de dragostea, cu care ei cercetează trecutul neamului și al bisericeii, pe care îl batjocuresc în modul cel mai necuviincios: „Dacă în România n'au fost prizoniri în trecut, aceasta din cauză, că pe atunci n'au fost credincioși, cari să creadă numai cele poruncite de Dumnezeu“. ²⁾ Nici că se poate, fraților, o sfidare mai mare a istoriei bisericeii neamului românesc! Ei nu se uită decât cu dispreț la vremile trecute ale bisericeii noastre, care cu toate minciunile adventiste, a avut cele mai luminoase pagini. Să ascultăm ce zice marele istoric Nicolae Iorga, cel mai mare învățat al neamului nostru:.... „Mitropoliții, episcopii, egumenii, și așa de adesea ori și smeriții călugări ori umilii preoți de mir au dat poporului, ei singuri aproape, toată învățătura, au înzestrat neamul cu o limbă literară sfântă, cu o artă în legătură cu gustul și cu nevoile lui, au sprijinit statul fără să se lase a fi înghițiți de dânsul, au călăuzit neamul pe drumurile pământului fără a-și desface ochii dela cer și au ridicat mai sus toate ramurile gospodăriei românești, — dând istoriei noastre cărturari, caligrafi, sculptori în lemn, argintari, oameni de stat, ostași, mucenici și sfinți“. ³⁾

Iată cum se spulberă minciunile adventiste, cari voiesc să tragă o dungă neagră peste istoria bisericeii noastre, una cu a neamului românesc!

Intr'una din cuvântările mele am mai arătat, că ei numai astfel de învățături nu samănă, cari să poată duce la închegarea și consolidarea statului. „Pacea nu va fi asigurată decât prin venirea adevăratului Prinț al Păcei, atunci când toți nelegiuții vor pieri; când împărățiile acestei lumi vor fi măturate ca pleava din arie în timpul verei“. ⁴⁾ Și aceasta o spun adventiștii de ziua a șaptea! Deci nu se pot desvinovăți, că ar fi mai patrioți ca adventiștii, cari se numesc unii pe alții studenți biblici. Iată ce învață și aceștia: „Domnia pământului se va pune în mâinile lui Hristos de Iehova... pentru săvârșirea acestei mari misiuni, e necesar ca mai întâi să se răstoarne guvernele națiunilor“. ⁵⁾

Ori câte tabere au adventiștii, vedem, că își strâng mâna ca să indemne pe căi piezișe contra stăpânilor! Cartea de cântări a adventiștilor încă e plină de vorbe cu dedesubturi:

1) Ibid. p. 141—142.

2) Ibid. p. 145.

3) N. Iorga: *Istoria Bisericii Românești* — prefață.

4) Vezi: *Cuvântarea II*.

5) „Planul Divin al Vârstelor“. Pag. 260.

„Vezi în nori El vine iară,
Cel pe cruce răstignit....

.....
Orice ochiu îl vede acuma
Glorios și luminat, —
Se 'ngrozesc omorîtorii
De acest rege încoronat“.¹⁾

Mărturisirea de credință a adventiștilor este în cea mai mare contradicție cu învățăturile lor de până acum. Acolo se spune, că ei înlesnesc stăpânirii cârmuirii și se roagă chiar pentru stăpânire!²⁾ Este vai și amar de înlesnirile ce le fac ei stăpânirii. Dar e lucru dovedit, că bunăoară în Germania după izbucnirea războiului, adventiștii s'au desbinat în două tabere și unii au acuzat pe ceilalți, că nu-și fac datoria către patrie. Adventiștii de războiu cer statului german să ia cele mai aspre măsuri față de adventiștii cari nu au voit să ia parte la războiu. Războiul i-a despărțit deci pe adventiștii germani în două, pentru că unii spuneau, că și în vreme de război trebuie ținută ziua Sâmbetei și porunca a șasea.³⁾

Să ne oprim aici și să facem mărturisirea, că o lege, care desparte pe tema războiului, este primejdioasă. Nu poți învăța azi așa, mâine altcum, într'o carte într'un fel, iar în altă carte 'altfel. Cel ce face, așa nu are supunere către țară și stăpânire.

Față de asemenea încercări nu ne este îngăduit a lăsa nici o clipă să ni-se atace „credința noastră cea dimpreună“, cum zice apostolul Pavel (Rom 1).

Sf. Ioan Gură de Aur zice: „Dacă vi s'ar întâmpla vre-odată ceea ce să nu se întâmple, de a fi duși în țara Perșilor, sau a Schiților, sau a altor barbari, și a fi împărțiți câte doi sau trei prin cetățile de acolo, și deodată ați vedea pe unul din frați sosit acolo, gândește-te câtă mângâiere ai avea de aici“.⁴⁾ Noi Românii am fost împărțiți până nu de mult și alătura cu moartea nu dorim să ajungem iar timpurile acelea, cum ar vrea dușmanii neamului nostru. Noi nu putem să ne luăm după rătăcirii venite între noi, căci adventistul, sub motiv, că trebuie să asculte mai mult de Dumnezeu, decât de oameni, lovește în cele mai sfinte comori ale neamului și bisericii noastre.

Fraților! Nu ne este îngăduit să fim nepăsători față cu asemenea încercări! Nu adventistul știe să judece în oare-care caz, că ce avem să facem cândva, căci el tâlcuește cum îl taie capul, iar când refuză o datorie către stat, aduce motivul, că așa dictează Sf. Scriptura. Dar

1) „Imnuri Creștine“ — cântări adventiste.

2) „O scurtă expunere“ p. 58.

3) „Telegraful Român“ din Sibiu Nr. 55 dela 28 Iulie 1922.

4) Chrisostom: Explicarea Epistolei către Romani. Traducere de Th. Athanasiu. București 1906 pag. 27.

Cartea Cărților nu învață ca dâșii. Când apostolul Pavel scrie către Romani, cuvintele dela începutul acestei cuvântări, voiește să arate că „Hristos a introdus legile sale nu cu scopul de a răsturna ordinea obștească a statului, ci în scop de o mai bună îndreptare. Apostolul Pavel arată, că cei ce se supun stăpânirii, se supun lui Dumnezeu. Buna ordine, pacea într'un stat se asigură prin stăpânitor, el respinge pe inamic, împiedică răsvrătirile și neînțelegerile turburătoare. Despre cei ce se află în diregătorii să nu spui bunăoară că ei își fac rău slujba, ci să ai în vedere mai ales, că diregătoriile sunt necesare; așa a rânduit Dumnezeu să fie conducători. Așa explică — pe scurt — Sf. Ioan Gură de Aur cuvintele apostolului Pavel.¹⁾ E mai presus de orice îndoială, că Ioan Gură de Aur a știut ce însemnează, că împăratul Constantin cel Mare s'a creștinat. A cunoscut acel sfânt oameni, cari au vorbit cu marele împărat; a pătruns adânc Sf. Scriptură, dar nu s'a gândit vr'odată, că guvernele națiunilor ar trebui răsturnate. A avut înaintea ochilor săi, ca și toți bărbații luminați ai bisericei, că Mântuitorul a zis: „Dați înapoi dar cele ce sunt ale Chesarului, Chesarului, și cele ce sunt ale lui Dumnezeu, lui Dumnezeu“ (Luca 20, 25 Mat. 22, 21).

Este o datorie, ca să avem supunere către stăpânire și precum iudeii prin aceea, că plăteau dare împăratului roman, nu erau împiedicați a-și face datoriile către Dumnezeu,²⁾ tot așa nici azi nu e oprit nime a fi bun creștin prin aceea, că e dator a-și face datoriile către stat.

Cât privește războiul este adevărat, că Sf. Scriptură nu îndeamnă la războiu, dar să nu uităm între altele următoarea asemănare: un ucenic al lui Hristos trebuie să se lupte cu toate puterile, ca să nu cadă în mreaja inamicului său declarat, care este diavolul; Mântuitorul zice: „Care împărat, mergând să se lovească cu alt împărat la războiu, au nu șezând întâi se sfătuește de va putea cu zece mii să se întâmpine cu cela ce vine asupra lui cu douăzeci de mii“? (Luca 14, 31). E la mîntea omului, că atunci, când ești atacat, trebuie să te aperi și chiar din asemănarea auzită se poate scoate concluzia, că sectanții, cari nu prind arma în războiu, comit cel mai mare rău contra statului. Unii adventiști refuză prinderea armei și în vreme de pace.

Citim în cartea Înțelepciunii lui Solomon „că înfricoșat lucru este, când însuș răutatea mărturisește și vinovățește“ (cap. 17 v. 19). Noi suntem și vom fi departe chiar și cu gândul de a ni-se potrivi aceste cuvinte. Dimpotrivă: precum zice apostolul Pavel (Fapte 24, 16) ne nevoim ca fără poticnire știință să avem către Dumnezeu și către oameni pururea“.

De aceea să ne iubim țara, căci ea este pământul în care ne-am născut, stropit cu sângele părinților noștri; iubirea părinților amintirile copilăriei, tradiția, legile, obiceiurile, libertatea, istoria și legea

1) Hrisostom: op. cit. p. 382 și urm.

2) Dr. Franz Pözl: Kurzgefasster Commentar zum Evangelium des heiligen Lucas. Graz 1887 p. 323.

100
noastră ne leagă de țara scumpă românească, de care numai moartea
ne poate deslipi. Să iubim această țară potrivit învățăturilor sfinte
ale bisericii ortodoxe și trebuie să amuțescă glasurile bârfitorilor.
Avem datoria sfântă să îndreptăm pe cetățenii cei răi, cari sunt mai
răi decât cei ce ucid pe mamele lor, căci acestia se fac numai pe ei
orfani, dar cetățeanul rău sapă mormântul patriei, mama milioaneilor
cetățeni. Bunul Dumnezeu să încununeze cu succes munca noastră.

Amin.

CUVÂNTAREA XXII.

— Zecimea adventiștilor. —

„Au nu știți, că ceice lucrează cele sfinte, din biserică mănăncă? Și cari slujesc altarului, cu altarul se împărtășesc?“ (I Cor. 9, 13.)

Fraților,

Alexandru cel Mare, până nu ajunsese împărat, avea obiceiul să spună, că se teme, ca nu cumva tatăl său Filip să cucerească totul și lui să nu-i mai rămână nimic de cucerit. Altă întrebare este, ce fel de râvnă avea Alexandru cel Mare. Voim să spunem numai, că și jumătate din râvna aceluia împărat, luată în înțeles bun, ar face și face mult pentru cucerirea de suflete pentru Evanghelia lui Hristos.

„Vrednic este lucrătorul de plata sa“ (Mat. 10, 10) — zice Mântuitorul. De aceea orice râvnă creștinească trebuie să fie răsplătită. Apostolul Pavel ne spune lămurit, că propoveduitorul Cuvântului nu este oprit a primi dela credincioși cele trebuincioase pentru hrana sa. (I Cor. 9 v. 7 și urm.)

Apostolul grăiește, că cel ce merge în armată, unde întâmpină fel și fel de primejdii, nu se hrănește din ale sale; cel ce sădește vie se nutrește din roadele ei, iar cel ce paște turmă se nutrește din laptele ei. Sf. Ioan Gură de Aur tălmăcește minunat cuvintele Apostolului Pavel: „Apostolii erau și ostași și păstori și lucrători, dar nu de pământ, nici păstori de turme necuvântătoare, sau ostași răsboindu-se în războaie pământești, ci peste ființe cuvântătoare și războiul lor era îndreptat contra demonilor“.¹⁾

Un slujitor la Altarul Domnului semănând în suflete cele duhovnicești, seceră roade trupești, dar credincioșii primesc mai mult decât dau, căci cultivătorii de pământ ceea ce seamănă, aceea și culeg.²⁾ Dar poate vreți dovezi și mai însemnate, spre a Vă convinge de adevărul, că preotul trebuie să fie răsplătit pentru munca sa?

1) Comentariile sau Explicarea Epist. I către Corinteni“ (Trad. de T. Athanasiu. București 1908 p. 275.

2) *ibid.* p. 277.

Ascultați atunci cuvintele dela începutul cuvântărei mele. Dar ascultați proba cea mai puternică, pe însuș Mântuitorul: „Să nu aveți aur, nici argint, nici bani la brăele voastre, nici traistă în cale, nici două haine, nici încălțăminte, nici toiag, că vrednic este lucrătorul de hrana sa și în oricare cetate sau oraș veți intra, cercetați cine este între dânsul vrednic și acolo să rămâneți până când Veți ieși“ (Mat. 10, 9—11). Cu alte cuvinte, apostolii, cari prin predica mântuirii și minunile lor dau oamenilor bunuri sufletești și trupești, ca servitori săraci ai săracului Invățător, să nu aibă grije de cele necesare pentru traiu, căci le vor primi dela aceia, cărora le predică evanghelia.¹⁾

Dar nu trebuie să mai aduc dovezi. Căci înșiși adventiștii încă recunosc, că cel ce predică cuvântul Domnului, trebuie răsplătit. Numai cât el sunt șireți, ba am putea zice: fățarnici: Ei, ca să poată strânge zecimea, adecă a zecea parte din tot ce câștigă fiecare adventist, se țin mai mult de Testamentul Vechiu. Ca și când preoția lui Hristos ar fi una cu cea din legea veche. Spre a seduce mai cu iscusință pe cei puțin înțelegători ai lor, fac deosebire între zecime și daruri. Dar iată de ce fac ei deosebirea: spre a spune, că zecimea este obligat a o da fiecare, dar darurile nu. Cu alte cuvinte ale lor, lucrul stă așa: „Credincioșii pentru întreținerea lucrării da predicarea Evangheliei, trebuie să întoarcă lui Dumnezeu partea Sa — zecimea — din cele date lor de Domnul. Neîndeplinirea acestei datorii este numită furt și înșelătorie, comise față de Dumnezeu și atrage blăstem. Îndeplinirea în mod conștiincios aduce binecuvântare, rodire și belșug“.²⁾

Vorbele lor sunt curate amenințări bazate pe locuri din Testamentul Vechiu, pe care în interesul lor le mențin, spre a stoarce a zecea parte din tot ce are fiecare adept. (Geneza 14, 18—20; Lev. 27, 30 și Num. 18, 21). Înainte de toate se fac a nu ști, că în Testamentul Vechiu nu este vorba numai de zeciuală, ci și de alte daruri.

Poporul da preoților bani, dar nu a zecea parte (Num. 3, 46—51), ca răscumpărare a celor ce trec peste numărul leviților. Aceștia primesc pâine și vin (A doua lege 18, 1—5) și restul jertfelor etc. Este adevărat, că leviții primeau zeciuală! Dar de ce? Fiindcă iată ce zice Cartea Numerilor: „Că zeciuielile fiilor lui Israel, care vor aduce Domnului dar, le-am dat leviților ca parte, pentru aceea am zis lor: între fiii lui Israel nu vor moșteni moșie“ (Num. 18, 24). Deci locul acesta ar trebui să-l înțeleagă cei ce încă și azi încassează zecimea. Locul spune lămurit, că leviții pentru serviciul din cortul mărturiei, în loc de pământ, primesc zecime. Aceasta era la Evrei, căci acolo s'a împărțit pământul după anumit sistem și acolo n'au primit preoții pământ. Dar în creștinism ce rost are să vii și să ceri tocmai a

1) F. Pözl: Kurzgefasster Commentar zum Evangelium des heiligen Matthäus. Graz 1900 p. 169.

2) „O scurtă Expunere“ p. 55.

zecea parte? Poate fiindcă adventiștii cred, că având aproape aceeași credință cu Evreii, trebuie să aibă și aceleași obiceiuri! Cine le poate lua masca de pe obraz?

De ce însă nu aduc predicatorii adventiști zeciuială lui Dumnezeu din zeciuiala primită dela aderenții lor? Doar' și levitii aduceau prinos Domnului din toate ce primeau! (Num. 18, 26—29.) La aceasta ei nu pot răspunde cu nimic. Doar' jertfele își aveau locul lor în Vechiul Testament.

Totuși le mențin. Doar de acolo fac propaganda contra noastră, ca prin aceea tot mai mult să încasseze. Și ca nimeni să nu-i știe câți bani au, iată întocmirile lor: „Zecimea și darurile trebuie, potrivit celor orânduite, predate casierului comunității regulat și dacă se poate chiar lunar. *Ca să se uite cineva în registrul zecimei, nu-i este permis decât numai pentru sine, nu și în rubricile celorlalți membri. Nici informații verbale despre zecimea altuia nu sunt permise. Numai presbiterul (conducătorul) comunității, președintele câmpului sau imputernicitul său sunt îndreptățiți să ia informații, sau să-și arunce privirea în acest registru.*” Așa vorbesc ei din cuvânt în cuvânt în memoriul adresat Ministerului Cultelor și Artelor în anul 1921 (Nr. 8499 ministerial).

Pentru ce nu tipăresc ei această învățătură a lor, ca lumea să-i poată mai bine cunoaște? Ar trebui să și-o răspândească printre aderenți și atunci ar apare în adevărata lumină cine sunt predicatorii adventiști. Vedeți, biserica noastră are alte întocmiri, acolo nimic nu e secret, căci are loc controlul cel mai larg. Dar adventiștii, deși — precum am văzut — recunosc, că primesc zecime și daruri, în o revistă nu se rușinează a arunca minciuna, că „religiunea evanghelică a adventiștilor nu obligă pe nici un adept al ei să plătească anumite taxe la naștere, la botez, la ziua întâi a fiecărei luni, la cununie, la înmormântare și la nici o altă ocazie în tot cursul vieții omului“.¹⁾

Nu este locul să-i vedem în lumină, ci numai în umbră. Da, căci am văzut doar' ce amenințări aruncă asupra celor ce nu plătesc zecimea! Un mare învățat zice, că nici medicului nu-i este îngăduit să nu spună adevărul celui ce se află pe patul de moarte. Acesta, dacă își cunoaște seriozitatea situației, poate să mai adreseze cuvinte de mângâiere celor rămași în viață.²⁾ Bolnavi de moarte sunt adventiștii cu sufletul și dacă predicatorii lor nu le spun adevărul, îl spunem noi, ca cei slabi să se întărească și să revină la viața creștină a bisericii noastre! Cercetați deci, adventiștilor, ce se face cu banii voștri!

Istoria este martoră, că Românii „totdeauna și-au respectat cultul lor și au susținut pe reprezentanții religiei cu cele trebuitoare vieții lor zilnice... Cu cât țările Românilor au fost mai aspru cercate și amenințate, când de Unguri și Poloni, când de Tătari și Turci, cu atât domnitorii Țărilor și fruntașii lor s'au oțelit mai mult în pa-

1) „Semnele Timpului“ 1921 Nr. 9—11 p. 175.

2) Fr. Foerster: „Lebensführung.“ Berlin 1920 p. 67.

triotismul lor, punând țara sub protecția religiei lor străbune... Dacă strămoșii noștri, așa zișii boeri din secolul al XIV, XV, XVI, XVII și al XVIII, nu ar fi lăsat Bisericii românești, religiei neamului, atâtea edificii și averi, noi n'am fi fost în timpul regenerării noastre în stare a dovedi cu fapte, că pământul Românilor este al lor și de drept și de fapt. N'au dat streinii nimica la biserica română¹⁾

În timpul războiului ruso-turc (1806—1812) preoții și diaconii din ținuturile mărginașe au fost înjugați cu boii, împreună cu locuitorii a trage tunurile rusești peste Dunăre. Preoții erau despoiați de cărțile lor bisericești pentru neplata birului, pentru că nu aveau bani, iar când le scoteau, trebuia să plătească mult, fiindcă atunci cărțile erau rare și scumpe. Un singur preot român nu și-a trădat, cu toate acestea, țara lui, ci s'a supus statului și bisericii. Știa, că-i Român prin sânge și îndură toate asupririle, așteptând în răbdare o stare mai fericită!²⁾

Acestea sunt simple frânturi din istoria preoției din țările române și dacă ar fi să arătăm lipsurile și suferințele îndurate de preoții români sub stăpânirea maghiară, ar trebui să ne referim la toate cărțile ce s'au scris pe tema aceasta.

Ne oprim însă aci pentru a protesta cu toată tăria contra aceloră, cari nu știu altceva, decât să ne ponegrească biserica și neamul. În lumea întreagă vor fi preoți lacomi, dar nu vă aduceți aminte de cuvintele Mântuitorului: „Pe scaunul lui Moisi au șezut Farizeii și Cărturarii. Deci toate câte vor zice vouă să păziți, păziți și faceți, iar după lucrurile lor nu faceți, că ei zic și nu fac?“ (Mat. 23 2—4). Nu am și nu pot avea nici eu smeritul slujitor al altarului, decât povața Mântuitorului. De câteori deci judecă cineva pe slujitorii altarului, cuvintele Domnului să ne fie răspunsul. Iată ce zice și sf. Ioan Gură de Aur: „Nu din faptele ce a făcut dascălul, ci din vorbele ce le-ai auzit dela dânsul și nu le-ai îndeplinit, din acestea zic, Dumnezeu îți va scoate vinovăția.“³⁾

Bunul Dumnezeu să povățuiască spre calea bisericii noastre pe cei depărtați de dânsa. Spre aceasta se cere, ca fiecare să fie adevărat creștin, să fie drept față cu sine însuși și atunci precum urmează noaptea zilei, urmează să fie drept și față cu biserica sfântă, care ne-a luminat trecutul și ne va asigura și viitorul.

Amin.

1) C. Erbiceanu: „Chestiunea stărei materiale a clerului creștin în genere și a celui român din Regatul României“ în revista: „Bis. Ortodoxă Română“ Nr. 10 din 1890 p. 776.

2) *ibid* p. 776.

3) „Comentariile Epist. II. către Corinteni“ Trad. de T. Atanasie. București 1910 p. 284.

CUVÂNTAREA XXIII.

— Cântările baptiștilor. —

„Bucura-se vor buzele mele când voi cânta Ție, și sufletul meu pe care l-ai mântuit.“ (Ps. 70, 26.)

Fraților,

Așa grăia oarecând împăratul David. Cuvintele acestea pare că le-am auzi astăzi rostindu-se din partea acelor sectanți, care se numesc baptiști. Pe ei nu-i mai mulțumesc cântările bisericilor din care au fugit. Mîntea lor a iscodit ceva nou, crezând că farmecul nouății va atrage pe mulți.

Dar au uitat oamenii aceștia, că dacă cineva voește să ajungă până la măiestria adevărată, trebuie să urmeze după mării măiestri, care au dat dovadă de pricepere în lumea sufletului. Și pe alt teren, bunăoară, al picturii, cine vrea să fie adevărat pictor, are să ia ca model pe un Michelangelo și pe alții, iar nici decum pe cei ce nu știu altceva decât să zugrăvească simple case și placarde. Baptiștii nu vor să știe însă nimic. Au găsit câțiva rătăciți și în țara noastră și mergând cu mare sgomot din sat în sat, cu orice preț caută să răspândească rătăcirea. „Să se rușineze și să lipsească cei ce clevesc sufletul nostru; să se îmbrace cu rușine și cu înfruntare!“ De ce însă le spunem aceste cuvinte ale psalmistului?

Pentru ca să cunoașteți ce însemnează a te face baptist, voi arăta pe scurt cum cred ei, că trebuie lăudat Dumnezeu prin cântări. Doi fii rătăciți ai neamului nostru în uitarea de sine cea mai dure-roasă, au tradus în limba română o carte de cântări ungurească.¹⁾ În precuvântarea cărței nu se sfiesc a spune minciuna, că poporul nostru nu are cântări pentru înălțarea sufletului. Apoi se laudă, că ei au ales cântări frumoase nu numai în privința conținutului, ci și a melodiei.

Ah, fraților, ce întristător este pentru creștinul și românul adevărat să citească toate aceste laude ale lor. În aceea carte o cântare

¹⁾ „Cântările evangheliei.“ Traducere de Mihai Brumar și Vasile Berbecar. Budapesta 1913, p. 480.

este pusă pe melodia imnului național maghiar.¹⁾ În o altă cântare neamul românesc este sfătuit să nu mai lupte pentru libertate, căci „în zădar sunt toate“.²⁾ Găsim și o cântare a sclavilor de galeră maghiari și un psalm maghiar.³⁾ Dar se găsesc în aceea carte și alte cântări, care de loc nu se potrivesc cu ființa noastră de creștini și români și totuși bapțiștii laudă cântările lor.

Continuând cu alte nepotriviri ale lor, amintim, că una din cântări este compusă de un țigan din orașul Johannesburg (Africa), cu numele Gipsy Smith. El spune, că frații lui s'au dus în cer, iar apoi zice: „Acum din cer semn îmi fac mie“.⁴⁾ Și să nu credeți, că n'ar mai fi și alte lucruri ciudate în cântările baptiste: Iată de pildă ce cuprinde o cântare: „Când Domnul de lucrător te chiamă, chemarea lui n'o lepăda; căci locul tău gol altu 'l cuprinde, pierzi cerească plata ta“.⁵⁾ Alte ciudățenii: ascultați o cântare despre apă:

Apă curată-i bine a bea
De ea nici când nu ti-i îmbăta } Și eu zic așa.
Că-i așa de când e lumea
Așa-i și eu zic așa!
Cui îi sete apă bea numa
Și eu zic așa!

Ea vara te răcorește } Și eu zic așa.
Și iarna te încălzește }
Ea sângele nu îl strică
Așa-i și eu zic așa!
Și inima-i tot veselă
Și eu zic așa!⁷⁾

Alta: „toți îngerii plâng, că Isus a murit“.⁶⁾ Și încă una: „Fiind noi părăsiți de prieteni, și cu suspine în suflet, oh atunci Isus ne este Preot, rege și profet“.⁸⁾

Și acum să stăruim puțin asupra ființei bapțiștilor dela noi, judecându-i după nenorocitele cântări ale lor. Înainte de toate o spunem cu mâhnire, că ei s'au lepădat de cântările religioase compuse de oamenii iubitori de Dumnezeu ai bisericei ortodoxe a Răsăritului. Au crezut, că fac bine, când primesc ceea ce a compus un țigan fără nici o pregătire și alții cu numele de Palmer, Stein, Weis, Braun, Klein, Gruber, Walfisch, Landberger și așa mai departe. Cine a mai auzit de numele acestea? Oare dela cântecele lor scâlciate ne vine

1) op. cit. p. 46.

2) op. cit. p. 256.

3) op. cit. p. 257 și 324.

4) op. cit. p. 479.

5) op. cit. p. 384.

6) ibid. p. 177.

7) ibid. p. 88.

8) ibid. p. 49.

mântuirea? Oare dela melodia imnului național unguresc a venit mântuirea noastră ca români? Dar nu ținem minte, că ungurii nu ne-au dat voie să cântăm imnul nostru național românesc nici în vieața de toate zilele? Nu putem deci merge alături de oameni, cari cântă după imnul unguresc până și în adunările, în cari ar fi chemați sa laude pe Dumnezeu!

Dar vai, numai laudă nu se aduce lui Dumnezeu prin felul de arătare al bapțiștilor. Căci a îndemna un popor să nu mai lupte pentru libertate, cum fac bapțiștii — însemnează a încerca să-i răpești cele mai sfinte drepturi. Da, fraților, însemnează a dori sclăvie aceluia popor și oare nu în sclăvie a fost o parte a neamului nostru?

Bapțiștii unguri au știut unelti ca tovarășii lor români să-și îndemne frații a nu mai lupta pentru sfânta libertate. Dar n'au isbutit și nici că puteau să isbutească. Căci învățătura vicleană n'a avut puterea să ne miște din loc. Noi aveam biserica moșilor și strămoșilor noștri, care ne-a oțelit voința în mijlocul tuturor valurilor turburi și primejdiioase ale trecutului. Biserica noastră a știut să ne convingă de adevărul, că darul cel de sus nu-și trimite binefacerile sale, decât numai atunci, dacă este întâmpinat de învierea lăuntrică numită *voință*.¹⁾

Un mare cugetător al veacului de mijloc, aflându-se pe patul de moarte, fu întrebat de sora sa, ce are să facă ea înainte de toate spre a fi fericită. A răspuns acel înțelept: „Volește și vei fi fericită!“ Noi am voit, fraților, am luptat și azi vedem, că nu sunt înzadar toate, cum zic bapțiștii.

Înțelege oricine ce însemnează a asculta de glasul acestor bapțiștii ai bisericii și neamului nostru.

Am amintit, că în cartea lor de cântări se mai spune, că cel ce nu ascultă de Domnul, nu se poate mântui, locul lui rămâne gol și i-l ocupă altul. Aceasta e o mare erezie. Dacă cineva ascultă de Domnul, se mântuiește, deci locul lui nu rămâne gol. Ar urma dar, ca altul numai atunci să poată fi mântuit, dacă rămâne vre-un loc gol? Nu, așa ceva învață numai bapțiștii. Ori să împacă chiar mintea cu gândul, că ar sta undeva în Sf. Scriptură scris, că omul de aceea să asculte de Domnul, ca nu cumva să-i ocupe altul locul? Nici aceasta nu ne învață Sf. Scriptură! Ea ne spune între altele: „Celce va crede și se va boteza, se va mântui, iar celce nu va crede, se va osândi.“ (Marcu 16, 16.) „Cel ce nu iubește pe Domnul nostru Isus Hristos, să fie anatemă.“ (I Cor. 16, 22.) „Că va să vie Fiul Omului întru slavă Tatălui său, cu îngerii săi, și atunci va răsplăti *fiecăruia după faptele lui*.“ (Mat. 16, 27; Rom. 2, 6.)

Nicăiri nu se vorbește în toate aceste locuri, precum nici în altele, că locul celui osândit ar rămâne gol și l-ar cuprinde altul.

Cartea de cântări a bapțiștilor, precum văzurăm, mai zice: „Toți îngerii plâng, că Isus a murit“. Cei patru evangheliști nu vorbesc nicăiri, că după moartea lui Isus ar fi plâns îngerii. Evanghelistul Luca scrie, că cei ce urmau Mântuitorului spre locul răstignirei, plângeau. Aceasta

1) Foerster: „Lebensführung“ p. 14.

însă a fost înainte de moartea lui Isus și nu îngeri plâneau, ci „mulțime multă de norod și de femei“ (Luca 23, 27).

Ce să zicem în sfârșit despre credința baptistă, că Isus numai atunci ne este preot, rege și proroc, când suntem părăsiți de prieteni? O asemenea nesocotință nici nu are nevoie de combatere. Dar în ce legătură aduc baptiștii întreita chemare a Mântuitorului, când vorbesc de părăsirea prietenilor? Mărturisim, că nici o legătură nu găsim. Evanghelistul Luca vorbește, bunăoară, de... „Isus Nazarineanul... bărbat proroc, puternic în lucru și în cuvânt înaintea lui Dumnezeu și a tot norodul“ (24, 19). Mântuitorul s'a născut rege (Is. 9 6—7), a fost rege în vremea înjosirii sale (Ioan 18, 37) și s'a arătat ca rege în starea sa glorioasă (Mat. 28, 18); (Efes. I. 21—22)¹⁾.

Fraților,

Dacă ar fi să cercetăm pas de pas cântările baptiste, am putea scoate la iveală o mulțime de rătăcirii, care de care mai păcătoase.²⁾ Nu cercetăm deci mai departe cartea lor, întocmai precum nici dintr'un butoiu cu oțet nu trebuie să gustăm până la fund, ca să ne convingem, că este oțet într'ânsul. În locul cântărilor baptiste ar fi mai bine să asculte cineva o muzică lipsită de armonie a unor meșteri fără de pricepere, căci acea muzică ar displace pe o clipă urechilor, însă cântările vântură învățături, cari înveninează sufletul. Din cântările lor nu se desprinde căldura și simplitatea evanghelică. Ele conțin rătăcirii iar o rătăcire, nu poate să însenineze sufletului omului cu mintea întreagă, chiar dacă este cântată. Muștrări mari ar trebui să aibă toți aceia, cari într'un moment de nesocotință au crezut, că e bine să nu mai cânte „Sfinte Dumnezeule“ sau „Hristos a înviat din morți“, după melodia și cuvintele sfintei biserici dreptmăritoare a răsăritului!

Glăsul nostru se îndreptează către dâșii și-i chiamă să revină în sânul bisericii noastre, care i-a învățat să preamărească pe Dumnezeu din vârsta fragedă a copilăriei. Pustiul și uscăciunea, care s'a strecurat în sufletele lor, vor pieri atunci și întunerecul de jos va fi biruit de binecuvântarea luminei de Sus.

Amin.

1) Macarie: Dogmatica II. p. 211.

2) Cântările baptiste au fost retipărite în anul 1923 sub titlul: „Cântările Sionului“, pe 654 pagini, — eliminând imnul maghiar.

CUVÂNTAREA XXIV.

— Botezul baptiștilor. —

„Drept aceea mergând învățați toate neamurile, botezându-i pe ei în numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh“
(Mat. 28, 19).

Fraților,

Poetul german Enric Heine, pe când privea odată o biserică frumoasă din Belgia, a zis: „Timpurile acelea au avut dogme, noi avem numai păreri. Însă cu păreri nu se pot clădi biserici“. Caracterul omului încă este ca o biserică pompoasă, care este zidită în sufletul omului, însă o astfel de biserică se poate zidi în suflet numai cu adevăruri nerăsturnabile iar nicidecum cu simple păreri.¹⁾

Marele învățat, care întrebuițează asemănarea aceasta spune apoi, că slăbiciunea cea mare a creșterii de azi este tocmai lipsa de adevăruri nerăsturnabile. Întrebuițând asemănarea la scopurile cuvântărilor noastre, putem zice cu toată tăria, că primejdia unei bune creșteri religioase zace în mulțimea de păreri rătăcite, pe care răuvoitorii noștri încearcă să le răspândească în sânul bisericii noastre. Păreri rătăcite au ei despre sfânta taină a Botezului. Deci le vom arăta și le vom combate cu energie, căci nu prin păreri de tot felul, ci prin credință nestrămutată mergem pe drumul biruinței.

Fraților,

În cartea, care cuprinde mărturisirea de credință a baptiștilor, sunt tipărite în românește următoarele cuvinte: „Noi credem și mărturisim, că *comunitatea* este datoare să îndeplinească botezul orânduit de Domnul Hristos...“²⁾ Dar fraților o comunitate este compusă din mai mulți membri, căci altcum nu este comunitate. Ar însemna dar, ca fiecare membru al comunității să poată îndeplini botezul. Așa ceva însă noi nu învățăm, ci baptiștii și cei de o pănură cu ei. Un predicator baptist cu numele Spurgeon, la care baptiștii țin ca la un

1) Fr. W. Foerster: „Erziehung und Selbsterziehung“. Zürich 1921 p. 14.

2) „Mărturisirea Credinței precum și constituirea Comunităților Creștinilor Botezați (baptiști). Editura C. Adorian. București. Fără an p. 14. Broșura s'a tipărit și în anul 1923 în editura: „Farul Mântuirii“.

sfânt, zice următoarele: Botezul amintit în Sf. Scriptură poate fi împărțit de un om celuiialt om.¹⁾ Așadară după bapțiști e destul ca cineva să fie om, să aibă cap, urechi și așa mai departe, ca să poată săvârși botezul.

Bapțiștii, ca și alți sectari de sute de feluri, au înlăturat cinci dintre cele șapte taine și au rămas numai cu Botezul și Cina Domnului. Ceea ce însă învață în legătură cu aceste două taine, este o curată bătaie de joc. Noi, ca adevărați creștini, nu putem să ne abatem dela dreapta credință și astfel învățăm, că săvârșitorii sfintelor taine sunt numai episcopii și preoții sfințiți, cărora Mântuitorul le-a dat puterea de a săvârși sfintele taine.

Însuș Dumnezeu stabilește încă în Vechiul Testament, că numai preoții sfințiți pot atinge lucrurile sfinte. Ceata lui Core, Dan și Aviron s'a răsvrătit asupra lui Moisi și Aaron, însă toți cei ce au luat cădelnițe și au tămâiat, au fost pedepsiți cu moartea. Numai cei din seminția lui Aaron puteau să tămâieze înaintea Domnului și de aceea răsvrățitorii au murit mistuiți de foc. Iar când adunarea fiilor lui Israil a cârtit pentru aceasta, se începuse mare pierdere în popor, căci au murit patrusprezece mii șapte sute de oameni, afară de cei ce au murit pentru Core. (Numerii cap. 16).

Dacă în Testamentul Vechiu numai preoții aveau voie să atingă lucrurile sfinte, cu atât mai vartos trebuie să fie așa în Testamentul Nou, unde lucrurile sunt mai sfinte și mai desăvârșite. Nu este și nici nu poate să fie o preoție universală. Ce este drept, Sf. Petru vorbește de „rod ales, preoție împărătească, neam sfânt“ (I Petru 2, 9) dar cuvintele nu trebuie luate din literă în literă. Ele sunt a se înțelege așa, că fiecare creștin poate aduce jertfe sufletești, adică laude și mulțumiri lui Dumnezeu. Creștinul prin vieța lui aleasă vestește bunătățile Celui ce l-a chemat pe el dintru întuneric la lumină, precum zice acelaș apostol, în acelaș loc. Și nu trebuie să uităm, că ceea ce a zis Sf. Petru despre creștini, a zis Dumnezeu prin Moisi despre Evrei: „Și voi veți fi mie preoție împărătească și neam sfânt“ (Moisi 19, 6). Este însă știut sau cel puțin ar trebui să știe și sec-tanții, că nici pe departe n'au avut toți Evreii putere preoțească, ci numai Aaron și urmașii lui. De aceea cetim în Testamentul Nou: „Și nimeni singur nu-și ia lui-și cinstea, ci cel chemat de Dumnezeu, ca și Aaron“ (Evrei 5, 4).

Am putea aduce și alte locuri din Sf. Scriptură (Rom. 12 4—8; I Cor. 12, 5; Efes. 4, 11) spre a dovedi, că învățătura noastră este cea adevărată. Dar ce credeți, pentru ce aducem noi toate dovezile acestea? Pentru a se vedea limpede, că biserica noastră totdeauna a stat pe temelie Sf. Scripturi, când a oprit dela săvârșirea tainelor pe cei ce nu au intrat în cinul preoțesc. Numai la taina botezului face excepțiune din motivele ce le vom vedea. Accentuăm aici și aceea, că sfinți părinți ai bisericei de câte ori s'a născut îndoială asupra valabilității tainelor, au cercetat, dacă săvârșitorul era sau nu din cinul preoțesc. Toți aceia, cari au învățat altcum, erau excomunicați sau declarați eretici.

1) Charles Haddon Spurgeon: „Haus-Postille“. 52 Predigten. Hamburg, 1892 p. 660.

Nici că putea să fie altcum. Într'o țară, de pildă, dacă e bine organizată, nu toți sunt egali în ranguri și afacerile generale și de interes obșteșc nu este chemat fiecare a le îndeplini la fel. Țara are legi, cari spun fiecăruia ce are să facă după rangul său. Biserica este împărăția lui Dumnezeu pe pământ, condusă după legi divine și astfel ea nu poate lăsa cele mai sfinte așezăminte pe mâna tuturor nechemaților.¹⁾ Totuși tocmai la taina botezului biserica noastră face o deosebire, pe care nu o fac de loc bapțiștii și anume, că îngăduie și laicilor a boteza în caz de necesitate absolută.²⁾ Și e bine așa, căci fiecare trebuie să se împărtășească de taina aceasta și astfel în cazuri de absolută necesitate admite și pe laici la săvârșirea ei, bunăoară în primejdie de moarte. Biserica noastră are orânduirii precise în privința aceasta și dispune, ca dacă un copil trăiește după ce a primit botezul dela un laic în grabă, prin cufundare și în numele Sf. Treimi, preotul e dator să îndeplinească în urmă partea aceea din rânduiala botezului, pe care nu a săvârșit-o laicul.³⁾ Biserica noastră are norme, care pedepsesc pe clericii, prin a căror vină cineva moare nebotezat (Can. 134 dela Cartagena). Dacă vina este a unui laic, acesta nu se poate împărtăși trei ani.

Bapțiștii însă nu au nici o normă în privința aceasta. La ei botezul se săvârșește de-a valma de către oricare. Deci toți aceia, cari nesocotind în slăbiciunea minții lor botezul adevărat primit dela biserica noastră ortodoxă, se lasă din nou botezați, comit un păcat foarte mare, din două puncte de vedere. Întâi, botezul renaște din nou (Ioan 3, 3—6) spală toate păcatele (Fapt. 2, 18; Efes. 5 25—27) dă omului aceiaș dreptate, ce o avea în starea nevinovăției (I Cor. 6, 11). Botezul ne face fii ai lui Dumnezeu și membrii ai corpului lui Hristos, adică ai bisericii. (Gal. III. 26—28, I. Cor. 12, 13.) Botezul ne face moștenitori ai vieții vecinice (Marcu 16, 16). Dacă prin urmare el ne renaște spre viața spirituală, pune asupra fiecăruia din noi o pecete neștearsă. Pecetea aceasta rămâne, chiar dacă ar săvârși cineva după botez mii de păcate. Este ca și la nașterea naturală, când fiecare primește forma și figura sa hotărâtă, pe care o primește numai odată, căci numai odată se naște.⁴⁾

Să nu se lase deci nimeni amăgit de gălăgia, cu care bapțiștii botează încă odată pe creștinii deja botezați în regulă! Botezul închipuește moartea Mântuitorului și prin botez suntem înmormântați împreună cu El (Rom. 6, 4; Col. 2, 12). Deci, fiindcă Domnul odată a murit, o singură dată trebuie se ne botezăm în numele Sf. Treimi, căci toți, cari se botează a doua oară, răstignesc din nou pe Domnul nostru Isus Hristos. (Evrei 6, 4—6)!⁵⁾ Așa grăește Sf. Ioan Damaschin. Așa ne învață sfânta Scriptură, că avem: Un Domn, o credință, un botez (Efes. 4, 5). Așa ne-am învățat a roști în simbolul credinței,

1) Katolikus Ágazatos Hittan de Dr. I. Katschthaler. Trad. din latinește de Dr. I. Kiss, vol. IV. Budapesta p. 117—118.

2) Macarie: Teologia Dogmatică Tom. II. p. 442.

3) Macarie: ibid. p. 442.

4) Episcopul Melhisedec: Biserica Ortodoxă în luptă cu protestantismul. În Biserica Ortodoxă Română a. XV 1891 p. 140; vezi și Macarie op. cit. p. 429.

5) Macarie: II p. 431.

că mărturisim un botez întru iertarea păcatelor și dela această mărturisire de credință nici apa, nici focul, nici moartea nu poate să ne abată. Dacă totuși s'a ivit câte un rătăcit, acela n'a fost oare în măsură să știe, că cine are și cine nu are dreptul să săvârșască taina botezului? De bună seamă unii ca aceștia nu se pot desvinovăți cu nimic. Mântuitorul va zice la rostirea judecării fiecărui rătăcit: „Au n'ai știut, că am zis către apostoli: „Drept aceea mergând învățați toate neamurile, botezându-i pe ei în numele Tatălui și al Fiului și al sfântului Duh“?

Nimic, dar nimic nu vor avea de zis toți rătăciții, cari se fălesc a cunoaște Scriptura, care ne mai spune, că Petru a vorbit mulțimei într'o zi de Rușalii și s'au botezat trei mii de oameni! Sf. Apostol Pavel zice: „Botezat-am și casa lui Ștefana, iar mai mult nu știu să fi botezat pe altcineva“ (I Cor. 1, 6). Episcopii și preoții sunt însă urmașii apostolilor, deci botezul dat de preoții bisericii noastre are valoare deplină. Botezul bapțiștilor însă este dat de persoane, cari nu sunt urmași ai apostolilor și pe lângă aceasta se dă într'o formă, care e în contradicere cu ființa tainei celei sfinte și nu se dă tuturor celor chemați la mântuire. Despre acestea voi vorbi, Fraților, în cele următoare. De încheere, îngăduiți-mi a Vă ruga să fiți cu luare aminte asupra glasului bisericii noastre, care prin preoți păzește sufletele. Știți bine, că păzitorul, dacă vede primejdia, e dator să sune trâmbița (Ezech. 33), spre a da semn poporului. Glasul bisericii noastre este destul de lămurit. Nimeni nu-i poate aduce învinuirea: „Că trâmbița de va da glas fără de semn, cine se va găti la războiu“? (I Cor. 14, 8).

De aceea Vă îndemnăm pe toți prin cuvintele apostolului Pavel: „De vreme ce sunteți râvnitori duhurilor, spre zidirea bisericii să căutați, ca să prisosiți“ (I Cor. 14, 12).

Amin.

CUVÂNTAREA XXV.

— Forma botezului. —

„Au nu știți, că ori câți întru Isus Hristos ne-am botezat, întru moartea lui ne-am botezat. Împreună cu el ne-am îngropat prin botez întru moarte; ca în ce chip s'a sculat Hristos din morți prin slava Tatălui, așa și noi întru înnoirea vieței să umblăm“. (Rom. 6, 3—4.)

Fraților,

Un preot a fost învinuit odată de credincioșii săi înaintea episcopului, că le vorbește despre una și aceeași materie de mai multe ori. Deci au rugat pe episcop, să îndrume pe părintele lor a le mai ține și altă predică. Episcopul întrebă atunci pe acei credincioși: Spuneți-mi, fiilor, despre ce Vă vorbește mereu părintele vostru sufletească?

— Nu știm Prea Sfințite Părinte, dar totdeauna ne ține aceeași predică.

— Voi îndruma deci pe părintele vostru, să Vă țină mai departe acea predică, până când o veți învăța!

Fraților, dorința mea ar fi, ca să Vi se predice despre aceste cuvinte ale apostolului Pavel, până ce veți înțelege fiecare cuvânt. Aș face din parte-mi, ca și lucrătorul de mine, care nu se lasă până ce nu scoate și cel din urmă bob de aur dintr'o bogată vână de aur.

Apostolul Pavel, prin cuvintele dela începutul cuvântărei mele, arată două efecte ale botezului: iertarea păcatelor și renașterea din nou. Botezul prin cufundare simbolizează, că omul cel vechiu a murit în noi în urma morții lui Hristos și se naște în noi omul cel nou în urma Invierei Domnului. Cufundarea și ridicarea din apă este deci și un simbol al morții și Invierei Domnului. Prin botez devenim membrii ai corpului mistic al lui Hristos. „Mădulări suntem ale trupului lui, din carnea lui și din oasele lui“ — zice apostolul Pavel (Efes. 5, 30). În moartea Mântuitorului toți ai săi au murit, adică în fiecare aderent al său a murit omul cel vechiu, iar în învierea Lui,

a înviat fiecare după omul cel nou. Dacă însă am murit împreună cu Hristos, am fost și înmormântați împreună cu El și înviem împreună cu Dânsul ca oameni noi.¹⁾

Sf. Ioan Gură-de-aur zice, că după cum la Hristos a fost crucea și mormântul, iar apoi învierea, acelaș fapt se petrece și cu noi la botez. Însă Mântuitorul a murit în corp și a fost înmormântat, dar moartea noastră este aceea a păcatului. Precum însă Hristos a înviat, așa să credem și despre noi în legătura cu botezul, căci prin botez s'a omorât păcatul, a înviat dreptatea și apucându-ne de o altă vieță, aceasta este o înviere pentru noi.²⁾

Cred, Fraților, că acum înțelegeți pentru ce în biserica noastră asupra celui botezat se aplică întreită afundare. În lucrarea, ce se săvârșește de preotul botezător, trebuie să fie ceva, ce arată adevărul, că botezul figurează moartea, înmormântarea și învierea Mântuitorului. Intreita afundare este o regulă apostolică, pentru că zice cano-nul al 50-lea apostolic: „Dacă cineva nu face întreita cufundare . . . să fie exclus“. De ce? Pentru că o singură cufundare însemnează nu-mai moartea Domnului, iar nu și înmormântarea și învierea.³⁾

Doar orice semn este o lucrare, care produce o iconă în sim-țurile noastre. Însă semnul întreitei cufundări are un înțeles adânc, el nu este un semn de toate zilele și în afară de ceea ce vedem cu ochii, ne duce cu gândul la înțelesul tainic al botezului. Fericitul Augustin zice: Când vedem fum, știm, că de desupt este foc când auzim vocea unei ființe omenești, cunoaștem starea ei sufletească. . . Soldatul cunoaște de pe sunetul trâmbiței ce are să facă.⁴⁾ Tot așa întreita cufundare în apa botezului își are însemnătatea ei. Pe lângă cele expuse ea mai arată, că botezul se face în numele sfintei Treimi. Sf. Ioan Damaschin zice: Botezul prin cufundarea de trei ori repetată arată, că Domnul a rămas trei zile în mormânt.⁵⁾ Intreita cufundare arată deci mai bine înțelesul Sf. Botez.

Dar ce i-a făcut pe baptiști să se laude cu numele lor? Toc-mai faptul, că ei săvârșesc botezul prin o singură cufundare, că nu admit și stropirea, iar pe prunci nu îi botează, îi face să se încreadă. Predicatorul Spurgeon zice: Tocmai numele nostru arată, că în legătura cu botezul nu consimțim în unele privințe cu marea majori-tate a creștinilor.⁶⁾ Pe lângă, că baptiștii cufundă numai odată în apă pe cel ce se botează,⁷⁾ nu admit de loc stropirea.

Fraților! Acestea sunt amăgiri ale unor negustori ordinari. Este dovedit, că în Viena un baptist cu numele Carol Glatt împărțea bancnote de câte o mie coroane celor ieșiți din baia baptistă.

1) Bisping: Erklärung des Briefes an die Römer. Münster, 1870 p. 198—9.

2) Explicarea Epistolei către Romani, p. 152—3.

3) Macarie: Dogmatica II. p. 418.

4) Katschthaler: op. cit. p. 14.

5) Macarie: II p. 423.

6) Spurgeon: op. cit. p. 660.

7) Mărturisirea credinței baptiste, p. 14.

Fraților! Pentru biserica noastră ortodoxă este foarte ușor răspunsul în privința stropirei. Regula generală a bisericii noastre este, că botezul se săvârșește prin cufundare și numai la nevoie admite stropirea. O admite, bunăoară, la botezarea celor în vârstă, pe cari preotul mai înaintat în ani nu are putere a-i cufunda în apă. O admite în caz de primejdie a vieții celui ce se botează, apoi când numărul celor ce se botează este foarte mare, când nu este apă suficientă la dispoziție ș. a. m. d.

Cuvântul botez este de origine greacă: Baptismos, baptisma, baptisis, ceea ce însemnează cufundare sau orice fel de spălare. De aici au luat bapțiștii numele lor și se laudă în lung și lat, că numai și numai ei au botez adevărat. Se laudă, că se întemeiază numai pe Sf. Scriptură și nu se sfiesc a spune, că nu-i doare capul ce zice cutare sinod, biserică sau oare-care părinte bisericesc.¹⁾ Ca și când în sinoadele bisericii noastre ortodoxe nu ar fi fost vorba numai de cuvântul lui Dumnezeu, ca și când sfinții mari dascăli ai bisericii n'ar ști ce este Cuvântul lui Dumnezeu!

Lauda bapțiștilor nu-și are de loc rostul, căci tot ei zic, că se bazează numai pe Sf. Scriptură, ca toți protestanții.²⁾ Inșă chiar bapțiștii recunosc, că unii din protestanți chiar și contra sfinței Scripturi protestează.³⁾ Ce e mai mult, unii protestanți, de pildă queckerii, înlătură cu totul taina botezului. Totuși bapțiștii zic, că ei se bazează pe Sf. Scriptură, ca toți protestanții! Pentru ce dar nu învață la fel toți? Pentru ce fiecare are altă numire și crede despre botez cum îl taie capul? Predicatorul Spurgeon se laudă, că n'are nevoie nici de tălmăcirea unui sfânt părinte! Atunci voind a dovedi înțelesul cuvintelor: „Și botezându-se Isus, îndată a ieșit din apă“, (Mat. 3, 16) de ce se provoacă la părerile teologilor învățați pe care nici nu-i numește cu numele? Despre unul zice Spurgeon, că este teolog foarte învățat.⁴⁾ Chiar reproduce o părere a celui teolog necunoscut, spre a încerca să dovedească părerea lor! Ei bine, această procedură a bapțiștilor este cât se poate mai josnică. Nu le trebne părerea sfinților părinți ai bisericii noastre, dar totuși vin cu păreri dela teologi necunoscuți! Mai ținu-se ei deci numai de sf. Scriptură?

Iată cum o tălmăcesc în privința formei botezului. În Faptele Apostolilor (cap. 2 v. 41) se spune, că Petru în ziua Rusaliilor a cuvântat către mulțime. „Deci ei cu dragoste primind cuvântul lui, s'au botezat și s'au adăogat în ziua aceea suflețe ca la trei mii“. Cine poate crede, că apostolul Petru sau chiar apostolii să fi botezat trei mii de oameni, bărbați și femei, într'o singură zi? În ziua aceea, atât înainte cât și după botezul celor trei mii de oameni, s'au mai întâmplat și alte lucruri. Deci nu a fost timp fizic ca să se poată boteza prin cufundare atâta lume! Așa este logic, după cele scrise

1) Spurgeon: op. cit p. 662.

2) Spurgeon: op. cit. p. 663. vezi și broșura lor: „Bapțiștii și Biblia“ — București 1923 — scrisă de Ion R. Socaciu.

3) Spurgeon: Ibidem.

4) Spurgeon, p. 664.

în Faptele Apostolilor. Ce zic însă bapțiștii? Că apstolii n'au botezat, ci încă atunci ar fi încredințat pe alții ca să boteze. Au putut fi o sută de persoane, care au primit încredințarea să boteze; apoi cei botezați mai întâi, au putut și ei boteza pe alții, iar aceștia pe alții și așa mai departe.¹⁾

Născocirea aceasta numai din capul unui baptist a putut răsări, căci nicăiri nu se vorbește în sf. Scriptură de 100 botezători ai celor trei mii. Nu e de loc serios să spui, că 100 persoane au botezat încă o sută, apoi cele două sute încă două sute și așa mai departe, căci în felul acesta toți se fac botezători. Mai observăm însă aici, că cei botezați așteptau întru învățătura apostolilor“. (Fapt. 2, 42.) De ce nu așteptau și în învățătura botezătorilor numeroși, născociți de bapțiști? Pentru că nu erau acei botezători și nu ne putem închipui botezători adevărați, cari să nu aibă și darul propoveduirii, căci dacă ar fi fost, mulțimea i-ar fi așteptat și pe ei. Iată deci, că trebuie admisă stropirea!

Când Pavel și Sila se aflau în temnița din Filippi, s'a botezat într'un ceas al nopții păzitorul temniței! Cine poate crede, că a putut fi așa de multă apă în temniță, ca păzitorul să fi fost cufundat în apă cu toată familia sa? Trebuie să înțelegem deci, că tot stropire a fost și în cazul acesta.

Să ascultăm și mărturia sf. Ciprian, care a fost învățat și mare dascăl al bisericii în veacul al treilea după Hristos. În biserică era datina, că cei greu bolnavi și cei ce se aflau pe patul morții, erau botezați prin stropire. Din cauza aceasta un oarecare Magnus înțrebă pe sf. Ciprian, ce să creadă despre botezul acelor persoane? Sfântul a răspuns, că darul lui Dumnezeu nu poate fi schimbat și slăbit prin nimic. Să nu să turbure nimeni, că oare bolnavii sunt a se stropi sau cufunda la botez, când primesc grația divină, căci zice Sf. Scriptură prin proorocul Ezechiel: „Și voi stropi peste voi apă curată și Vă veți curăți de toate necurățiile voastre“ (cap. 36,25).²⁾

Mare este puterea lui Dumnezeu și acordă dreptatea sa și aceluia, care se botează pe patul de moarte sau fiind în boală grea. Cufundarea, ce e drept, simbolizează mai bine moartea Mântuitorului, dar biserica noastră admite numai la nevoe stropirea, convingere adâncă având, că în cazurile rare ale stropirii, corpul omului oarecum tot sub apă ajunge.

Datori suntem cu toții, să scoatem și învățăminte folositoare în legătură cu cele vorbite despre taina sfântului botez. Noi toți, care ținem, că suntem botezați cu adevărutul botez, nu putem vedea decât cu strângere de inimă, că sectanții prind în mreajă lor și botează încă odată, dând chiar și bani acelora, cari au primit odată botezul, ca și noi. Suntem 12 milioane de creștini ortodocși în această țară și nu ne este îngăduit a lăsa, ca o mână de oameni să-și bată joc de sfânta noastră credință. Nu ne este îngăduit să suferim răul între noi. Să cugetăm, ce ar fi fost de noi și de biserica noastră, dacă și Dumnezeu ne-ar fi lăsat în știrea noastră, cufundându-ne

1) Spurgeon, p. 668.

2) Migne: tom. III p. 1147 și urm.

tot mai mult și mai mult în mizeria păcatelor? Poate cineva să se obicinuiască, cu orice, dar Atotputernicul Dumnezeu nu va lăsa, ca omul să nu fie un membru al împărăției sale, iar lumea să nu fie lumea lui. Să ne aducem aminte, că dacă neamul acesta a avut atâția fii, cari și-au dat viața pentru noi, nici o clipă nu trebuie să uităm, că ei au avut o credință. Avem și noi destul de muncit în ogorul neamului și al bisericei. Să muncim, ca să ne facem vrednici de jertfa lor și să nu ni se poată aduce învinuirea, că n'am știut păstra credința, pentru care au răposat moșii și părinții noștri.

Din toate cuvântările noastre de până acum se poate întrezări scopul de a arăta, că biserica noastră este cea adevărată. Aceasta o dovedim față de secte, dar mai sunt și alte biserici, care pretind, că ele sunt cele adevărate. Să știm deci, că emulația dintre biserici nu este o chestiune de avere sau de putere, ci este între altele și o chestie de morală și de viață.¹⁾ Un mare păgân a zis odată: „Cercetați viața creștinilor, și dacă ei trăiesc tot așa ca și noi, atunci să nu vă spargeți capul așa mult cu dâșii“.

Sectanții nu zic așa. Ei spun, că duc o viață mai creștină de cât noi și căercă să fure sufletele. De aceea în toate faptele noastre să avem grije, ca nimeni să nu găsească poticnire. Avem biserica maică a noastră a tuturor. Nici o desvinovățire nu putem avea la dreapta și ultima judecată. Domnul ne va judeca și conștiința o vom avea de mărturie.

Amin.

1) Ravasz László: „Látások könyve“. Beszédok, Elmélkedések. Cluj, 1917 pag. 233.

CUVÂNTAREA XXVI.

— Botezul pruncilor. —

„De nu se va naște cineva din apă și din Duh, nu va putea să între întru împărăția lui Dumnezeu.“ (Ioan 3, 5.)

Fraților,

Cuvintele acestea ale Mântuitorului se referă și la prunci pentru că și ei sunt născuți ca Adam și pentru a dobândi fericirea cerească, trebuie să se renască din nou. Zice sf. Apostol Pavel, că toți mor întru Adam (I. Cor. 15, 22) și dacă Domnul Isus Hristos din dragostea sa nemărginită către oameni a murit pentru toți, „iată dar toți au murit.“ Mântuitorul a murit deci și pentru prunci (II Cor. 5, 15). „Și pentru toți au murit, ca cei ce viază să nu mai vieze loru-și, ci celui ce a murit pentru ei și a înviat“ (2 Cor. 5, 15).

Cei ce viează pot să fie însă numai aceia, cari se nasc din apă și din Duh, căci numai așa pot ajunge în împărăția Cerurilor. Și pruncii se numără între ei, căci Mântuitorul, când a vorbit de renașterea din apă și din Duh, n'a făcut nici o deosebire.¹⁾

Cuvintele începătoare ale cuvântărei arată și adevărul exprimat de fericitul Augustin, că păcatul strămoșesc este ceva general.²⁾ Altcum Mântuitorul n'ar fi legat întrarea în împărăția cerurilor pentru toți oamenii de renașterea arătată mai sus. De altcum tot Sf. Scriptură zice: „Precum printr'un om a întrat păcatul în lume și prin păcat moartea, așa la toți oamenii moartea a trecut“ (Rom. 5, 12). „Prin greșala unuia întru toți a întrat osândirea“ (Rom. 5, 18). Numai botezul poate șterge păcatul original al pruncilor.

Ar fi deajuns și cele de până acum spre a dovedi rătăcirea sectanților, cari nu botează pruncii. Voi urma însă cu dovezile, ca să arăt nelegiuirea cea mare a acelor reformatori lipsiți de minte. Căci prin taina botezului ne vorbește Dzeu: încredințați-mi Mie acest prunc! Trebuie să-i încredințăm lui Dzeu, căci Tatăl Ceresc i-a iubit înainte de voi, părinților; când în sufletele voastre plutea încă întu-

¹⁾ Melhisedec: „Biserica ortodoxă în luptă cu protestantismul“ în Bis. ort. Română a. XV 1891 p. 140.

²⁾ Pözl: Commentar zum Evangelium des hl. Johannes, Graz 1887, p. 75.

nerecul de dinaintea zidirei, Dumnezeu a văzut deja fața pruncului, i-a cunoscut zâmbetul și i-a numărat perii capului. Incredințați lui Dumnezeu pe pruncii voștri, căci a arătat lumii grația sa în leagănul din Vitileem, ceea ce s'a făcut și pentru fiii voștri; a câștigat iertarea păcatelor noastre pe crucea Golgotei, asigurându-o și pentru copii; a dăruit vieată vecinică prin învierea din morți, păstrându-o și pentru prunci. Botezați pe pruncii voștri, căci și pentru dânșii a asigurat Dzeu împărăția sufletească, va face ca și buzele lor să rostească rugăciuni către Tatăl Ceresc, spre a înăbuși cuvintele de durere, ochiului lor va da lumină isvorită din razele răspândite de Făcătorul și Ziditorul a toate... Totul face Dzeu pentru copii, cum a făcut și pentru voi părinții! Botezați deci copii!!!

Dar cum? Să fie adevărat, ce zic bapțiștii, că Sf. Scriptură nu vorbește și nu admite botezul copiilor? Nu, căci între cei trei mii, cari s'au botezat cu ocaziunea predicei lui Petru, au trebuit să se afle și copii. Doar Petru chema pe toți la mântuire: „Vouă este dată făgăduința și copiilor voștri! (Fapt. Ap. 2, 39.)¹⁾

La sutașul Corneliu era multă lume adunată, când a intrat Petru în casa lui. Toți s'au botezat atunci și trebuie iarăși să fi fost și copii în casa sutașului. (Fapt. Ap. 10, 24, 26 și 48.)

Când s'a botezat Lidia din orașul Tiatur, s'a botezat nu numai dânsa, ci și casa ei (Fapt. 16, 15). Deasemenea și temnicerul din Filippi s'a botezat „el și ai lui toți“ (Fapt. 16, 33). Apostolul Pavel a botezat casa lui Ștefana (I Cor. 1, 16). Au trebuit să fie și copii în toate cazurile acestea. Adevărat, că ei nu sunt amintiți în special, dar, bunăoară, în Samaria apostolii au botezat o întreagă comunitate, unde a trebuit să fie și copii (Fapt. Ap. 8, 14—17).

Fraților! Bapțiștii zic, că „botezați pot fi numai aceia, cari mai întâi prin Evanghelia și Darul lui Dumnezeu au devenit credincioși lui Hristos“.²⁾ Predicatorul Spurgeon zice, că dacă un copil, fie cât de tânăr, crede în Hristos, ei îl botează.³⁾ Dar pe un bărbat, fie chiar de vârsta lui Metusalem, nu îl botează, dacă nu crede. Acestea sunt vorbe necugetate. Un copil prea tânăr poate oare să aibă credință în Hristos, cum are un bărbat?

Nu poate avea, deci iată că bapțiștii greșesc, când dau botezul la două persoane, care nu au credința în aceeași măsură! Ar trebui, ca ei să fie punctuali în privința aceasta, ca arătătoarele unui orologiu. De așa ceva însă nici vorbă nu poate să fie. Chiar la oameni în vârstă, credința după botez s'a desvoltat. Păzitorul temniței seara întrebuse, că ce are să facă spre a se mântui (Fapt. Ap. 16, 30) și peste noapte s'a botezat. Cei trei mii de oameni s'au botezat nu după ce ar fi fost Instruiți ani de zile. Sutașul Corneliu deasemenea s'a botezat fără să fi cunoscut în amănunte învățătura lui Hristos.

1) C. Nazarie: „Duminica, Botezul și Ierarhia Bicericească.“ București 1910 pag. 43.

2) Mărturisirea lor de credință p. 14.

3) Spurgeon: op. cit. p. 660.

Cei mai mulți abia au auzit cuvântul lui Hristos și s'au botezat.¹⁾ Iar aceasta nu este de mirat. Vestea minunilor Mântuitorului și ale apostolilor era deajuns, ca apoi după o scurtă vorbire cineva să se încreștineze, primind botezul.²⁾ Mulți au devenit martiri, iar sângele martirilor a atras și pe păgâni la creștinism. Zice Tertulian, că sângele martirilor a devenit sămânța creștinilor! Iar voi bapțiștilor alungați pe pruncii, pe copiii voștri dela botez?! Dacă ar fi ei fără păcate, atunci pentru ce vă rugați pentru dânșii?

Acel Spurgeon, numele căruia se găsește pas cu pas în publicațiile baptiste, recunoaște, că rugăciunea unei mame poate ajuta mult creștinilor, chiar când buzele lor sunt ale unor copii, care încă nici nu au putut rosti numele Mântuitorului. Un mare baptist zice acest lucru.³⁾ Mamele sunt îndemnate de Spurgeon să se roage pentru „copilașii“ lor.⁴⁾ Ba Spurgeon recunoaște, că copiii sunt și ei făpturi păcătoase și că astfel ei trebuiesc conduși la Mântuitorul.⁵⁾ Nu poți alege nimic clar din părerile lui Spurgeon, căci dacă ei nu admit la botez un copil, pentru ce cred, că e nevoie să se roage mama lui pentru el, când copilul nu poate rosti nici numele Mântuitorului? Deci dacă admit rugăciune pentru un asemenea copil, trebuie să admită și botezul. Iar dacă recunosc bapțiștii, că un copil nu e lipsit de păcate și trebuie condus la Mântuitorul, oare nu prin botez sunt luați copiii mai bine sub scutul bisericei? De sigur, că da. „Lăsați pruncii și nu-i opriți pe ei a veni la Mine, că a unora ca acestora este împărăția ceriurilor“ (Mat. 19, 14). Așa a grăit Mântuitorul. Dar în alt loc zice tot Mântuitorul, că cineva trebuie să se nască din apă și din Duh, ca să poată intra în împărăția ceriurilor. Deci botezul copiilor este în strânsă legătură cu Sf. Scriptură.⁶⁾

Se miră bapțiștii, că nașii fac mărturisirea credinței în locul pruncilor, cari se botează, ba își bat chiar joc de acest lucru, spunând că în chipul acesta nașii primesc botezul. Li se pare încurcat, că apa se administrează pruncului, iar mărturisirea o fac alții!⁷⁾ Mirarea lor și râsul lor sunt lipsite de bunacuviință. Doar' după judecata lor ar urma să cadă cu totul și datoria de a ne ruga unul pentru altul.

Un om împărătesc vine la Isus în Cana Galileii și-l roagă să meargă spre a-i tămădui fiul, dar Isus nu merge, ci îi zice: „Fiul tău viu este.“ Credința tatălui era aici la mijloc, iar nu a fiului și totuși fiul s'a făcut sănătos, iar nu tatăl său. (Ioan 5, 46—53.) Fiica Hanaanencei a fost tămăduită pentru credința mamei sale (Mat. 15, 28); fiica lui Iair înviează prin credința Tatălui! Cine crede toate

1) Mai pe larg vezi: Dr. Stanca: Pocăiții p. 20—24.

2) Katschtaler: op. cit. p. 209.

3) Spurgeon: op. cit. p. 646.

4) Spurgeon: op. cit. p. 647.

5) Spurgeon: op. cit. p. 789.

6) Pözl: Kurzgefasster Commentar zum Evangelium des heiligen Lucas. Graz 1887 p. 295.

7) Spurgeon: op. cit. p. 665.

aceste adevăruri ale cuvântului divin, trebuie să creadă și în puterea botezului așa cum ni-l împărtășește biserica.

Toate acestea însă bapțiștii le trec cu vederea. Rău fac, ceea ce fac. Merg însă până acolo, că sunt una cu adventiștii în această privință și le pare rău și bapțiștilor, că împăratul Constantin cel Mare s'a încreștinat. Iată ce zice Spurgeon despre cazul lui Constantin cel Mare: „În cazul lui greșala a fost, nu că s'a încreștinat târziu, ci că peste tot s'a încreștinat.“¹⁾

Vedeți, fraților, cum batjocuresc și bapțiștii pe sfinții bisericii noastre? Cei ce trec la ei nu-și dau seama de ceea ce fac și învață bapțiștii, care numai pe furiș și încetul cu încetul își vâra undița otrăvicioasă. Invățăturile lor nu le vestesc conducătorii în întregime și le tănuiesc în fața aderenților. Mi-s'a întâmplat să vorbesc cu bapțiști botezați de curând, cari spuneau, că ei cred în cele 7 taine!!! Așa sunt de instruiți bapțiștii în credința lor! Le reamintim noi, că au numai două taine: botezul și Cina Domnului. Despre aceste două taine zic ei, că: „nu au, nici nu pretind a avea în sine putere mântuitoare, ci că ele declară simplu, arătând marile adevăruri ale Evangheliei în ceremonie vizibilă și formă simbolică.“²⁾ Așadară pe lângă că din șapte taine au ținut numai două, declară, că nici acestea nu au nici o putere, ci sunt amintiri simple. Atunci de ce mai botează ei? Avem în mână o revistă, unde spun, că cele două taine sunt „simple rituri simbolice și memoriale.“ Cu alte cuvinte ele ar fi simple forme, fără nici un efect! Atunci pentru ce fac atâta val în jurul botezului copiilor? Doar, dacă sunt simple forme, s'ar putea desbara și de acestea și de fapt așa și fac ei, căci este o curată rușine unde au ajuns. Cei ce le săvârșesc, răsar din pământ cu dreptul de a săvârși tainele, iar cei ce le primesc niciodată nu se întrebă, că oare cine sunt șefii lor și de unde au primit atâta dragoste pentru dânșii. Cât despre forma, în care botează ei oameni mari în ochii lumii, nu mai vorbim, ci spunem, că desigur, nu în forma aceea s'au botezat cele trei mii de persoane, care au ascultat cuvintele lui Petru.

Sectanții sus pomeniți privesc în trecutul bisericii și găesc, că în veacul al patrulea după Hristos chiar unii părinți ai bisericii ar fi fost botezați la vârsta de 20—30 de ani.³⁾ În veacul acesta botezul copiilor era în practică generală și cazurile cu Ioan Gură de Aur, Augustin, Grigorie de Nazianz sunt cazuri izolate. Unii din părinții creștini amânau — ce e drept — botezul, dar aceasta fiindcă aveau prea mare sfială față de această taină și doreau a primi botezul în râul Iordan, la vârsta lui Hristos, ori cu scopul de a muri fără păcate. De aceea se botezau unii creștini în caz de boală sau la bătrânețe.

Cazul fericitului Augustin se prezintă astfel: În copilărie fu iovit de o boală grea și mama lui luase măsuri spre a-l boteza, însă

1) Spurgeon: p. 665.

2) Vezi revista baptistă: „Farul Mântuirii.“ București, anul III. Nr. 1. Ianuarie 1922)

3) Spurgeon: op. cit. p. 666.

tinărul s'a făcut sănătos ca prin minune și de aceea i-s'a amânat botezul. Fericitul Augustin însă învățase, că trebuie botezați și copiii. Iată ce zice în legătură cu amânarea botezului său: „Rogu-te, Dumnezeuu meu, căci ași voi să știu, dacă și Tu voiești, prin ce orânduire mi-s'a amânat atunci botezul: oare spre binele meu au fost lăsate libere frânele păcatelor sau n'au fost lăsate? Doar auzim chiar și azi de multe ori zicându-se despre alții și alții: lasă-l pe acela să facă ce vrea, căci nu este încă botezat: totuși în privința bunăstării trupești noi nu zicem: lasă-l să i-se agraveze boala, căci nu-i încă vindecat. Cu cât m'aș fi vindecat mai bine și mai curând și aceasta s'ar fi întâmplat cu mine și toate ale mele și sângea mea, ca dobândind bunăstarea sufletească, să-mi fi fost asigurată ocrotirea Ta, care mi-ai fi acordat-o? De sigur era mai bine.“¹⁾

Sf. Grigorie de Nazianz sfătuipe pe o mamă să-și boteze pruncul fără sfială, căci și Ana a închinat lui Dumnezeuu pe Samuil. Deci în anumite cazuri nu de aceea era amânat botezul, ca omul să ajungă la deplinătatea credinței, căci bunăoară Ioan Gură de Aur și Augustin etc. puteau fi și mai înainte botezați! Aveau ei, de bunăseama, mai multă credință la vârsta de 30 de ani, decât bapțiștii, cari botează și la 10—12 ani! Spurgeon zice, că vrea mai bine să fie *mut*, decât să lucreze altfel decum a vorbit și făcut Hristos!²⁾ Bunul Dumnezeu nu a socotit însă sumeția lui, căci toți bapțiștii, iar nu numai el, a fi amuți. Ar trebui să se boteze doar și ei numai la vârsta de 30 ani.

Bapțiștii aduc cuvintele dela Marcu 16, 16 spre a opri botezul copiilor: „Cel ce va crede și se va boteza se va mântui; iar cel ce nu va crede, se va osândi.“ Inșă aici lucrul de căpetenie nu este botezul, ci îndemnul, ca apostolii să lucreze spre a aduce pe oameni la mântuire. Apostolii adevăca aveau nevoie de a fi îmbărbătați, căci nu crezură Mariei Magdalenei, că Isus a înviat. De aceea îi îndeamnă Mântuitorul la muncă. Nu despre botez în special voia Isus să vorbească apostolilor la locul acesta, căci altcum ar fi zis: iar cel ce nu va crede și nu se va boteza, se va osândi.“ Apoi luând din literă în literă cuvintele Domnului puse în legătură cu porunca de propovăduire, ar fi urmat, ca apostolii să ceară, ca cei ce cred să facă minuni, să scoată draci și numai după aceea să fie botezați.³⁾

Cuvintele dela Matei 28, 19 încă nu sunt înțelese bine de bapțiști. Cuvântul grecesc *μαρτυρεῖν* însemnează nu numai a învăța, ci a căuceri ucenici, bunăoară Pavel în orașul Derbi „a învățat“ pe mulți... „binevestind“ cetății aceleia (Fapt. Ap. 14, 21). Deci se folosesc cuvintele „a învăța“ și a „binevesti“, ca și la Matei 28, 19, dar traducerea românească nu face deosebirea, care se face în limba greacă. Locul acesta se poate tălcui așa: Mergând faceți urmași lui Hristos pe toți oamenii prin actul botezului și învățați-i să păzească poruncile mele.

1) Migne: Seria latină vol. 32 p. 670.

2) Spurgeon: op. cit. p. 673.

3) Dr. Stanca: op. cit. p. 19.

Dacă numai după credința cerută de bapțiști ar fi fost botezați primii creștini, atunci cei mai mulți ar fi murit nebotezați, căci ar fi trebuit să se țină cu ei școală de ani de zile. Fapt este însă, că dela început întreaga biserică creștină a primit botezul copiilor.

Practica generală a bisericei e mărturisită și recunoscută de aproape toată creștinătatea și s'au găsit în catacombe înscricții despre copii morți în veacul întâi după Hristos. De pildă: „Aici odihnește Achilia, nou botezatul, a fost de un an și cinci luni.“ Nu oarecare sinod local sau un sfânt părinte, ci biserica întreagă face dovada. Cade-se dar să se cumițească bapțiștii și să nu vină în contradicere cu practica de aproape 20 de veacuri a bisericei creștine. Rugați-vă, bapțiștilor, către Tatăl Ceresc: „Înțelepțește-mă și voi căuta legea ta; și o voi păzi pe ea cu toată inima mea.“ (Ps. 118 v. 34.)

Iar noi să zicem: „Bun ești Doamne și întru bunătatea ta mă învață îndreptările tale“ (Ps. 118 v. 68).

Își vor da seama bapțiștii de cuvintele noastre? Orice va fi, stă mai presus de toate, că ei n'au schimbat numele nou botezaților, dar pot să-și schimbe vederile după credința noastră.

Amin.

CUVÂNTAREA XXVII.

— Sf. Euharistie. —

„Paharul binecuvântărei care binecuvântăm, au nu este împărtășirea sângelui lui Hristos? Pâinea care frângem, au nu este împărtășirea trupului lui Hristos“ ? (I Cor. 10, 16.)

Fraților,

Tot lucrul trebuie să fie apreciat după origina sa și niciodată nu ne vom face părere greșită despre acel lucru. Acest adevăr să-l avem înaintea ochilor noștri mai ales când apărăm credința noastră în privința Sf. Euharistiei sau Impărtășiri. Ea este taina, în care creștinul se „împărtășește sub forma pâinei și a vinului, cu adevăratul corp și sânge al Mântuitorului său“. ¹⁾ Este jertfa cea fără de sânge, care ne face plăcuți lui Dumnezeu. Este jertfa fără de suferinți, o jertfă de laudă și de mulțumire, dar și o jertfă de împăcare pentru cei vii și pentru cei morți.

Am amintit aici pe scurt credința noastră, pentru ca dela început să știm pentru ce înfierăm pe cei ce învață contrariul. Căci de fapt bapțiștii și tot lanțul altor sectari învață altcum, iar vicia noastră conștiință religioasă trebuie să se miște atunci, când ea este atacată de curente neprielnice. Cu nimic nu poți atinge mai mult lucrurile credinței, de cât atunci când aduci învinuirea, că ele sunt învăluite în minciună. De aceea vom combate rătăcirea bapțiștilor.

Fraților,

Acestor soli fără pricepere nu le convine de loc, că noi săvârșim Sf. Impărtășire cu deosebită ceremonie și am ridicat altare spre închinarea Domnului. În adevăr bapțiștii spun, că Mântuitorul pur și simplu a „cinat“ cu apostolii și nimic mai mult. Ei deci nu aduc nici o închinare Sfintei Impărtășiri, căci după ei este o simplă mâncare și beutură. Marele bapțist Spurgeon zice din cuvânt în cuvânt: „Domnul și ucenicii săi au șezut în jurul unei mese și au mâncat; a fost o serbare și nu o jertfă. . . . Așa trebuie să facem noi, căci El a

1) Macarie: Dogmatica II, p 472.

a zis: „*aceasta faceți*“ și nu altceva.¹⁾ Bapțiștii spun, că Hristos nici odată n'a orânduie să aducem jertfa cea fără de sânge, căci Hristos s'a jertfit odată și prin urmare jertfa nu se poate nici repeta nici continua. Totul reduc la o simplă cină și au fost destul de si-reți, ca în mărturisirea lor de credință să nu amintească locurile, cari arată, că avem de a face cu o taină sfântă și înfricoșată. Pentru ei există numai o nutriție spirituală cu corpul și sângele Domnului. Au îndrăzneala a spune, că o simplă mâncare și beaură însemnează vestirea morții Mântuitorului până când va veni. (I. Cor. 11, 26.)²⁾ În special la locul acesta se referă ei și Spurgeon merge până acolo, încât spune, că Hristos n'a instituit nici o regulă, când să se frângă pâine și de către cine. El crede însă, că în prima zi a săptămânei, ba „i se pare“ (căci zice lămurit, că „*numai i se pare*“), că chiar mai des, căci ei au dus pâinea din casă în casă. Nu lămurește de loc, cine erau acei „ei“ și totuși crede a ști, că pe timpul apostolilor nu era nevoie la frângerea pâinei, nici de preot, nici de predicator. De aceea zice el, că chiar și în călătorie două sau trei persoane n'au altceva de făcut, decât să frângă pâine și apoi să bea vin și atunci au făcut un lucru bun în amintirea lui Hristos.³⁾

Ajung însă aceste păreri ale bapțiștilor, ca să vă convingeți, fraților, că ele sunt pline de hulă la adresa cuvintelor și faptelor Mântuitorului.

1. Domnul Isus Hristos a pregătit pe apostoli spre această lucrare sfântă înainte de așezarea ei, ca și la alte acte mari împreunate cu mântuirea omului. Precum ne-a dat făgăduința botezului, a morții sale, a învierii, a înălțării la cer, a trimiterii Duhului sfânt, astfel ne-a făgăduit și așezarea sfintei Impărtașiri, ceea ce nu ar fi făcut, dacă ar fi fost vorba de simplă mâncare și beaură. Mântuitorul satură în chip minunat mulțimea cu 5 pâini și doi pești. Mulțimea minunându-se de aceasta încă și în ziua următoare caută pe Isus, găsindu-l în Capernaum. Jidovii îl urmau pe Isus nu pentru minune, ci pentrucă mâncaseră și se săturară. De aceea îi îndeamnă spre o mâncare nesticăcioasă spre viața de veci. Intrebat de Jidovi cum să lucreze lucrurile lui Dumnezeu, Isus le dă îndemnul să creadă în cel trimis de Dzeu. Lor le trebuiau alte dovezi ca să creadă în Isus și spunând cuvintele, că părinții lor au mâncat în pustie pâine din cer, Mântuitorul le răspunde: „*Amin, amin zic vouă, nu Moisi a dat vouă pâinea din cer, ci Tatăl meu dă vouă din cer pâinea cea ade-vărată*“ (Ioan 6, 32).

Aici, fraților, se lămurește deci făgăduința Euharistiei. Dar mai bine se lămurește făgăduința, când zice: „Eu sunt pâinea vieții; cel ce vine către mine nu va flămânzi și acela ce crede întru mine nu va înseta niciodată (Ioan 6, 36). Când Mântuitorul spune, că el este pâinea, care se pogoară din cer și cel ce mănâncă din ea va fi viu, Jidovii se turbură. Atunci Isus le zice: „*De nu veți mânca trupul Fiului Omului, și nu veți bea sângele lui, nu veți avea viață întru voi.*

1) Spurgeon: Haus-Postille, p. 305—320.

2) Mărturisirea credinței baptiste, p. 18.

3) Spurgeon: op. cit. p. 314.

Cela ce mănâncă trupul meu și bea sângele meu, are viață veșnică, și eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi. Că Trupul meu adevărat este mâncare, și Sângele meu adevărat este beutură. Cela ce mănâncă Trupul meu și bea Sângele meu, întru mine petrece și eu între el."¹⁾

Bapțiștii însă nici o amintire nu fac în mărturisirea lor de credință despre cuvintele acestea ale Mântuitorului. Ele făgăduesc instituirea Sf. Împărtășiri și nu însemnează nicidecum împărtășirea suflutului cu învățătura lui Isus prin credință, ci împărtășirea cu însuș corpul și sângele Domnului. De altcum dacă cetim Evanghelia lui Ioan capitolul 6 (șase) dela vers 52 înainte, vedem, că Isus face deosebire pretutindenea între mâncare și beutură. Ar fi de prisos deosebirea, dacă ar fi vorba numai de credința în învățătura Lui. Dacă înțelegem Sf. Împărtășire, deosebirea are rostul cuvenit, însemnând pâinea și vinul. Când Domnul Isus Hristos la vers 51 vorbește (Ioan 6) despre pâinea, pe care o „*va da*“ este clar, că înțelegem ceva nou ceea ce încă nu era dat. Prin urmare aici nu este amintită învățătura prin credință, fiindcă pe atunci mulți credeau deja în Isus, ci Sf. Împărtășire. Apoi la vers 55 însuș Mântuitorul spune că trupul și sângele său sunt „adevărat“ mâncare și „adevărat“ beutură. Și a spus aceste cuvinte după ce mulți se turburară dintre locuitorii din Capernaum „că Hristos dă trupul său spre mâncare. (Ioan 6, 52). Ei bine, înțelesul acesta este a se lua din cuvânt în cuvânt, pentru că altcum Mântuitorul ar fi explicat cuvintele sale, ca să nu rămână nedumeriri. Dar nu le-a explicat, iar mulți din ucenici l-au părăsit pe Domnul (v. 66), pe când după bapțiști ar urma, ca să nu-l fi părăsit!!!²⁾

Înțelegem acum mai bine pentru ce apostolii, la cina cea de taină nu au rămas surprinși, când au auzit cuvintele Mântuitorului: „*Luați mâncăți, acesta este trupul meu*“,... „*Beți dintru acesta toți, că acesta este sângele meu al legii celei noi, care pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor*“ (Mat. 26, 26—28; Marc. 14, 22; Luca 22, 19).

2. Apostolii, când Mântuitorul a așezat taina sfintei împărtășiri, nu au rămas surprinși, din simplul motiv, că au văzut împlinirea făgăduinței date. Cuvintele Mântuitorului însuși sunt o dovadă a credinței noastre. Nu avem nici un motiv de a nu crede cuvintele Fiului lui Dumnezeu, care a făcut nenumărate minuni și prin voința sa a vindecat din depărtare bolile cele mai cumplite. Noi ortodocșii credem cuvintele aceluia, care frângând boldul morții a adus morții la viață, a schimbat obiectele în ființa lor, cum a făcut bunăoară la nunta din Cana. Printr'ânsul s'au făcut și se susțin toate și cu puterea sa acela, care a făcut lucrurile poate în chip minunat să schimbe și ființa lor.

Dar cum a vorbit Mântuitorul? N'a vorbit oare, ca învățătorul către învățăceii săi? N'a vorbit ca autor al legii celei noi, pe care voiește să o câștige cu sângele său? N'a vorbit oare ca legislator, când a poruncit apostolilor să facă și ei întru amintirea Lui? Ei bine, toți aceia, cari vor să fie învățători, cari dau legi și porunci, au în vedere mai presus de toate, ca ei să fie înțeleși. Astfel Mântuitorul

1) A se vedea Macarie II p. 475—478.

2) Macarie II p. 496; Katschthaler op. cit. p. 296—302.

ca cel mai mare învățător și legiuitor nu vorbește în pilde de așezarea Euharistiei. Sosise ceasul, când Isus nu mai grăia în pilde, (Ioan XVI, 29) căci nu mai era mult până la moartea sa și este știut doar, că mai ales înainte de moartea sa nu a voit să lase în nedumeriri pe ucenicii săi.¹⁾

Dar nu admite demnitatea Mântuitorului însuș, că Domnul zicând: Acesta este trupul meu... Acesta este sângele meu... să ducă în mare rătăcire pe apostoli și prin aceasta Biserica sa.

Mântuitorul vorbește către Evrei. Însă la Evrei, ca în genere la popoarele vechi, se încheia vre-o legătură totdeauna cu jertfe. Legea veche a fost încheiată prin jertfă. Moisi, când s'a întărit legea veche între Dumnezeu și poporul lui Israil, a stropit poporul cu sânge zicând: „Iată sângele legăturii ce a făcut Domnul cu voi“ (Exod. 24, 8). Deci când apostolii au auzit cuvintele de mai sus ale Domnului, au trebuit să se cugete cu adevărat la sânge. Astfel Mântuitorul n'a putut vorbi de o simplă mâncare sau beură la fel cu a bap-tiștilor, ba chiar a adventiștilor.

Lămurit și limpede întrebăm deci pe sectanți cu apostolul Pavel: „Paharul binecuvântării, care binecuvântăm, au nu este împărtășirea sângelui lui Hristos; pâinea care frângem au nu este împărtășirea trupului lui Hristos?“

Dacă ei nu răspund, noi cu inima curată răspundem, că împărtășirea noastră este cea adevărată și credința noastră este adevărată de acelaș apostol, care spune, că cele ce învață le-a luat dela Domnul (I Cor. 11, 23). Apostolul Pavel după ce scrie cuvintele instituirii tainei acesteia, zice: „Oricare va mânca pâinea aceasta, sau va bea paharul Domnului cu nevrednicie, vinovat va fi trupului și sângelui Domnului“ — „Că cel ce mănâncă și bea cu nevrednicie, judecată luiși mănâncă și bea, nesocotind trupul Domnului“ (I Cor. 11 vers 27—29). Cum ar fi putut zice apostolul Pavel aceste cuvinte, că cel ce se împărtășește cu nevrednicie păcătuește, adecă vinovat va fi de trupul și sângele Domnului, dacă nu ar fi fost convins, că sub chipul pâinei și vinului sunt cu adevărat trupul și sângele Domnului? Doar dacă cineva hulește sau nesocotește chipul unui principe, păcătuește contra autorității și demnității lui, dar nu putem zice, că ar păcătui contra trupului și sângelui principelui. Apostolul amenință aici cu judecată aspră pe nevrednici, deci e lămurit, că nu poate fi vorba de o simplă mâncare și beură după felul bap-tiștilor. De aceea rostește cuvintele dela începutul acestei cuvântări.

Sf. Ioan Gură de Aur zice, că multe mume își dau pruncii la nutritoare streine, dar Isus Hristos ne nutrește cu propriul său sânge. Sf. Ioan Damaschin zice: „Însuș Domnul a zis: „Acesta este sângele meu“ și nu icoana sângelui meu“.²⁾

Se va spune: În Scriptură sunt locuri unde Hristos vorbește despre sine: „Eu sunt buciumul viței, voi mlădițele“ (Ioan 15, 5). De ce nu luăm din cuvânt în cuvânt locul acesta? Pentru că apostolii au înțeles, că îi numește mlădițe în mod închipuit și despre Mân-

1) Macarie, p. 500—1.

2) Macarie II p. 507; Migre: seria greacă vol. 94 p. 1147 și urm.

tuitorul tot în înțelesul acestă s'a zis că este vița. Sau când Mântuitorul zice: Eu sunt ușa (Ioan 10, 9) este vorba de persoană anumită și de obiecte anumite. În cazurile acestea are loc înțelesul figurat (închipuit), dar nici decum în locurile, care ne arată lămurit așezarea tainei Sfintei împărtășiri.

Rătăcirile baptiste nu-și au prin urmare îndreptățirea. Ele cad, fiind învățături otrăvitoare, care numai poticnire pot să aducă. Pentru noi se desprinde învățătura, ca să credem, că numai episcopii și preoții au dreptul a săvârși taina cea mare a Sf. împărtășiri. Numai celor 12 apostoli și prin aceasta episcopilor și preoților le-a zis: „Aceasta faceți întru pomenirea mea“ (Luca 22, 19). După apostoli numai episcopii au și avut puterea aceasta mare în biserica creștină și astfel osândă beau și mănâncă toți aceia, cari din nesocotință se lapadă de taina aceasta. Sf. Apostol Pavel îndeamnă să socotească fiecare cum zidște și zice apoi: „Așa să ne socotească pe noi omul ca pe niște slugi ale lui Hristos și ispravnici ai tainelor lui Dumnezeu“ (I Cor. 4). Pavel și Apolo au fost slujitori ai Domnului, precum Domnul le-a dat (I Cor. 3, 5). Acestea le spune marele apostol Pavel și nu un oare-care sectar din zilele noastre, când răsar peste noapte proorocii mincinoși. Ispravnicii tainelor lui Dumnezeu nu pot deci să fie orice oameni, cari cutreeră satele cu sgomot de bălcui, ci numai aceia, cari au drept divin spre aceasta.

Iar dacă noi dăm închinare sfintelor taine, o facem aceasta în baza credinței noastre, căci pâinea și vinul din sfintele taine sunt adevăratul trup și adevăratul sânge al Domnului nostru Isus Hristos. Un necredincios a zis odată: „Dacă așa putea crede în prezența lui Hristos în taina Altarului, nici odată nu aş mai ridica genunchele meu dela rugăciune“. Noi suntem însă credincioși, ceea ce trebuie să ne facă a asculta de glasul bisericei noastre ortodoxe, care poruncește tuturor a ne împărtăși de patru ori în cele patru posturi sau cel puțin odată pe an, după covenita mărturisire.

Să ne apropiem cu vrednicie de taina aceasta și precum o cunună frumoasă nu numai e compusă din flori curate, dar trebuie ruptă cu mâini curate, tot așa și ceea ce facem spre lauda lui Dumnezeu și fericirea noastră, să facem din inimă curată,¹⁾

Iar voi, voi cari ați părăsit biserica ortodoxă, întoarceți-vă în sânul ei, veniți în biserica fraților voștri. Vă zic înc'odată cu Ioan Gură-de-Aur: „Înțelepții barbari dela răsărit, pentru a putea vedea pruncul din iesle au venit din Persia, iară voi nu voiți să faceți nici o cale scurtă pentru a simți plăcerea privelștei fericitoare? Căci dacă ne apropiem de dânsa cu credință, fără îndoială vom vedea pruncul din iesle, masa de jertfă ține adecă locul ieslei.“²⁾

Veniți toți aceia, cari voiți să vă numiți fii ai unei biserici adevărate, veniți, căci mai bună este o zi în curțile casei Dumnezeului nostru decât mii (Ps. 83, 10). Amin.

1) Dr. N. Giehr: Die Sequenzen des römischen Messbuches. Freiburg im B. 1887 p. 332.

2) Migne: Seria greacă vol. 48 p. 753.

CUVÂNTAREA XXVIII.

— Trebuie să avem Altar? —

„Avem Altar, dintru care a mânca n'au volnicie, cei ce slujesc Cortului“.
(Evrei 13, 10.)

Fraților,

Trebuie să avem Altar? Este o întrebare aceasta, iubiților, la care trebuie să răspundem pentru lămurirea credinței noastre. Sec-tanții nu au, dar noi avem. Practica noastră este justificată prin sentimentul general, că sfintele daruri se cuvine a sta la loc de frunte. Chiar în vremile păgâne, omenimea avea nevoie de altare pentru jertfe și simțea o oare care sfială a așeza pe pământ darurile aduse lui Dumnezeu.

Pentru a dovedi, că sfânta Scriptură cere creștinilor adevărați să aibă altar, e destul dacă ne aducem aminte de cuvintele Sf. Apostol Pavel: „Avem Altar, dintru care a mânca n'au volnicie cei ce slujesc Cortului“. Apostolul grăiește cuvintele acestea, către creștinii, cari mai 'nainte au fost de credință iudaică. Deși Pavel în epistola către Evrei spune, că a încetat preoția lui Aron, au încetat jertfele sângeroase de animale, totuși există altar. Doar' însuș Pavel zice lucrul acesta, însuș învățatul apostol ne dovedește și cu alte cuvinte pentru ce trebuie să avem altar: „Și facerea de bine și împărtășirea să nu uitați; că cu jertfe ca acestea se îmblânzește Dumnezeu“. (v. 16.) El prin urmare prin aceasta ne explică și rostul Altarului, unde se săvârșește taina sfintei. Impărtășiri, pe care o numește jertfă. Cine cunoaște cât de cât limbile greacă și latină se poate convinge, că atât expresia greacă „Κοινωνία“ și cea latină: „communio“ sunt traduse bine în românește cu: „cuminecare“, împărtășire“.)¹⁾ Dacă bap-tiștii și alții nu au altar, ei nesocotesc cu totul învățătura sfintei Scripturi.

Apostolii au folosit cuvântul altar în loc de masă, iar cuvântul masă în loc de altar, când vorbeau de sfânta împărtășire. Cine citește cu atențiune capitolul 10 al epistolei I-a către Corinteni, se convinge de acest adevăr. După ce se vorbește despre păharul bine-cuvântării și pâinea, carea o frâng apostolii, se amintesc jertfele al-

1) Novum Testamentum Graece et Latine. Paris, 1842 p. 361.

tarului idolesc. (I Cor. 10, 18.) Apoi zice apostolul, că jertfele idolești slujesc dracilor, deci: „Nu puteți bea păharul Domnului și păharul dracilor; nu puteți fi mesei Domnului părtași și mesei dracilor“ (I Cor. 10, 21). Masa deci este luată în loc de altar. De sine înțeles altarul nostru este făcut potrivit credinței noastre.

Acelaș înțeles au avut cuvintele „masă“ și altar chiar după timpul apostolilor. Sf. episcop Ipolit din veacul 2-lea, scrie: „Și a pregătit *masa sa*, cunoașterea făgăduită a Sf. Treimi, cât și sfântul său trup și sânge vrednic de venerație, care pe *masa* tainică și divină se sfințesc și jertfesc zilnic întru amintirea „Cinei celei de taină și dumnezeiești de veșnică amintire“.1) Aici sfântul Ipolit pomenește prin urmare de altar.

Sf. Grigorie de Nyssa vorbind despre botezul lui Hristos, vorbește și despre altar și spune, că după natura sa „*altarul*“ este piatră „*simplă*“, din care se zidesc case. Deoarece însă este dedicat și consacrat cultului divin și a primit binecuvântarea, este „*masă* sfântă, altar neîntinat“.2)

Vechile canoane ale bisericii numeau altar nu numai Sf. Masă, ci toată partea aceea a bisericii, unde numai clericii puteau să intre.3) Sinodul din Laodicea (a. 364.) dispune, că femeile nu au voie să între în altar. Despre împăratul Constantin Cel-Mare ne spune istoria, că a dăruit bisericii din Ierusalim văluri pentru ușile împărătești dela Sf. Altar.4)

În biserica noastră ortodoxă a Răsăritului totdeauna au fost altare și anume în fiecare biserică numai unul, în care s'a săvârșit o singură liturgie într'o zi.5) Sf. Ignatie (mort în 107) în epistola sa către Filadelfieni zice: „Avem un altar cum și un episcop“. Scriitorii bisericești ai tuturor timpurilor mărturisesc, că în fiecare biserică ortodoxă era un altar.

Biserica a avut multe lupte în trecutul său cu tot felul de păgâni și eretici, cari întrând în sfintele biserici au furat sfânta masă și tot pe ce puteau pune mâna. Cu toate încercările grele, bisericile au păstrat în mod neschimbat altarele lor. Astăzi putem da laudă Atotputernicului Dumnezeu, că avem altare, că putem zice cu Apostolul Pavel: „Avem altar“!

Credința noastră puternică și sfântă dovedește, că altarul este partea cea mai sfântă a bisericii. Acolo se săvârșesc cele mai înălțătoare acte sfinte. Acolo este sfânta masă, pe care se aduce jertfa cea fără de sânge a Testamentului Nou. Sfânta masă este icoana mormântului Domnului, închipuirea mesei la cina de pe urmă, „sim-

1) Migne: Patrologiae Graecae Tomus X. p. 627.

2) Migne: Patr. Gr. Tomul. 46 pag. 582.

3) Dr. Badea Birșeanu: Tesaurul Liturgic. București, 1911 vol. I p. 129.

4) Idem: Ibidem. p. 139.

5) Ibid. p. 143.

bolul crucii și al răstignirii lui Hristos.¹⁾ Ea este icoana Mielului dumnezeesc, despre care ne vorbește Apocalipsa lui Ioan (c. 5 v. 6). Deasupra ei stă Hristos Domnul, carele pentru noi oamenii și pentru a noastră mântuire a pățimit. Sub sf. masă se așează moaștele sfinților, cari au fost răscumpărați prin sângele Mântuitorului.

La sfințirea fiecărei biserici se pun și sfintele moaște, căci vechii creștini zideau bisericile lor mai ales pe mormintele martirilor. Dar biserica și aici lucrează în cea mai desăvârșită înțelegere cu Sf. Scriptură. Citim tot în Apocalipsa lui Ioan: „Și când a deschis a cincea pecete, am văzut sub altar sufletele celor junghiați pentru cuvântul lui Dumnezeu și pentru mărturisirea care făceau“ (c. 6 v. 9).

Nimic, dar nimic nu conține Sf. Scriptură, ceea ce ar putea îndreptăți pe sectanți să-și bată joc de sfânta noastră credință și practicile ei. Avem ca mărturie o istorie de 19 veacuri, avem cuvântul divin și totuși avem în fața noastră oameni, cari au schimbat întocmirile și așezămintele sfinte. De aceea cuvine-se cu aceste ocaziune să fixăm adevărul, că Sf. Euharistie este un adevărat sacrificiu, căci unde trebuie să fie altar, este și sacrificiu. În cuvântarea următoare voi dovedi și pe altă cale, că Sf. Euharistie este sacrificiu. Deocamdată mărturisim aici, că noi avem Altar și el este prodoaba cea mai aleasă a casei lui Dumnezeu, unde noi preamărim pe Părintele cerească. Cultul nostru nu este ceva închis în suflet, ci este o formă de închinare religioasă în afară și de aceea nici odată nu ne este îngăduit să șovăim când suntem învinuiți, că altarul n'ar avea ce căuta în bisericile noastre.

Apostolul Pavel prigonea oare-când pe urmașii lui Hristos, dar a văzut apoi, că numai cu Hristos poate să găsească pacea sufletului său. Ar avea mult de învățat de aici bapțiștii și alții, cari nu se astâmpără și mereu se răboesc pentru a nu lăsa pace credinței noastre. Ei sunt ca niște oameni bolnavi, cari se fac a căuta sănătatea, dar nu o găsesc, pentru că vindecarea nu o caută pe adevărata cale. Nu o caută, ci predicatorii lor caută dolari în loc să caute sănătatea sufletelor dornice de adevăr. Noi deci nu trebuie să avem o grije prea mare de apucăturile lor. Poporul nostru e mult mai treaz la minte, decum își închișuesc aceia, cari trăesc din bani veniți de peste ocean. Dar noi nu ne temem nici atunci, când valuri și mai furtunoase ar amenința biserica părinților și strămoșilor noștri, căci cu noi este Dumnezeu! Înțelegeți sectanților și vă plecați!

Doi pictori au primit odată încredințarea să picteze un tablou al păcii. Unul a pictat un lac de munte, pe oglindă căruia nu se vedea de loc mișcarea undelor. Celalalt însă a pictat o cădere de apă iar la margine un arbore puternic, din care o creangă se lăsa în jos iar apa căzătoare lovea creanga. Pe creangă lângă apă se afla în cuibul ei o pasăre, care stătea liniștită pe creanga lovită de apă. Ce credeți fraților, care pictor a pictat adevărata liniște? Eu cred, că pictorul cel dintâi a înfățișat ceva mort, ceva nemișcător, dar al

1) Mitrofanovici-Tarnavski: Liturgica. Cernăuți, 1909 p. 198.

doilea a pictat adevărata liniște, căci ce-i păsa paserei de apa sgomotoasă, care-i legăna cuibul? Avea doar aripi acea pasere și avem și noi aripile sufletului credincios, cu ajutorul căroră știm să ne ridicăm peste sgomotul farizeic al prorocilor isvorâți, ca din senin! Avem aripi sufletești, cu ajutorul căroră plutim cu încredere ca cu o corabie a mântuirii noastre. De aceea strigăm: Nu vă știm pe voi sectanților! Vă pricepem, duce-ți-vă de unde ați venit, ne vom face noi fără de voi nevoile noastre sufletești, căci dacă este ceva bun la voi, la noi era bine mult mai mare înainte de venirea voastră în lume. Nu existau născocirile voastre, când noi ne închinam la Altarul Atotputernicului Dumnezeu.

Amin.

CUVÂNTAREA XXIX.

— Sf. Euharastie ca jertfă. —

„Acesta este trupul meu, care se frânge pentru voi... Acesta este sângele meu, care pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor.“ (1 Cor. 11, 24; Mat. 26, 28.)

Recunoștința este o simțire adâncă, la care ar trebui să cugete ziua și noaptea toți aceia, cari doresc fericirea încă în vieța aceasta pământească. Cel ce găsește o comoară și o arată cu plăcere altora, ba o întrebuițează și pentru alții, dă dovada simțirilor curate ale inimei sale. Unul ca acesta știe, că Dumnezeu a făcut lumea pentru vieța lăuntrică, din sufletul său, cu sufletul pentru suflute. Unul ca acesta recunoaște, că Dumnezeu este stăpânul lumii „dintru care toată părăntia în cer și pe pământ se numește.“ (Efes. 3, 15.)

Omul, dela zidirea sa, are datoria să se închine și supună lui Dzeu aducându-i mulțumită pentru binefacerile primite și rugându-l să-i împărtășească și în viitor bunurile sale. Iar dela timpul căderii în păcat, omul are și datoria de a recunoaște, că pentru păcatele sale e vrednic de osânda temporală și cea vecinică. Omul trebuie să-și arate și nădejdea, ce o are în iertarea lui din partea lui Dumnezeu.¹⁾

Prin jertfe satisface omul datoriile acestea ale sale. Erau jertfe cerute de legea firească, apoi jertfe cerute de legea lui Moisi și jertfa Noului Testament, care este numai una și desăvârșită. Sf. Euharastie este o jertfă adevărată, reală. Ea a fost făgăduită încă în Vechiul Testament: „Înțelepciunea și-a zidit ei-și casă... junghiat-a jertfele sale, și a dres în păharul său vin, și a gătit ei masă“ (Pild. lui Solomon cap. 9 v. 1—2).

În psalmul 21 citim: „Spune-voi numele tău fraților mei, în mijlocul adunării te voi lăuda... întru adunare mare mă voi mărturisi ție; rugăciunile mele voi da înaintea celor ce se tem de dâ-

1) Katschtaler: op. citat p. 425.

sul. Mânca-vor săracii și se vor sătura și vor lăuda pe Domnul... și se vor întoarce la Domnul toate marginile pământului" (Ps. 21, 24—32). Aceste cuvinte se aduc în legătură și cu cele dela Isaia 19, 21: „Și vor cunoaște pe Domnul în ziua aceea și vor aduce jertfe și dar și vor face făgăduințe Domnului și le vor împlini.“ Jertfa Crucii fiind bineprimită lui Dumnezeu, psalmul 21 ne arată oarecum, că prin preoți se va arăta lui Dzeu mai adeseori jertfa lui Hristos. De aceea zice Psalmistul: făgăduințele mele voi de înaintea celor ce se tem de dânsul. Făgăduința cea mai mare este jertfa sa, pe care preoții o pot arăta numai celor credincioși, căci aceia se tem de Domnul. De aceea se zice că din aceea jertfă vor mânca săracii.¹⁾

Făgăduința jertfei Sf. Euharistii o vedem mai lămurit la prorocul Malahia: „Nu este voia mea între voi zice Domnul Atoțitorul, și nu voi primi din mâinile voastre jertfe. Că dela răsăritul soarelui până la apus numele meu s'a mărit întru neamuri, și în tot locul tămăe se aduce numelui meu și **jertfă curată**; căci mare este numele meu între neamuri, zice Domnul Atotstăpânitorul" (Cap. 1 v. 10—11). Prorocul arată aici lămurit, că nu poate fi vorba de jertfele jidovești, deoarece se zice despre ele, că sunt necurate și aici stă scris: „jertfă curată.“ Apoi jertfele jidovilor se aduceau într'un singur loc, pe când prin jertfa cea curată, care e Sf. Euharistie, se mărește numele lui Dzeu în toată lumea. Cu atât mai puțin putem înțelege jertfele păgânilor, care numai curate nu pot fi. Iarăși nu putem înțelege nici rugăciunea și faptele bune, căci prorocul vorbește aici de jertfe, cari n'au fost mai înainte, însă în Testamentul Vechiu au fost destui oameni drepecți, cari s'au rugat și au făcut fapte bune. Nici jertfa de pe Cruce nu o înțelegem aici, pentru că aceasta s'a adus într'un singur loc.²⁾ Înțelegem prin urmare jertfa Euharistiei, căci se aduce peste tot locul, dela răsărit până la apus, între toate neamurile și este cea mai curată, cuprinzând trupul și sângele Mântuitorului. Apoi ea mărește numele lui Dzeu, fiindcă credincioșii se adună la Sf. Liturghie, iar Euharistia este centrul liturghiei.

Melhisedec, aduce jertfă pâne și vin (I Moise 14, 18). El simbolizează jertfa cea fără de sânge, căci Hristos este numit preot în veac după rânduiala lui Melhisedec (Evrei 56). Bapțiștii însă sunt neputincioși cu auzurile, precum Evreii erau, când le-a scris apostolul Pavel (Evrei 5, 11) despre Melhisedec. De aceea vom dovedi credința noastră din cuvintele și faptele Mântuitorului.

Dacă Mântuitorul ar fi așezat numai pentru aceea Sf. Euharistie, ca să o dea apostolilor ca nutremânt, atunci ar fi fost destul numai sub chipul pânei, însă vedem, că așezarea s'a făcut și sub chipul vinului. Domnul Hristos a binecuvântat separat atât pâinea, cât și vinul, ca să înțelegem, că prezența vinului și a pânei la cina de pe urmă are înțelesul jertfei.

Mântuitorul zice: „Acesta este trupul meu, carele se **dă pentru voi**" (Luca 22, 19). — „Acest păhar este legea cea nouă întru

1) Katschthaler: op. cit. p. 441 nota 1; confr: Dr. N. Gihir: „Das heilige Messopfer" p. 70.

2) Macarie: II. p. 536 cfr. Katschthaler: p. 442.

sângele meu, carele **pentru voi se varsă**“ (Luca 22, 20). Mai cetim: „Acesta este trupul meu, care se **frânge** pentru voi“ (I Cor. 11, 24) și: „Acesta este sângele meu . . . care **pentru mulți** se varsă spre iertarea păcatelor“ (Mat. 26, 28)! Cuvintele **se dă**, se frânge, se varsă, nu însemnează o simplă mâncare și beutură, ci jertfă, căci nu zice Domnul, că se dă vouă, ci **pentru voi** și pentru mulți spre iertarea păcatelor. Deci avem să înțelegem jertfă adevărată. Când Mântuitorul a vorbit de sângele legei celei noi, apostolii au înțeles sânge de jertfă, pentrucă sângele legei vechi încă era o jertfă.

Este absolut sigur, că Hristos cu apostolii nu au ținut o simplă masă plăcută, ci au ținut Paștile.¹⁾

Indată după terminarea mâncărei, Mântuitorul așează taina Sf. Euharistii. Dorință mare avuse Mântuitorul și astfel așează taina sub două chipuri. Apostolii deci, fiind iudei de baștină și cunoscând ce este jertfa Vechiului Testament, au știut, că Mântuitorul dă trupul său și sângele său sub forma jertfei, iar nu ca o simplă mâncare.²⁾

Să cugetăm, că tocmai în momentele, când Isus așează sfânta taină, în casa lui Caiafa se sfătuiau cum se piardă pe Isus! Mai putem oare zice, că Mântuitorul a fost la o simplă masă cu învățăceii săi? Lămurit răspundem: Nu! Dar ce au crezut apostolii? Aceasta am văzut-o în cuvântarea noastră despre altar. Am văzut acolo, zicându-se, că creștinii prin taina Euharistiei se fac părtași trupului și sângelui Domnului, iar cei ce mănâncă jertfele păgânești se fac părtași altarului idolesc. Pe de altă parte apostolul Pavel zice, că: „Nu puteți bea păharul Domnului și păharul dracilor; nu puteți fi mesei Domnului părtași și mesei dracilor“ (I Cor. 10, 21). Prin urmare apostolul presupune, că precum pe altarul păgân se aduc jertfe păgânești, pe altarul creștin se aduce jertfa Euharistiei. De aceea zice tot înțeleptul Pavel: „Avem altar!“

La Faptele apostolilor citim: „Și *slujind* ei Domnului și postindu-se au zis Duhul Sfânt“ (cap. 13 v. 2). Cuvântul „*slujind*“ din locul acesta dacă l-am traduce mai literal, ar trebui să zicem: „liturghisind.“ Dar cui? Domnului! A liturghisi Domnului însemnează deci o lucrare sfântă, mai ales aducerea jertfei fără de sânge, fiind aceasta centrul slujirii lui Dumnezeu. Nu poate fi vorba aici decât de aducerea acestei jertfe, iar nici decum despre propoveduire, căci doar nu Domnului, ci oamenilor se propovăduiește.

După toate acestea rămâne să răspundem bapțiștilor, că noi nu repetăm prin Sf. Euharistie jertfa lui Hristos pe cruce, căci jertfa este numai una și numai cu privire la aducere este de două feluri. Mântuitorul pe cruce aduce jertfă de sânge, iar în sf. Euharistie fără de sânge. Zice Joan Gură de Aur: „Sacrificiul acesta este unul și nu mai multe . . . Aducem totdeauna același; prin urmare și jertfa este aceeași. S'ar putea oare, ca aducându-se în mai multe locuri să fie mai mulți Hristoși? Nici decum; ci același Hristos este aici întreg

1) Pözl: Commentar zur Leidens- und Verklärungsgeschichte Jesu Christi. Graz, 1892. p. 40.

2) Pözl: op. cit. p. 84—85.

și acolo tot întreg. Precum aducându-se în deosebite locuri este un singur corp și nu mai multe, așa și jertfa este una.¹⁾

Efectele jertfei de pe cruce nu pierd nimic prin faptul, că noi ne rugăm Domnului pentru mântuirea, de care ne-a făcut vrednici prin moartea sa pe cruce. Au doară dacă Hristos s'a răstignit pentru noi, acum nu mai este nevoie să fie mijlocitorul nostru? Să nu fie! Doar' nici rugăciunile lui Hristos, nici rugăciunile noastre nu detrag nimic din meritele jertfei de pe cruce, ci ne împărtășesc roadele ei. Tot astfel și Sf. Euharistie.²⁾

Cel ce nu se împărtășește cu această sfântă taină, acela nu poate petrece întru Domnul (Ioan 6, 57), nu se poate uni cu Hristos în mod nemijlocit, căci este ca bolnavul, care refuză medicina vindecătoare. Sf. Ignatie, purtătorul de Dumnezeu, zice, că Euharistia este o doctorie pentru nemurire în Isus Hristos, precum și la evanghelistul Ioan citim, că cel ce se împărtășește cu taina aceasta, dobândește fericirea în viața de veci³⁾

Am spus toate acestea, fraților, cu inimă curată, ca să se arate către voi sânguința noastră cea pentru voi înaintea lui Dumnezeu (II Cor. 7, 12). Drept aceea „vă rog pe voi fraților, să vă păziți de ceice fac împerecheri și smintele împotriva învățăturai, care voi v'ați învățat“ (Rom. 16, 17).

Amin !

1) Macarie: II. p. 539.

2) Katschthaler: op. cit. p. 464.

3) Macarie: p. 533.

CUVÂNTAREA XXX.

— Sf. Preoție. —

„Arhieru ca acesta avem, carele a șezut de-adreapta scaunului slavei în Ceruri“. (Evrei 8, 1.)

Fraților,

În țara depărtată a Chinei, un preot temător de Dumnezeu întră odată în casa unui locuitor de acolo și-l întrebă: știi cine este Isus Hristos? Atunci locuitorul luă de pe masă Biblia și o arată preotului ca semn, că știe cine este Mântuitorul lumii. „Dar de unde ai Biblia aceasta?“ — zise preotul; „Dela un alt preot, care a fost pe aici acum doi ani!“.

Accasta s'a petrecut în China. Până și acolo se știe, că preoția este o diregătorie deosebită așezată de Mântuitorul. Poporul românesc până acum de curând n'a avut astfel de fii, cari să fie cu mintea luminată, dar totuși să spună, că Mântuitorul n'a așezat taina preoției. Este adevăr dureros, că acum se ivește câte un rătăcit, care susține, că Isus Hristos n'a făcut nici o deosebire între credincioși din punctul de vedere al drepturilor! Ce este mai puțin de laudă în fapta lor? Că o asemenea minciună vine dela bapțiștii din America în formă de solie.¹⁾ O broșură de 15 pagini vine de acolo și răspândește următoarele: „Toți credincioșii au aceleiași drepturi în biserică“. 2. Toate sufletele au dreptul la intrare liberă pe lângă Dumnezeu și anume în legătură directă prin Isus Hristos.²⁾

Bapțiștii se provoacă la cuvintele dela Evrei 8 v. 1 în primul rând, cel puțin în cărțile lor tipărite în românește, de aceea începem cu combaterea înțelesului greșit al acestui loc.

Sf. Pavel, apostolul neamurilor, voiește să desrădăcineze rătăcirile celor ce credeau, că normele legii lui Moise trebuie ținute. Apostolul lămurește, că jertfele, sângeroase, cortul mărturiei și altele și-au pierdut puterea lor, deci și preoția Vechiului Testament.

1) „O solie frățească din partea bapțiștilor din sudul Statelor Unite“. Are 15 pagini fără loc și an.

2) Ibid. p. 12.

Însă preoția lui Isus Hristos este vecinică și mult mai mare în comparație cu preoția lui Melhisedec. (Evrei 6, 20.)

Sf. Pavel zice: Arhiereu ca acesta avem, dar vrea să ne facă a înțelege, că noi creștinii să ne bucurăm având pe Isus înainte mergător pentru noi, înfățișând adevărata preoție față de preoția legii vechi. Doar' a) preoția iudească era după neamul lui Aaron, iar a lui Hristos după rânduiala lui Melhisedec; b) Preoția evreească era jos în Cortul mărturiei, dar preoția lui Hristos sus în Ceriuri, deadreapta scaunului slavei; c) A Noului Testament este împreună cu bunuri mai mari și mai desăvârșite; d) Este vecinică și în sfârșit; e) În privința perseanei e mare și nemărginită deosebirea, căci e vorba de Fiul lui Dumnezeu.¹⁾

Dar Mântuitorul este numit de proorocul Isaia: „Ca păstorul va paște turma sa“ (40, 11), iar apostolul Pavel tot în epistola către Evrei îl numește „păstorul oilor cel mare“ (Evrei 13, 20). Apostolul anume numește pe Mântuitorul păstorul cel mare, pentru că erau și alți păstori sau preoți, însă mici în raport cu Domnul nostru Isus Hristos.²⁾

În epistola către Evrei (cap. 3 v. 23) mai citim: „Ci vă îndemnați pe voi înși-vă în toate zilele până ce se numește astăzi.“ De aici încă nu se poate deduce, că preoții n'ar avea mai mari drepturi în biserică. Aici apostolul îndeamnă pe creștini să se sprijinească și întărească unul pe altul, ca să nu cadă în păcate. Nu este deci vorba de diregătoria învățătoarească în biserică, ci de datoria de a ne îndemna unul pe altul până când trăim, până când e nădejde de îndreptare. Căci cel ce ajunge în desnădejde cu greu va scăpa de învârtoșarea inimii și nu va mai asculta de Cuvântul lui Dumnezeu.³⁾ Altă întrebare este, cine are dreptul să vestească acest cuvânt.

Acelaș apostol ne lămurește asupra lucrului, zicând: „Și pe unii au pus Dumnezeu în biserică, întâi pe apostoli, al doilea pe proroci, al treilea pe dascăli, după aceea pe puteri... Au doară toți sunt apostoli? Au doară toți proroci? Au doară toți dascăli... Au doară toți tâlmăcesc?“ (I. Cor. cap. 12 v. 28—30). Locul acesta grăiește limpede și de aceea bapțiștii s'au ferit a-l introduce în mărturisirea lor de credință.⁴⁾ Ca unii, cari umblă pe căi piezișe s'au îngrijit să tipărească patru locuri despre dreptul celor ce propoveduesc evanghelia de a trăi din Evanghelie, dar lasă cu voia la o parte locurile, unde dreptul de a învăța este dat numai celor chemați sau împuterniciți de Dumnezeu. În cap. 12 dela I. Cor. apostolul amintește de cei 12 apostoli învățați și trimiși de Isus în mod nemijlocit spre a fi o mărturie a Invierei Domnului (Fapt. Ap. 1 v. 22). Pe temelia celor 12 apostoli se sprijinește întreaga biserică și astfel ea se numește apostolică. Prorocii, amintiți în rândul al doilea, erau aproape

1) Theophylacti Archiepiscopi Bulgariae In D. Pauli Epistolas Commentarii. Londini 1636 p. 932 și 948.

2) Theophylact: op. cit. p. 1030.

3) Theophylact: op. cit. p. 901.

4) Mărturisirea credinței baptiste. Vezi pag. 20—22.

asemenea apostolilor, dar se deosebeau prin aceea, că nu au fost trimiși direct de Domnul Isus Hristos. Un asemenea proroc a fost bunăoară Varnaba, care a însoțit pe Pavel în călătorii. Dascălii, amintiți la locul al treilea, erau învățători cari nu erau în aceeași stare de inspirație ca prorocii. Dascălii învățau ei mai întâi ceea ce aveau să propoveduiască altora. Învățau mai întâi pentru a avea ei cunoștințele necesare, cugetau asupra acestora, le pătrundeau cu mintea iar apoi le împărțeau altora.)

Marele apostol exprimă în epistola către Romani ideea, că darurile sunt de multe feluri, prorocie, învățătură (12, 6—7). Sf. Ioan Gură de Aur tălmăcind locul acesta zice, că e cu puțință, ca unii să fie virtuoși și totuși să nu aibă darul prorociei.²⁾ Darul profeției, darul de a vorbi în altă limbă și de a tălmăci cuvintele celor ce vorbeau în altă limbă, pe vremea apostolilor erau în număr însemnat. Apostolul Pavel în epistola I către Corinteni (c. 14) îndeamnă, ca darurile acestea în adunări să se manifesteze în bună rânduială. E destul dacă la cele de până acum amintim câteva locuri: „Cum vor propovedui, de nu se vor trimite“ (Rom. 10 v. 15); „Drept aceea luați aminte de voi și de toată turma, întru care Duhul Sfânt v-a pus pe voi episcopi, ca să păstoriți biserica lui Dumnezeu, care o a câștigat cu sângele său“ (Fapt. Ap. 20, 28).

Nu fiți deci mulți dascăli, bapțiștilor! Așa trebuie să le zicem, folosind cuvinte din epistola apostolului Iacob (c. 3 v. 1): „Nu fiți mulți dascăli, frații mei, știind că mai mare judecată vom să luăm.“

Din cele de până acum e bine să ne dăm seama de un lucru de o deosebită însemnătate. Bapțiștii cred, că spun o cuminenție, zicând: „Mulți oameni se miră, când aud, că pocăiții nu au preot... noi adevărul prin sfânta Evanghelie pe al nostru preot Isus Hristos... Preotul cel mare, iar cei credincioși este Biserica lui.“³⁾ Dar atunci pentru ce zice apostolul Pavel (Fapt. 20, 28), că episcopii păstoresc biserica lui Dumnezeu? Nicăiri nu se spune în Sf. Scriptură, că păstoria bisericeii ar fi fost încredințată tuturor credincioșilor, ba din cele arătate vedem, că se face deosebire între episcopi și credincioși! Așa stând lucrul, trebuie să știm, că biserica în materie de credință nu poate greși niciodată.⁴⁾ Altcum nu ar fi asigurat triumful bisericeii și ar birui iadul asupra ei, dar Mântuitorul a zis, că porțile iadului nu o vor birui pe dânsa (Mat. 16, 18). Biserica este stâlp și întărire adevărului (I. Tim. 3, 14—16). Drept urmare Mântuitorul o apără de erezii, altcum nu ar pune sub picioarele sale pe toți vrăjmașii (I Cor. 15, 25). Au nu a zis Domnul către ucenicii săi în Galilea: „iată eu cu voi sunt în toate zilele?“ (Mat. 28, 20).

Priviți la bapțiști! Ei sunt de vr'o 10 feluri. Oare în 10 feluri a propoveduit Isus? Răspundă bapțiștii, căci pe ei îi privește această întrebare.

1) Bisping: Erklärung des ersten Briefes an die Korinther. Münster. 1883. pag. 231.

2) Comentariile epistolei către Romani. p. 361.

3) „Farul Mântuirii“ anul III, Nr. 3, Martie 1922, p. 3.

4) Macarie: Introducerea în Teologia ortodoxă. p. 477 și urm.

Nesocotință mare este deci a da uitării cuvintele Scripturii: „Așa să ne socotească pe noi omul, ca pe niște slugi ale lui Hristos și ispravnici ai tainelor lui Dumnezeu“. Căci prin ispravniciei tainelor lui Dumnezeu **au crezut** Corintenii în Pavel și Apolo (I Cor. 3, 5) și „*slujitorii legii nouă*“ dela Dumnezeu au primit „*prednicia*“ (II Cor. 3, 5–6). Slujitorii de azi ai bisericii noastre și toți păstorii ei sunt întemeiați pe cuvântul divin.

Ordinea din biserică și scopul bisericii de a conduce voia omenească după voia lui Dumnezeu, nu pot fi lăsate în știrea oricui, ci în grija celor îndreptățiți ca urmași ai sfinților apostoli. Altcum siăbește, se distramă și dispăre puterea, care în biserică ține totul laolaltă. Rodele nenorocite le arată istoria reformațiunii, care s'a ivit în veacul al XVI-lea, înlăturând preoția, dar le vedem și cu ochii noștri, căci sectarii neavând preoție, rățăcirile lor își scot capul ca niște șerpi veninoși.

Un preot explica odată unui sălbatic tainele religiunii creștine și îi vorbea frumos despre ajungerea dreptilor în raiu. Sălbaticul avea un dușman de moarte, care se încreștinase deja. Voia deci să știe, că dușmanul său încă va ajunge în raiu, dacă va fi creștin adevărat? Preotul îi răspunse afirmativ. Atunci însă sălbaticul zise: „Atunci nici odată nu aș dori să ajung în raiu.“

Pilda aceasta ne arată, cât este de greu a răspândi Evanghelia lui Hristos. Deaceia a așezat Domnul nostru Isus Hristos Taina sf. a Preoției. În serviciul acestei sfinte taine ne găsim noi preoții bisericii ortodoxe și nu vom înceta până la moarte a ne face datoria. Căci preoția este cu adevărat taină, cum vom vedea în cuvântarea următoare, care va spulbera și mai mult uneltirile viclene al dușmanilor bisericii noastre. Bunul Dumnezeu să ne ajute a putea săvârși această muncă izbăvitoare.

Amin.

CUVÂNTAREA XXXI.

— Sf. Preoție este Taină. —

„Nu fii nebăgător de seamă, de darul ce este întru tine, care ți-s'a dat prin prorocie, cu punerea mâinilor preoției“. (I Tim. 4, 14).

Fraților,

Apostolul Pavel a rostit aceste cuvinte către episcopul Timoteiu. Când apostolul avea de gând să părăsească Efesul, a împărtășit lui Timoteiu darul necesar unui episcop. Și anume un dar, care nu se poate numi simplă slujbă de a învăța și a sta în fruntea unei comunități creștine, căci Timotei era recunoscut de mai înainte vrednic spre acestea. (I. Tim. 1, 18). Prin punerea mâinilor apostolului Pavel, episcopul Timoteiu primise consfințirea vredniciei, deci mai mult decât o simplă slujbă de învățator, primise un dar, căci acelaș apostol îi scrie: „Îți aduc aminte ție, ca să aprinzi Darul lui Dumnezeu, care este întru tine prin punerea mâinilor mele“ (II. Tim. 1, 6). Prin Duhul sfânt i se împărtășise deci lui Timoteiu o putere mai mare pentru a putea duce cu cinste și în mod rodnic oficiul său. Doar nicăiri nu găsim în sf. Scriptură, că în toți credincioșii s'ar afla un asemenea dar. Deaceia se zice în textul nostru: „darul ce este întru tine“, adică nu în oricare credincios. Astfel înțelegem, că apostolul arată și fructele darului împărtășit: „Că nu ne-a dat nouă Dumnezeu, duhul temerei, ci al puterii, al dragostei, și al întregii înțelepciuni“ (II. Tim. 17). Este vorba deci de un dar de care l-a făcut vrednic grația lui Dumnezeu, fără care nici nu se poate înmulți acel dar. Zice doar acelaș apostol: „Lucrul bun, cel încredințat ție, să-l păzești prin duhul cel sfânt“ (II. Tim. 1, 14). Timotei avea prin urmare darul sfințitor, care i-s'a împărtășit prin punerea mâinilor.

Mâna este organul, care și la Evrei se întrebuița ca semn al împărtășirii și al recunoașterii unui lucru. La Evrei se puneau mâinile asupra jertfelor. (II. Moise 29, 10, 15, 19). Moise și-a pus mâinile asupra lui Ioșua, ca acesta să se umple de duhul înțelepciunii (5 Moise 34 v. 9).¹⁾

1) Bisping: Erklärung der drei Pastoralbriefe p. 198.

Cu punerea mâinilor este deci împreună împărțirea unui dar din izvor dumnezeesc, ceace vedem și din cuvintele: „Măinile de grabă să nu-ți pui pe nimeni, nici te face părtaș de păcate streine“ (I. Tim. 5, 22). Deaceea îi și spune apostolul Pavel lui Timotei și alte cuvinte din care se vede răspunderea cea mare a preoților: „Păzește-te pe tine însuși și învățătura, și rămâi întru acestea, că acestea făcând și pe tine te vei mântui și pe cei ce te vor asculta“ (I. Tim. 4, 16). Apostolii aveau liniște deplină, că prin punerea mâinilor se împărțese dar celor sfințiți. Ei știau, că Hristos ori Duhul sfânt este izvorul sfințirii slujitorilor Altarului. Zice bunăoară acelaș apostol: „Și acela a dat pe unii apostoli, iar pe alții proroci, iar pe alții evangeliști, iar pe alții păstori și dascăli“ (Efes. 4, v. 11).

Sectanții se provoacă la I. Petru cap. 2 v. 4 și la Apocalipsa lui Ioan cap. 1 v. 6 spre a susține, că fiecare credincios ar fi și preot. În Apocalipsa lui Ioan citim: „Și ne-au făcut împărați și preoți lui Dumnezeu și Tatălui său“ Mare greșală fac răstălmăcitorii acestor locuri și iată pentru ce. În cartea a doua lui Moisi se zice și despre Evrei că: „Voi veți fi mie preoție împărătească și neam sfânt“ (cap. 19 v. 6). Cu toate acestea chiar la porunca lui Dumnezeu s'au așezat preoți din neamul lui Aron (Eșire cap. 40; Levit. c. 8) și leviți (Num. 3 v. 6) cari nu erau în aceleaș drepturi cu poporul. Precum între preoția vechiului Testament era deosebire, astfel în T. Nou cu atât mai vartos este deosebire între preoți și popor. Credincioșii sunt numiți preoți și împărați, în înțelesul că ei trebuie să se despartă de poftele deșarte, căci sunt răscumpărați prin crucea Domnului și se închină Dumnezeului adevărat.¹⁾

Mântuitorul zice către apostoli la cina cea de taină: „Nu voi m'ați ales pe mine, ci eu v-am ales pe voi și v-am pus (Ioan 15, 16). Apostolilor dă puterea de a lega și deslega (Ioan 20) zicând: „Cela ce ascultă pe voi pe mine mă ascultă și cela ce se leapădă de voi de mine se leapădă...“ (Luca 10 v. 16). Numai apostolii și urmașii lor au dreptul să predice evanghelia iar credincioșii primesc îndemnul să asculte: „Ascultați de mai marii voștri și vă supuneți lor, că ei priveghiază pentru sufletele voastre, ca ceice vor să dea seamă“ (Evr. 13 v. 17). Deci mai marii bisericei au răspundere mai mare și astfel și drepturi mai mari. Am arătat în alte locuri, că numai slujitorii altarului pot săvârși botezul și sf. Euharistie. Totașă numai ei pot săvârși și celelalte taine ale bisericei noastre.

Mintea sănătoasă încă ne spune, că preoția este taină, căci ea întrunește condițiile unei taine. Adecă există semnul văzut, care este punerea mâinilor, are puterea împărțirii darului, este întemeiată de Mântuitorul și biserica o păstrează până la sfârșit: „Se va propovedui această evangheliie a împărăției întru toată lumea întru mărturie la toată lumea și atunci va veni sfârșitul“ (Mat. 24 v. 14).

Am înșirat aici patru condițiuni însemnate, care se țin de taina preoției. Nici una din acestea nu este luată în seamă de bapțiști, căci 1) ei pun mâinile unul asupra altuia fără nici o seriozitate. Fiecare bapティスト sau adventist are dreptul să pună mâinile unul asupra altuia,

1) Nazarie: „Duminica, Botězul și Ierarhia Bis. p. 61.

ceace e contrar Sfintei Scripturi. 2) Ei nu recunosc că prin punerea mâinilor se împărtășește darul deosebit; 3) Ei spun, că nu se întemeiază taina pe sf. Scriptură și 4) N'au păstrat legătura cu practica moștenită dela sfinții apostoli. Adecă nu pot dovedi cu nimic, că predicatorii lor ar avea dela apostoli și episcopi dreptul de-a învăța.

Sectanții au călcat în picioare cuvintele sf. apostol Pavel: „Nimeni singur nu-și ia luiș cinstea, ci cel chemat de Dumnezeu ca și Aron.“ (Evrei 5 v. 4.) Mai ales bapțiștii au îndrăzneala a lua și ei titlul de episcop și diacon, nesocotind cuvintele Mântuitorului: „Cela ce nu intră prin ușe în staulul oilor, ci sare pe aiurea, acela fur este și tâlhar“ (Ioan 10 v. 1).

Ah, de ar lua aminte bapțiștii cuvintele acestea, ah, de s'ar oprî să mai batjocurească preoțimea noastră, care a muncit întru Domnul pentru biserică și neamul românesc. Căci dacă preoțimea ortodoxă română ar fi trăit numai batjocorind pe alții, de bună seamă n'ar fi avut rolul frumos și înălțător, pe care i-l'a hărăzit Părintele nostru cel din Ceriuri. Nici odată predicatorii bapțiști nu se vor putea lăuda cu rolul covârșitor al preoțimei române pentru neam și biserică. Preotul ortodox român nu va uita niciodată, că tocmai darul deosebit al tainei preoțești i-a ajutat să fie la culmea chemării sale. Iar dacă ieri, sau astăzi, sau mâine oarecare slujitor al Altarului nu a fost și nu este poate la culmea chemării sale taina tot taină rămâne și oricare vinovat își va lua plata sa. Soarele străbate cu razele sale canaluri și tot felul de alte locuri fără a pierde ceva din strălucirea sa. Preotul nevrednic este ca o lumină, care se mistuește pe sine...

Bapțiștii se provocă la apostolul Pavel, care a zis, că el binevestește „nu întru înțelepciunea cuvântului“ (I Cor. 1 v. 17) și „cuvântul meu și propoveduirea mea nu era întru cuvinte îndemnătoare ale înțelepciunii omenești, ci întru arătarea duhului și a puterii“ (I Cor. 2 v. 4). Io temeiul acestora zic, că bătrânii lor și învățătorii lor nu au nevoie de multe cunoștințe, căci ar fi destul să aibă dragostea necesară către turma cuvântătoare.¹⁾ Dar Pavel prin cuvintele: „înțelepciunea cuvântului“ înțelege ca propoveditorul lui Hristos să nu se încreadă, că ar putea vesti evanghelia într'o formă filozofică, cum se vede că era cazul cu partida lui Apollon.²⁾ Nu e nevoie să arătăm mai pe larg nepriceperea bapțiștii, ci fixăm ca răspuns cuvintele aceluiaș apostol către Timoteiu: „la aminte la citire, la mângâiere, la învățătură.“ (I Tim. 4, 13.)

Iar acum, ca să vedeți până unde au ajuns bapțiștii cu lipsa lor de învățătură, aduc chiar mărturia unui predicator bapțiștii. Acesta spune, că în școlile dominicale bapțiștii la 1300 de copii erau 200 de învățători. Deci nici 7 copii nu avea un învățător. „Era lucru frumos“ zice bapțiștii — „dar o neînțelegere între frați... a făcut capăt lucrului.“³⁾ Iată dar, că neînțelegerile se țin lanț la bapțiștii și aceștia o spun într'o carte tipărită, că școala lor duminicală „mai în

1) Vezi pe larg Mărturisirea credinței bapțiștii la: Dr. N. Brînzău „Pocăiții“. Petroșeni 1912 p. 181.

2) Bisping: Erklärung des ersten Briefes an die Korinther p. 24.

3) V. Berbecar: „Școala de Duminecă“ Nr. 1. București 1920, p. 6.

nici un loc n'a ajuns a fi de model".¹⁾ Acelaș predicator, care număra între frunțașii bapțiștilor dela noi, nu se rușinează a zice: „Copiii noștri vor putea fi în lume și fără de case, pământ, cai, boi, oi și alte averi, vor putea fi și fără de multă învățătură și cultură, că în moarte și așa nu le vor putea duce cu ei”.²⁾ Cel ce învață așa se numește Vasile Berbecar. Cu drept cuvânt le putem zice bapțiștilor: Iată, voi înși-vă spuneți despre voi că răspândiți întunericul! Voi ați lepădat credința și buna știință și astfel din credință ați căzut! (I. Tim. 1 v. 19).

E dureros, fraților, să citească cineva asemenea cuvinte în limba neamului său. Din asemenea îndemnuri vinovate putem vedea, cu câtă dreptate constată învățatul și de Dumnezeu iubitorul episcop Vartolomeu al Râmnicului, că ereticii păcătuiesc împotriva unității sufletești a neamului nostru. Vieța noastră de familie și cea națională s'au încheșat pe baze religioase. Numai cu sprijinul ierarhiei și al tradiției se poate deci păstra unitatea sufletească, unitatea credinței. Sectele în număr de vr-o 500, prezintă Sf. Scriptură ca pe un isvor de certuri între oameni.³⁾

Unde mai punem apoi, că după mărturia unui distins și învățat profesor al facultății noastre teologice ortodoxe din București, sunt vr-o 10 feluri de bapțiști!⁴⁾ Distinsul profesor aseamănă sectele cu buruienile aruncate de vânt într'o grădină, de unde trebuie scoase, ca să nu năpădească florile frumoase!

Cuvine-se deci să ținem seama, că după judecata sănătoasă a poporului, nici o răutate nu poate rămânea ascunsă. Nouă nu ne trebuie bariere despărțitoare între păturile națiunii și între fii bisericii. Deaceea să sprijinim sfânta maică biserică ortodoxă și pe preoții ei să-i cinstim, având pururea înaintea ochilor cuvintele Mântuitorului: „Fericit este, acela ce nu se va sminti întru mine.” (Mat. 11, 25.)

Amin.

1) *ibid.* p. 7.

2) Berbecar: loc cit. p. 7.

3) „Biserica Ortodoxă Română.” Nr. din Noemvrie 1921 p. 86—89.

4) Dr. I. Mihălcescu: In revista: „Biserica Ortodoxă Română.” Anul 40-lea, Nr. din Ianuarie 1922, p. 252—262.

CUVÂNTAREA XXXII.

— Taina Sf. Mir. —

„Iar cela ce ne adeverează pe noi împreună cu voi întru Hristos, și ne-a uns pe noi, Dumnezeu este. Care ne-a și pecetluit pe noi, și a dat arvuna Duhului întru inimile noastre“ (II Cor 1 v. 21—22).

Fraților,

Multe se întâmplă omului în viață. Omul aude multe și vede multe. Cu deosebită bucurie îmi spuse odată un bun creștin ortodox, că dacă ar avea darul preoției s'ar înrola în șirul celor care combat pe pocăiți. Ei, și ce ai face apoi, — fu întrebarea mea. „Înainte de toate aș lăsa să se tipărească cu litere mari două cuvinte: „Citiți Scriptura“ și le-aș răspândi între ei, căci cel ce leapădă cele 7 taine nu poate spune, că a citit Scriptura“.

Creștinul care spusese aceste cuvinte avea dreptate, pentru că de fapt nu a putut citi cu luare aminte Sf. Scriptură celce înlătură darurile deosebite ale Duhului sfânt pe calea sfințelor taine. Cine nu recunoaște că prin botez ne renaștem la viață spirituală, că prin sf. Mir primim întărire în acea viață spirituală, acela nu cunoaște baza credinței adevărate. Cine nu crede, că prin sf. împărtășire luăm mâncare și beutură dumnezească și că mărturisirea este un mijloc de a scăpa de boalele sufletești, nu este creștin al evangheliei lui Hristos. Cine nu recunoaște puterea vindecătoare a sfântului Maslu și sfințenia tainei căsătoriei, nu este al lui Hristos. Pune vârf la toate necredinciosul, care nu recunoaște pe preoți, ca săvârșitori ai tainelor!

Fraților,

Sectanții nu știu nimic despre taina sfântului mir, ca și la celelalte taine. Ei deci nesocotesc bogăția darurilor mântuirii. Un tată, un frate, o rudenie sau altul, dacă ne lasă o moștenire, bunăoară o casă, de bună seamă ne mai lasă și alte lucruri de cele mai multe ori. Și Domnul nostru Isus Hristos să nu ne fi lăsat nouă mijloace

mai multe pentru întărirea sufletească? Oare nu avea nevoie creștinul de lucrări sfinte pentru a primi sub semn văzut harul dumnezeesc? Avea creștinul și are și astăzi nevoie. Omul doar nu poate singur face faptele bune, dacă nu are și mijloace anume așezate de Dumnezeu prin care să se întărească în viața sufletească.

Bine zice un slujitor al Altarului, că chiar apostolii numai după ce s'a pogorît Duhul sfânt preste dâșii au devenit tari în credință.¹⁾ Deci cu toate, că primim darul sfințitor prin taina botezului, avem nevoie de întărire și aceasta o primim prin taina sfântului Mir.

Domnul nostru Isus Hristos a făgăduit apostolilor, că va trimite pe Duhul sfânt: Tatăl... alt Mângâitor va da vouă... Duhul adevărului (Ioan 14 v. 17). Făgăduința aceasta a făcut-o iară cu puțin înainte de înălțarea la cer zicând, că apostolii se vor îmbrăca „cu putere de sus“ (Luca 24 v. 49).

Imbrăcarea cu putere de sus a făgăduit-o apostolilor, dar împărțășirea aceasta s'a pus în vedere și celorlalți creștini: „De însetează cineva, să vie la mine și să bea, Cela ce crede întru mine... râuri de apă vie vor curge din pântecele lui“ (Ioan 7 v. 37—38). Despre acestea cuvinte chiar evanghelistul Ioan zice, că aici este vorba de duhul ce are să-l primească fiecare credincios. Făgăduința s'a împlinit: Duhul Sfânt s'a pogorît (Fapt. Ap. c. 2), iar apostolul Petru spune iudeilor din Ierusalim, că trimiterea Duhului Sfânt se referă la toți oamenii, precum a zis prorocul Ioil (c. 2 v. 28).

Apostolii Petru și Ioan s'au dus în Samaria, — unde predicase diaconul Filip, și s'au rugat ca cei botezați să ia Duh Sfânt. Pentru ce? „Pentru că încă nici preste unul dintru ei nu se pogorâse (Duh Sfânt), ci numai botezați erau întru numele Domnului Isus“.

Apostolii au îndeplinit aici o lucrare însemnată. Ei împărțășiau Duhul Sfânt celor cari erau deja botezați, căci în Faptele Apostolilor se vorbește clar că oamenii din Samaria „botezați erau“ iar apoi „luau Duh Sfânt“ prin o altă lucrare a apostolilor. Filip îi botezase pe credincioșii din Samaria și precum nu se spune forma botezului lor, nu se spune nici despre forma sub care luau Duh Sfânt, decât că apostolii „s'au rugat“ (Fapt. 2 v. 15) și „puneau mâinile (Fapt. 2 v. 17). Ungerea nu e amintită aici, dar de bună seamă n'a lipsit, căci citim la I Ioan c. 2 v. 20: „Și voi ungere aveți dela Cel Sfânt“. Ungerea o putem privi și ca punere a mâinilor, căci cu mâna se face ungerea.

Citim apoi în epistola II-a sf. apostol Pavel către Corinteni: „Iar cela ce ne adeverează pe noi împreună cu voi întru Hristos, și ne-a uns pe noi, Dumnezeu este. Care ne-a și pecetluit pe noi, și a dat arvuna Duhului întru inimile noastre“ (c. 1 v. 21—22). Astfel prin ungere se face întărirea în credință. Și nici nu înțelegem aici (adeacă la II Cor. 1 21—22) că ar fi vorba de grăire în limbi sau alte daruri deosebite, fiindcă în epistola către Romani (c. 12 v. 6) se spune, că darurile deosebite le aveau numai unii și nu erau necesare pentru

1) Dr. N. Brinzău: op. cit. p. 61.

toți.¹⁾ Este apoi de observat, că darurile speciale nu le-au dat apostolii prin ungere, ci numai prin punerea mâinilor.²⁾

Prin urmare ungerea o înțelegem ca împărțire a unui dar spiritual pentru toți creștinii cari au primit botezul.

Sfânta Predanie este pentru noi o mărturie puternică în privința tainei sf. Mir. Amintim bunăoară pe Tertulian: „Ești din baia botezului ne ungem cu ungere sfântă.“³⁾ Deci avem mărturia unui scriitor, care a trăit până la anul 240 după Hristos. Nu lipsesc mărturii și mai vechi, dar nu le amintim, ci scoatem la iveală felul cum s'a păstrat predania în biserica noastră. Aducem o pildă. Sf. Ioan Gură de Aur tălmăcind locul dela II. Cor. 1 v. 21—22. zice, că celce ne-a uns pe noi cu sf. Mir, ne-a dat Duhul în inimile noastre ca o arvună. Adecă prin sf. Mir avem adevărul, că celce ne-a dat isvorul învățătorei sale, ne va da și celelalte daruri, căci „dacă nu era să ne dea totul, n'ar fi hotărît a ne da arvuna Duhului.“⁴⁾ Ei bine, sfântul Părinte nu ar fi vorbit și nu ar fi scris în felul acesta, dacă taina Mirului nu ar avea temelia în sf. Scriptură. Ioan Gură de Aur a trăit cu două sute de ani în urma lui Tertulian. Oare nu ar fi combătut învățăturile de mai înainte, dacă ar fi fost greșite? Cu toată tăria, dar nu a găsit de cuviință să combată învățăturile bune!

Sf. Ioan Gură de Aur spune și aceea, că prin ungerea amintită la II. Cor. 1 v. 21—22 urmașii lui Hristos după ce mai înainte primiră taina botezului, se fac părtași de daruri împărătești, văzând cece ochiul n'a văzut. Și această tălmăcire n'a fost schimbată de nimeni în biserica adevărată alui Hristos. Aducem mărturia arhiepiscopului Teofilact al Ohridei, care a trăit cu 700 de ani în urmă. Acesta a scris o mulțime de tălmăciri asupra sfintei scripturi și tălmăcește locul citat la fel cu sf. Ioan Gură de Aur.⁵⁾

Trec mai bine de 500 ani dela moartea arhiepiscopului Teofilact, dar tălmăcirea nu se schimbă. Chiar biserica romano-catolică învață la fel cu noi. Un mare învățat al ei cu mândrie se referă la tâlcuirea lui Teophylact și tălmăcește la fel locul dela II Cor. 1 v. 22—22. Aceasta este o puternică dovadă a credinței noastre.⁶⁾ Iar decă am consulta și alte mărturii, am constata, că toți tălmăcitorii adevărați al sfintei scripturi au ținut seama de tălmăcirile înaintașilor lor.

Taină mare este taina Sf. Mir și dacă ea s'a întrebuițat în biserică, fără nici o schimbare avem dovada, că biserica este stâlp și întărire a adevărului. (I. Tim. 3, 14—16).

Ce ați făcut deci pocăiților? Ați pățit ca un oarecare om, care

1) A. Comoroșan: „Prelegeri academice din Dogmatica Ortodoxă“ Cernăuți 1889. Partea specială p. 561.

2) Ioh. Caspari Suiceri: „Thesaurus Ecclesiasticus“ Ed. III. vol. 3. Trajecți ad Rhenum 1746 p. 1534—35.

3) Vezi la Macarie p. 451; Comoroșan p. 561 și Caspari Suiceri op. cit. p. 1534.

4) Comentariile epistolei II către Corinteni. Trad. de Teodosie Ploșteanu. București 1910. p. 48. și Omilia 3-a la Filipeni.

5) Theophylact: op. cit. p. 336.

6) Vezi: Joh. Caspari Suiceri: op. cit. p. 15—34.

și-a fracturat o mână și copleșit de durere striga : „Luați-mi durerea.“ Un medic zise aceluia om : „Întâi trebuie să-ți așezi mâna la loc, căci numai după aceea îți pot lua durerea.“ Ca doctorul acela, se îndreaptă biserica noastră drept măritoare către bapțiștii și toți sec-tanții, care și-au împușinat adevărurile credinței, zicându-le : Nu vă mai vâicăriți cu boala ce o aveți de a vedea totul în alte culori ! Primiți în sufletul vostru întregul tezaur al învățaturii Mântuitorului, strecurați-l în sufletul vostru fărămișat de învățături greșite și veni-va atunci timpul ca să trăiți în pace cu toți creștinii.

Amin.

CUVÂNTAREA XXXIII.

— Taina Pocăinței. —

„Luați Duh Sfânt; cărora veți erta păcatele, se vor ierta lor, și cărora le veți ținea, vor fi ținute“ (Ioan 20, 21—22).

Fraților,

Baptiștii învață, că viața cea nouă se începe cu ascultarea cuvântului dumnezeesc și continuă toată viața, adică starea darului nu mai trece niciodată.¹⁾ Nimic mai greșit ca aceasta, căci Dumnezeu nu poate fi învinuit, că pe cine vrea îl socotește între cei aleși iar pe cine vrea îl osândește, fără voia omului. Aceasta o vom combate mai pe larg în o altă cuvântare. Aici vom arăta, că deși baptiștii nesocotesc faptele bune ale omului și stăruințele de a se curăți de păcate, totuși ca singure mijloace pentru înaintarea în sfințire recunosc numai: Cuvântul lui Dumnezeu, rugăciunea și împărtășirea credincioșilor unii cu alții. Deci ei zic că nici una din cele 7 taine nu e un mijloc al darului. Este de remarcă fraților, că baptiștii nu-și dau seamă ce vorbesc. Doar precum zic ei — omul e rânduit din veci la mântuire fără voia proprie! Apoi dacă starea darului nu mai trece niciodată, ce nevoie are baptistul de rugăciune și de împărtășirea unuia cu celalalt, când și așa împărtășirea e o simplă mâncare?²⁾

Dar baptiștii merg mai departe în lipsa lor de judecată. Ei resping taina sfinteii Mărturisiri sau a Pocăinței și totuși fac astfel de lucruri, cari arată, că mult mai bine ar fi fost dacă nu s'ar fi lepădat de dânsa. Resping taina și cu toate acestea iată măsurile lor în prinxința păcătoșilor:

Sunt aleși, însă aceasta nu-i împiedică a spune că au și ei păcătoși. Este datoria fiecărui membru al comunității baptiste a primi să fie muștrat frățeste și să mustre în acelaș timp.³⁾ Ceva de tot interesant, nu e așa? Păcătos pe păcătos să se mustre frățeste și să

1) Mărturisirea credinței lor. Editura C. Adorian, p. 12 și 9.

2) Vezi și Dr. Brinzău: op. cit. p. 171.

3) Mărturisirea credinței baptiste p. 25.

se iubiască frățește. Doar într'o comunitate sunt și păcătoși cu duiumul iar fiindcă dreptul muștrării este al comunității, urmează că se creiază starea asemănătoare unor întemnițați, cari se învinovătesc și se judecă unul pe altul. Frumoasă frăție, nici vorbă! Comunitatea poate ridica dreptul membrilor, cari vin în contradicție cu mărturisirea lor de credință și stăruie în păcat. „Membrii, care s'au făcut părtași de grele (mari) păcate, cari au dat sminteala oficial, ori s'au făcut vinovați de repetate ori, și pe al căror cuvânt deocamdată nu se poate pune crezământ, vor fi excluși fără de preget, chiar dacă promit îndreptare“.¹⁾

Cine v-a dat bapțiștilor puterea aceasta? Pe ce răzimați părerea voastră? Ei se referă între altele la I. Cor. cap. 5 v. 1—13, unde se vorbește de păcatul greu săvârșit de un membru al comunității din Corint. Dar aici nu comunitatea a făcut excluderea păcătoșului, ci apostolul Pavel în baza puterii primită dela Mântuitorul de a lega și deslega păcatele. Pavel scrie Corintenilor, că mai bine ar fi făcut să se întristeze de starea păcătoșului, să fi rupt orice atingere cu el. În înțelesul acesta exclude o comunitate pe un păcătoș, rămânând acesta izolat. Comunitatea însă nu aduce ea sentința formală a excluderei, cece vedem din cazul de față. Comunitatea nu a adus sentință de excomunicare. Pavel se vede deci îndemnat a scrie, ca păcătoșul să fie dat Satanei. Nu era de față în Corint, dar a scris, ca și când creștinii ar fi fost adunați, iar apostolul a rostit sentința fiind cu sufletul în fruntea adunării.²⁾ Sentința a fost dată deci de apostolul Pavel căci zice „iată am judecat“ (v. 3). Comunitatea a rămas cu datoria de-a executa sentința apostolului (v. 5), care a dat Satanei și pe Imeneu și pe Alexandru (I Tim. 1 v. 20).

Bapțiștii se referă și la II. Tes. 3 v. 6: „Și poruncim vouă, fraților, întru numele Domnului nostru Isus Hristos, să vă feriți voi de tot fratele ce umblă fără de rânduială și nu după *predania*, care a luat dela noi.“ Nici de aici nu pot culege dovezi pe seama lor. Este firesc, ca să încunjuri pe cel fără de rânduială, însă nu urmează de aici un drept special pe seama comunității. Drepturile speciale sunt arătate de apostolul Pavel în diferite locuri, dar pe seama conducătorilor comunității. Credincioșii se pot mângâia, se pot sprijini unii pe alții, dar sunt obligați a cunoaște pe mai marii lor. Mai marii comunității (vezi I Tes. 4, 12) cum vor putea deci fi egali cu oricare membru, când e vorba de îndreptarea unui păcătoș? Atunci n'ar avea rost să fie numiți *mai mari*, ci s'ar zice: Cunoașteți pe cei la fel cu voi.

Nici că le pasă sectanților de toate acestea; ei chiar pe predicatorii lor îi supun disciplinei comunității.³⁾ Pentru ce? Fiindcă toți membrii comunității ar avea drepturi egale!⁴⁾ Am arătat — când am tratat despre preoție — că drepturile nu sunt egale. Aici ne referim

1) ibidem.

2) Bisping: Erklärung des I. Briefes an die Korinther. p. 80.

3) Mărturisirea lor p. 20.

4) Idem p. 24.

la alte locuri spre a dovedi că nu oricine are dreptul de a muștra și judeca. La 2 Tim. 2, 25 numai lui Timotei i-se spune să certe pe cei ce stau împotriva ca apoi să primească pocăință spre cunoașterea adevărului. La 2 Tim. 4, 2 se spune, că Timotei să stăruie în predicarea cuvântului, să mustre, să certe. Unde stă scris că întreaga comunitate ar avea dreptul să predice iar în legătură cu aceasta să și mustre și să certe? Nu găsim un asemenea loc în sf. Scriptură.

Iată însă că bapțiștii socotesc a aduce argumentul cel mai puternic. Doar nu pomeniște evanghelistul Matei că oricine are dreptul să mustre pe fratele său? Evanghelistul scrie: „Și de-ți va greși ție fratele tău, mergi și-l muștră pe dânsul între tine și între el singur; deci de te va asculta, ai dobândit pe fratele tău. Iar de nu te va asculta, mai ia împreună cu tine încă pe unul sau doi, ca prin gura a două sau a trei mărturii să stea tot graiul. Iar de nu-i va asculta pe ei, spune-i soborului (bisericei); și de nu va asculta nici de sobor, să-ți fie ție ca un păgân și vameș.“ (Mat. 18, 15—17.) Cu locul acesta cred a dovedi bapțiștii, că au dreptul egal de a se exclude unii pe alții, fără deosebire.¹⁾

Atunci însă pentrucă trebuie să mai spunem bisericei pe cel ce a greșit? Dacă nici un credincios nu are drept mai mare ca celalalt, dacă nu-i deosebire, atunci oricâți astfel de credincioși s'ar aduna, lucrul nu se schimbă. Ar fi destul ca unul singur să-și facă el însuși dreptate declarând scos din biserică pe cel ce a păcătuit. Noi însă citind cu atențiune locul citat, găsim o gradajie foarte limpede. Dacă nu ne ascultă păcătosul, luăm încă pe unul sau doi, ca prin mărturia acestora să se dovedească vinovăția păcătosului, iar dacă nu ascultă, cerem mărturia bisericei. Această mărturie o fac reprezentanții bisericei iar nici decum ori-care credincios. De unde vedem aceasta? Din vers. 18, care urmează locului citat: „Amin grăiesc vouă: ori câte veți lega pe pământ, vor fi legate în cer; și ori câte veți deslega pe pământ, vor fi deslegate în cer.“ (v. 18.)

Bapțiștii însă ce au făcut? Au făcut ca omul, care suie treptele unei scări, însă nu toate, ci numai două sau trei. Ei au citat vers. 15, 16 și 17 ale capitolului al 18-lea dela Matei, iar de vers. 18 nici nu vrea să știe. Rău fac ceea ce fac, pentrucă chiar în versul acesta Mântuitorul grăiește către apostoli. E limpede acest lucru, căci nu zice: „ție“ ca la v. 15, ci: „vouă“. Iar citind textul în legătura lui întreagă, vedem că numai apostolilor le-a vorbit, numai lor le-a dat puterea legării și deslegării și prin aceasta urmașilor legali.

Astfel cine sunteți voi bapțiștilor, care pe un păcătos chiar dacă promite îndreptare nu-l mai iertați, ci îl dați afară dintre voi? Așa învață Mântuitorul? Cum exercitați deci porunca lui Isus, ca să ierțați de șaptezeci de ori câte șapte? Tăcerea voastră nimic nu o poate schimba și chiar dacă ați răspunde, gura voastră spre minciună și nepricepere s'ar deschide. Se vede din cele arătate că de necesară este taina pocăinței în biserică adevărată a lui Hristos! Altcum îndreptarea atârână dela lucruri streine de învățăturile Mântuitorului.

1) Mărturisirea lor. Ediția Adorian p. 25.

Atunci nici nu se mai poate numi îndreptare. Totul atârnă dela bunul plac al baptistului, care nu este luminat la fel cu ceilalți. Chiar primirea în comunitate la bapțiști se face prin votare, contrar Sfintei Scripturi, care nicăiri nu ne spune, că apostolii ar fi pus pe toți creștinii să voteze, că cineva să poată fi membrul unei comunități. Nesocotiți totul bapțiștilor, nesocotiți botezul, căci votul vostru este mai puternic și astfel botezul vostru se reduce la nimic ca și toate lucrările voastre.

Fraților,

În cuvântarea următoare voi arăta pe scurt, că Sf. Pocăință este taină. De încheere, rogu-vă pe voi să fiți cu luare aminte la învățătura bisericii ortodoxe de răsărit, care a păstrat învățătura Mântuitorului prin o legătură indicată foarte clar în Cartea Cărților. Pentru ucenicii săi se rugase oarecând Isus și i-a trimis pe ei în lume (Ioan 17, 18). Să ne rugăm și noi pentru urmașii acestor ucenici, pentru preoții, cari se ostenesc azi în lume într-o a feră pe toți de rătăciră. Căci ei sunt ispravnici ai tainelor lui Dumnezeu. Precum apostolii au primit puterea de a ierta și ținea păcatele (Ioan 20, 21—22) astfel și urmașii lor au puterea aceasta de taină. Biserica având în fruntea ei pe slujitorii înzestrați cu aceasta putere, își îndeplinește misiunea sa în liniște.

Nu toată apa mării pricinuește scufundarea unei corăbii, ci apa mai puțină, care a pătruns în corabie. De aceea să fim treji, ca nimic din rătăcirile bapteste să nu se strecoare în sufletele cu adevărat creștine.

Păzește-ne Doamne, că spre tine am nădăjduit.

Amin.

CUVÂNTAREA XXXIV.

— Pocăința este taină. —

„Luați Duh sfânt; cărora veți ierte păcatele, se vor ierta lor, și cărora la veți ținea; vor fi ținute (Ioan 20, 21-22).

Fraților,

Cuvintele acestea se găsesc și la începutul cuvântărei de mai înainte. De ce dar le spunem aici din nou? Pentrucă ele trebuie lămurite. Ele ne dau puțința să facem o muncă ziditoare în privința credinței noastre asupra tainei pocăinței. Pocăiții fac contrarul. Ei dărâmă în loc să clădească și aceasta nu este un semn al înțelepciunii creștine.

Mântuitorul prin cuvintele de mai sus a înțeles o trimitere specială și anume aceea a iertării păcatelor. Această trimitere specială își are obârșia în următoarele cuvinte ale Domnului: „Duhul Domnului peste mine, pentru care m'a uns bine a vesti săracilor; m'a trimis a tămădui pe cei zdrobiți la inimă, a propovedui robilor iertare și orbilor vedere, a slobozi pe cei sfârâmați, întru ușurare“ (Luca 4 18). Săracii sunt acei oameni, a căror inimă este zdrobită de povara păcatelor, care se află într'o robie sufletească și nu se pot ajuta în orbirea lor spirituală.¹⁾ Pentru iertarea păcatelor acestor oameni, Mântuitorul a transpus asupra Apostolilor trimiterea sa. Apostolii au primit deci o putere deosebită, căci îi trimite printr'un semn văzut, a suflet asupra lor și le-a zis: „Luați Duh Sfânt“. Apostolii au luat Duh sfânt prin semn văzut, ca să se încredințeze, că au primit darul deosebit al iertării păcatelor.

Acest adevăr e de cea mai mare însemnătate, pentrucă semnul văzut este o cerință caracteristică a sfintelor taine. Pe de altă parte ni se arată că nu poate fi vorba aici de o trimitere generală a apostolilor, cu înțelesul ca ea să cuprindă întreaga lucrare apostolică. Trimiterea generală a urmat mai târziu în Galilea și nu în forma

1) Pözl: Kurzgefasster Commentar zum Evangelium des heiligen Lucas. Graz 1887 p. 84.

acesteia.¹⁾ Trimiterea generală a apostolilor se găsește la evanghelistul Matei (c. 28) și nu se poate confunda cu trimiterea despre care se vorbește în cap. 20 al evangheliei lui Ioan.

Bine trebuie să judecăm ceea ce scrie sfântul Evanghelist. Mărturia lui ne arată, că Domnul nostru Isus Hristos nu a făcut aici o făgăduință că le va da Duhul sfânt, ci le-a dat de fapt darul sfântului Duh. Foarte bine observă biserica întreagă, că apostolii nu au primit aici darul Duhului Sfânt ca în ziua Rusaliilor. Căci atunci adecă la Rusalii li-s'a dat Duhul Sfânt spre a pătrunde, spre a înțelege în mod desăvârșit opera Mântuitorului. Prin aceasta apostolii au primit întărire și încurajare de a putea fi reprezentanți desăvârșiți ai lui Hristos. Au primit deci darul de a vorbi în limbi și așa mai departe²⁾.

Când însă Mântuitorul zice: „*cărora veți ierta păcatele, se vor ierta lor*“, nu putem înțelege darul de a vorbi în limbi. Înțelegem un fel de dar spiritual special. Frumos talmăcește locul acesta arhiepiscopul Theophylact, zicând, că avem a înțelege un dar spiritual, nu însă acela de a învia morții, ci de a ierta păcatele! Dar cum? Doar Dumnezeu iartă păcatele. Preoții sunt servitorii unor daruri dumnezeiești și prin ei lucrează Darul lui Dumnezeu³⁾.

Având în vedere cele de mai înainte înțelegem limpede, că pocăința este o taină sfântă. Nu este un simplu semn ci un mijloc de mântuire. Taina aceasta are condițiile necesare unei taine: 1. este așezată de Mântuitorul; 2. se săvârșește sub un chip văzut și 3. împărtășește darul nevăzului sufletului credincios.

Este taină căci așezarea ei a fost de două ori făgăduită de Mântuitorul. Întâi când Petru în numele apostolilor a mărturisit de Hristos ca Fiu al lui Dumnezeu. Atunci zise Mântuitorul către Petru pentru toți apostolii „Orice vei lega pe pământ va fi legat și în ceruri, și orice vei dezlega pe pământ, va fi deslegat în ceruri“ (Mat. 16, 19). A doua oară a fost făgăduită, când Isus a zis către toți apostolii: „Amin grăesc vouă: ori câte veți lega pe pământ, vor fi legate în cer; și oricâte veți dezlega pe pământ, vor fi dezlegate în cer“ (Mat. 18 v. 18). Evanghelistul Ioan ne arată împlinirea făgăduinței; prin urmare Taina pocăinței totdeauna a ființat în biserica noastră, așa cum o avem astăzi. Sfântul Vasilie cel Mare zice bunăoară: Este de trebuință a mărturisi păcatele înaintea aceloră, cărora s'a încredințat săvârșirea sfintelor taine“. Acelaș sfânt părinte spune, că dacă mărturisim păcatele înaintea preotului, facem din ele o trestie uscată bună de aruncat în foc⁴⁾. Dacă am aduce toate mărturiile bisericeii, din cele mai vechi timpuri ale sale până azi, dovezile noastre nu ar avea loc nici în sute și sute de cuvântări.

Să ne întrebăm deci cu Sf. Grigorie: Cine va da capului nostru sau pleoapelor noastre un izvor viu, ca să putem spăla în noi prin

1) Pözl: Kurzgefasster Commentar zur Leidens- u. Verklärungsgeschichte Jesu Christi. Graz 1892 p. 455.

2) Pözl: op. cit. p. 450.

3) Theophylact:

4) Macarie: Teologia Dogmatică p. 563.

șiroaie de lacrimi tot felul de întinăciuni, plângând păcatele noastre? Sfântul Părinte n'a putut să uite, că doctorie cea mai bună este taina pocăinței! Cum dară am putea uita noi de această sfântă orânduire dumnezească? Pentru ce să nu facă fiecare păcătos căința fiului risipitor și a vameșului? Ah, ce cumplit va răsună glasul Inaltului Judecător, dacă nu face păcătosul fapte vrednice de pocăință, dacă nu are credință în Isus și nădejde în milostivirea sa!

Să ne aducem aminte, că chiar după botez putem păcătui: de vom zice, că păcat nu avem, pe noi înși-ne ne înșelăm, și adevărul nu este întru noi... De vom zice, că nu am păcătuțit, mincinos facem pe dânsul, și cuvântul lui nu este întru noi" (I. Ioan cap. 1 v. 8 și 10). Adevărata căință se poate exprima prin lacrimi, ajunări, rugăciuni și milostenii însă nici decum ca preț pentru păcatele săvârșite. Nici decum canonul ce se dă celui ce se pocăește nu este o pedeapsă pentru păcatele săvârșite, căci prin aceasta nu este îndesulată dreptatea divină. Pentru satisfacerea dreptății divine a fost deajuns jertfa Mântuitorului. Spre a ne apropia meritele divinului nostru Răscumpărător, avem nevoie de credința fierbinte și fapte bune (Marcu 1, 15; Gal. 2, 16; Iacob 2, 24). Prin urmare canoanele care se dau la mărturisire, sunt mijloace de vindecare.

Întrebăm acum pe bapțiști: dacă pocăința nu e taină, dacă nu cuprinde nici un dar deosebit — cum zic ei — pe ce bază iartă ei pe păcătoșii lor? Păcătosul iertat rămâne tot acolo în comunitatea bapțiștă; și nu are iertare adevărată, el nu are nici o deslegare. Nu are asigurarea, că Dumnezeu încă îl iartă pentru că bapțiștul nu recunoaște taina aceasta. In felul acesta bapțiștul nici un îndemn nu are de a nu mai păcătui. Fiii bisericei noastre însă nu sunt în nedumeririle, cari sbuciumă sufletul rătăcit al sectantului, ci mergând cu vrednicie să fie părtași ai tainei pocăinței, au liniștea sufletului cu adevărat creștin.

Biserica noastră îi chiamă pe toți la pocăință: „Întoarceți-vă la mine din toată inima voastră, cu post, cu plângere și cu tânguire. Și vă rumpeți inimile voastre, iar nu hainele voastre; și vă întoarceți la Domnul Dumnezeu vostru, că milostiv și îndurat este, îndelung răbdător și mult milostiv și îi pare rău de răutăți" (Ioil 2 v. 12-13). Ea are mijloace și pentru înfrânarea păcatelor. Mântuitorul nu zadarnic i-a dat mijloacele de îndreptare a păcătoșilor. Când respirația unui om nu funcționează în mod normal, face tot ce îi stă în putință ca ea să se îndrepteze. Cu atât mai vârtos ne-a dat Domnul Isus Hristos putința să îndreptăm respirația sufletelor noastre, dacă ascultăm de legea Lui.

Amin.

CUVÂNTAREA XXXV.

— Sf. Maslu. —

„Este bolnav cineva între voi? Să cheme preoții bisericei și să se roage pentru dânsul, ungându-l pe dânsul cu untdelemn întru numele Domnului. Și rugăciunea credinței va mântui pe cel bolnav, și îl va ridica pe dânsul Domnul; și de va fi făcut păcate, se vor ierta lui“. (Iacob 5 v. 14—15.)

Fraților,

Multe lucruri sunt în vieța aceasta, care nu au nevoie de tâlcuire. Vântul nu zice, că el este rece și totuși îl simțim. Zăpada nu zice, că ea este albă, totuși o vedem, că este albă.

Invățăturile Sfinte: Scripturi, de pildă cele privitoare la sfințele taine, sunt foarte lămurite. Așa este și cu taina sfântului Maslu. Căci ea nimic nu conține, ceea ce ar fi contrar Sfintei Scripturi și nimic ceea ce ar fi de nepriceput în ființa ei. Marele teolog Macarie zice, că omul sub lovitura unei boale este slăbit la corp și la suflet și astfel nu e în starea arăta o căință corespunzătoare pentru păcatele sale. Unele păcate grele, chiar după mărturisire pot turbura conștiința bolnavilor. Cel slăbit la corp și suflet, în asemenea cazuri nu poate fi lăsat la voia întâmplărei. Preotul face în cazul acesta rugăciuni asupra bolnavului, pe care îl unge cu unt-de-lemn sfințit mai înainte de săvârșirea tainei.¹⁾

Ei bine, în asemenea cazuri bapțiștii nu au nici un mijloc de vindecare pentru boalele trupești și sufletești. Au doară vor lua pe bolnav și-l vor duce în mijlocul adunării spre a-l lua la întrebări asupra păcatelor lui iar apoi vor pune la vot, că oare este ori nu este vrednic să se roage pentru el? Singur mijlocul acesta le rămâne bapțiștilor, dar el este de condamnat, căci pe omul slăbit trupește și sufletește, pe omul greu bolnav, cum îl vei putea face cu de-a sila să-și mărturisească păcatele? Astfel de oameni sunt, aceasta trebuie să o recunoască și bapțiștii. Deci chiar acasă să vină bap-

1) Macarie: op. cit. p. 608.

tiștii la bolnav și să se roage pentru el, cum se vor ruga? Căci bolnavul este poate copleșit de păcate pe cari nu le poate mărturisii! Atunci ei se roagă pentru un păcătos, ale cărui păcate tot rămân, căci ei nu recunosc puterea iertării în nici o lucrare a lor.

Dar să fim drepți. Bapțiștii în cazurile de boală mai sus amintite nu fac nimic, pe când dacă ar primi taina Maslului ar învăța, că Mântuitorul e cu mult mai bogat în milă decât cred ei. Căci nu ne putem închipui ca doftorul trupurilor și al sufletelor noastre să nu fi lăsat mijloace de vindecare pe seama celui ce se află pe patul durerii.

Mijlocul ni-l oferă Mântuitorul în taina Maslului. Pentru aceea zice apostolul Iacob: „în numele Domnului“ să se facă ungerea cu unt-de-lemn. Adecă Mântuitorul a așezat taina.¹⁾

Cei ce nu recunosc taina aceasta, spun că apostolul Iacob ar înțelege prin ungerea cu unt-de-lemn o simplă vindecare prin puterea medicală a unt-de-lemnului. Dar cine nu știe, că unt-de-lemnul în sine nu are putere de vindecare pentru orice boale? De ce ar fi nevoie atunci ca preotul să facă ungerea? Noi vedem, că nu un om al casei sau un medic este chemat să facă ungerea, ci preotul, care pe lângă ungere mai face și rugăciune. Apoi efectul lucrării nu este numai ușurarea boalei, ci și iertarea păcatelor.²⁾ Și să nu uităm, că pe atunci diaconii erau datori a îngriji de bolnavi, iar aici se vorbește de preoți. Apostolul înainte de a spune cuvintele privitoare la Maslu, îndeamnă la răbdare creștină și sfătuește a se ocoli jurământul deșert. Ce vedem de aici? Că ungerea nu poate fi privită ca simplă vindecare de boală, pentru că apostolul care dase mai înainte îndemnuri morale, nu le-a dat spre a le aduce în legătură cu simple vindecări.³⁾

Necunoscătorii Sfintei Scripturi văd încă și în alt chip cuvintele apostolului Iacob, însă tot atât de greșit. Ar fi adecă vorba de vindecare prin minune. Răspundem însă, că prin darul minunilor se vindecau boale, dar nu se iertau și păcatele, cum se iartă prin taina Maslului. Apoi darul minunilor îl aveau nu numai preoții, ci și alții însă aici sunt chemați numai preoții. (I Cor. cap. 12 v. 7—12.) Și mai este un lucru. Mântuitorul vindecă pe bolnavii aduși la dânsul. Cum? Prin punerea mâinilor, fără a-i unge. (Luca 4, 40.) A dat și altora puterea să pună mâinile asupra bolnavilor și să-i vindece (Marcu 16, 18), însă fără ungere. Ei bine aceasta era o putere miraculoasă, dar nu era dată numai preoților, ceace se vede lămurit din cuvintele Scripturei, și nu se cerea un semn material ca la Maslu. Punerea mâinilor nu era semn material determinat la vindecarea prin minune, căci bunăoară Petru vindecă pe șchiopul din naștere fără a-i pune mâinile (Fapt. Ap. 3, 6.) Inșă unt-de-lemnul este bine determinat ca material al tainei.

1) Comoroșan: op. cit. p. 659.

2) Macarle: op. cit. p. 599.

3) Comoroșan: loc citat.

Sunt deajuns aceste observațiuni pentru întărirea credinței noastre. Cugetând încă și aceea, că sfânta Tradiție este în armonie cu cele ce credem în privința Maslului, practica bisericii ortodoxe este pe deplin justificată. Nimic nu este deci mai de condamnat decât purtarea acelor oameni, cari spun, că ei se razimă pe Sf. Scriptură și totuși resping învățăturile ei. Baptistul se laudă, că are un singur dreptar: Cuvântul lui Dumnezeu cuprins în Sf. Scriptură. Sau ca să folosesc o asemănare: el știe de un singur medic. Inșă nu chiamă pe acel medic în ajutor cum se cuvine. Pun dela ei medicină otrăvitoare câtă le place și nu ascultă de ceeace le prescrie medicul.

Biserica noastră având tradiția, prin aceasta este asigurată mai mult împotriva greșelilor. Ea se întemeiază pe mărturia de 19 veacuri a creștinătății și astfel nu poate da la o parte mijloacele de mântuire ce i le-a hărăzit Domnul nostru Isus Hristos. Dar baptistul s'a depărtat de mijloacele vindecărei. A apucat pe povârniș pentru că în loc să se țină de învățătura Mântuitorului propoveduită neștirbit de marii dascăli ai bisericii noastre, s'a făcut piatră de scandală spre osânda sa și a altora. S'a făcut el medic și încă în ce măsură! Fiecare baptist predică pe apucate tot ce nu se cuprinde în Cartea Cărților! Aceasta, fraților, nu mai este religie, ci o simplă licitație. Potrivit este a-i îndruma să citească bine Scriptura și adevărata ei tâlcuire așa cum se păstrează în biserica noastră. Până când nu vor face acest lucru, datoria noastră este să le zicem: „Vă rătăciți, neștiind Scripturile, nici puterea lui Dumnezeu“. (Mat 22 v. 29.) Puterea lui Dumnezeu se manifestă prin taina sfântă a Maslului și astfel exclamăm: „Mare ești Doamne și minunate sunt lucrurile tale“!

Amin.

CUVÂNTAREA XXXVI.

— Taina căsătoriei. —

„Pentru aceea va lăsa omul pe tatăl său și pe muma sa, și se va lipi de femeea sa, și vor fi amândoi un trup. Taina aceasta mare este; iar eu zic de Hristos și de biserică.” (Efes. 5 v. 31—32.)

Fraților,

Biserica noastră a păstrat în privința căsătoriei învățătura Domnului nostru Isus Hristos. Dacă în unele privințe baptiștii se apropie de noi, aceasta nu este o mirare. Noi suntem călătorul, care are o misiune sfântă de îndeplinit. Toți aceia, cari până eri-alaltăeri au mers pe drumul bisericii noastre, îndată ce s'au abătut din drum au rătăcit, dar au păstrat amintirea, că oarecând au fost cu noi. Intreaga merinde sufletească nu au pierdut-o ceice s'au abătut din calea adevărului. Deaceia le-a mai rămas ceva din vremea când erau cu noi. Astfel se explică faptul că baptiștii ceace cred azi ca noi în privința căsătoriei, au păstrat dela noi. Inșă ce le-a mai rămas? Foarte puțin. Zic acestea, pentrucă deși recunosc despre căsătorie, că este așezată de Dumnezeu (ei citează de pildă: I Moisi 1, 27—28; I Cor. 7, 39), totuși nu recunosc puterea ei de taină.

Baptiștii nu recunosc că la întrarea soților în căsătorie prin mijlocirea tainei se dă soților un dar special. Adecă actul căsătoriei nu ar primi nici un fel de întărire a legăturilor dintre cei doi soți. Atunci inșă cum poți baptistule să îplinești porunca: „Deci ce a împreună Dumnezeu, omul să nu despartă”? (Mat. 19, 6.) Apoi baptiștii nu recunosc, că taina aceasta ar da putere soților spre a putea împlini datoriile unii către alții! Apostolul Pavel îndeamnă pe femeile creștine să se supună bărbaților, precum se supune biserica lui Hristos. Acelaș apostol dă îndemnul, ca bărbații să-și iubească femeile, precum și Hristos și-a iubit biserica. (Efes. 5, 22—25.) Cum ar putea bărbații și femeile să îplinească datoriile de mai sus, dacă nu ar primi un dar deosebit prin taina căsătoriei! Vedeți fraților, baptiștii resping darul acesta. Mare păcat săvârșesc prin aceasta, pentrucă

resping darul, care ajută soților să ajungă scopurile căsătoriei. Prin nimic nu au deci asigurarea, că vor da prunci, cari să fie membrii folositori ai bisericii și ai statului. Soții de credință baptistă sunt lipsiți de darul, care ajută unui soț în faptele bune ale celuilalt și sunt despoiați de darul, care este de lipsă contra pofțelor nesfințite ale firii omenești.

Dacă bapțiștii ar citi cu atențiune cap. 5 al epistolei către Efeseni v. 31 și 32, pe care nici nu le amintesc în mărturisirea lor de credință, atunci s'ar convinge și ei, că unirea dintre Hristos și biserică este o taină mare. Și deoarece căsătoria este prin ființa ei tipul tainic al legăturii dintre Hristos și biserică, urmează, că tot ceea ce zicem despre legătura dintre Hristos și biserică, trebuie să zicem și despre căsătorie. Legătura dintre Hristos și biserică este intimă, nedespărțită și plină de dar. Astfel căsătoria încă are un dar deosebit, dar numai căsătoria creștină adevărată. Tocmai darul acesta arată, că ea este taină. Darul, pe care l-am arătat pe scur, dă adevărată pecete a căsătoriei. Cine îl respinge, acela nu mai recunoaște taina aceasta.

În epistola întâia către Corinteni (7, 39) apostolul Pavel vorbește de încheierea căsătoriei: „după Domnul.“ Cuvintele acestea arată, că erau și alte căsătorii pe atunci, care nu erau după voia Domnului nostru Isus Hristos. Căsătoria adevărată deci trebuie să fie un act religios însoțit de un dar special al Domnului. În felul practicat de bapțiști căsătoria nu are caracterul acesta și totul se reduce la un ceremonial, care este absolut de prisos. Dacă ea nu este taină, ce rost are să mai spună bapțiștii că „trebuie să se întărească ... prin cuvântul lui Dumnezeu și rugăciune“? Întărirea căsătoriei prin cuvântul lui Dumnezeu și rugăciune! Bine să înțelegem lucrul acesta, căci bapțiștii înșiși recunosc nevoia de a primi întărirea căsătoriei, recunosc necesitatea cererii unui dar și totuși nu recunosc taina?! Se poate o contradicere mai mare ca aceasta? Nu. Iată, că procedura lor arată tocmai dreapta credință a bisericii noastre. Lucru curios prezintă judecata lor. Ca și cum cineva ar spune, că haina nu ține de cald, dar totuși cere să se îmbrace cu dânsa, căci simțeste frigul.

Cum se prezintă însă lucrul cu rugăciunea lor și Cuvântarea sau predica la căsătorie? Oare ele singure întăresc legătura celor căsătoriți? Răspunsul e ușor: predica și rugăciunea lor dela căsătorie o bazează pe locurile dela Colos. 3 v. 17 și I Tim. 4, 3—5. Locul cel dintâi nici nu pomenește nimic de căsătorie. Numai dela vers 18 se vorbește despre căsătorie. Iar la I Tim. 4, 3—5 nici pomeneire nu se face de întărirea căsătoriei prin Cuvântul lui Dumnezeu și rugăciune. Acolo e vorba de căsătorie numai la vers 3, care se ridică împotriva celor ce opreau căsătoria. Nici cum nu se vorbește în vers. 4 și 5 decât despre orânduirea referitoare la mâncări, pentru că despre căsătorie vorbise apostolul în cap. 2 v. 14 al aceleiași epistole. În vers 5 găsim cuvintele: „Că se sfințește prin Cuvântul lui Dumnezeu și prin rugăciune.“ Ce adecă? De sigur nu căsătoria, care primește darul tainei, ci mâncarea mai ales a cărnei, pe care unii rătăciți o respingeau. Prin cuvintele de mai sus trebuie să înțelegem rugăciunea ce avem să o facem la masă, rugăciunea bazată pe cu-

vinte din Sf. Scriptură, mai ales din psalmi, cum se făcea în timpurile vechi ale creștinismului.¹⁾ E limpede acest lucru căci după bap-tiști ar însemna, că făcându-se întărirea căsătoriei prin predică și rugăciune atunci și despre mâncare ar trebui să zicem că se întărește prin predică și rugăciune. Aceasta însă o văd și bap-tiștii cu ne-putință, căci ei nu vor fi atât de legați la ochi, ca să creadă că de câte ori mănâncă omul trebuie să predice. Dealtcum te pomenești, că bap-tistul și la mâncare predică chiar dacă e singur!

Acum însă vom privi chestiunea pe un moment cum zic ei. Să admitem pe o clipă că întărirea căsătoriei se face numai prin pre-dică și rugăciune. Oricine trebuie să recunoască totuși, că o singură predică și rugăciune baptistă slabă întărire aduce căsătoriilor! Nu putem prin urmare să primim niciodată rătăcirile baptiste.

Nu ne putem lăsa de practica bisericii noastre. În fața ei cei ce se căsătoresc declară sărbătorește, că se căsătoresc în deplină libertate și înțelegere reciprocă, făgăduind, că vor păstra curătenia căsătoriei în toată viața lor.²⁾ Preotul binecuvântează legătura acea-sta și îndeplinește astfel o rânduială, care este cerută de sfințenia tainei. Nu ne lipsim deci de orice ocaziune spre a îndruma pe cre-dincioșii bisericii noastre să țină cu toată tăria la sfințenia tainei căsătoriei. Indemnăm pe toți creștinii adevărați să nu să lase ade-meniți de tărăboiul și obiceiurile cu totul lumești practicate de bap-tiști la încheerea căsătoriilor.

E cu totul caraghios ceea ce fac acești oameni. În comuna Curtici, în casa lor de rugăciune a avut loc căsătoria unui predicator. Ci că „serviciul“ l-au făcut doi frați. Apoi un alt „frate“ a compus o „urare“ în onoarea noilor căsătoriți, pe care a declamat-o în fața lor și a celor adunați din curiozitate. Ba în tot timpul „slujbei“ bap-tiștii au fost „serviți de muzica fraților din Șiria și cea din Curtici... Dumnezeu să binecuvinteze pe conducătorii acestor **bande.**“³⁾ Astfel de scene se petrec la toate căsătoriile baptiste! În casa de rugă-ciune chiar se declamă și se zice cu „**banda**“! Nicăiri în Sf. Scrip-tură nu se arată, că în biserica adevărată la o căsătorie s'ar cuveni să se declame și să se cânte cu muzica!

Dar e destul. Nu e nevoie după toate acestea să mai arătăm, că la căsătorie ei nu țin seama de legătura de rudenie, cum face bise-rica noastră. Chiar căsătoria civilă ei o întemeiază tot pe Sf. Scrip-tură (I Petru 2, 13) însă fără nici o socoteală, că minciuna îi vedește.

Astfel rătăcirea baptistă a sporit și în privința aceasta. Nu sunt ei fiii luminei și nu păzesc „unirea Duhului întru legătura păcei.“ (Efes. 4, 3.) Noi dreptcredincioșii creștini să ne ferim de rătăcire și să ascultăm cuvintele apostolului Pavel: „Drept aceea, iubiții mei frați, fiți tari, neclățiți, sporind întru lucrul Domnului pururea, știind, că și osteneala voastră nu este deșartă întru Domnul.“ (I Cor. 15 v. 58.)

Amin.

1) Bisping: Erklärung der drei Pastoralbriefe, p. 191.

2) Macarie II, p. 620.

3) „Farul Mântuirii“ din Febr. 1922 p. 7 și 8.

CUVÂNTAREA XXXVII.

— Consolidarea statului și bapțiștii. —

„Fericit este neamul, căruia este
Domnul Dumnezeu lui, norodul pe
care l-a ales spre moștenire luiș“
(Ps. 33 v. 12).

Fraților,

Un baptist se duse odată la un preot. Dând în discuție asupra credinței, baptistul a rămas bătut. Deodată vede pe masa preotului „Baladele și Idilele“ nemuritorului poet Gheorghe Coșbuc. Baptistul deschide cartea, citește cu glas tare câteva versuri iar după ce închide cartea, învinuște pe preot, că citește cărți imorale. Ba sectantul a avut îndrăzneala să spună în fața poporenilor din sat, că părintele lor sufletesc citește cărți imorale.¹⁾

Întâmplarea aceasta adevărată îmi înfățișează totdeauna pe aceia, cari — cu bună ori rea — credință iau apărarea bapțiștilor afirmând, că ei nu reprezintă nici o primejdie pentru consolidarea statului nostru. S'a găsit oarecine să spună, că preoții ortodocși „să-și cultive propria grădină, mai bine zis propriile câmpii năpădite de burueni... În orice caz nu aruncând cu pietre peste gard, în vetrele altora, vor isbuti ei a-și pune în bună stare vatra proprie.“²⁾ Orice sfaturi bune, pornite din inimă curată, sunt binevenite pentru biserica și neamul nostru. Sfaturile bune și sincere pot veni însă numai din o cunoaștere limpede a situației. Când un baptist vorbește despre poeziile lui Gheorghe Coșbuc în felul arătat și cearcă să discrediteze pe preotul, care era absolut nepătat, avem a face cu simptome îngrijorătoare. Avem a face cu oameni, care nu știu că nemuritorul Gheorghe Coșbuc este autorul frumoasei poezii „La Paști“. Avem în fața noastră oameni seduși de predicatorii plătiți cu dolari, cari puțin își bat capul, că un Alexandru Vlăhuță a scris poezia: „Hristos a Înviat“. Da, este crud să ai în jurul tău oameni, cari ar fi putut citi această poezie, din care ar fi învățat că Mântuitorul cu ce scop a venit lume...

„El n'a venit să răsvrătească
Nu vrea peirea nimănu;
Desculț pe jos, colindă lumea,
Și mulți hulesc în urma lui“.

1) Ziarul „Adevărul“ Nr. din 21 Sept. 1922.

2) Ziarul „Dimineața“ Nr. dela 14 Iunie 1922.

Bapțiștii nu știu aceasta, ei răsvrătesc și hulesc din răspuțeri. De unde dovezile? Câte se pot aduce! Hârtia nu le încapă pe toate și deaceia vom spicuî cât mai puține. Un ziar baptist din America, scris în românește, zice următoarele: „Mai multe păcate sunt legate de popi decât de oricare altă clasă de oameni supt soare, că doar de aceea zice Epistolia, că popii sunt talpa iadului. Dacă o astfel de clasă de oameni nu este periculoasă, apoi cine?“.1) Întrebăm și noi cine este autorul acestor necreștinești cuvinte? Este un anumit I. R. Socaciu, român de origină, care a venit acasă din America și propagă ura contra bisericeii române nestânjenit de nimeni. Totuși a îndrăznit să scrie când era peste ocean că: „popii... încearcă să ucidă conștiința poporenilor pacinici“, că ei, adecă preoții „dărâmă consolidarea României Mari“. În orbirea-i fără de seamă tipărește negru pe alb că guvernul român să nu lase pe bapțiști „în mâna tâlhărească a unor jandarmi plini de alcool“.2) Și nici un strop de bun simț nu s'a pogorît în sufletul lui prin baptism. Nu, căci tot el spune următoarele: În comunele Curtici și Radna „ofițeri ignoranți și bețivi“ nu lasă pe bapțiști în pace.

Acest individ nu și-a luat osteneală să învețe cel puțin românește. Atunci n'ar întrebuița cuvinte ca: „președinat“, — „bulvard“ — „ciorogăi“ și altele, care numai spre rușine pot să fie unui creștin și român.

Acelaș ziar baptist scria în numărul dela 1 Dec. 1920 despre preoții români că „sunt numai niște lipitori, cari sug sângele din om“ (p. 359). Vreți mai multe dovezii? Cine nu știu, că înainte cu doi ani preoții români au condus poporul sub steaguri la Alba-Iulia și au decretat unirea pe veci a Ardealului cu patria mamă?

Tot românul adevărat trebuie să fie cuprins de sentimentul reprobării manoperilor baptiste, care sunt un adevărat pericol pentru solidaritatea noastră națională. Bapțiștii dela granița apuseană a țării noastre s'au lăjit prin propagandiști unguri din Oradea-Mare și Salonta-Mare. De pe la anul 1890 se pornise curentul. Călțunarul jidan Mayer din Pesta — azi mare proprietar și bancher în Frankfurt, — a sprijinit cu bani mișcarea pusă la cale cu scopul de a maghiariza pe români. Tot felul de oameni deochiați fură angajați pentru propagandă, între alții un geambaș de cai cu numele Kornyai. Scopul era să deslipească poporul de preoții săi și către sfârșitul dominației maghiare ceice și-au părăsit legea au uitat de neamul din care făceau parte. Se dedau la acte comune cu dușmanii neamului, care numai pe preoții români i-au persecutat în timpul războiului, pângărindu-le altarele.

Astfel în treizeci de ani baptismul între români a dat roade păgubitoare. Baptistul nu-și da copilul la școala românească, ci la cea ungurească iar curentul era sprijinit de cei tari și mari. Melodia imnului național maghiar fu luată ca model în cântările baptiste... Până acolo ajunsese acțiunea nefastă și un deputat maghiar din

1) „Creștinul“ Nr. 3 din Febr. 1921. Detroit, Michigan p. 40 și 41.

2) Acelaș ziar p. 38.

partidul muncitoresc, un oarecare Oliver Halmy declarase cu emfază, că lășirea baptismului ar scăpa „poporul de sub influența fanatică a preoților români. Acest deputat spunea, că românii trebuie desarmați cu orice preț: „*E de mare importanță dacă această chestiune s'ar putea rezolvi măcar în parte cu ajutorul baptiștilor*“.

Deci nu știau asupritorii noștri de veacuri cum să înfrângă forța de rezistență a neamului nostru și au găsit că baptismul ar fi o urmă distrugătoare. Iată ce zicea un scriitor ungar sub dominația maghiară: „Foloasele baptismului pentru noi maghiarii sunt incalculabile. Să se lătească cât se poate de mult, căci el conduce pe români la maghiarizare... Autoritățile, care împedică întinderea sa liberă, păcătuiesc în contra intereselor naționale maghiare“.¹⁾

Aceste lucruri nu au nevoie de explicații. Astăzi lășirea între români a baptismului însemnează fărâmițarea unității noastre sufletești. Ar însemna să avem între noi oameni din sângele nostru, cari să nu să însuflețească de trecutul neamului și nu li se va potrivi acelor oameni cântecul spartan: „Suntem ceea ce ați fost, vom fi ceea ce sunteți“. Azi, când avem mai mare nevoie de închegare sufletească numele patriei trebuie să fie mai pe sus de toate. Patria este aceea, care poate să potolească dujmăniile cele mai aprinse dintre fiii aceluiaș neam. Intre noi — har Domnului — nu există asemenea vrăjmășii, dar nu trebuie să uităm, că propagandistul baptist puțin își bate capul cu istoria acestui neam. Nu țin seama, că fiii acestui popor dujmanit de mulți, au avut bucuriile și suferințele lor. Uită, că zilele pe care le trăim sunt cu mult mai mari, decât ca anumiți răuvoitori să samene zizania și să deschide prăpastie adâncă între român și român. Și pe când creștinul evlavios se gătește a merge la biserică în ziua Sf. Constantin, baptistul vine și sub masca religiei răspândește cele mai necuvincioase cuvinte de hulă la adresa marelui Constantin. Că a fost un desfrânat, un ucigaș, un pângăritor al Crucii și câte altele.²⁾ Prin aceasta lovesc în religia a lor 14 milioane de creștini cetățeni ai țării și tot ei au îndrăzneala să se plângă străinătății.

Și cine sunt cei ce se plâng pe nedrept? Cei mai mulți sunt străini de limba și legea noastră. Înainte de a deveni baptiști, un predicator a fost geambaș de cai, altul vânzător într'o drogerie, altul — cu numele Hammerschmidt — împlânzitor de animale și aproape toți înrudiți unul cu altul, mai ales conducătorii lor. Și unde mai punem, că toți aceștia se duc unii la alții în casele de rugăciune germane, maghiare și de altă limbă. Acolo aflându-se la largul lor numai cu religia nu-și sfarmă capul. Căci religia creștină e religia iubirei iar nu a pornirilor păgânești. Numai baptismul și adventismul și celelalte secte, dau de lucru tribunalelor și turbură pacea cetățenilor în aceste zile, care sunt ale înfrățirii și nici decum ale învrăjbirei.

Ordinea publică nu așa se garantează baptiștilor. Zadarnic declarați în cartea credinței voastre, că vă supuneți autorității statului.

1) Dr. Györfly István: „Dél-Bihar népesedési és nemzetiségi viszonyai negyed-félszáz év óta“. Földrajzi Közlemények. Nr. 6-7 Anul 1915 p. 258—293.

2) Farul Mântuirii a II. Iunie 1921 p. 47.

Pentruce atunci ziceți următoarele: „Noi ne simțim datori a ne supune legilor ei fără șovăire, întrucât ea nu ne-ar împedica a exersa credința noastră“¹⁾ Întru adevărea tezei lor se provoacă la Mat. 22, 21; Fapt. 4. 19—20 și 5, 29. Două din locurile acestea spun, că trebuie a asculta pe Dumnezeu mai mult decât pe oameni. Dar bapțiști nu aparțin bisericei, au pierdut norma obiectivă a adevărului și atârnă de bunul lor plac să spună că cutare lucru este dela Dumnezeu iar alt lucru este dela oameni. Toate sectele vin cu argumentul acesta și fiecare judecă după cum îi place. Greșala lor este, că au bănuială față de ori care stat și pretind, că statul e dator să protejeze orice rătăcire. Au doară ei vor spune statului, care este credința cea adevărată? Să nu uite bapțiști, că Mântuitorul, când a zis: „Mergând învățați toate neamurile“ nici decum nu a zis să meargă vestind minciuni la adresa sfinților săi și batjocuri la adresa unui neam întreg, care e totuși îngăduitor și cel mai tolerant față de bapțiști. Apoi statul nostru nimănui nu a cerut să facă abuz de jurământ! Dece atunci atâta vorbărie în jurul chestiunei cu „abuzul de jurământ“?

Bapțiștul declară sus și tare, că servește în războiu acolo, unde autoritatea îl va pune. Mărturisirea aceasta are atâta valoare, câtă i-se poate da în temeiul tuturor manifestărilor bapțiște. Ele sunt rele sub raportul credinței religioase. Cu atât mai rele sunt sub raportul celorlalte manifestări. Apostolul Iacob zice, că din acelaș isvor nu poate isvori apă dulce și amară (cap. 3 v. 11). Ori, bapțiști arată cu prisos, că numai amărăciune răspândește prin neînvațarea lor. Nu sunt mai buni bapțiști ca nazarenii (pocăiți) cari o spun neted: „Primim noi arma spre a o curăți dar spre exercițiu nu putem, întrucât dacă ar obveni întrebuințarea aceleia, nici la un caz nu o putem primi și atunci Domnitorul nostru s'ar înșela în noi“²⁾ Tot așa învața și studenții Bibliei (vezi revista: Studenții Bibliei“ a IX Brooklyn Nr. 5. pag. 2) Cu asemenea oameni deci nu putem consolida scumpa noastră țară.

Dragostea de patrie să fie o comoară scumpă a noastră păzită prin temerea de Dumnezeu, căci zice psalmistul: „Fericit este neamul, căruia este Domnul Dumnezeu lui“. Să ținem la națiunea română, care s'a învrednicit să-și vadă adunați pe toți fiii ei într'o singură țară. Nu bapțiști au făcut războiul pentru întregirea neamului, ci fiii bisericei noastre, care va fi și în viitor — ca și în trecut — o stâncă de granit pentru apărarea gliei strămoșești. „Fie Doamne mila ta spre noi, precum am nădăjduit întru tine“.

Amin.

1) Mărturisirea credinței bapțiște. Editura Adorian p. 30.

2) Regulele serviciului Dumnezeesc la Adunări nazarinene. Lugoș 1920 p. 7.

CUVÂNTAREA XXXVIII.

— Alegerea pentru mântuire. —

„Că pe cari mai înainte i-a cunoscut, mai înainte i-a și hotărît... iar pe cari mai înainte i-a hotărît, pe aceștia i-a și chemat; și pe cari i-a chemat, pe aceștia i-a și îndreptat; iar pe cari i-a îndreptat, pe aceștia i-a și proslăvit“. (Rom. 8, 29—30).

Fraților,

Un om oare-care, viclean și amăgitor se duse odată în orașul Delphi la ghicitorul Apollon și ținând în mână o pasere acoperită cu o haină, l-a întrebat pe Apollon de este paserea aceea vie sau moartă. Amăgitorul acela voia să păcălească pe Apollon, gândind, că de va zice că paserea e vie, o va sugruma și i-o va arăta moartă, iar de va zice, că e moartă, i-o va arăta vie. Apollon însă cunoscând vicleșugul a răspuns: „In voia ta stă omule, să arăți paserea cum vei vrea, sau moartă sau vie!“

Intâmplarea aceasta ne arată, că omul nu e o simplă mașină, ci o ființă cu voe liberă. Deci nu poate să zică omul nici chiar în chestiunea mântuirii lui, că nu s'ar putea împotrivi harului. Aceasta o vom arăta cu dovezi în cuvântarea de față. Și pentru ce? Spre a răsturna rătăcita învățătură a baptiștilor, că Dumnezeu pe cine vrea îl mântuește, iar pe cine vrea îl osândește, fără voia omului. Ce învață baptiștii? Că omul se mântuește, fiindcă l-a ales Dumnezeu din veci, dar nu pentrucă ar fi făcut fapte bune; iar celce se osândește este rânduit din veci de Dumnezeu la osândă, zadarnic cearcă să se mântuiască. Ei aduc diferite locuri din sf. Scriptură însă ele nu sunt în favorul baptiștilor. Locul dela Romani 8, 29—30 este un loc de căpetenie și este adus în mărturisirea lor de credință.¹⁾ Predicatorul Spurgeon încă îl întrebuițează și cearcă a aduce ca argument, și mintea zicând, că Dumnezeu iubește pe fiii săi și fiindcă Dumnezeu nu se schimbă, pe cei ce îi iubește acum, i-a iubit din veci. Logica

1) Spurgeon: op. cit. p. 228.

lui Spurgeon este însă greșită și se spulberă prin următoarea judecată a sf. Ioan Gură-de-Aur: Dumnezeu lucrează în noi însă nu numai prin dragoste, ci și pentru virtutea noastră, căci dacă virtuțile nu s'ar cere atunci toți oamenii trebuia să fie mântuiți, fiindcă Dumnezeu iubește pe toți.¹⁾

Greșesc amarnic bapțiștii cu tălmăcirile locurilor din sf. Scriptură, căci scot o învățătură mai rea decât păgânească. După ei Dumnezeu ar fi un tiran fără de milă împărțind din veci la osânde și fericiți oamenii fără deosebire, că au făcut oare fapte bune. Sf. Scriptură ne spune însă, că Mântuitorul voiește, ca toți oamenii să se mântuiască (I. Tim. 2, 4). Hristos este curățire de păcatele noastre și de ale lumii întregi (I Ioan 2 v. 2) și „întru aceasta știm, că l-am cunoscut pe dânsul, dacă vom păzi poruncile lui“ (I Ioan 2 v. 3) Deci harul lui Dumnezeu se extinde peste toți oamenii.

La Romani 8, 29—30 trebuie deci să înțelegem cuvintele apostolului Pavel așa, că Dumnezeu a prevăzut din veci cine va voi și cine nu va voi a se folosi de harul lui Dumnezeu spre a ajunge la mântuire. Dumnezeu știe mai înainte că bolnavul se va vindeca sau va muri, dar de aici nu urmează, ca bolnavul să nu cheme pe Dumnezeu în ajutor. Tocmai de aceea ne-a dăruit Dumnezeu vieța, ca prin fapte bune să adevărim alegerea și chemarea noastră: „Pentru aceea fraților, mai vărtos nevoiți-vă, ca să faceți adeverită chemarea și alegerea voastră, că acestea făcând nu veți greși niciodată“. (II Petru 1 v. 10). Bapțiștii ocolesc locul acesta și rău fac. Citească-l cu atențiunea cuvenită și vor vedea, că tălmăcirile lor referitoare la alegere sunt greșite.

Dar iată ce zice tot apostolul Pavel în capitolul 8-lea către Romani: „De vreme ce pătimim împreună cu dânsul (Hristos) ne și proslăvim împreună cu dânsul“ (v. 17). Dacă noi ne-am împărțășit cu Hristos în nenorociri, cu atât mai mult ne vom împărțăși în cele bune. Cel ce a dat atâtea bunuri, celor cari nu făcuse nimic spre a-le merita, când ne va vedea, că ne și ostenim și pătimim, ne va răsplăti și mai mult. Din acestea vedem, că deși fără harul lui Dzeu nu putem începe nimic bun, puterea divină nu ne constrânge libertatea voiei. Nu ne-a așezat Dzeu pe pământ fără nici un rost, ci ca să lucrăm și noi la mântuirea noastră, căci altcum ar fi așezat pe cei drepți de-a dreptul în raiu iar pe păcătoși în iad! Așa ar trebui să judecăm după logica bapțiștilor, ceea ce ar însemna să ispitim lucrurile lui Dumnezeu.

De aici rezultă, că bapțiștii iar greșesc, când spun, că „*cei aleși nu se pot smulge* din mâinile lui Hristos“ (se referă la Ioan 10, 28 etc.). La Ioan 10, 28 să zice că Mântuitorul dă vieță oilor săle și nimeni nu le va răpi din mâna Sa. Inșă bapțiștii ar face bine să citească cu un vers mai înainte: „Oile mele glasul meu ascultă... și vin după mine“ (v. 27). A asculta de Hristos însemnează a te alipi de dânsul, a-l primi în inimă, căci numai așa urmezi Lui. Atunci

1) Explicarea Epist. către Efeseni I. n. 2.

nimeni nu te răpește din mâna lui Hristos. Insuși Cuvântul lui Dzeu dovedește, că oamenii se pot împotrivi harului divin: „I-am chemat pe ei și nu m'au ascultat, grăit-am și n'au auzit și au făcut ce este rău înaintea mea, și cele ce n'am voit au ales“ (Isaia 66, 4). Sfântul martir Ștefan zice iudeilor: „Voi cei tari în cerbice și netăiați împrejur la inimă și la urechi, pururea împotriva Duhului Sfânt stați; precum părinții voștri, așa și voi“ (Fapt. 7, 51). Nu zadarnic zice apostolul: „îmbrăcați-vă întru dragoste întru legătura săvârșirei“ (Col. 3, 14). Ba zice acelaș apostol: „Și făcând binele să nu slăbim, că la vremea sa vom secera neostenind“ (Gal. 6, 9).

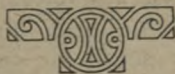
Deci nu vom secera numai prin faptul că am fi fost aleși. Mântuitorul nu va zice la judecată: „Duceți-vă dela mine, blestemaților, în focul cel veșnic, căci nu ați fost aleși! Nu așa va zice Domnul, ci așa cum ne spune Sf. Scriptură: „Duceți-vă dela mine, blestemaților, în focul cel veșnic, ... că am flămânzit și nu mi-ați dat să mănânc, am însetat și nu mi-ați dat să beau.“ (Mat. 25, 42). Așa va răsplăti Domnul, carele a zis: „Și cel ce va adăpa pe unul dintru acești mici, numai cu un păhar de apă rece, în nume de ucenic, amin zic vouă: nu își va pierde plata sa.“ (Mat. 10, 42.)

Nu ascultați deci fraților de bapțiști, cari învață, că faptele bune nu sunt ale omului și nu i se socotesc ca merit. Ascultați de sfânta maică biserică ortodoxă. Ea ne asigură adevărata învățătură a Sf. Scripturi: „Fiecare va lua plata sa după osteneala sa“ (I Cor. 3, 8); Vă îndemn cu cuvintele sf. apostol Pavel: „Drept aceea iubii mei frați, fiți tari, neclătiți, sporind întru lucrul Domnului pururea, știind că și osteneala voastră nu este deșartă întru Domnul.“ (I Cor. 15, 58).

Marele pictor italian Michelangelo a pictat tabloul lui Adam. Tabloul ne arată crearea lui Adam, care cu mâna întinsă înfățișează voința de a nu sta nemișcat, ci de a veni în atingere cu Dumnezeu, ziditorul său. Icoana aceasta să fie pentru noi învățătură. Omul are datorită să nu stea nepăsător în fața harului divin; ploaia cade, dar pământul nu va rodi dacă lucrătorul nu-l lucrează. Neaman a trebuit să se scalde în apa Iordanului iar orbul din naștere a fost trimis să se spele în lacul Siloamului.

Bapțiștii să socotească temeinic învățătura bisericeii noastre și vor vedea, că de partea noastră este adevărul. Întoarcerea lor la adevăr se va putea face numai dacă vor asculta glasul lui Dumnezeu: „Întoarceți-vă la mine ... și mă voi întoarce către voi.“ (Zah. 1, 3).

Amin.

CUVÂNTAREA XXXIX.

— Chemarea Sfinților. —

„Mult poate rugăciunea dreptului
cea fierbinte“ (Iac. 5 16).

Fraților,

Omul certat cu judecata sănătoasă niciodată nu va putea ajunge să tălmăcească Sf. Scriptură fără greșală. Bapțiștii se leagă de un anumit ioc al Cărții Cărților și niciodată nu cearcă să-l explice în înțelesul îngăduit de cuvântul lui Dumnezeu. Ei se împiedică de practica noastră, că chemăm pe sfinți în rugăciunile noastre. Și cum ei pentru toate greșelile lor găsesc locuri în sf. Scriptură, tot aici cearcă a dovedi, că nu avem nevoie de rugăciunile sfinților. Ei cred, că tălmăcesc bine cuvintele: „Unul este Dumnezeu, unul și mijlocitor între Dumnezeu și oameni, omul Isus Hristos“ (I Tim. 2 v. 5).

Noi suntem invinuți, că prin chemarea sfinților, așezăm mai mulți mijlocitori între Dumnezeu și oameni. Răspundem ca să înțeleagă bapțiștii: Apostolul numește aici pe Isus Hristos unic mijlocitor în baza răscumpărării, căci apostolul continuă a zice despre Isus: „Carele s'a dat preț de răscumpărare pentru toți“ (vers 6). Hristos este mijlocitor unic și prin natura sa, fiind mijlocitor între Dumnezeu și om, căci este Dumnezeu și om. Dacă noi chemăm ajutorul sfinților, ne adresăm nu ca mijlocitorilor răscumpărării, ca și când ei ne-ar fi dat răscumpărarea. Ne adresăm lor ca unora, cari prin rugăciunile lor se razimă în puterea mijlocitoare a Mântuitorului și a meritelor sale pe cruce. Și aceasta e ceva firesc. După părerea bapțiștii însă ar urma să nu facem rugăciuni nici unii pentru alții, dacă adresându-ne direct lui Dumnezeu, nu sunt de trebuință alți mijlocitori. Chiar bapțiștii recunosc rugăciunile pentru alții, pentru stăpânire etc.¹⁾ Deci trebuie să recunoască și folosul rugăciunilor sfinților.

Este unic mijlocitor Mântuitorul, în înțelesul, că are putere a mijloci dela sine însuși, dar sfinții mijlocesc numai în putere mijlocitoare a Mântuitorului. Dacă la Matei 23 v. 8 se zice, că unul este

1) Katschthaler: op. cit. vol. VI. Budapesta 1899 p. 201.

Domnul nostru Isus Hristos, unul sfânt, înțelegem pe Domnul nostru de o sfințenie superioară, neîntrecută de nimic. Alții sunt sfinți și domni într'un grad foarte inferior, de o sfințenie ce vine de sus. Precum ferul roșu nu arde și nu aprinde prin sine, căci prin sine e rece, și arde numai prin foc, așa trebuie a se înțelege sfințenia altor sfinți.¹⁾

Isus Hristos este mijlocitor în înțelesul adevărat al cuvântului, căci se roagă pentru toți, dar nimeni nu se roagă pentru dânsul, sfinții se roagă prin Isus Hristos; încrederea lor la Dumnezeu se întemeiază pe meritele lui Isus și pe favorarea de care prin meritele lui se bucură în fața lui Dumnezeu. Sfinții sunt prieteni al lui Dumnezeu: „Foarte sunt cinstiți prietinii tăi Dumnezeule, foarte s'au întărit stăpâniile lor“ (Ps. 138 v. 16) Domnul zice ucenicilor săi: „Voi prietenii mei sunteți, de veți face, câte eu poruncesc vouă“ (Ioan 15 v. 14).

Chemarea sfinților spre a se ruga pentru noi o dovedim cu sf. Scriptură. Dumnezeu zice prorocului Ieremia: „De va sta Moisi și Samuil înaintea feții mele, inima mea nu s'ar întuneca către poporul acesta... Cui îi va fi milă de tine Ierusalime?... Cine se va ruga pentru pacea ta?“ (Ier. 15 v. 1—5) Locul acesta ne arată, că deși Moisi și Samuil erau morți de multă vreme, puteau să se roage lui Dumnezeu pentru Evreii păcătoși. Iuda Macabeul are o vedenie. I se arată marele arhieru Onias, care murise, dar care cu mâinile întinse se ruga pentru toată adunarea Evreilor. S'a arătat încă un bărbat, despre care Onias zice: „Acesta este iubitorul de frați prorocul lui Dumnezeu Ieremia, care mult se roagă pentru popor și pentru sfânta cetate“ (II Mac. 15 v. 12—14). Iar despre Onias ne spune cartea a doua a Macaveilor, că fusese curios întru toate și din pruncie s'a nevoit întru fapte bune. Apostolul Ioan descrie cum a văzut douăzeci și patru de bătrâni, cari au căzut înaintea Mielului, având fiecare alăute și năstrăpi de aur pline de tămâieri „care sunt rugăciunile sfinților“ (Apoc. 5 v. 8).

Puterea de dovedire a acestor locuri o înțelegem și mai bine, dacă ținem seamă de făgăduința apostolului Petru, că chiar după moartea sa va mijloci pentru învățăceii săi: „Iar mă voiu nevoi și pururea a Vă avea pe voi după ducerea mea din viața aceasta, ca să faceți pomenire de acestea“ (II. Petru 1 v. 15). Aceasta ne arată, că rugăciunile sfinților se fac și după trecerea lor din viață pământească. Aici pe pământ rugăciunile dreptilor sunt folositoare. Dumnezeu spune lui Avram, că pentru cei dreپți din Sodoma nu va pierde cetatea. (I Moise 18). Avram s'a rugat pentru Avimeleh regele Gherarilor și Dumnezeu a ascultat rugăciunea lui Avram, căci Avimeleh s'a însănătoșit (I Moisi 20 v. 17) Moisi a rugat pe Dumnezeu pentru sora sa: „Dumnezeule, rogu-te, vindecă-o pe ea“ (Num. 12 v. 13). Prietenii lui Iov păcătuiesc — Dumnezeu le poruncește să ceară lui Iov a se ruga pentru ei. (Iov 42 8). Fiii lui Israil cer lui Samuil să se roage pentru ei la Dumnezeu spre a fi izbăviți din mâna celor de alt neam (I. Imp. 7 v. 8).

Toate aceste pilde dovedesc cu prisosință, adevărul cuprins și în cuvintele apostolului Iacob, că „mult poate rugăciunea dreptului cea fierbinte“ Apostolul Pavel plin de încredere roagă pe învățăceii săi zicând: „să vă nevoiți întru rugăciuni pentru mine către Dumnezeu“ (Rom. 15, 30).

Insuș apostolul acesta scrie Efesenilor: „pomenire de voi făcând întru rugăciunile mele“ (Efes. 1 v. 16). „Epafră, care este dintre voi, sluga lui Hristos, se nevoește pururea pentru voi întru rugăciuni“. (Col. 4 12) Sf. Pavel se bucură, că Hristos se propovăduiește. Zice apoi: „Știu, că aceasta îmi va fi mie spre mântuire prin rugăciunile voastre și prin darea Duhului lui Isus Hristos“ (Filip 1 v. 19).

Sfinții glorificați chiar când erau pe pământ aveau darul de a ceti în tainele sufletului omenesc. Apostolul Petru citise în inima lui Anania (Fapt. 5, 3). Prorocul Eliseu descoperi împăratului lui Israil toate cuvintele ce le grăia împăratul Siriei între sfetnicii săi când voia să atace pe Israilteni. Avram fiind în cer, putea să audă suspinurile bogatului din iad (Luca 16).

Dar de unde știți, că sunt sfinți și că ei sunt în cer? Așa se înreabă sectanții, ca și când ei ar voi să pună lui Dumnezeu legi, ca dreptii să fie unde vrea bapțiștii iar nu dreptatea divină! Unii ca aceștia pun stavile în calea apostolilor și altor sfinți! Citească în Apocalipsa lui Ioan 14, 4: „Aceștia sunt cari merg după Miel ori unde se va duce“. Satana și duhurile rele străbat pământul în lung și lat iar voi, voi bapțiștilor, pretindeți, că chiar sufletele dreptilor ar fi închise în sicriele din mormânturi?? „Asemenea cu îngerii“ sunt sfinții lui Dumnezeu (Luca 20 36).

În Cartea Înțelepciunii legiuitorul Moise este numit om „iubit de Dumnezeu“, a căruia pomenire este întru binecuvântări. Pe Aaron l-a înălțat Dumnezeu sfânt ca și pe Moisi (cap. 45 v. 7). Enoh bine plăcut Domnului fiind, s'a mutat pildă de pocăință neamurilor. Noe s'a aflat desăvârșit drept. Avram a fost „mare părinte“ și nu s'a aflat altul asemenea lui întru mărire (c. 44). „Numele lor trăiește întru neamuri“ (c. 44 v. 14). Tuturor acestora Dumnezeu le-a gătit cetate (Evrei 11 v. 16) și apostolul Pavel ne îndeamnă să luăm pildă dela dânșii. Mucenicul Ștefan „fiind plin de Duh Sfânt, căutând în cer, a văzut slava lui Dumnezeu.“ (Fapt. 7, 55). Apostolul Pavel este numit „vas ales“ ca să poarte numele lui Dumnezeu înaintea neamurilor. Petru numește pe proci „sfinți.“ (Fapt. 3, 22.)

Judecată sănătoasă trebuie deci sectanților și atunci nu vor respinge rugăciunile sfinților. „Dragostea niciodată nu cade“ zice apostolul Pavel. (I Cor. 13, 8). Dacă sfinții până erau pe pământ s'au putut ruga pentru oameni, cu atât mai mult după biruința lor, ca și soldatul după o învingere. Sfinții ne ajută nouă și cu pilda vieții lor. Apostolul Iacob zice: „Luați pildă frații mei, pe prorocii, cari au grăit în numele Domnului.“ (Iac. 5 v. 10.)

Prin chemarea sfinților mărturisim mărirea lui Dumnezeu și nevrednicia noastră. Este ca și cum am zice, că rugăciunea noastră mai mult ne

aduce aminte de păcatele săvârșite. Deaceea cerem sfinților să se roage ei pentru noi.

Mirare mare ne cuprinde prin urmare, că nici de sfânta Fecioara Maria nu fac pomenire sectanții la cultul lor. Sf. Scriptură le dă destule dovezi ca să creadă, în rugăciunile Fecioarei Maria. Impăratul Solomon zise către maica sa: „Cere maica mea, că nu-te voi întoarce.“ (II Imp. 2, 20.) Astfel zice Mântuitorul către Maica Dumnezeului nostru: „Cere maica mea, că nu te voi întoarce.“ Mântuitorul a dat întâia binecuvântare sufletească și trupească la mijlocirea Sfintei Fecioare Maria: „Când a auzit Elisabet închinăciunea Mariei, săltat-a pruncul în pântecele ei; și s'a umplut de Duh sfânt Elisabet.“ (Luca 1 v. 41.) La intervenirea Fecioarei Maria a făcut Mântuitorul minunea din Cana. Cu atât mai mult se roagă deci Fecioara Maria pentru noi, aflându-se în Cer. Biserica noastră zice, că Fecioara Maria este mai cinstită decât Heruvimii. Deja psalmistul a zis: „Pentru aceasta popoarele te vor slăvi în veci și veci.“ (Ps. 44 v. 18.) Însăși Fecioara zice despre sine: „Iată, de acum mă vor ferici toate neamurile.“ (Luca 1, 48.) Fecioara este numită „Maica Domnului.“ (Luca 1, 43.) Dar Domnul Isus Hristos a fost nu numai om ci și Dumnezeu, Maria deci este Maica lui Dumnezeu!

Avem deci datoria să și cinstim pe sfinți! „Să lăudăm pe bărbații cei măriți și pe părinții noștri în neamul lor.“ (Isus Sirah 44 v. 1). Ei „au lăsat nume, ca să se vestească laudele lor“ zice Isus Sirah (44 v. 9) iar psalmistul zice: „Întru pomenire veșnică va fi dreptul.“ (Ps. 111 v. 6.) Ucenicii prorocilor au arătat cinste prorocului Eliseu. (IV Imp. 2, 14—15.) Impăratul Ahav avea un dirigător cu numele Avdîn, care a căzut cu fața la pământ în fața sfântului proroc Ilie. (IV Im. 18, 7.) Impăratul Nabudohonosor a căzut cu fața la pământ în fața prorocului Daniil. (2 v. 46.)

Deaceea noi cinstim pe sfinții din ceriuri. Le dăm cinstea fiindcă s'au luptat pentru dreptate și au fost pilde ale virtuții. Bine zice Sf. Ioan Damaschin, că îi cinstim nu ca pe niște Dumnezei, ci ca pe niște servitori ai lui Dumnezeu. Chiar un rege referă la persoana sa regală cinstea ce vede, că se dă favoritului său, ca un servitor credincios.¹⁾

Cinstirea sfinților e veche ca și biserica creștină. Este destul să aducem mărturia creștinilor din Smirna, despre care se spune, că în veacul al doilea după Hristos au adunat oasele sfântului Policarp, le-au pus unde trebuia spre a se aduna apoi la mormântul lui.²⁾ Deaceea putea vorbi Sf. Ioan Gură de Aur cu două veacuri mai târziu: „Unde este mormântul lui Alexandru cel Mare? Arătați-mi-l și spuneți-mi dacă știți, în ce zi a murit el! Dar mormintele servitorilor lui Hristos sunt glorioase; ele se află în cel dintâi oraș al lumii; oricine știe ziua morții lor, căci este o zi de sărbătoare pentru toată lumea.“³⁾

1) Migne: Seria greacă vol. 94, p. 1351.

2) Eusebie, Ist. Bis. Cartea 4 cap. 15.

3) La II Cor. omilia XXVI-a.

Să mulțumim deci, Fraților, bunului Dumnezeu, că ajutor s'a făcut nouă să păstrăm neschimbat credința sfântă a bisericii noastre ortodoxe de Răsărit. Domnului se cuvine laudă, că nu va lăsa pe fiii bisericii și neamului nostru să ajungă în lațul limbilor ocârtoare ale sectanților. Pentru aceea lauda-vom numele Domnului în veac, că a întărit piciorul nostru cu dreptate și căutând învățătura adevărată o am aflat. Veselească-se sufletul nostru de mila Domnului, că ni-a finut cu mână tare și cu braț înalt pe temelia care niciodată nu se va clăti. „Altă temelie nimeni nu poate să pună, afară de ceea ce este pusă, care este Isus Hristos.“ (I Cor. 3, 11.)

Amin.

CUVÂNTAREA XL.

— Să ne iubim creștinește. —

„Și de aș avea toată credința, cât să
mut și munții, iar dragoste nu am,
nimic nu sunt.“ (I Cor. 13, 2.)

Fraților,

Un trimis împărătesc al unui stat din Europa s'a dus odată la domnitorul altui stat cu o scrisoare foarte însemnată. Isprăvind bine afacerile pentru cari a fost trimis, a vrut să se înapoieze, legând de șea scrisoarea în care aducea răspuns împăratului său. Când să treacă pârâiașul, preste care cu puține zile înainte, trecuse cu ușurință, — văzu, că în urma ploilor, acel pârâiaș se prefăcuse în râu cu valuri amenințătoare. Călătorul nu și-a dat însă bine seama ci trecând norocos cu animalul său prin valurile furtunoase, n'a observat, că valurile i-au răpit scrisoarea ce o aducea cu sine. Toată truda lui fu luată de valurile necruțătoare.¹⁾

Fraților, toți avem o chemare sfântă aici pe pământ, dar mai mare este chemarea preotului, pentru că el încă în Vechiul Testament este numit: „îngerul adevărat trimisul Domnului Atotțiitorului.“ Și când un trimis al Domnului vă spune aceste cuvinte, datoria lui este să ridice glasul arătând, că noi fiecare am trecut de mult pârâiașul vieții de până acum. L-am trecut spre a merge la sfânta biserică și a auzi învățăturile ei sfinte. Dela biserică însă ne risipim adevărat fără de rost și mergând spre casă nu vedem valurile vieții cari au crescut în urma răutății oamenilor și s'au prefăcut în râuri uriașe. Alții au trecut cursul de până acum al vieții lor nu pe calea bisericii și mai ales aceștia nici nu mai reintră în viață, ci merg spre osânda sufletească. Zadarnic se mai laudă cineva în asemenea împrejurări, că crede tot ce învață biserică. Vieța de toate zilele ne arată, că nu suntem credincioși până la moarte, ca să dobândim cununa vieții. Tocmai vieța noastră ne arată, că fiind cuprinși de valurile ei, nu vedem — ca și odinioară apostolii — cum Mântuitorul se apropie de noi. Da, Mântuitorul nostru este cu noi în toate zilele și totuși avem destui dușmani, cari ne învinuesc că nu trăim după evanghelie.

1) Béla Kenessey: „Keresztyén Tanítások“ Budapesta 1902, p. 206.

180

Un lucru de căpetenie trebuie să știm cu toții, când e vorba să arătăm că suntem buni creștini; trebuie să știm că viața și faptele sunt cea mai bună dovadă, când combatem pe bapțiști și pe cei de o pănură cu ei. De aceea pe lângă credință, trebuie să avem — între altele — cât mai mare dragoste creștină. Despre această virtute ascultați iubiților puține cuvine de învățătură, în nădejdea, că va spori dragostea noastră a tuturor.

Fraților,

Apostolul Petru îndemna pe credincioșii săi zicându-le: „Petrecerea voastră avându-o bună întru neamuri, ca întru care vă clevesc pe voi ca pe niște făcători de rău, din faptele voastre cele bune, văzând, să slăvească pe Dumnezeu în ziua cercetării.“ (I Petru 2, 12.) Nu găsesc cuvinte mai frumoase ca în Sf. Scriptură, pentru a îndemna pe credincioșii de azi să se iubească unii pe alții. Fără iubire e cu neputință să fie bună petrecerea noastră între oameni și numai prin iubire creștină vom face să amuțească gurile clevetitorilor, cari au pătruns în mijlocul nostru să ne strice credința. Lipsa de iubire creștină totdeauna va cauza frecări și neînțelegeri între oameni și răsboaie între popoare. Pe întreg rotogolul acestui furnicar uriaș, dacă nu este dragoste creștină, totdeauna se vor vedea urmări triste ale răsboaielor. Oamenii vor părăsi ce le este scump și în iuțea nopței vor porni cu trenurile spre locul, uude mașini nevăzute aruncă grămezi de fier înroșit iar moartea își întinde lațul de oțel cu ineluse bine strânse.¹⁾

După războaie trebuie multă muncă până ce oamenii ajung la stare normală. Bine zice un învățat al neamului nostru, că astăzi nimic din dumnezeiasca frumuseță a jertfei, a iubirei, a morții, nu mai inspiră opera păcii... o amară prețaluire pe arginți a început pentru sângele vărsat în lupte... zarafii cântăresc în talgere aurul Răsăritului, focul Carpaților, grăul Dunării, codrii Munților.“²⁾ In fața acestei stări de lucruri să ne întrebăm: „Vrem, ca milioanele întristate să ajungă iarăși a zâmbi, de zâmbetul lor vechiu, nu de rânjitul piraiților lumii turburate? Vreți ca după noi copiii noștri să aibă altă viață decât aceia pe care o ducem de zece ani încoace?“³⁾ Răspunsul nostru hotărît este că vrem, dar atunci datori suntem să urmăm și povăța marelui cărturar, care ne îndeamnă să strecurăm în sufletele celor de azi și celor ce se pregătesc pentru ziua de mâne, tot ce ne poate duce la o viață mai ușoară, la o viață morală.

Orb este cel ce nu vede, că numai în iubirea creștină ne este mântuirea. Pizma, dorul de câștig trebuie să fugă dintre noi și să facă loc iubirei, care nu caută ale sale, nu se întărită, nu gândește răul, ci toate le crede, toate le nădăjduște, toate le rabdă. Ah, iubiților, cât de adevărat este, că vor fi totdeauna oameni, cari nu înțeleg iubirea, dar nu urmează să zicem, că iubirea creștină este o floare

1) Andreas Latzko: „Oamenii în războiu.“ Iași 1920, p. 105.

2) V. Pârvan: „Forme și idei istorice“ București 1920, pag. 19.

3) N. Iorga în ziarul „Adevărul“ dela 7 Ianuarie 1922.

ce piere! Nu, dragii mei, pentruca istoria sufletului omenesc numai atunci poate fi scrisă cu adevărat, dacă scriem istoria cuvintelor: iubirea în Hristos.

Tot ceea ce simțim și facem fiecare dintre noi, are valoare numai întrucât suntem pătruși de iubirea creștină. Cetim la Pildele lui Solomon, că mai bune sunt muștrările pe față decât prietenia ascunsă și iarăși mai vrednice de credință sunt ranele prietenului, decât sărutările cele de bună voe ale vrăjmașului (cap. 27, 5—6). Numai astfel înțelegem pe Sf. apostol Pavel, că fără dragoste nimic nu suntem cu credința, fie ea cât de puternică.

Apostolul Pavel înainte de aceste cuvinte, mai scrie Corinteniilor, că de am grăi în limbi omenești și îngerești, iar dragoste nu avem, ne asemănăm cu arama sunătoare și chimvalul răsunător. Apostolul scria către locuitorii din Corint, deci din Grecia, unde erau cei mai mari cuvântători ai vechimei. De atunci și până azi mulți cuvântători s'au ridicat, dar vorbele lor numai atunci au avut puterea cuvenită, când au pus dragoste nețărmurită întrânsele. Astăzi mulți se adresează omenirii cu graiul lor prin literatură, artă, poezie și muzică, însă numai dacă vorbesc din dragostea sufletului, vor avea valoare. Altcum sunt ca chimvalul răsunător, care are sunet, dar nu are suflet. În acest suflet avem să așezăm dragostea creștină, altcum cuvintele noastre nici nu au suflet.¹⁾

Apostolul Pavel spune apoi, că nimic nu suntem dacă avem prorocie sau toată știința sau credința, cât să mutăm și munții, dacă nu avem și dragoste. Pot avea toate cunoștințele de pe lume, dacă nu am dragoste ca să le și răspândesc, însă numai pe cele folositoare, nimic nu sunt. Să ne gândim bunăoară la un om, învățat, care astăzi nu mai este. Dacă ne gândim la ceasurile nenumărate, la nopțile petrecute de el în cugetări serioase pentru binele omenirii, atunci ne dăm seama, că el n'a avut numai credința, că omenirea poate fi făcută mai bună, dar a și muncit cu dragă inimă ca lumea în adevăr să fie mai bună. Oarecine poate să-mi spună, că mâne sau poimâne un vechiu prietin mă va cerceta. Eu cred, că va veni, dar dacă nu iau măsuri ca să-l primesc cum se cuvine, credința mea nu mai are valoare. Eu pot crede, că Domnul nostru Isus Hristos s'a răstignit pe cruce pentru mântuirea noastră. Din această credință neștrămutată a mea trebuie să răsară și fapte.

Un pictor făcu un tablou cu răstignirea pe cruce a Mântuitorului. Dedesupt scrisese: „Iată ce am făcut eu pentru tine, dar tu ce ai făcut pentru mine?“ Așa să ne întrebăm fraților, de câte ori e vorba de mântuirea sufletului nostru: ce am făcut noi pentru sufletul nostru și această mântuire să ne fie pe planul întâi. Ca de un șarpe veninos să ne ferim de ceice înmulțesc suferințele și năcazurile celor năpăstuiți. Mai vârtos să ne dăm seama, că traiul sbuciumat al zilelor de azi îl schimbăm în bine prin dragostea creștină. Avem nevoie de mare putere sufletească spre a face fapte creștine vrednice de greutatea

¹⁾ Dr. Rittelmeyer: „Das hohe Lied der Liebe“ — Drei Kanzelreden. München 1917, p. 12.

zilelor, care nu se mulțumesc cu vorbe scrise pe nisip sau pe oglinda apei. Lepădarea obiceiurilor rele e o pcruncă mare azi iar goana după averi în paguba și spre nenorocirea altora, o dovadă de suflet păgân. E greu să te lași de năravurile prefăcute în a doua natură, însă cel ce vrea să dobândească lumea, își pierde sufletul.

Deprinderea însușirilor bune ale sufletului este o doftorie foarte bună. Cine nu citește cărți folositoare, cine nu stă de vorbă cu oameni mai învățați decât el, va rămâne în umbra morții. Să ne deprindem în cele bune ca să nu devenim și mai răi. Atunci ne place un lucru, când ne-am deprins cu el până la oare-care desăvârșire. Copilul care citește literă cu literă, n'are mare plăcere, dar de ce nu face deprinderea? Nu au fost odată copii și oamenii învățați? S'au trudit și au ieșit oameni cu carte!

Fraților, sufletul nostru are însușirile cele mai nobile. Să le cultivăm în duhul evangheliei lui Hristos și atunci sufletul își va croi calea iubirei, care nu se dă înapoi delă fapte creștinești întru slava lui Dumnezeu.

Amin.

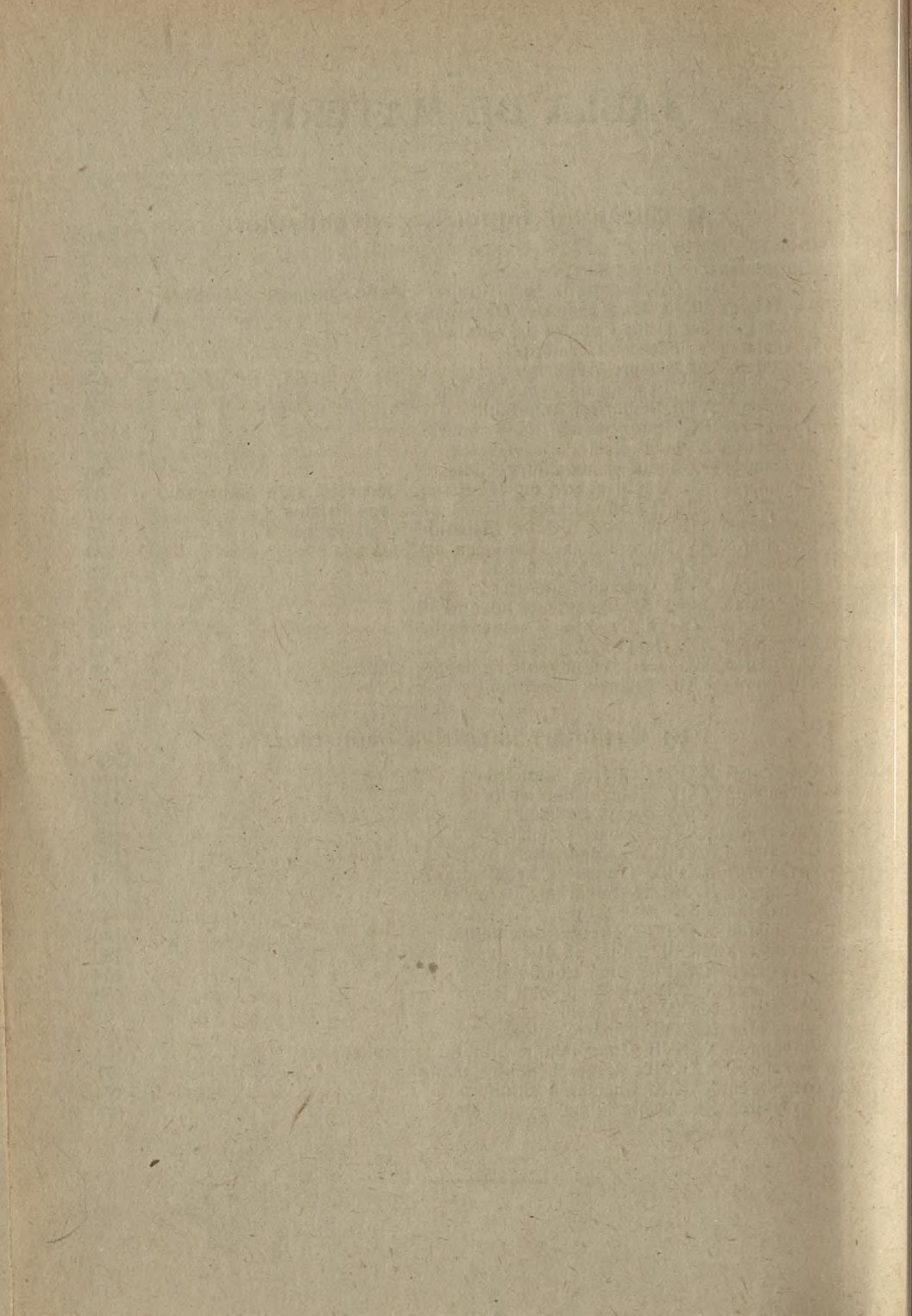
17977

TABLA DE MATERII.

A) Cuvântări împotriva adventiștilor.		Pag.
Prefață		5
1. Cuvântarea I. Să ne păzim de eretici		7
2. Cuvântarea II. Adventiștii în locul iubirei creștine propagă răsvrătire		12
3. Cuvântarea III. A doua venire a Domnului		16
4. Cuvântarea IV. A doua venire a Domnului		20
5. Cuvântarea V. Păstrarea credinței		25
6. Cuvântarea VI. Despre Antihrist		28
7. Cuvântarea VII. Domnia de o mie de ani		32
8. Cuvântarea VIII. Nemurirea sufletului		36
9. Cuvântarea IX. Starea omului după moarte		40
10. Cuvântarea X. Iadul și muncile vecinice		45
11. Cuvântarea XI. Iadul și muncile vecinice		50
12. Cuvântarea XII. După moarte nu avem timp de probă spre mântuire		56
13. Cuvântarea XIII. Răscumpărarea noastră prin Isus Hristos		61
14. Cuvântarea XIV. Biserica noastră răspândește Sf. Scriptură		65
15. Cuvântarea XV. Să prăznuim Dumineca ori Sâmbăta?		70
16. Cuvântarea XVI. Duminica Creștină		75
17. Cuvântarea XVII. Crăciunul nostru		79
18. Cuvântarea XVIII. Sf. Tradiție și adventiștii		83
19. Cuvântarea XIX. Sf. Tradiție și adventiștii		88
20. Cuvântarea XX. Despre Sf. Icoane		93
21. Cuvântarea XXI. Ce cred adventiștii despre stăpânire?		99
22. Cuvântarea XXII. Zecimea adventiștilor		106

B) Cuvântări împotriva bapțiștilor.		Pag.
23. Cuvântarea XXIII. Cântările bapțiștilor		110
24. Cuvântarea XXIV. Botezul bapțiștilor		114
25. Cuvântarea XXV. Forma botezului		118
26. Cuvântarea XXVI. Botezul pruncilor		123
27. Cuvântarea XXVII. Sf. Euharistie		129
28. Cuvântarea XXVIII. Trebuie să avem altar?		134
29. Cuvântarea XXIX. Sf. Euharistie ca jertfă		138
30. Cuvântarea XXX. Sf. Preoție		142
31. Cuvântarea XXXI. Sf. Preoție este taină		146
32. Cuvântarea XXXII. Taina Sf. Mir		150
33. Cuvântarea XXXIII. Taina Pocăinței		154
34. Cuvântarea XXXIV. Pocăința este taină		158
35. Cuvântarea XXXV. Sf. Maslu		161
36. Cuvântarea XXXVI. Taina căsătoriei		164
37. Cuvântarea XXXVII. Consolidarea statului și bapțiștii		167
38. Cuvântarea XXXVIII. Alegerea pentru mântuire		171
39. Cuvântarea XXXIX. Chemarea sfinților		174
40. Cuvântarea XL. Să ne iubim creștinește		179

DE ACELAȘ:

1. *Monahismul.* — Sibiu 1916.
2. *Predici (74) pentru Duminici și alte ocaziuni,* în colaborare cu preotul Gh. Maior. — Arad 1918.
3. *Unificarea organizației noastre bisericesti.* — Sibiu 1919.
4. *Istoria Predicei la Români.* — București 1921.
5. *Sâmbăta și Dumineca.* — București 1923.
6. *Poate crede omul modern în minuni?* — București 1923.

